

รายงานประจำปี

2563

บริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน)

มุ่งสู่...

การเป็นองค์กรที่เติบโต

ไปพร้อมกับ...การกำกับดูแลกิจการที่ดี

วิสัยทัศน์

" เป็นบริษัทชั้นนำในการดำเนินธุรกิจด้านวิศวกรรมสื่อสาร ธุรกิจด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และพลังงานทดแทน และการจัดจำหน่ายสินค้าวิศวกรรมงานระบบ ด้วยการบริหารจัดการที่มีคุณภาพ "

พันธกิจ

- ดำเนินการจัดจำหน่ายและส่งสินค้าทางด้านวิศวกรรมด้วยราคาที่เหมาะสมและบริการที่ได้มาตรฐานระดับดีเยี่ยม เพื่อความพึงพอใจสูงสุดสำหรับลูกค้าของบริษัท
- ดำเนินการติดตั้งระบบโทรคมนาคมด้วยนวัตกรรมที่ตอบสนองความต้องการของลูกค้าตามมาตรฐานสากล
- ดำเนินการประมูลงานและติดตั้งระบบงานด้านวิศวกรรมสื่อสารเทคโนโลยีและสารสนเทศจนสำเร็จ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดของลูกค้าด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัยระดับสากล
- ดำเนินงานธุรกิจด้านพลังงานทดแทนและบริหารจัดการพลังงาน ตามนโยบายภาครัฐ เพื่อให้เป็นแหล่งพลังงานทางเลือกใหม่ที่สำคัญของประเทศไทย

วัฒนธรรมองค์กร

ทำงานเป็นทีม ประสานงานร่วมกันกับผู้อื่น
เพื่อมุ่งสู่ผลลัพธ์ขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ

มีส่วนร่วมกับกิจกรรมขององค์กรและให้ความสำคัญ
กับการแก้ไขปัญหาภายใต้พันธะสัญญาที่มีเป้าหมายเดียวกัน

สื่อสารชัดเจน ตรงประเด็น มีประสิทธิภาพในการโน้มน้าว
และเจรจาต่อรอง

เข้าใจในความต้องการ/ความคาดหวังของลูกค้า แสดงพฤติกรรมบริการ
ได้เหมาะสม เพื่อให้ลูกค้าพึงพอใจ และประทับใจ

การขวนขวาย สนใจใฝ่รู้ พัฒนาตนเอง ปรับปรุง ประยุกต์ความรู้
ให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติงาน

T eam

O rganization
Commitment

C oordination

S ervice Mind

S elf
Development

เป้าหมาย การดำเนิน ธุรกิจ

บริษัทมีเป้าหมายที่จะรักษาความเป็นผู้นำตลาดด้านการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์สายไฟฟ้า และอุปกรณ์ไฟฟ้าที่มีคุณภาพ และมาตรฐานสูง รวมทั้งจำหน่ายสินค้าในลักษณะของศูนย์บริการครบวงจร(One-Stop Service) คือมีสินค้าที่เกี่ยวข้องกับสายไฟฟ้า และอุปกรณ์ไฟฟ้าที่หลากหลายและครบถ้วนทุกหมวดหมู่เพื่อจำหน่ายให้แก่ลูกค้า ทำให้ลูกค้ามีความสะดวกและง่ายในการสั่งซื้อ และรับมอบสินค้า รวมทั้งมีเป้าหมายที่จะตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ลูกค้าได้รับความพึงพอใจสูงสุด

บริษัทมีเป้าหมายในการสร้างและรักษาความเป็นผู้นำให้บริการระดับชั้นนำของประเทศในงานด้านบริการรับออกแบบและติดตั้งระบบงานป้องกันไฟลามและระบบโทรคมนาคมโดยมุ่งพัฒนาประสิทธิภาพในการดำเนินงาน และการให้บริการที่มีคุณภาพที่ได้มาตรฐานตลอดจนการสร้างความมั่นใจให้แก่ลูกค้าโดยการส่งมอบงานให้ได้ตรงตามคุณภาพที่ต้องการและตามกำหนดเวลาด้วยความมุ่งมั่นดังกล่าวทำให้บริษัทประสบความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจเป็นอย่างดี

นอกจากนี้บริษัทได้รับการรับรองมาตรฐาน ISO 9001:2008 สำหรับด้านการบริหารจัดการคุณภาพอย่างเป็นระบบจากบริษัท ยูไนเต็ควีริสเทร้า ออฟ ซิสเต็มส์ (ประเทศไทย) จำกัด (URS) อย่างไรก็ตามบริษัทยังคงมุ่งมั่นพัฒนาประสิทธิภาพในการดำเนินงานเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าสูงสุด ดังนั้นในปี 2560 บริษัทได้ดำเนินการปรับปรุงระบบคุณภาพให้มีความทันสมัยและเป็นปัจจุบัน โดยขยายขอบเขตการระบุนความเสียหายและโอกาสที่มีผลกระทบต่อระบบบริหารคุณภาพขององค์กร รวมทั้งการวางแผนและควบคุมการเปลี่ยนแปลงที่อาจจะส่งผลกระทบต่อการผลิตและการส่งมอบผลิตภัณฑ์หรือการบริการ ด้วยความมุ่งมั่นในการพัฒนาระบบคุณภาพมาอย่างต่อเนื่อง ทำให้บริษัทสามารถยกระดับไปสู่การได้รับการรับรองมาตรฐาน ISO 9001 : 2015 จากบริษัท ยูไนเต็ควีริสเทร้า ออฟ ซิสเต็มส์ (ประเทศไทย) จำกัด (URS)

อีกทั้งบริษัทยังมีเป้าหมายขยายธุรกิจเพื่อให้ครอบคลุมงานทางด้านการติดตั้งระบบสื่อสารอื่นๆ รวมถึงการขยายธุรกิจไปในอุตสาหกรรมที่เติบโตและเป็นนโยบายของภาครัฐ เช่นระบบงานด้านวิศวกรรมสื่อสารเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัยระดับสากลและธุรกิจพลังงานเพื่อเป็นแหล่งพลังงานทางเลือกใหม่ที่สำคัญของประเทศไทย

สารบัญ

4	สารประธานกรรมการ	44	ปัจจัยความเสี่ยง
6	รายงานคณะกรรมการตรวจสอบ	48	ทรัพย์สินที่ใช้ในการประกอบธุรกิจ
8	รายงานคณะกรรมการสรรหาพิจารณา คำตอบแทนและบริษัทภิบาล	51	นโยบายการลงทุนของบริษัทในบริษัทย่อย
10	รายงานคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง	52	นโยบายการจ่ายเงินปันผล
11	รายงานคณะกรรมการบริหาร	53	ข้อมูลหลักทรัพย์และผู้ถือหุ้น
12	รายงานคณะกรรมการยุทธศาสตร์	54	โครงสร้างการจัดการ
13	รายงานความรับผิดชอบของคณะกรรมการ ต่อรายงานทางการเงิน	68	รายงานการถือครองหลักทรัพย์
14	คณะกรรมการบริษัท	70	คำตอบแทนกรรมการ
23	ข้อมูลทางการเงินโดยสรุป	78	การกำกับดูแลกิจการ
24	ข้อมูลทั่วไป และข้อมูลสำคัญอื่น	96	การควบคุมภายใน และการบริหารความเสี่ยง
26	นโยบาย และภาพรวมการประกอบธุรกิจ	98	รายงานระหว่างกัน
28	การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ	99	คำวิเคราะห์ฝ่ายจัดการ
30	ลักษณะการประกอบธุรกิจ	117	รายงานของผู้สอบบัญชี และงบการเงิน
39	ภาวะอุตสาหกรรมและการแข่งขัน		

สารจากประธานกรรมการ และประธานเจ้าหน้าที่บริหาร

“

การกำกับดูแลกิจการองค์กร
ในระดับดีเลิศ (Excellent)
โดยสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย

คุณภาพการจัดประชุมผู้ถือหุ้นสามัญ
ของบริษัทจดทะเบียนประจำปี 2563
ในระดับดีเลิศ (Excellent)
โดยสมาคมส่งเสริมผู้ลงทุนไทย ”

นายสมพงษ์ กังสวิวัฒน์
ประธานกรรมการ
และประธานเจ้าหน้าที่บริหาร

“ตลอดระยะเวลาปี 2563 ที่ผ่านมา สถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 ได้สร้างผลกระทบในวงกว้างต่อเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมบนโลกมากมาย ทุกคนไม่สามารถคาดการณ์ได้ว่าจะสิ้นสุดเมื่อใดและเชื่อมั่นว่าทุกบริษัทฯ กำลังเผชิญ กับปัญหาอุปสรรคที่ท้าทายความสามารถรวมถึงการมีข้อจำกัดในการบริหารจัดการที่ต้องคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในหลายมิติ อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้เช่นเดียวกับบริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน) แต่เรายังคงมุ่งมั่นในการดำเนินงาน ให้เกิดประสิทธิผลทั้งในด้านการเงินและไม่ใช่ด้านการเงิน รักษาเป้าหมายในการสร้างความพึงพอใจให้กับผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่ม ของบริษัทอย่างเต็มความสามารถ จึงได้มีการทบทวนแผนงานนำไปสู่การปรับเปลี่ยนกลยุทธ์และเพิ่มเติมนโยบายการบริหาร ที่เชื่อมโยงกับประเด็นความยั่งยืนตามบริบทองค์กร โดยสรุปผลการดำเนินงานที่สำคัญดังนี้

มิติเศรษฐกิจ ตามลักษณะการประกอบธุรกิจของบริษัทฯ ที่ไม่ซับซ้อนจึงได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โรคระบาด โควิด-19 ในระดับที่สามารถจัดการได้ บริษัทฯ ยังคงมีศักยภาพในการดำเนินงานได้ดีอันสะท้อนได้จาก บริษัทและบริษัทย่อย มีรายได้รวมทั้งสิ้น 3,523 ล้านบาท ส่วนกำไรสุทธิเท่ากับ 93 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 16.25 โดยมีกำไรสุทธิต่อหุ้น เท่ากับ 0.08 บาท และในขณะเดียวกันคณะกรรมการบริษัทได้มีนโยบายการลดต้นทุนและควบคุมรายจ่ายที่ไม่จำเป็นอย่างเคร่งครัด ทั้งนี้เพื่อความอยู่รอดขององค์กรในภาพรวม พร้อมกันนี้บริษัทฯ ยังคงมุ่งรักษาไว้ซึ่งความเชื่อมั่นของผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่ม ด้วยการบริหารงานภายใต้การกำกับดูแลกิจการที่ดีด้วยความจริงใจอย่างเป็นรูปธรรม ดังนี้

1. ได้รับรางวัล 5 ดาว ( ) โดยได้รับการ จัดอันดับจากโครงการสำรวจการกำกับดูแลกิจการบริษัทจดทะเบียนไทย ประจำปี 2563 ให้อยู่ในกลุ่มดีเลิศ (Excellent) โดยได้คะแนน 90% และได้รับรางวัลระดับ Top Quartile ในกลุ่มบริษัท จดทะเบียนที่มีมูลค่า หลักทรัพย์ 3,000-9,999 ล้านบาท
2. ได้รับรางวัล 5 ดาว ( ) ในการประเมิน คุณภาพการจัดประชุมผู้ถือหุ้นสามัญของบริษัทจดทะเบียนประจำปี 2563 บริษัทได้รับการจัดอันดับ ให้อยู่ในกลุ่มดีเลิศ (Excellent) โดยได้คะแนน 100 คะแนนเต็ม

มิติสังคม จากปรากฏการณ์โควิดได้ส่งผลกระทบต่อภาพรวมของสังคมเป็นอย่างมาก บริษัทฯ ได้ตระหนักและรีบ ดำเนินการเป็นอันดับแรก คือความรับผิดชอบต่อสังคมที่ต้องเริ่มต้นจากสังคมภายในบริษัทก่อน โดยการออกมาตรการป้องกัน โรคระบาดโควิด-19 ตามข้อบังคับของรัฐบาลอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งสิ้นจำนวน 6 ฉบับ พร้อมสื่อสารให้พนักงานทุกคนรับทราบ ถึงผลกระทบเชิงลบที่อาจสร้างความเสียหายให้กับตนเองและบริษัทได้ จึงจำเป็นต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด ซึ่งหากพนักงาน ทุกคนยึดมั่นในแนวทางป้องกันที่ถูกต้องแล้ว จะส่งผลต่อสังคมแวดล้อมโดยรวม ให้มีความปลอดภัยตามมาด้วย นอกจากนี้ บริษัทฯ ยังได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาช่องทางการสื่อสาร ในรูปแบบออนไลน์มากขึ้น ด้วยเล็งเห็นว่าเป็นการ สร้างช่องทางและโอกาสใหม่ ในการให้บริการซื้อ-ขาย และการให้ข้อมูลกับลูกค้าได้ตามปกติโดยปราศจากความกังวล

มิติสิ่งแวดล้อม บริษัทฯ ยังคงมุ่งมั่นให้ความสำคัญต่อการคำนึงถึงการป้องกันผลกระทบเชิงลบและส่งเสริมผลกระทบ เชิงบวก ต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอย่างต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายยกระดับการดูแลสิ่งแวดล้อมควบคู่ไปกับกระบวนการ ปฏิบัติงานในทุกปี ตามขอบเขตรูปแบบโครงการสำนักงานสีเขียว ซึ่งในปีนั้นนอกเหนือจากการดำเนินการตรวจสอบ/บำรุงรักษา เครื่องใช้อุปกรณ์สำนักงานภายใต้กฎหมายอยู่เป็นประจำแล้ว บริษัทฯยังได้ให้ความสำคัญต่อการควบคุมและคัดกรองการเลือกใช้ วัสดุที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในกระบวนการทำงานในสัดส่วนเพิ่มมากขึ้นอีกด้วย”

“บริษัทฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมทั้งด้านการเจริญเติบโตของบริษัท รวมไปถึง ผลงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีพัฒนาการยกระดับตามมาตรฐานสากลในทุกปี จะเป็นตัวสะท้อนถึงความมุ่งมั่น ความตั้งใจในการบริหารงานของพวกเราชาว CSS ทุกคน พร้อมทั้งสร้างความมั่นคงและเติบโตไปด้วยกันอย่างยั่งยืน”

รายงานการกำกับดูแลกิจการของคณะกรรมการตรวจสอบ

คณะกรรมการตรวจสอบได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่และความรับผิดชอบตามกฎหมายที่คณะกรรมการบริษัทกำหนด โดยมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบที่สำคัญ ได้แก่ การสอบทานให้มีการรายงานทางการเงินที่ถูกต้องและเชื่อถือได้ การสอบทานให้มีระบบการควบคุมภายในและการตรวจสอบภายในที่เหมาะสม การสอบทานให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง พิจารณาคัดเลือกและเสนอแต่งตั้งผู้สอบบัญชีและกำหนดค่าตอบแทนผู้สอบบัญชีของบริษัท และบริษัทย่อยซึ่งอาจจะเสนอแต่งตั้งผู้สอบบัญชีรายเดิม หรือเลิกจ้างผู้สอบบัญชีรายเดิมก็ได้ พิจารณารายการได้มาและจำหน่ายไปซึ่งสินทรัพย์ รวมทั้งรายการที่เกี่ยวข้องกันหรือรายการ ที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ ให้เป็นไปตามกฎหมาย การสอบทานและให้ความเห็น ต่อแผนงาน และขอบเขตการตรวจสอบภายใน และการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายในตลอดจน การให้ฝ่ายบริหารจัดการให้มีกระบวนการแจ้งเบาะแสหรือข้อร้องเรียนของผู้มีส่วนได้เสียอย่างเหมาะสม สำหรับรายงานผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบในรอบปี 2563 ซึ่งมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

1. ได้สอบทานงบการเงินของบริษัทและบริษัทย่อยเป็นรายไตรมาสและงวดประจำปี 2563 ซึ่งเห็นว่ามีความถูกต้องเชื่อถือได้และเป็นงบการเงินที่จัดทำขึ้นตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไปและมีการเปิดเผยข้อมูลอย่างเพียงพอและเหมาะสมแล้ว
2. ได้พิจารณาแผนงานและขอบเขตการตรวจสอบภายในสำหรับปี 2563 ให้ครอบคลุมถึงความเสี่ยงที่สำคัญและความเพียงพอของระบบควบคุมภายในของบริษัทและบริษัทย่อย โดยได้แนะนำให้ฝ่ายบริหารปรับปรุงแก้ไขระบบงาน และข้อบกพร่องต่าง ๆ ให้มีความรัดกุมและเหมาะสมมากยิ่งขึ้น ในปี 2563 ได้พิจารณาคัดเลือกแต่งตั้งบริษัท ริสก์เลส โซลูชั่น จำกัด (“ผู้ตรวจสอบภายใน”) ซึ่งเป็นบริษัทอิสระจากภายนอกทำหน้าที่ตรวจสอบและติดตามระบบควบคุมภายในของบริษัท โดยบริษัท ริสก์เลส โซลูชั่น จำกัด ได้มอบหมายให้นายศรธร ทองประเสริฐ เป็นผู้รับผิดชอบหลักในการปฏิบัติหน้าที่ผู้ตรวจสอบภายในของบริษัท คณะกรรมการตรวจสอบได้พิจารณาคุณสมบัติแล้วเห็นว่ามีความเป็นอิสระ และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบภายในเหมาะสมเพียงพอในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว อย่างไรก็ตามบริษัทยังได้จัดตั้งสำนักงานผู้ตรวจสอบภายในของบริษัท โดยมอบหมายให้นางสาวภณิดา เศวตวรรณรัตน์ เป็นตัวแทนของหน่วยงานตรวจสอบภายใน ในการทำหน้าที่ประสานงานกับบริษัทผู้ประเมินระบบควบคุมภายในอิสระที่บริษัทได้ทำสัญญาว่าจ้าง และรายงานผลการปฏิบัติงานและข้อเสนอแนะให้คณะกรรมการตรวจสอบรับทราบเพื่อนำเสนอแก่คณะกรรมการบริษัทเพื่อดำเนินการแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ประเมินระบบควบคุมภายในอิสระ
3. ได้สอบทานและให้ความสำคัญกับการบริหารงานตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีให้เป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยเน้นความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูลที่เปิดเผยต่อผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่ายอย่างเป็นธรรมและเท่าเทียมกัน สามารถอ้างอิงและตรวจสอบได้อย่างโปร่งใส
4. ได้สอบทานการทำรายการได้มาและจำหน่ายไปซึ่งสินทรัพย์ รวมทั้งรายการที่เกี่ยวข้องกันหรือรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นในปี 2563 แล้วเห็นว่าป็นรายการที่มีราคาและเงื่อนไขทางการค้าตามปกติธุรกิจโดยทั่วไป
5. ได้ทำการประเมินผลการปฏิบัติงานตนเองของคณะกรรมการตรวจสอบ ทั้งแบบรายคณะและรายบุคคลในรอบปี 2563 โดยได้ร่วมกันพิจารณาผลการประเมิน และกำหนดแนวทางปรับปรุงแก้ไขการทำงานให้มีประสิทธิภาพประสิทธิผล
6. ได้พิจารณาคัดเลือกผู้สอบบัญชีและกำหนดค่าตอบแทนผู้สอบบัญชีประจำปี 2563 โดยพิจารณาคัดเลือกผู้สอบบัญชีที่มีคุณสมบัติ คุณภาพและมาตรฐานการปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์ที่ดี โดยได้นำเสนอคณะกรรมการบริษัทเพื่อพิจารณาขออนุมัติต่อที่ประชุมใหญ่สามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2563 โดยเสนอให้แต่งตั้ง นายปรีชา อรุณนารา ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตทะเบียน เลขที่ 5800 หรือนางสาวศิริภรณ์ เอื้ออนันต์กุล ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตทะเบียนเลขที่ 3844 หรือนางชลรส สันติอัครวราภรณ์ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตทะเบียนเลขที่ 4523 แห่งบริษัท สำนักงาน อีวาย จำกัด ซึ่งมีคุณสมบัติเป็นผู้สอบบัญชีบริษัทจดทะเบียนตามข้อกำหนดของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ให้เป็นผู้สอบบัญชีของบริษัทและบริษัทย่อย โดยกำหนดค่าตอบแทนผู้สอบบัญชีประจำปี 2563 สำหรับบริษัท จำนวน 1,950,000 บาท และค่าสอบบัญชีสำหรับบริษัทย่อยจำนวน 955,000 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 2,905,000 บาท ซึ่งเท่ากับปี 2562 ซึ่งเห็นว่าเป็นค่าตอบแทนที่เหมาะสมแล้ว

7. คณะกรรมการตรวจสอบสามารถปฏิบัติหน้าที่ตามกฎบัตรได้โดยไม่ถูกจำกัดขอบเขต สามารถขอข้อมูลโดยไม่จำกัด อีกทั้งยังเป็นผู้ให้ความเห็นชอบในการพิจารณาแต่งตั้ง โยกย้าย เลิกจ้าง หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายใน หรือหน่วยงานอื่นที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการตรวจสอบภายใน
8. คณะกรรมการตรวจสอบ มีการประชุมในรอบปี 2563 รวมทั้งสิ้น 4 ครั้ง โดยประธานกรรมการตรวจสอบและกรรมการตรวจสอบทั้งสี่ท่านเป็นกรรมการอิสระทั้งหมด และได้เข้าร่วมประชุมครบทุกครั้ง ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 100 ของการเข้าร่วมประชุมในปี 2563 และได้รายงานการปฏิบัติงานให้คณะกรรมการบริษัทรับทราบเป็นประจำทุกไตรมาส คณะกรรมการตรวจสอบมีความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย โดยได้ประชุมร่วมกับผู้บริหารที่เกี่ยวข้องและปรึกษาร่วมกับผู้สอบบัญชีเป็นประจำทุกไตรมาส เพื่อขอทราบข้อสังเกตเกี่ยวกับงบการเงินและระบบการควบคุมภายใน ด้านบัญชี โดยไม่พบรายการที่บกพร่องและหรือผิดปกติดังมีนัยสำคัญแต่อย่างใด

รศ.ดร.ปิติพัฒน์ นิตกรพัฒน์
ประธานกรรมการตรวจสอบ

รายงานคณะกรรมการสรรหาพิจารณาคำตอบแทนและบริษัทภิบาล

คณะกรรมการสรรหาพิจารณาคำตอบแทนและบริษัทภิบาล ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่และความรับผิดชอบตามกฎบัตรที่คณะกรรมการบริษัทกำหนดขึ้น โดยมีหน้าที่และความรับผิดชอบที่สำคัญได้แก่ กำหนดนโยบายหลักเกณฑ์การพิจารณาสรรหากรรมการ คัดเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบและวิธีปฏิบัติที่เกี่ยวข้องเพื่อนำเสนอคณะกรรมการพิจารณาแต่งตั้งเป็นกรรมการ กำหนดนโยบายและหลักเกณฑ์ในการจ่ายค่าตอบแทน เพื่อนำเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท รวมทั้ง พิจารณา ทบทวน นำเสนอ และติดตามให้ระบบงานต่าง ๆ ภายในองค์กรสอดคล้องกับจรรยาบรรณและแนวปฏิบัติที่ดีตามนโยบายและแนวทางที่วางไว้ และรายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการสรรหาต่อที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท และรายงานต่อผู้ถือหุ้นในรายงานประจำปีและแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปีด้วยในปี 2563 คณะกรรมการสรรหาพิจารณาคำตอบแทนและบริษัทภิบาลประกอบด้วยกรรมการ 3 ท่าน โดยมีรายนามดังนี้

1. รศ.ดร.ปิติพัฒน์ ฉัตรอัครพัฒน์ ประธานกรรมการสรรหาพิจารณาคำตอบแทนและบริษัทภิบาล/กรรมการอิสระ
2. คุณฉัฐภูมิ ชันติวิริยะ กรรมการสรรหาพิจารณาคำตอบแทนและบริษัทภิบาล/กรรมการอิสระ
3. คุณณิศา เศรษฐวรรณรัตน์ กรรมการสรรหาพิจารณาคำตอบแทนและบริษัทภิบาล

ในปี 2563 มีการประชุมคณะกรรมการสรรหาพิจารณาคำตอบแทนและบริษัทภิบาลจำนวน 1 ครั้งซึ่งมีกรรมการเข้าร่วมประชุมครบทั้ง 3 ท่าน คิดเป็นร้อยละ 100 โดยพิจารณาเรื่องต่าง ๆ สรุปได้ดังนี้

1. ด้านการสรรหาและพิจารณาคำตอบแทน

1.1 การสรรหากรรมการ

คณะกรรมการสรรหาพิจารณาคำตอบแทนและบริษัทภิบาล พิจารณาสรรหาบุคคลจากหลากหลายอาชีพที่มีคุณสมบัติเหมาะสมตามกฎหมาย กฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง เช่นกฎหมายว่าด้วยคุณสมบัติกรรมการ กฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชน และกฎเกณฑ์ของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ เป็นต้น ตลอดจนข้อบังคับบริษัท และตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัท นอกจากนี้ยังได้พิจารณารายชื่อและคุณสมบัติผู้เหมาะสมที่จะดำรงตำแหน่งกรรมการให้สอดคล้องกับกลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจของบริษัทและตามโครงสร้างกรรมการที่ต้องมีความรู้หลากหลายด้านทักษะ วิชาชีพ ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพศ เป็นต้น อีกทั้งยังต้องสามารถอุทิศเวลาให้กับบริษัทได้อย่างเต็มที่ นอกจากนั้นคณะกรรมการยังเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นรายย่อยเสนอชื่อบุคคลเพื่อรับคัดเลือกเป็นคณะกรรมการบริษัทมายังบริษัท โดยเปิดโอกาสให้เสนอรายชื่อในช่วงเดือน ตุลาคม – มกราคม โดยคณะกรรมการสรรหาพิจารณาคำตอบแทนและบริษัทภิบาลได้ดำเนินการดังนี้

- สรรหากรรมการทดแทนกรรมการที่ต้องออกจากตำแหน่งตามวาระ โดยคณะกรรมการได้ดำเนินการตามกระบวนการสรรหา และนำเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการบริษัท เพื่อให้พิจารณาแต่งตั้งบุคคลที่มีความเหมาะสม ก่อนจะนำเสนอที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นพิจารณาแต่งตั้งให้เป็นกรรมการบริษัทต่อไป

1.2 การพิจารณาผลตอบแทนคณะกรรมการ

คณะกรรมการสรรหาพิจารณาคำตอบแทนและบริษัทภิบาล พิจารณากำหนดค่าตอบแทน โดยใช้แนวปฏิบัติในการพิจารณาคำตอบแทน โดยพิจารณากลับกรองถึงความเหมาะสมของค่าตอบแทนที่สอดคล้องกับภาระหน้าที่ ความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมาย รวมทั้งได้เปรียบเทียบกับธุรกิจประเภทและขนาดใกล้เคียงกัน ตลอดจนคำนึงถึงผลประโยชน์ ผลงาน สภาพแวดล้อมทางธุรกิจและภาวะเศรษฐกิจโดยรวม

1.3 การพิจารณาหลักเกณฑ์การวัดผลการดำเนินงานของคณะกรรมการ

คณะกรรมการสรรหาพิจารณาคำตอบแทนและบริษัทภิบาลกำหนดให้มีระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริษัททั้งคณะ กรรมการชุดย่อย และรายบุคคล ปีละ 1 ครั้ง เพื่อช่วยให้คณะกรรมการได้มีการพิจารณาทบทวนผลงาน ประเด็นและอุปสรรคต่าง ๆ ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ระหว่างปีที่ผ่านมา เพื่อแก้ไขปัญหาร่วมกันและนำไปสู่การปรับปรุง พัฒนา รวมทั้งยังเพิ่มประสิทธิผลการกำกับดูแลกิจการ โดยมีหลักการและหัวข้อในการประเมินผลสอดคล้องไปกับตลาดหลักทรัพย์ฯ ซึ่งปรับปรุงให้เหมาะสมกับบริษัท

2. ด้านบรรษัทภิบาล

2.1 ติดตามและดูแลให้มีการปฏิบัติตามจริยธรรมและจรรยาบรรณธุรกิจ

คณะกรรมการสรรหาพิจารณาคำตอบแทนและบรรษัทภิบาล มีหน้าที่ติดตามและดูแลให้พนักงาน ผู้บริหาร และกรรมการปฏิบัติตามคู่มือจริยธรรมและจรรยาบรรณธุรกิจ เพื่อพัฒนาสู่วัฒนธรรมองค์กร ทั้งนี้ได้สื่อสารให้พนักงาน ผู้บริหาร และกรรมการรับทราบโดยเป็นส่วนหนึ่งของการปฐมนิเทศพนักงานใหม่ รวมทั้งสื่อสารลงในเว็บไซต์บริษัท

3. รางวัลแห่งความภาคภูมิใจ ในปี 2563 ที่บริษัท ได้รับรางวัลจากการประเมินด้านการกำกับดูแลกิจการ ดังนี้

- ได้รับรางวัล 5 ดาว (★★★★★) จากโครงการสำรวจการกำกับดูแลกิจการบริษัทจดทะเบียนไทยประจำปี 2563 โดยได้รับคะแนน 90% ซึ่งอยู่ในกลุ่มดีเลิศ (Excellent) และได้รับรางวัลระดับ Top Quartile ในกลุ่มตลาดที่มีมูลค่าหลักทรัพย์ 3,000-9,999 ล้านบาท
- ได้รับรางวัล 5 ดาว (★★★★★) ในการประเมินคุณภาพการจัดประชุมผู้ถือหุ้นสามัญของบริษัทจดทะเบียนประจำปี 2563 โดยได้รับคะแนน 100% ซึ่งอยู่ในกลุ่มดีเลิศ (Excellent)

4. แนวทางการพัฒนาด้านการกำกับดูแลกิจการในปี 2564

- ติดตาม ทบทวน และปรับปรุงแก้ไขหลักการกำกับดูแลการปฏิบัติงานของบริษัทให้เป็นไปตามคู่มือการกำกับดูแลกิจการที่ดี
- เผยแพร่การกำกับดูแลกิจการที่ดีภายในองค์กรให้เป็นที่เข้าใจของกรรมการ ผู้บริหารและพนักงานทุกระดับและให้มีผลในทางปฏิบัติจนเป็นวัฒนธรรมองค์กร

การดำเนินงานด้านการกำกับดูแลกิจการในรอบปีที่ผ่านมาสามารถทำตามแผนงานที่ได้วางไว้ คณะกรรมการสรรหาพิจารณาคำตอบแทนและบรรษัทภิบาล ยังคงมุ่งมั่น ที่จะพัฒนาการกำกับดูแลกิจการที่ดีให้โปร่งใส ด้วยการบริหารจัดการอย่างมีคุณภาพ เพื่อมุ่งสู่ การเป็นองค์กรที่เติบโตไปพร้อมกับการกำกับดูแลกิจการที่ดี

(รศ.ดร.ปิทิพณ์ จีตราครุฑ)

ประธานกรรมการสรรหาพิจารณาคำตอบแทนและบรรษัทภิบาล

รายงานคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง

คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง ตระหนักและให้ความสำคัญในการเตรียมความพร้อมเพื่อป้องกันและรองรับกับสถานการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจของบริษัท โดยคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงได้ดำเนินงานเพื่อบริหารจัดการและลดความเสี่ยง ตลอดจนควบคุมกำกับดูแล เพื่อให้มั่นใจว่าบริษัทฯ และบริษัทย่อยมีกระบวนการจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสม และมีประสิทธิภาพต่อการดำเนินธุรกิจให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้

คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง ประกอบด้วยกรรมการอิสระจำนวน 1 ท่าน และกรรมการที่เป็นผู้บริหารจำนวน 4 ท่าน โดยในรอบปี 2563 ได้มีจัดให้มีการประชุมจำนวน 1 ครั้ง ซึ่งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงเข้าร่วมประชุมครบทุกท่าน คิดเป็นร้อยละ 100 ของการประชุมในปี 2563 เพื่อพิจารณาเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1. ทบทวนความเสี่ยงทุกระดับ ให้ครอบคลุมตามกลยุทธ์ การดำเนินงานของบริษัท ประกอบด้วยความเสี่ยงด้านธุรกิจของบริษัท ความเสี่ยงด้านการเงิน ความเสี่ยงด้านการต่อต้านทุจริต และความเสี่ยงด้านอื่น ๆ
2. พิจารณากำหนดแผนการบริหารความเสี่ยง และแนวทางในการควบคุมความเสี่ยง เพื่อบริหารความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ บริษัทยอมรับได้ รวมทั้งกำหนดแผนรองรับ ป้องกันเพื่อลดโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงขึ้นในอนาคต
3. ติดตาม และ ทบทวนการดำเนินงาน ตามแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง ภายใต้นโยบายและกรอบการบริหารความเสี่ยงที่กำหนดไว้ เพื่อให้มั่นใจได้ว่าบริษัทมีการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ โดยมอบหมายให้หน่วยงานตรวจสอบภายในทำการติดตามและสอบทานการจัดการความเสี่ยงของบริษัท และบริษัทย่อยเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ได้ตั้งไว้
4. วางแผนการบริหารงานในภาวะวิกฤต รวมทั้งกระบวนการตรวจสอบและการรายงาน เพื่อสร้างความมั่นใจว่าบริษัทมีระบบการบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ
5. กำกับดูแลให้บริษัทย่อยปฏิบัติตามกรอบการบริหารความเสี่ยง เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่นักลงทุนและผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่ม
6. จัดทำประเมินตนเองของคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงปีละ 1 ครั้ง เพื่อเป็นการทบทวนผลงาน ประเด็นปัญหา และอุปสรรคต่าง ๆ ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงระหว่างปีที่ผ่านมาเพื่อแก้ไขปัญหาร่วมกัน และนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงให้เป็นไปตามเป้าหมายที่คณะกรรมการบริษัทมอบหมายไว้

คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงมีความมั่นใจว่า บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีการบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับระบบควบคุมภายใน และแนวทางการกำกับดูแลกิจการที่ดี

(นายสมพงษ์ กังสวัตน์)

ประธานคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง

รายงานคณะกรรมการบริหาร

ในปี 2563 สถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 ได้สร้างผลกระทบต่อเศรษฐกิจในวงกว้าง โดยไม่สามารถคาดการณ์ได้ว่าจะสิ้นสุดเมื่อใดและเชื่อมั่นว่าทุกบริษัทฯ กำลังเผชิญกับปัญหาอุปสรรคที่ท้าทายความสามารถ รวมถึงการมีข้อจำกัดในการบริหารจัดการที่ต้องคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้นบริษัทฯ จึงจำเป็นต้องเร่งเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้กับองค์กรในทุก ๆ ด้านเพื่อให้สามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างต่อเนื่องและพร้อมก้าวสู่การต่อยอด การขยายธุรกิจเพื่อความเติบโตอย่างยั่งยืน โดยคณะกรรมการบริหารได้ทำหน้าที่ช่วยคณะกรรมการบริษัทฯ ในการพิจารณาตรวจสอบและกลั่นกรองเรื่องต่าง ๆ ที่สำคัญก่อนนำเสนอคณะกรรมการบริษัทฯ เพื่อพิจารณาตัดสินใจ

โดยในปี 2563 คณะกรรมการบริหารมีการประชุม 12 ครั้ง เพื่อพิจารณาเรื่องต่าง ๆ ที่สำคัญของบริษัทฯ โดยได้รายงานผลการประชุมพร้อมแนวทางให้การแก้ไขปัญหาและข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการบริษัทฯ ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1. กำหนดแผนและกลยุทธ์ทางธุรกิจของบริษัทฯ รวมถึงพิจารณากำหนดกลยุทธ์และแผนการดำเนินงานของบริษัทฯ บริษัทย่อยและบริษัทร่วมในแต่ละสายธุรกิจ และได้มีการถ่ายทอดแผนงานดังกล่าวไปสู่ผู้บริหารและพนักงานทุกระดับในองค์กรให้ได้ทราบ เพื่อนำไปปฏิบัติให้ สอดคล้องและเป็นไปตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้
2. ตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินงานของบริษัทฯ และบริษัทย่อย พิจารณาตรวจสอบติดตามผลการดำเนินงานของทุกสายธุรกิจเป็นประจำทุกเดือน เพื่อให้เป็นไปตามแผนงานและเป้าหมายที่วางไว้ตามที่คณะกรรมการบริษัทฯ มอบหมาย
3. พิจารณาให้ความเห็นชอบและอนุมัติการเข้าลงทุน และการเข้าร่วมประมูลงานในโครงการต่าง ๆ โดยคณะกรรมการบริหารได้มีการพิจารณาถ่วงถ่วง ให้ความเห็นชอบ หรืออนุมัติการเข้าลงทุน และ/หรือการเข้าร่วมประมูลในโครงการใหม่ ๆ ตลอดจนเข้าดำเนินงานโครงการต่าง ๆ ตามที่เห็นสมควร โดยคำนึงถึงประโยชน์ของบริษัทฯ และผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่ายอย่างเท่าเทียมกัน ก่อนนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทฯ เพื่อพิจารณาอนุมัติต่อไป
4. ดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นและมีผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจ ควบคุมความเสี่ยงและกำหนดแผนงานให้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่คณะกรรมการบริษัทฯ มอบหมาย
5. กำหนดนโยบายอัตราค่าตอบแทนและโครงสร้างเงินเดือนของพนักงาน พิจารณานโยบายอัตราค่าตอบแทนและโครงสร้างเงินเดือนของพนักงานให้เป็นไปตามระเบียบและข้อบังคับของบริษัท
6. วางแผนการบริหารงานในภาวะวิกฤตจากโรคระบาดโควิด - 19 พร้อมสื่อสารให้พนักงานทุกคนรับทราบถึงผลกระทบเชิงลบและต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด รวมทั้งจัดให้มีกระบวนการตรวจสอบและการรายงานเพื่อสร้างความมั่นใจว่า บริษัทมีระบบการป้องกันและการบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ
7. จัดทำประเมินตนเองของคณะกรรมการบริหารปีละ 1 ครั้ง เพื่อเป็นการทบทวนผลงาน ประเด็น ปัญหา และอุปสรรคต่าง ๆ ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารบริหาร ระหว่างปีที่ผ่านมาเพื่อแก้ไขปัญหา ร่วมกัน และนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารให้เป็นไปตามเป้าหมายที่คณะกรรมการบริษัทฯ มอบหมายไว้

คณะกรรมการบริหารมีความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความระมัดระวัง ซื่อสัตย์สุจริต และรอบคอบ ที่มุ่งเน้นถึงความโปร่งใสและตรวจสอบได้ในการดำเนินงาน อีกทั้งคณะกรรมการบริหารยังพร้อมที่จะพัฒนาธุรกิจอย่างเต็มความสามารถ โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของบริษัทฯ

นายสมพงษ์ กังสวิวัฒน์
ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร

รายงานคณะกรรมการยุทธศาสตร์

คณะกรรมการยุทธศาสตร์ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่และความรับผิดชอบตามกฎหมายที่คณะกรรมการบริษัทกำหนดขึ้น โดยมีหน้าที่และความรับผิดชอบที่สำคัญได้แก่ กำหนดนโยบายหลักเกณฑ์ในการเข้าลงทุนในบริษัทย่อย บริษัทร่วม รวมทั้ง การเข้าลงทุนในโครงการต่าง ๆ และรายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ต่อที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท และรายงานต่อผู้ถือหุ้นในรายงานประจำปีและแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปีด้วย โดยในรอบปี 2563 ได้มีจัดให้มี การประชุมจำนวน 7 ครั้ง เพื่อพิจารณาเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1. กำหนดแผนและกลยุทธ์ทางธุรกิจของบริษัทฯ รวมถึงพิจารณากำหนดกลยุทธ์และแผนการดำเนินงานของบริษัทฯ ในเรื่องของการลงทุน เพื่อให้ผู้บริหารและพนักงานทุกระดับนำไปปฏิบัติ
2. ตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินงานของบริษัทฯ ในเรื่องของการลงทุน เพื่อให้เป็นไปตามแผนงานและเป้าหมายที่วางไว้ ตามที่คณะกรรมการบริษัทฯ มอบหมาย
3. ดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นและมีผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจในด้านการลงทุน ควบคุมความเสี่ยง และกำหนดแผนงานให้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่คณะกรรมการบริษัทฯ มอบหมาย
4. จัดทำประเมินตนเองของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ปีละ 1 ครั้ง เพื่อเป็นการทบทวนผลงาน ประเด็น ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ระหว่างปีที่ผ่านมาเพื่อแก้ไขปัญหาร่วมกันและนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ให้เป็นไปตามเป้าหมายที่คณะกรรมการบริษัทฯ มอบหมายไว้

คณะกรรมการยุทธศาสตร์มีความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความระมัดระวัง ซื่อสัตย์สุจริต และรอบคอบ ที่มุ่งมั่นถึงความโปร่งใสและตรวจสอบได้ในการดำเนินงาน อีกทั้งคณะกรรมการยุทธศาสตร์ยังพร้อมที่จะพัฒนาธุรกิจอย่างเต็มความสามารถ โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของบริษัทฯ

นายสมพงษ์ กังสวัตน์
ประธานคณะกรรมการยุทธศาสตร์

รายงานความรับผิดชอบของคณะกรรมการต่อรายงานทางการเงิน

คณะกรรมการบริษัทเป็นผู้รับผิดชอบต่อการเงินของบริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย ซึ่งจัดทำขึ้น ตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ภายใต้พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ.2543 และตามข้อกำหนดของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ว่าด้วยการจัดทำและนำเสนอรายงานทางการเงินภายใต้พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 โดยได้มีการพิจารณาเลือกใช้นโยบายการบัญชีที่เหมาะสม และถือปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งมีการเปิดเผยข้อมูลสำคัญอย่างเพียงพอในหมายเหตุประกอบงบการเงิน โดยผู้สอบได้สอบทานและตรวจสอบงบการเงิน และแสดงความเห็นในรายงานของผู้สอบบัญชีอย่างไม่มีเงื่อนไข

คณะกรรมการบริษัททำหน้าที่กำกับดูแลและพัฒนาบรรษัทภิบาล รวมทั้ง จัดให้มีและดำรงไว้ซึ่งระบบการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน เพื่อให้มีความมั่นใจได้ว่าการบันทึกข้อมูลทางบัญชี ถูกต้อง ครบถ้วน ทันเวลา และเพียงพอที่จะดำรงรักษาไว้ซึ่งทรัพย์สิน ตลอดจนป้องกันไม่ให้เกิดการทุจริตหรือการดำเนินการที่ผิดปกติอย่างมีสาระสำคัญ โดยคณะกรรมการบริษัท ได้แต่งตั้ง คณะกรรมการตรวจสอบ ซึ่งประกอบด้วยกรรมการที่เป็นอิสระทำหน้าที่กำกับดูแลงบการเงิน ประเมินระบบควบคุมภายในและการตรวจสอบภายในให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยความเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบจะปรากฏในรายงานคณะกรรมการตรวจสอบ ซึ่งได้แสดงไว้ในรายงานประจำปีนี้แล้ว

คณะกรรมการบริษัทมีความเห็นว่าระบบการควบคุมภายในและการตรวจสอบภายในของบริษัทสามารถสร้างความเชื่อมั่นได้ว่างบการเงินของบริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย แสดงฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน และกระแสเงินสดถูกต้องในสาระสำคัญแล้ว

(นายสมพงษ์ กังสวัตน์)

ประธานกรรมการบริษัทและประธานกรรมการบริหาร

คณะกรรมการบริษัท

นายกิตติรัตน์
เมฆมณี

นายโอกาส
ดิยวัฒนาโรจน์

นายสมพงษ์
กังสวิวัฒน์

นางสาวกณิดา
เศวตวรรณรัตน์

นางสาวนงนุช
เตมีศรีสุข

คณะกรรมการบริษัท

รศ.ประภาส
ไพโรสุวรรณา

รศ.ดร.ปิติพัฒน์
ฉัตรอัครพัฒน์

นายฉัฐภูมิ
ขันติวิริยะ

ดร.วุฒิชัย
ดวงรัตน์

ประวัติคณะกรรมการบริษัท

นายสมพงษ์ กังสวิวัฒน์

ประธานกรรมการบริษัท / ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร / ประธานบริหารความเสี่ยง / ประธานกรรมการยุทธศาสตร์

อายุ 55 ปี

สัญชาติ ไทย

วันที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการ

8 สิงหาคม 2548 (รวมเวลา 15 ปี 8 เดือน)

สัดส่วนการถือหุ้นบริษัท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563

208,148,836 หุ้น (17.70% ของทุนชำระแล้วและมีสิทธิออกเสียงทั้งหมด)

คุณวุฒิทางการศึกษา

• ปริญญาโท บริหารธุรกิจ สาขาการตลาด สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

ประวัติการฝึกอบรม

สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)

• ประกาศนียบัตร หลักสูตร Director Accreditation Program รุ่น 50/2549

• ประกาศนียบัตร หลักสูตร Director Certification Program รุ่น 154/2554

• ประกาศนียบัตร หลักสูตร Role of the Chairman Program รุ่น 27/2555

• ประกาศนียบัตร หลักสูตร Financial Statement for Directors รุ่น 15/2555

ประวัติการอบรมอื่น ๆ

• หลักสูตรผู้บริหารระดับสูง สถาบันวิทยาการ ตลาดทุน (วตท.) รุ่น 20

ประสบการณ์ทำงาน

บริษัทจดทะเบียน จำนวน 1 บริษัท

- ปี 2548 – ปัจจุบัน กรรมการ บมจ. คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น
- ปี 2554 – ปัจจุบัน ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร บมจ. คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น
- ปี 2555 – ปัจจุบัน ประธานกรรมการบริหารความเสี่ยง บมจ. คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น
- 25 ก.พ. 2562 – ปัจจุบัน ประธานกรรมการบริษัท บมจ. คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น
- 25 ก.พ. 2562 – ปัจจุบัน ประธานกรรมการยุทธศาสตร์ บมจ. คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น

กิจการอื่น (ที่ไม่ใช่บริษัทจดทะเบียน) จำนวน 2 บริษัท

- ปี 2540 – ปัจจุบัน กรรมการ บจก. ซี.เอส.เอส.เอนเนอร์ยี
- ปี 2558 – ปัจจุบัน กรรมการ บจก. นีออน เวิร์คส์ คอมมูนิเคชั่น (ประเทศไทย)

นายโอภาส ดิยวัฒนาโรจน์

กรรมการ / กรรมการบริหาร / กรรมการบริหารความเสี่ยง /

กรรมการยุทธศาสตร์ / กรรมการผู้จัดการสายงานโทรคมนาคม

อายุ 55 ปี

สัญชาติ ไทย

วันที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการ

8 สิงหาคม 2548 (รวมเวลา 15 ปี 8 เดือน)

สัดส่วนการถือหุ้นบริษัท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563

58,339,711 หุ้น (4.96% ของทุนชำระแล้วและมีสิทธิออกเสียงทั้งหมด)

คุณวุฒิทางการศึกษา

• ปริญญาโท บริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

ประวัติการฝึกอบรม

สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)

• ประกาศนียบัตร หลักสูตร Director Accreditation Program รุ่น 50/2549

• ประกาศนียบัตร หลักสูตร Director Accreditation Program รุ่น 92/2554

ประสบการณ์ทำงาน

บริษัทจดทะเบียน จำนวน 1 บริษัท

- ปี 2548 – ปัจจุบัน กรรมการ บมจ. คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น
- ปี 2554 – ปัจจุบัน กรรมการบริหาร บมจ. คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น
- ปี 2555 – ปัจจุบัน กรรมการบริหารความเสี่ยง บมจ. คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น
- ปี 2556 – ปัจจุบัน กรรมการผู้จัดการสายงานโทรคมนาคม บมจ. คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น
- ปี 2561 – ปัจจุบัน กรรมการยุทธศาสตร์ บมจ. คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น

กิจการอื่น (ที่ไม่ใช่บริษัทจดทะเบียน) จำนวน 1 บริษัท

- ปี 2558 – ปัจจุบัน กรรมการ บจก. นีออน เวิร์คส์ คอมมูนิเคชั่น (ประเทศไทย)

นายกิตติรัตน์ เมฆมณี

กรรมการ / กรรมการบริหาร / กรรมการบริหารความเสี่ยง / กรรมการยุทธศาสตร์ / กรรมการผู้จัดการสายงานธุรกิจและผลิตภัณฑ์

อายุ 54 ปี

สัญชาติ ไทย

วันที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการ

8 สิงหาคม 2548 (รวมเวลา 15 ปี 8 เดือน)

สัดส่วนการถือหุ้นบริษัท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563

30,058,756 หุ้น (2.56% ของทุนชำระแล้วและมีสิทธิออกเสียงทั้งหมด)

คุณวุฒิทางการศึกษา

- ปริญญาโท บริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

ประวัติการฝึกอบรม

สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)

- ประกาศนียบัตร หลักสูตร Director Accreditation Program รุ่น 50/2549

- ประกาศนียบัตร หลักสูตร Director Accreditation Program รุ่น 92/2554

ประวัติการอบรมอื่น ๆ

- การบริหารเศรษฐกิจสาธารณะสำหรับนักบริหารรุ่นที่ 11 สถาบันพระปกเกล้า (ปศส.11)
- การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยสำหรับนักบริหารระดับสูง สถาบันพระปกเกล้า (ปปร.20)

ประสบการณ์ทำงาน

บริษัทจดทะเบียน จำนวน 1 บริษัท

- ปี 2548 – ปัจจุบัน กรรมการ บมจ. คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น
- ปี 2554 – ปัจจุบัน กรรมการบริหาร บมจ. คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น
- ปี 2555 – ปัจจุบัน กรรมการบริหารความเสี่ยง บมจ. คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น
- ปี 2556 – ปัจจุบัน กรรมการผู้จัดการสายงานธุรกิจและผลิตภัณฑ์ บมจ. คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น
- ปี 2561 – ปัจจุบัน กรรมการยุทธศาสตร์ บมจ. คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น

กิจการอื่น (ที่ไม่ใช่บริษัทจดทะเบียน) จำนวน 1 บริษัท

- ปี 2540 – ปัจจุบัน กรรมการ บจก. ซี.เอส.เอส.เอนเนอร์ยี

นางสาวภณิดา เศวตวรรณรัตน์

กรรมการ / กรรมการบริหาร / กรรมการสรรหาพิจารณาคำตอบแทนและบรรษัทภิบาล / กรรมการบริหารความเสี่ยง / กรรมการยุทธศาสตร์ / กรรมการผู้จัดการสายงานการเงิน – บัญชี

อายุ 57 ปี

สัญชาติ ไทย

วันที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการ

8 สิงหาคม 2548 (รวมเวลา 15 ปี 8 เดือน)

สัดส่วนการถือหุ้นบริษัท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563

3,341,688 หุ้น (0.28% ของทุนชำระแล้วและมีสิทธิออกเสียงทั้งหมด)

คุณวุฒิทางการศึกษา

- ปริญญาโท บริหารธุรกิจ สาขาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประวัติการฝึกอบรม

สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)

- ประกาศนียบัตร หลักสูตร Director Accreditation Program รุ่น 37/2548

- ประกาศนียบัตร หลักสูตร Director Certification Program รุ่น 60/2548

ประวัติการอบรมอื่น ๆ

- หลักสูตรการบริหารเศรษฐกิจสาธารณะสำหรับนักบริหารระดับสูง รุ่นที่ 12
- หลักสูตรเทคนิคการจัดทำและยื่นแบบ ข.1 ให้ถูกต้องตามประกาศปพข. จากสภาวิชาชีพในพระบรมราชูปถัมภ์ พ.ศ. 2556
- หลักสูตรนักบริหารการเงินการคลังภาครัฐระดับสูง รุ่น 3/2559

- หลักสูตร Strategic CFO in Capital Markets ปี 2560
- หลักสูตรผลกระทบของมาตรฐานรายงานทางการเงินใหม่เกี่ยวกับสัญญาที่ทำกับลูกค้าและสัญญาเช่าที่มีผลต่อการจัดทำรายงานทางการเงินของบริษัทจดทะเบียน

ประสบการณ์ทำงาน

บริษัทจดทะเบียน จำนวน 1 บริษัท

- ปี 2548 – ปัจจุบัน กรรมการ บมจ. คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น
- ปี 2554 – ปัจจุบัน กรรมการบริหาร บมจ. คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น
- ปี 2555 – ปัจจุบัน กรรมการบริหารความเสี่ยง บมจ. คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น
- ปี 2556 – ปัจจุบัน กรรมการผู้จัดการสายงานการเงิน – บัญชี บมจ. คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น
- ปี 2561 – ปัจจุบัน กรรมการยุทธศาสตร์ บมจ. คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น

กิจการอื่น (ที่ไม่ใช่บริษัทจดทะเบียน) จำนวน 2 บริษัท

- ปี 2540 – ปัจจุบัน กรรมการ บจก. ซี.เอส.เอส.เอนเนอร์ยี
- ปี 2558 – ปัจจุบัน กรรมการ บจก. นีออน เวิร์คส์ คอมมิวนิเคชั่น (ประเทศไทย)

นางสาวนงนุช เตมีศรีสุข

กรรมการ / กรรมการบริหาร / กรรมการยุทธศาสตร์ /
กรรมการผู้จัดการสายงานการจัดการ / เลขานุการบริษัท

อายุ 57 ปี

สัญชาติ ไทย

วันที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการ

8 สิงหาคม 2548 (รวมเวลา 15 ปี 8 เดือน)

สัดส่วนการถือหุ้นบริษัท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563

1,502,928 หุ้น (0.13% ของทุนชำระแล้วและมีสิทธิออกเสียงทั้งหมด)

คุณวุฒิทางการศึกษา

- ปริญญาตรี สาขาการบัญชี มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ประวัติการฝึกอบรม

สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)

- ประกาศนียบัตร หลักสูตร Director Accreditation Program รุ่น 37/2548
- ประกาศนียบัตร หลักสูตร Director Certification Program รุ่น 60/2548
- ประกาศนียบัตร หลักสูตร Advanced Audit Committee Program รุ่น 20/2558

ประวัติการอบรมอื่น ๆ

- หลักสูตร พื้นฐานและกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับบริษัทจดทะเบียน รุ่นที่ 6/2554
- หลักสูตร Company Secretary Program รุ่น 27/2551

ประสบการณ์ทำงาน

บริษัทจดทะเบียน จำนวน 1 บริษัท

- ปี 2548 – ปัจจุบัน กรรมการ
บมจ. คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น
- ปี 2554 – ปัจจุบัน กรรมการบริหาร
บมจ. คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น
- ปี 2556 – ปัจจุบัน กรรมการผู้จัดการสายงานการจัดการ
บมจ. คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น
- ปี 2556 – ปัจจุบัน เลขานุการบริษัท
บมจ. คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น
- ปี 2561 – ปัจจุบัน กรรมการยุทธศาสตร์
บมจ. คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น

กิจการอื่น (ที่ไม่ใช่บริษัทจดทะเบียน) จำนวน 2 บริษัท

- ปี 2540 – ปัจจุบัน กรรมการ
บจก. ซี.เอส.เอส.เอนเนอร์ยี
- ปี 2558 – ปัจจุบัน กรรมการ
บจก. นีออน เวิร์คส์ คอมมูนิเคชั่น (ประเทศไทย)

รศ.ดร.ปิติพัฒน์ ฉัตรอัครพัฒน์

กรรมการอิสระ / ประธานกรรมการตรวจสอบ /

ประธานกรรมการสรรหาพิจารณาค่าตอบแทนและบรรษัทภิบาล /

กรรมการยุทธศาสตร์

อายุ 59 ปี

สัญชาติ ไทย

วันที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการ

8 สิงหาคม 2548 (รวมเวลา 15 ปี 8 เดือน)

สัดส่วนการถือหุ้นบริษัท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563

- ไม่มี -

คุณวุฒิทางการศึกษา

- ปริญญาเอก สาขาการบัญชี The Manchester Metropolitan University, UK

ประวัติการฝึกอบรม

สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)

- ประกาศนียบัตร หลักสูตร Director Accreditation Program รุ่น 37/2548
- ประกาศนียบัตร หลักสูตร Director Certification Program รุ่น 60/2548

ประสบการณ์ทำงาน

บริษัทจดทะเบียน จำนวน 1 บริษัท

- ปี 2548-ปัจจุบัน กรรมการอิสระ บมจ.คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น
- ปี 2555-ปัจจุบัน ประธานกรรมการตรวจสอบ บมจ.คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น
- ปี 2555-ปัจจุบัน ประธานกรรมการสรรหาพิจารณาค่าตอบแทนและบรรษัทภิบาล บมจ.คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น
- ปี 2561-ปัจจุบัน กรรมการยุทธศาสตร์ บมจ.คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น

กิจการอื่น (ที่ไม่ใช่บริษัทจดทะเบียน)

-ไม่มี-

นายฉัฐภูมิ ชันติวิริยะ

กรรมการอิสระ / กรรมการตรวจสอบ / กรรมการสรรหาพิจารณาค่าตอบแทน

และบรรษัทภิบาล / กรรมการบริหารความเสี่ยง / กรรมการยุทธศาสตร์

อายุ 59 ปี

สัญชาติ ไทย

วันที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการ

12 กันยายน 2557 (รวมเวลา 6 ปี 3 เดือน)

สัดส่วนการถือหุ้นบริษัท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563

- ไม่มี -

คุณวุฒิทางการศึกษา

- ปริญญาโท บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประวัติการฝึกอบรม

สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)

- ประกาศนียบัตร หลักสูตร Audit Committee Program รุ่น 8/2548
- ประกาศนียบัตร หลักสูตร Director Certification Program รุ่น 100/2551
- ประกาศนียบัตร หลักสูตร Role of the Compensation Committee รุ่น 6/2551

ประสบการณ์ทำงาน

บริษัทจดทะเบียน จำนวน 3 บริษัท

- ปี 2557-ปัจจุบัน กรรมการอิสระ / กรรมการตรวจสอบ / กรรมการสรรหาพิจารณาค่าตอบแทนและบรรษัทภิบาล / กรรมการบริหารความเสี่ยง บมจ.คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น
- ปี 2561-ปัจจุบัน กรรมการยุทธศาสตร์ บมจ.คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น
- ปี 2556-ปัจจุบัน กรรมการ บมจ.มอร์ รีเทิร์น
- ปี 2562-ปัจจุบัน กรรมการ บมจ.ไอ ที ซิตี

กิจการอื่น (ที่ไม่ใช่บริษัทจดทะเบียน)

-ไม่มี-

รศ.ประภาส ไพรสุวรรณ

กรรมการอิสระ / กรรมการตรวจสอบ / กรรมการยุทธศาสตร์

อายุ 64 ปี

สัญชาติ ไทย

วันที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการ

1 มกราคม 2558 (รวมเวลา 6 ปี)

สัดส่วนการถือหุ้นบริษัท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563

- ไม่มี -

คุณวุฒิทางการศึกษา

- ปริญญาโท วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต (วิศวกรรมไฟฟ้า)
- สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง

ประวัติการฝึกอบรม

สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)

- ประกาศนียบัตร หลักสูตร Director Certification Program รุ่น 119/2552
- ประกาศนียบัตร หลักสูตร Financial Statements for Director 2556

ประวัติการอบรมอื่น ๆ

- หลักสูตรพัฒนาผู้นำนักบริหารระดับสูง 2540
- หลักสูตรการกำกับดูแลกิจการสำหรับกรรมการและ ผู้บริหารระดับสูงของ
- รัฐวิสาหกิจและองค์กรมหาชน (PDI) รุ่น 6/2554

- หลักสูตรผู้บริหารระดับสูง สถาบันวิทยาการ ตลาดทุน (วตท.) รุ่น 17
- หลักสูตรวิทยาการการจัดการสำหรับนักบริหารระดับสูง (วบส.) รุ่น 1

ประสบการณ์ทำงาน

บริษัทจดทะเบียน จำนวน 3 บริษัท

- ปี 2558-ปัจจุบัน กรรมการอิสระ / กรรมการตรวจสอบ
บมจ.คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น
- ปี 2561-ปัจจุบัน กรรมการยุทธศาสตร์
บมจ.คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น
- ปี 2556-ปัจจุบัน ประธานกรรมการ
บมจ.ซีพีที ไดรฟ์ แอนด์ เพาเวอร์
- ปี 2557-ปัจจุบัน ประธานกรรมการตรวจสอบ
บมจ.บางกอกซีที เมทัล

กิจการอื่น (ที่ไม่ใช่บริษัทจดทะเบียน) จำนวน 1 บริษัท

- ปี 2556 – ปัจจุบัน กรรมการ
บจก.พีอีเอ เอ็มคอม อินเทอร์เน็ตเซ็นแนล

ดร.วุฒิชัย ดวงรัตน์

กรรมการอิสระ / กรรมการตรวจสอบ / กรรมการยุทธศาสตร์

อายุ 64 ปี

สัญชาติ ไทย

วันที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการ

23 กุมภาพันธ์ 2560 (รวมเวลา 2 ปี 10 เดือน)

สัดส่วนการถือหุ้นบริษัท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563

250,000 หุ้น (0.02% ของทุนชำระแล้วและมีสิทธิออกเสียงทั้งหมด)

คุณวุฒิทางการศึกษา

- ปริญญาเอก คณะเศรษฐศาสตร์ Universite de Paris ประเทศฝรั่งเศส

ประวัติการฝึกอบรม

สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)

- ประกาศนียบัตร หลักสูตร Director Certification Program รุ่น 198/2557
- ประกาศนียบัตร หลักสูตร Advanced Audit Committee Program รุ่น 23/2559

ประกาศนียบัตร หลักสูตร Board Nomination and Compensation Program รุ่นที่ 5/2561

ประกาศนียบัตร หลักสูตร Design Thinking Deep Dive for Executive Board 2562

ประวัติการอบรมอื่น ๆ

- นักบริหารระดับสูง (นบส.) รุ่นที่ 52/2550
- การป้องกันราชอาณาจักรภาครัฐ เอกชน และการเมือง (วปม.) รุ่นที่ 6/2556
- นักบริหารการเงินการคลังภาครัฐระดับสูง (บงส.) รุ่นที่ 1/2557

- วิทยาลัยตลาดทุน (วตท.) รุ่นที่ 20/2558
- ผู้นำธุรกิจระดับโลก (GBL) รุ่นที่ 2/2560
- หลักสูตรการบริหารการท่องเที่ยว (TME) รุ่น 1/2560

ประสบการณ์ทำงาน

บริษัทจดทะเบียน จำนวน 2 บริษัท

- ปี 2560 – ปัจจุบัน กรรมการอิสระ / กรรมการตรวจสอบ
บมจ.คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น
- ปี 2561-ปัจจุบัน กรรมการยุทธศาสตร์
บมจ.คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น
- ปี 2560 – ปัจจุบัน ประธานกรรมการสรรหาพิจารณาค่าตอบแทน /
กรรมการตรวจสอบ / กรรมการอิสระ
บมจ.ที ที จี เอ็นเนอวี่

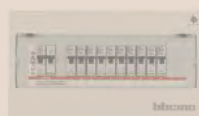
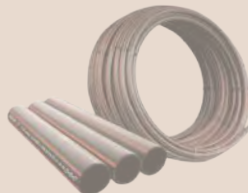
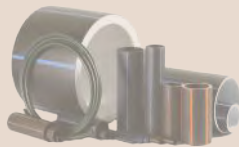
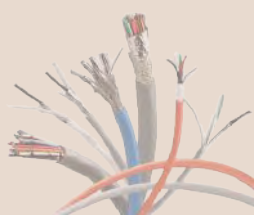
กิจการอื่น (ที่ไม่ใช่บริษัทจดทะเบียน) จำนวน 4 บริษัท

- ปี 2560 – ปัจจุบัน กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
- ปี 2560 – ปัจจุบัน กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ
วิทยาลัยนานาชาติราฟเฟิลส์
- ปี 2561 – ปัจจุบัน กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- ปี 2562 – ปัจจุบัน ที่ปรึกษารัฐมนตรี กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

- ปี 2562 - ปัจจุบัน ประธานอนุกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์และ
ประเมินผลงานผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.)
กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
- ปี 2562 - ปัจจุบัน รองประธานอนุกรรมการ คณะอนุกรรมการ
คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการนโยบาย
การท่องเที่ยวแห่งชาติ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
- ปี 2562 - ปัจจุบัน คณะอนุกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์และประเมินผล
การปฏิบัติงานของผู้ว่าการ คณะกรรมการติดตาม
การใช้จ่ายงบประมาณงบลงทุนและเงินสำรอง
คณะอนุกรรมการกำหนดแนวทางและวิธีการ
จัดหารายได้ การกีฬาแห่งประเทศไทย (กกท.)
กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
- ปี 2562 - ปัจจุบัน คณะอนุกรรมการบริหารความเสี่ยงและควบคุมภายใน /
คณะกรรมการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและระเบียบ
ข้อบังคับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.)
กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

ข้อมูลทางการเงินโดยสรุป

รายการ	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563
ผลการดำเนินงาน (ล้านบาท)			
รายได้จากการขายและบริการ	4,530	3,792	3,482
รายได้รวม	4,566	3,841	3,523
ต้นทุนและค่าใช้จ่ายรวม	4,338	3,720	3,442
กำไร(ขาดทุน)ขั้นต้น	228	121	81
กำไร(ขาดทุน)สุทธิ	170	85	94
ฐานะการเงิน (ล้านบาท)			
สินทรัพย์รวม	3,442	3,631	3,068
หนี้สินรวม	1,745	1,988	1,402
ส่วนของผู้ถือหุ้น	1,697	1,643	1,666
สินค้างเหลือ	431	629	372
ข้อมูลต่อหุ้น (ล้านบาท)			
กำไร(ขาดทุน)สุทธิต่อหุ้น	0.14	0.07	0.08
เงินปันผลต่อหุ้น	0.12	0.02	0.03
มูลค่าตามบัญชีต่อหุ้น	1.44	1.41	1.42
อัตราส่วนทางการเงิน (ร้อยละ)			
อัตรากำไรขั้นต้น	14%	14%	14%
อัตรากำไรสุทธิ (ส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นของบริษัท)	4%	2%	3%
อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น(%)	10%	5%	6%
อัตราส่วนสภาพคล่อง (เท่า)	1.45	1.37	1.55
อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น(เท่า)	1.03	1.21	0.84

ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลสำคัญอื่น

ข้อมูลทั่วไป

ชื่อบริษัท	: บริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน)
ชื่อย่อหลักทรัพย์	: CSS
ลักษณะการประกอบธุรกิจ	: จำหน่ายสายไฟฟ้าและอุปกรณ์ไฟฟ้าประเภทอื่น ๆ รวมทั้งเป็นผู้ให้บริการติดตั้งระบบ โทรคมนาคม ระบบป้องกันไฟลาม และอื่น ๆ
ที่ตั้งสำนักงานใหญ่	: 329 หมู่ 3 ตำบลบ้านใหม่ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี
ที่ตั้งสาขาชลบุรี	: 59 หมู่ 7 ตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี
เลขทะเบียนบริษัท	: 0107548000561
โทรศัพท์	: 02-018-1111
โทรสาร	: 02-018-1142
เว็บไซต์	: www.cssthailand.com
เลขานุการบริษัท	: นางสาวนงนุช เตมีศรีสุข โทร : 02-018-1111 / Email : secretary@cssthailand.com
ฝ่ายนักลงทุนสัมพันธ์	: นางประภัสสร ลักษณะวุฒิมวงค์ โทร : 02018-1111 ต่อ 5501 / Email : prapussorn@cssthailand.com
ทุนจดทะเบียน	: 588,036,884.50 บาทแบ่งเป็นหุ้นสามัญ 1,176,073,769 หุ้น มูลค่าที่ตราไว้ 0.50บาท
ทุนชำระแล้ว	: 587,869,544.50 บาทแบ่งเป็นหุ้นสามัญ 1,175,739,089 หุ้น มูลค่าที่ตราไว้ 0.50บาท

ข้อมูลทั่วไปของบริษัทย่อย

ชื่อบริษัทย่อย (1)	: บริษัท ซี.เอส.เอส.เอนเนอร์ยี จำกัด
ลักษณะการประกอบธุรกิจ	: ประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานราชการเป็นหลัก และเป็นตัวแทนในการประสานงานซื้อขายสินค้าต่าง ๆ
ที่ตั้งสำนักงานใหญ่	: 329 หมู่ 3 ตำบลบ้านใหม่ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี
ที่ตั้งสาขาชลบุรี	: 59 หมู่ 7 ตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี
เลขทะเบียนบริษัท	: 0125540007891
โทรศัพท์	: 02-018-1111
โทรสาร	: 02-018-1142
ทุนจดทะเบียน	: 150,000,000 บาทแบ่งเป็นหุ้นสามัญ 1,500,000 หุ้น มูลค่าที่ตราไว้หุ้นละ 100 บาท
ทุนชำระแล้ว	: 150,000,000 บาทแบ่งเป็นหุ้นสามัญ 1,500,000 หุ้น มูลค่าที่ตราไว้หุ้นละ 100 บาท
สัดส่วนที่บริษัทถือหุ้น	: ร้อยละ 99.99 ของทุนจดทะเบียนและเรียกชำระแล้ว
ชื่อบริษัทย่อย (2)	: บริษัท นีออนเวิร์คส์ คอมมิวนิเคชั่นส์ (ประเทศไทย) จำกัด
ลักษณะการประกอบธุรกิจ	: ประกอบธุรกิจให้บริการติดตั้งเสาสัญญาณและอุปกรณ์โทรคมนาคม ให้บริการบำรุงรักษาเครือข่ายระบบโทรคมนาคมแบบ Turnkey
ที่ตั้งสำนักงานใหญ่	: 10 ซอยนาคนิวาส 47 ถนนนาคนิวาส แขวงลาดพร้าว เขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร
เลขทะเบียนบริษัท	: 0105549083701
โทรศัพท์	: 02-539-6693
โทรสาร	: 02-539-6795
ทุนจดทะเบียน	: 10,000,000 บาทแบ่งเป็นหุ้นสามัญ 100,000 หุ้น มูลค่าที่ตราไว้หุ้นละ 100 บาท
ทุนชำระแล้ว	: 10,000,000 บาทแบ่งเป็นหุ้นสามัญ 100,000 หุ้น มูลค่าที่ตราไว้หุ้นละ 100 บาท
สัดส่วนที่บริษัทถือหุ้น	: ร้อยละ 70 ของทุนจดทะเบียนและเรียกชำระแล้ว

บุคคลอ้างอิง

- นายทะเบียนหลักทรัพย์ : บริษัท ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ (ประเทศไทย) จำกัด
อาคารตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
เลขที่ 93 ถนนรัชดาภิเษก แขวงดินแดง เขตดินแดง กรุงเทพฯ 10400
โทรศัพท์ : 02-009-9386 โทรสาร : 02-009-9476
- ผู้สอบบัญชี : นายปรีชา อรุณนารา / นางสาวศิราภรณ์ เอื้ออนันต์กุล /นางชลรส สันติอัครวราภรณ์
บริษัท สำนักงาน อีวาย จำกัด
ชั้น 33 อาคารเลครัชดา
193/136-137 ถนนรัชดาภิเษก คลองเตย กรุงเทพฯ 10110
โทรศัพท์ : 0-2264-0777 โทรสาร : 0-2264-0789-90
- ผู้ตรวจสอบระบบควบคุมภายใน : บริษัท ริสก์เลส โซลูชั่น จำกัด
เลขที่ 43 ซอยอุดมสุข 30 แยก 1 แขวงบางนา เขตบางนา กรุงเทพมหานคร 10260
โทรศัพท์ : 086-379-8600

ข้อมูลสำคัญอื่น

- ไม่มี -

นโยบายและภาพรวมการประกอบธุรกิจ

บริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชัน จำกัด (มหาชน) (“บริษัท”) ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 25 มกราคม 2537 โดยมีวัตถุประสงค์แรกเริ่มเพื่อประกอบธุรกิจจำหน่ายและติดตั้งวัสดุและอุปกรณ์ ป้องกันไฟลาม (Passive Fire Protection) สำหรับอาคารสูงและโรงงานอุตสาหกรรม ต่อมาบริษัทได้มีการขยายกิจการอย่างต่อเนื่องไปยังธุรกิจตัวแทนจำหน่ายสายไฟฟ้าประเภทต่าง ๆ และอุปกรณ์อื่นที่เกี่ยวข้องกับระบบงานไฟฟ้าจากผู้ผลิตชั้นนำระดับสากล เช่นสายไฟฟ้าทั่วไปสำหรับใช้ในอาคารและโรงงานอุตสาหกรรม โคมไฟฟ้าสำหรับใช้ภายในและภายนอกอาคารหม้อแปลงไฟฟ้า ท่อร้อยสายไฟฟ้า และวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับระบบป้องกันไฟลาม โดยมีลูกค้าทั้งหน่วยงานภาครัฐและบริษัทเอกชนทั่วไป นอกจากนี้บริษัทยังได้ให้บริการด้านงานติดตั้งและบำรุงรักษาระบบโทรคมนาคม ซึ่งรวมถึงงานก่อสร้างและติดตั้งระบบส่งสัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบโทรศัพท์พื้นฐาน และในปี 2558 บริษัทได้ขยายธุรกิจอย่างต่อเนื่องไปยังธุรกิจติดตั้งระบบงานด้านวิศวกรรมสื่อสารเทคโนโลยีและสารสนเทศ รวมทั้งธุรกิจด้านพลังงานทดแทนและบริหารจัดการพลังงาน ตามนโยบายภาครัฐ ซึ่งที่ผ่านมาจะเห็นได้ว่า บริษัทมุ่งเน้นการเติบโตอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน โดยการขยายสู่ธุรกิจใหม่ๆ เพื่อต่อยอดการดำเนินธุรกิจตลอดเวลา ซึ่งถือว่าเป็นนโยบายและหัวใจหลักในการดำเนินงานของบริษัท

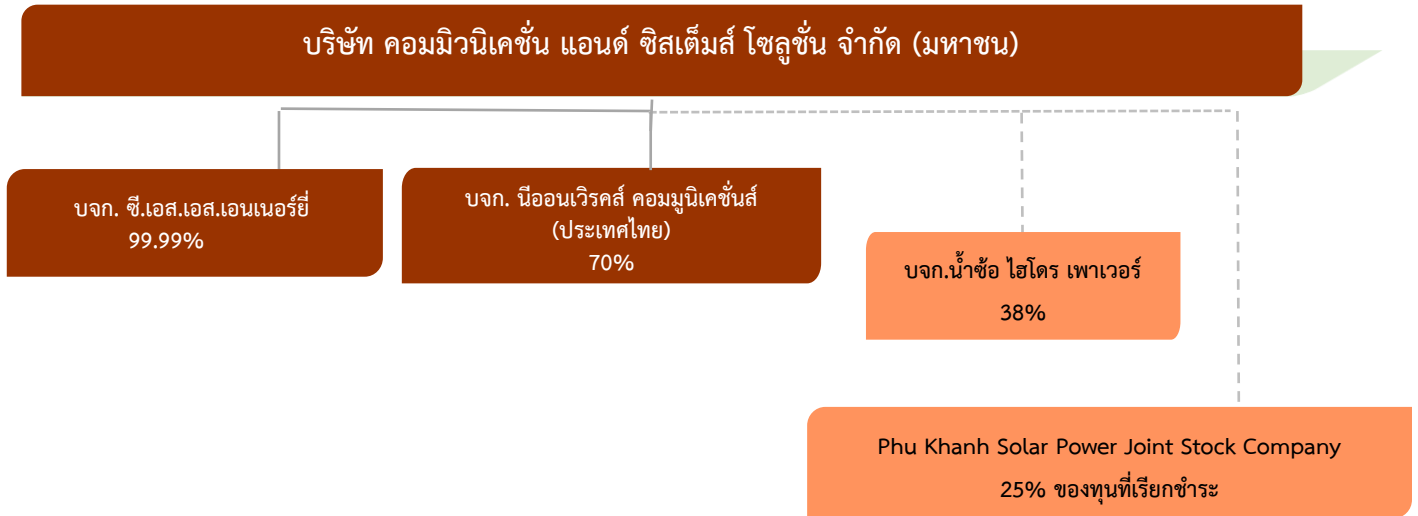
กลยุทธ์ในการดำเนินงาน

- แผนการขยายฐานลูกค้าประเภทซื้อมาขายไปให้ครอบคลุมพื้นที่ขายและกลุ่มอุตสาหกรรมเพิ่มมากขึ้นรวมทั้งขยายฐานลูกค้าในกลุ่มหน่วยงานราชการ
- เพิ่มความหลากหลายของสินค้าและบริการเพื่อให้สามารถขยายฐานลูกค้าและรองรับความต้องการของกลุ่มลูกค้าที่มีอยู่เดิมได้มากขึ้น รวมทั้งจัดหาพื้นที่คลังสินค้าเพื่อให้สามารถเข้าถึงและตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้าที่มีอยู่เดิมและกลุ่มเป้าหมายได้อย่างทั่วถึงและรวดเร็วยิ่งขึ้น รวมทั้งสามารถประหยัดต้นทุนในการขนส่ง
- มุ่งเน้นการเติบโตในธุรกิจให้บริการติดตั้งโดยเฉพาะด้านระบบโทรคมนาคมตามการขยายตัวของอุตสาหกรรมโทรคมนาคมภายในประเทศ และสามารถปรับตัวได้ทันกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา นอกจากนี้บริษัทยังมีเป้าหมายที่ขยายกิจการที่เกี่ยวข้องกับงานด้านโทรคมนาคมพร้อมกับธุรกิจตัวแทนจำหน่าย เพื่อรองรับการเติบโตของธุรกิจของบริษัทในประเทศเพื่อนบ้านที่มีศักยภาพและมีแนวโน้มในการเติบโตสูง เป็นต้น
- สร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้า โดยการให้ความสำคัญกับการให้บริการทั้งก่อนและหลังการขายตลอดจนการรักษาคุณภาพและมาตรฐานในการให้บริการแก่ลูกค้าเพื่อสร้างความพึงพอใจและความไว้วางใจในการเลือกใช้บริการของบริษัทอย่างต่อเนื่อง
- การพัฒนาบุคลากรของบริษัทในทุก ๆ ระดับ เพื่อให้ก้าวทันกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป และลดการพึ่งพิงบุคลากรหลัก โดยในแต่ละปีบริษัทจะมีงบประมาณสำหรับการส่งบุคลากรเข้าฝึกอบรมมาโดยตลอด
- ขยายธุรกิจให้หลากหลายเพื่อตอบสนองกับการสร้างรายได้และผลตอบแทนระยะยาวเช่นการลงทุนในธุรกิจทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และธุรกิจพลังงานทดแทนตามนโยบายภาครัฐ
- ขยายธุรกิจและการลงทุนในประเทศเพื่อนบ้าน และกลุ่มประเทศ AEC เพื่อลดการพึ่งพิงและผลกระทบจากการแข่งขันตลาดภายในประเทศ รวมทั้งแสวงหาโอกาสในการเจริญเติบโตในอนาคตที่ยั่งยืนให้กับบริษัท

ภาพรวมการประกอบธุรกิจของบริษัทและบริษัทย่อย

โครงสร้างการถือหุ้นดังนี้

บริษัท ซี.เอส.เอส.เอนเนอร์ยี จำกัด

บริษัท ซี.เอส.เอส.เอนเนอร์ยี จำกัด เดิมชื่อ บริษัท ซี.เอส.เอส.เคเบิล แอนด์ แอคเซสซอรี่ส์ จำกัด ได้ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน 2540 โดยมีวัตถุประสงค์แรกเริ่มเพื่อดำเนินธุรกิจเป็นตัวแทนจำหน่ายสายไฟฟ้าประเภทต่าง ๆ และอุปกรณ์อื่นที่เกี่ยวข้องระบบงานไฟฟ้าจากผู้ผลิตชั้นนำระดับสากล อย่างไรก็ตาม ในปี 2554 ซี.เอส.เอส.เคเบิลได้โอนธุรกิจด้านการเป็นตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์สายไฟฟ้าและอุปกรณ์ไฟฟ้าประเภทต่าง ๆ ไปรวมกับบริษัท ในปี 2555 บริษัทมีนโยบาย ให้ ซี.เอส.เอส.เคเบิล ประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานราชการ และเป็นตัวแทนในการประสานงานซื้อขายสินค้าต่าง ๆ โดยในการดำเนินงานต่าง ๆ จะใช้บุคลากรของบริษัทเป็นหลัก

ปัจจุบัน บริษัท ซี.เอส.เอส.เคเบิล แอนด์ แอคเซสซอรี่ส์ จำกัด ได้จดทะเบียนเปลี่ยนชื่อเป็น บริษัท ซี.เอส.เอส.เอนเนอร์ยี จำกัด ต่อกระทรวงพาณิชย์เมื่อวันที่ 24 ตุลาคม 2557 โดยมีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่ 329 ม.3 ต.บ้านใหม่ อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี ซึ่งเป็นที่ตั้งเดียวกับสำนักงานใหญ่ของบริษัท โดยมีทุนจดทะเบียนและทุนชำระแล้วจำนวน 150 ล้านบาท นอกจากนี้ ซี.เอส.เอส.เอนเนอร์ยี ยังมีสาขาจำนวน 1 สาขา ตั้งอยู่เลขที่ 59 หมู่ที่ 7 ตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

บริษัท นีออนเวิร์คส์ คอมมิวนิเคชั่นส์ (ประเทศไทย) จำกัด

บริษัท นีออนเวิร์คส์ คอมมิวนิเคชั่นส์ (ประเทศไทย) จำกัด ได้ก่อตั้งเมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม 2549 โดยประกอบธุรกิจให้บริการติดตั้งเสาสัญญาณและอุปกรณ์โทรคมนาคม ให้บริการบำรุงรักษาเครือข่ายระบบโทรคมนาคมแบบ Turnkey โดยกลุ่มลูกค้าหลักได้แก่ ผู้ให้บริการเครือข่ายโทรคมนาคม เช่น บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) (AIS), บริษัท ทู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) (TRUE), บริษัท โทเทิล แอ็คเซส คอมมิวนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) (DTAC), องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย (TOT) เป็นต้น ปัจจุบันมีทุนจดทะเบียนและทุนชำระแล้วจำนวน 10 ล้านบาท โดยมีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่ เลขที่ 10 ซ.นาคนิวาส 47 ถนนนาคนิวาส แขวงลาดพร้าว เขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร

บริษัท น้ำซ้อไฮโดรเพาเวอร์ จำกัด

บริษัท น้ำซ้อ ไฮโดร เพาเวอร์ จำกัด เป็นบริษัทนิติบุคคลที่จัดตั้งและจดทะเบียนภายใต้กฎหมายของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เมื่อวันที่ 25 สิงหาคม ค.ศ. 2014 มีวัตถุประสงค์หลักในการประกอบธุรกิจผลิตกระแสไฟฟ้าพลังงานน้ำ โดยมีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่ บ้านมีชัย เมืองเวียงทอง แขวงบอลิคำไซ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

Phu Khanh Solar Power Joint Stock Company

Phu Khanh Solar Power Joint Stock Company (“PKS”) เป็นบริษัทนิติบุคคลที่จัดตั้งและจดทะเบียนภายใต้กฎหมายประเทศเวียดนาม โดยมีวัตถุประสงค์หลักในการประกอบธุรกิจผลิตกระแสไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ ที่จังหวัดฟูเยียน สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม จำนวน 2 โครงการ ขนาดกำลังการผลิตติดตั้งรวม 99.216 เมกะวัตต์

การเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการที่สำคัญในรอบ 3 ปีที่ผ่านมา

- เมษายน 2561 ที่ประชุมคณะกรรมการของบริษัทฯมีมติอนุมัติให้บริษัทฯลงทุนซื้อหุ้นสามัญเพิ่มทุนของบริษัท น้ำซ้อไฮโดรเพาเวอร์ จำกัด จำนวน 33,600 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 100,000 บาท เป็นจำนวนเงิน 3,360 ล้านบาท เพื่อรักษาสัดส่วนการถือหุ้นร้อยละ 28 โดยบริษัทได้จ่ายชำระค่าหุ้นดังกล่าวแล้ว เมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม 2561 เป็นจำนวนเงินรวมประมาณ 13.5 ล้านบาท
  - กันยายน 2561 ที่ประชุมคณะกรรมการของบริษัทฯมีมติอนุมัติให้บริษัทฯลงทุนซื้อหุ้นสามัญของบริษัท น้ำซ้อไฮโดรเพาเวอร์ จำกัด จำนวน 36,000 หุ้นคิดเป็นร้อยละ 10 ของหุ้นที่ออกและชำระแล้วจากผู้ถือหุ้นเดิมรายหนึ่ง โดยบริษัทฯได้จ่ายชำระค่าหุ้นบางส่วนเป็นจำนวนเงินรวมประมาณ 14.6 ล้านบาท เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2561 ซึ่งทำให้บริษัทมีสัดส่วนการถือหุ้นของบริษัท น้ำซ้อไฮโดรเพาเวอร์ จำกัด คิดเป็นร้อยละ 38
  - พฤศจิกายน 2561 มติคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 3/2561 มีมติทำบันทึกข้อตกลง ลงทุนร่วมกับบริษัทโซล่า เพาเวอร์ แมนเนจเม้นท์(ประเทศไทย) จำกัด ในโครงการโรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ในประเทศเวียดนาม ขนาดกำลังการผลิตรวม 99.216 เมกะวัตต์ ของ Phu Khanh Solar Power Joint Stock Company (“PKS”) ซึ่งเป็นบริษัท จดทะเบียนในประเทศเวียดนาม ที่ดำเนินธุรกิจโรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ ที่จังหวัดฟูเยียน สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม โดยลงทุนซื้อหุ้นสามัญ จำนวน 1,250,000 หุ้น มูลค่าหุ้นในสัดส่วนร้อยละ 25 ของทุนจดทะเบียน และคิดเป็นร้อยละ 35 ของทุนที่เรียกชำระในปี 2561 กับผู้ร่วมลงทุนคือ บริษัท โซล่า เพาเวอร์ แมนเนจเม้นท์ (ประเทศไทย) จำกัด
- รางวัลที่ได้รับปี 2561**
- ได้รับคะแนนประเมินคุณภาพการจัดประชุมผู้ถือหุ้นประจำปี 2561 โดยได้รับคะแนนเต็ม 100 จากสมาคมส่งเสริมผู้ลงทุนไทย
  - ได้รับคะแนนประเมินเกณฑ์คุณภาพการสำรวจการกำกับดูแลกิจการที่ดี บริษัทจดทะเบียนไทย โดยอยู่ในระดับ 5 ดาว จากสถาบันกรรมการบริษัทไทย
- มกราคม 2562 Phu Khanh Solar Power Joint Stock Company (“PKS”) ได้ดำเนินการเรียกชำระหุ้นจำนวน 137,806 ล้านบาทต่อเวียดนาม จากเดิมหุ้นเรียกชำระแล้วจำนวน 362,194 ล้านบาทต่อเวียดนาม คิดเป็นทุนจดทะเบียนและเรียกชำระแล้วจำนวน 500,000 ล้านบาทต่อเวียดนาม โดยการออกหุ้นสามัญใหม่จำนวน 1,378,065 หุ้น มูลค่าที่ตราไว้หุ้นละ 100,000 ดอลลาร์ต่อเวียดนาม เนื่องจากบริษัทฯไม่ได้ลงทุนเพิ่มในหุ้นสามัญเพิ่มทุนดังกล่าวทำให้สัดส่วนการถือหุ้นของบริษัทฯเปลี่ยนแปลงจากเดิมร้อยละ 35 ลดลงเหลือร้อยละ 25
  - กุมภาพันธ์ 2562 ที่ประชุมคณะกรรมการของบริษัทฯมีมติอนุมัติให้บริษัทฯลงทุนซื้อหุ้นสามัญเพิ่มทุนของ Phu Khanh Solar Power Joint Stock Company (“PKS”) จำนวน 330,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 100,000 ดอลลาร์ต่อเวียดนาม คิดเป็นจำนวนเงิน 33,000 ล้านบาทต่อเวียดนาม (เทียบเท่าประมาณ 45 ล้านบาท) เพื่อรักษาสัดส่วนการถือหุ้นร้อยละ 25 โดยบริษัทได้จ่ายชำระค่าหุ้นดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว
  - กรกฎาคม 2562 บริษัท น้ำซ้อไฮโดรเพาเวอร์ จำกัด มีหนังสือแจ้งการเพิ่มทุนจดทะเบียนจาก 36,000 ล้านบาท เป็น 47,200 ล้านบาท โดยการออกหุ้นสามัญใหม่จำนวน 112,000 หุ้น มูลค่าที่ตราไว้หุ้นละ 100,000 บาท
  - กันยายน 2562 ที่ประชุมคณะกรรมการบริหารของบริษัทฯมีมติอนุมัติให้บริษัทฯลงทุนซื้อหุ้นสามัญเพิ่มทุนของ Phu Khanh Solar Power Joint Stock Company (“PKS”) จำนวน 375,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 100,00 ดอลลาร์ต่อเวียดนาม คิดเป็นจำนวนเงิน 37,500 ล้านบาทต่อเวียดนาม เพื่อรักษาสัดส่วนการถือหุ้นร้อยละ 25 โดยบริษัทได้จ่ายชำระค่าหุ้นจำนวน

32,955 ล้านบาทเวียดนาม(เทียบเท่าประมาณ 45 ล้านบาท) โดยบริษัทฯ ได้จ่ายชำระค่าหุ้นดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว

ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทฯ มีมติอนุมัติให้บริษัทฯ ลงทุนซื้อหุ้นสามัญเพิ่มทุนของบริษัท น้ำซ้อไฮโดรเพาเวอร์ จำกัด โดย ณ วันที่ 30 กันยายน 2562 บริษัทฯ ได้จ่ายชำระค่าหุ้นล่วงหน้าแล้วเป็นจำนวน 16.6 ล้านบาท

รางวัลที่ได้รับปี 2562

- ได้รับคะแนนประเมินคุณภาพการจัดประชุมผู้ถือหุ้นประจำปี 2562 โดยได้รับคะแนนเต็ม 100 จากสมาคมส่งเสริมผู้ลงทุนไทย
- ได้รับคะแนนประเมินเกณฑ์คุณภาพการสำรวจการกำกับดูแลกิจการที่ดีบริษัทจดทะเบียนไทย โดยอยู่ในระดับ 5 ดาว จากสถาบันกรรมการบริษัทไทย
- ได้รับกิตติกรรมประกาศ Sustainability Disclosure Acknowledgement จากสถาบันไทยพัฒน์

● มิถุนายน 2563

ที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นได้มีมติอนุมัติเพิ่มวัตถุประสงค์บริษัทจากเดิม 56 ข้อเป็น 60 ข้อเพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินธุรกิจ โดยบริษัทฯ ได้ดำเนินการจดทะเบียนกับกระทรวงพาณิชย์เรียบร้อยแล้วเมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2563

รางวัลที่ได้รับปี 2563

- ได้รับคะแนนประเมินคุณภาพการจัดประชุมผู้ถือหุ้นประจำปี 2563 โดยได้รับคะแนนเต็ม 100 จากสมาคมส่งเสริมผู้ลงทุนไทย
- ได้รับคะแนนประเมินเกณฑ์คุณภาพการสำรวจการกำกับดูแลกิจการที่ดีบริษัทจดทะเบียนไทย โดยอยู่ในระดับ 5 ดาว จากสถาบันกรรมการบริษัทไทย
- ได้รับกิตติกรรมประกาศ Sustainability Disclosure Acknowledgement จากสถาบันไทยพัฒน์

ความสัมพันธ์กับกลุ่มธุรกิจของผู้ถือหุ้นรายใหญ่

- ไม่มี -

ลักษณะการประกอบธุรกิจ

โครงสร้างรายได้

ประเภทผลิตภัณฑ์	ปี 2561		ปี 2562		ปี 2563	
	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ
สายไฟฟ้า	2,501.99	54.91	2,339.01	61.33	2,129.98	60.46
อุปกรณ์ควบคุมระบบไฟฟ้า	325.41	7.14	494.06	12.95	427.75	12.14
ท่อร้อยสายไฟฟ้าและอุปกรณ์ประกอบติดตั้ง	84.15	1.85	86.52	2.27	138.62	3.93
สายเคเบิล	82.38	1.81	88.53	2.32	73.42	2.08
หลอดไฟและอุปกรณ์ส่องแสงสว่าง	131.85	2.89	20.99	0.55	41.04	1.17
วัสดุและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับระบบป้องกันไฟลาม	32.19	0.71	29.58	0.78	32.51	0.92
หม้อแปลงไฟฟ้า	19.79	0.43	6.22	0.16	21.03	0.6
อื่น ๆ	34.38	0.76	21.33	0.56	113.92	3.24
รวมรายได้จากการขาย	3,212.14	70.50	3,086.24	80.92	2,978.27	84.54
รายได้จากการติดตั้งระบบโทรคมนาคม	986.91	21.66	343.13	9	362.24	10.28
รายได้จากการติดตั้งระบบป้องกันไฟลาม	37.6	0.83	39.71	1.04	34.38	0.98
รายได้จากการบริการอื่น ๆ	293.47	6.44	322.69	8.46	107.16	3.04
รวมรายได้บริการติดตั้ง	1,317.98	28.93	705.53	18.50	503.78	14.30
รายได้อื่น ๆ	26.33	0.58	22.25	0.58	40.99	1.16
รวมรายได้	4,556.45	100.00	3,814.02	100.00	3,523.04	100.00

2.1 ลักษณะผลิตภัณฑ์และบริการ

บริษัทและบริษัทย่อย (รวมเรียกว่า “บริษัท”) ดำเนินธุรกิจหลัก 2 ประเภท ได้แก่ การเป็นตัวแทนจำหน่ายสินค้าประเภทสายไฟฟ้าและอุปกรณ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวกับระบบไฟฟ้า และการให้บริการออกแบบและติดตั้งระบบโทรคมนาคมและระบบป้องกันไฟลาม รวมทั้งให้บริการงานด้านบำรุงรักษาระบบโทรคมนาคมและการประสานงานด้านอื่น ๆ ทั้งนี้ลักษณะของผลิตภัณฑ์และบริการของบริษัท มีรายละเอียดดังนี้

1. ธุรกิจเป็นตัวแทนจัดจำหน่าย

บริษัทดำเนินธุรกิจเป็นตัวแทนจำหน่ายสายไฟฟ้าและอุปกรณ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับระบบงานไฟฟ้า รวมถึงวัสดุและอุปกรณ์ป้องกันไฟลามจากผู้ผลิตตราสินค้าชั้นนำระดับสากลต่าง ๆ เช่น ตราสินค้า Phelps Dodge ตราสินค้า Bticino และตราสินค้า 3M เป็นต้น โดยบริษัทได้จัดหาผลิตภัณฑ์ดังกล่าวด้วยการสั่งซื้อสินค้าในประเทศผ่านผู้ผลิตภายในประเทศที่เป็นบริษัทไทยและบริษัทต่างประเทศที่ตั้งในประเทศไทย รวมทั้งการสั่งซื้อสินค้าชนิดพิเศษโดยการนำเข้าจากผู้ผลิตจากต่างประเทศ และจำหน่ายผลิตภัณฑ์ให้แก่กลุ่มลูกค้าภาคเอกชนเป็นหลัก ทั้งที่เป็นผู้รับเหมาทั่วไป เจ้าของโครงการและร้านค้าขายส่ง และปลีกที่ตั้งอยู่ครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ โดยบริษัทมีทีมงานขาย ทำหน้าที่ติดต่อและประสานงานในการขายผ่านช่องทางการจำหน่ายต่าง ๆ และมีคลังสินค้า 3 แห่ง ทำให้สามารถจัดส่งผลิตภัณฑ์ไปยังลูกค้าอย่างรวดเร็วเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งบริษัทยังเล็งเห็นความสำคัญทางด้านความปลอดภัยในสินค้า จึงได้จัดทำประกันภัยผลิตภัณฑ์ในระหว่างการขนส่ง เพื่อส่งมอบผลิตภัณฑ์ไปยังลูกค้าอย่างรวดเร็ว ปลอดภัย และมีประสิทธิภาพสูงสุด ทั้งนี้ ในปี 2562 และ ปี 2563 บริษัทมีรายได้จากการเป็นตัวแทนจำหน่ายสินค้าคิดเป็นประมาณร้อยละ 81 ร้อยละ 85 ของรายได้รวม ตามลำดับ โดยผลิตภัณฑ์ที่บริษัทเป็นผู้จัดจำหน่าย สามารถแบ่งเป็น 5 ประเภทหลัก ได้แก่ สายไฟฟ้า ท่อร้อยสายไฟฟ้าและอุปกรณ์ประกอบการติดตั้ง อุปกรณ์ควบคุมระบบไฟฟ้า วัสดุ และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับระบบป้องกันไฟลามและหม้อแปลงไฟฟ้า โดยผลิตภัณฑ์แต่ละประเภทมีรายละเอียดดังนี้

(1.1) ผลิตภัณฑ์ประเภทสายไฟฟ้า

สายไฟฟ้า ปัจจุบันบริษัทได้รับการแต่งตั้งให้เป็นตัวแทนจำหน่ายสายไฟฟ้าประเภทต่าง ๆ โดยส่วนใหญ่เป็นการจำหน่ายตราสินค้า Phelps Dodge ซึ่งเป็นหนึ่งในผู้ผลิตสายไฟฟ้ารายใหญ่ที่สุดของประเทศทั้งนี้ สายไฟฟ้าที่บริษัทจำหน่ายคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 61.33 และ 60.46 ของรายได้รวมในปี 2562 และปี 2563 โดยแบ่งเป็น 3 ประเภทหลักตามลักษณะการใช้งานได้แก่สายไฟฟ้าทั่วไปสำหรับใช้ในอาคาร และโรงงานอุตสาหกรรม สายไฟฟ้าพิเศษสำหรับใช้ในโรงงานอุตสาหกรรม และสายไฟฟ้าสำหรับงานระบบวิศวกรรมสื่อสารโทรคมนาคม

(1.2) อุปกรณ์ควบคุมระบบไฟฟ้า

อุปกรณ์ควบคุมระบบไฟฟ้า บริษัทเป็นตัวแทนจำหน่ายสินค้าตราสินค้า บีทีซินโน (Bticino) ประเภทสวิตช์ไฟฟ้า ปลั๊กไฟฟ้าหรือเต้ารับไฟฟ้า เต้ารับโทรทัศน์ เต้ารับโทรศัพท์ สัญญาณไฟ เบรกเกอร์ และอุปกรณ์ป้องกันไฟรั่ว เป็นต้น ทั้งนี้ ผลิตภัณฑ์ตราสินค้า Bticino ได้รับการออกแบบมาอย่างสวยงามและทันสมัย มีความปลอดภัยมีคุณภาพและสามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้า โดยได้รับรองมาตรฐานคุณภาพสากลจาก IEC และ NEMA รวมทั้ง มอก.พร้อมกับ UNI EN 29000 – ISO 9000 ทั้งนี้สินค้าประเภทอุปกรณ์ควบคุมระบบไฟฟ้าที่บริษัทได้จำหน่ายมีสัดส่วนการจำหน่ายประมาณร้อยละ 12.95 และ 12.14 ของรายได้รวมในปี 2562 และปี 2563

(1.3) ท่อร้อยสายไฟฟ้าและอุปกรณ์ติดตั้ง

ท่อร้อยสายไฟฟ้าและอุปกรณ์ติดตั้ง ในการวางระบบเดิน สายไฟฟ้า ท่อร้อยสายไฟฟ้าสามารถช่วยป้องกันความเสียหายที่มีต่อสายไฟฟ้า และจัดเรียงสายไฟฟ้าให้เป็นระเบียบเรียบร้อย ปัจจุบันบริษัทได้จำหน่ายท่อร้อยสายไฟฟ้าที่เป็นเหล็กเคลือบสังกะสี ท่อเหล็กอ่อน และอุปกรณ์ข้อต่อต่าง ๆ ภายใต้ตราสินค้า Arrowpipe และท่อและข้อต่อพีวีซีชาวตราสินค้า ARR ซึ่งได้รับการรับรองมาตรฐาน ULมาตรฐาน IEC และมาตรฐาน มอก. 770-2553และ มอก.2133 – 2545 อีกทั้งบริษัทยังได้จำหน่ายท่อโพลีเอทิลีน TGG และ TAP ซึ่งมีคุณสมบัติเป็นฉนวนไฟฟ้าเพื่อ

ป้องกันกระแสไฟฟ้ารั่ว และทนทานต่อสภาพแวดล้อมจากการฝังดินกลบ นอกจากนี้ บริษัทยังได้จำหน่ายอุปกรณ์ประกอบการติดตั้งอื่น เช่น อุปกรณ์ข้อต่อท่อพีวีซี สีขาว เป็นต้น ภายใต้ตรา ARR ทั้งนี้ สินค้าประเภทท่อร้อยสายไฟฟ้าและอุปกรณ์ประกอบการติดตั้งที่บริษัทได้จำหน่ายมีสัดส่วนการจำหน่ายประมาณร้อยละ 2.27 และ 3.93 ของรายได้รวมในปี 2562 และปี 2563

(1.4) กลุ่มสินค้า Network Solution

กลุ่มสินค้า Network Solution บริษัทเป็นตัวแทนจำหน่ายสินค้าแบรนด์คอมสโคป (CommScope) ซึ่งคอมสโคป เป็นแบรนด์สินค้าจากประเทศอเมริกา โดยมีอันดับ 1 ในประเทศไทย และอันดับ 1 ในทวีปยุโรป และอีกหลาย ๆ ประเทศในเอเชียแปซิฟิกสินค้าเป็นที่ยอมรับในประเทศไทย มานานกว่า 30 ปี โดยบริษัทฯ นอกจากจะจำหน่ายสินค้าเรายังให้บริการ ด้านให้คำปรึกษา ออกแบบ และงานติดตั้งอีกด้วย สินค้าแบรนด์คอมสโคป ประกอบด้วยสายนำสัญญาณ และอุปกรณ์ที่ใช้ต่อพ่วงและยังรวมถึงอุปกรณ์แอคทีฟ เพื่อการเชื่อมต่อแลกเปลี่ยน

และรับส่งข้อมูลร่วมกันโดยสินค้าครอบคลุมผู้ใช้งานหลายกลุ่ม อาทิเช่น Building, Infrastructure, Data Center, Government, Industrial, Bank, Hospital เป็นต้น กลุ่มสินค้า Network Solutionที่บริษัทจำหน่ายคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 2.32 และ 2.08 ของรายได้รวมในปี 2562 และปี 2563

(1.5) หลอดไฟและอุปกรณ์ส่องสว่าง

หลอดไฟและอุปกรณ์ส่องสว่าง เป็นสินค้าคุณภาพที่บริษัทได้รับการแต่งตั้งจากบริษัทชั้นนำต่าง ๆ เพื่อให้เป็นตัวแทนจำหน่ายสินค้า โดยมีสัดส่วนการจำหน่ายประมาณร้อยละ 0.55 และ 1.17 ของรายได้รวม ในปี 2562 และปี 2563 ทั้งนี้หลอดไฟ และอุปกรณ์ส่องสว่างที่บริษัทจำหน่ายแบ่งออกเป็น 3 ประเภทหลักแบ่งออกตามการใช้งาน ได้แก่ หลอดไฟและโคมไฟ อุปกรณ์ไฟฟ้าสำหรับพื้นที่อันตราย และอุปกรณ์ไฟฟ้าระบบไฟฟ้า แสงส่องสว่างฉุกเฉิน

(1.6) วัสดุและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับระบบป้องกันไฟลาม

วัสดุและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับระบบป้องกันไฟลาม บริษัทได้รับการแต่งตั้งจากบริษัท 3เอ็ม ประเทศไทย จำกัด (3M) ให้เป็นตัวแทนจำหน่ายวัสดุและอุปกรณ์ป้องกันไฟลาม เพื่อใช้อุดช่องว่างตามท่อและผนัง ซึ่งในกรณีที่เกิดอัคคีภัย วัสดุดังกล่าวจะขยายตัวปิดช่องว่าง เพื่อป้องกันไฟหรือควันพิษที่จะลามจากบริเวณหนึ่งไปยังอีกบริเวณหนึ่ง ทั้งนี้ วัสดุและอุปกรณ์ป้องกันไฟลามที่บริษัทจำหน่ายมีอยู่หลายรูปแบบด้วยกันซึ่งการเลือกใช้วัสดุรูปแบบใดในการติดตั้งนั้นขึ้นอยู่กับลักษณะความต้องการของลูกค้าทั้งในด้านความสวยงามและความคงทนในการใช้งาน โดยวัสดุดังกล่าว

มีคุณสมบัติในการป้องกันไฟลามได้ตั้งแต่ประมาณ 30 นาที ถึง 4 ชั่วโมง และได้รับการรับรองตามมาตรฐาน Under Laboratories (UL) นอกจากนี้ บริษัทยังได้จำหน่ายผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าอื่น ๆ ของตราสินค้า 3M เช่น อุปกรณ์ต่อสายไฟฟ้า ชุดหัวต่อสำหรับสายเคเบิล ฉนวนหุ้มสายเคเบิล เครื่องตรวจวัดอุณหภูมิสำหรับจุดต่อในอุปกรณ์ไฟฟ้า และเครื่องจักรกล (Non-contact infrared thermometer) สเปรย์เพื่องานไฟฟ้า และเทปสำหรับใช้ในงานระบบไฟฟ้าซึ่งมีมากกว่า 30 ชนิด โดยเป็นเทปที่ใช้เป็นฉนวนไฟฟ้า เทปที่ใช้กันความชื้น เทปที่ใช้ในบริเวณที่มีความร้อนสูง จนถึงเทปที่ใช้พันท่อเหล็กเพื่อกันสนิม ทั้งนี้ วัสดุและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับระบบป้องกันไฟลาม และผลิตภัณฑ์ไฟฟ้า มีสัดส่วนการจำหน่ายประมาณร้อยละ 0.78 และ 0.92 ของรายได้รวมในปี 2562 และปี 2563 ตามลำดับ

(1.7) หม้อแปลงไฟฟ้า

หม้อแปลงไฟฟ้า เป็นสินค้าที่เกี่ยวข้องเนื่องในระบบจำหน่ายไฟฟ้าแรงสูง โดยหม้อแปลงไฟฟ้าทำหน้าที่แปลงแรงดันไฟฟ้าแรงสูงจากสายไฟฟ้าแรงดันสูงในระบบจำหน่ายของการไฟฟ้า เพื่อให้มีแรงดันไฟฟ้าลดลงมาอยู่ในระดับที่ตรงกับความต้องการ ของผู้ใช้ไฟฟ้า ทั้งนี้หม้อแปลงไฟฟ้าที่บริษัทจำหน่ายมีสัดส่วนการจำหน่ายประมาณร้อยละ 0.16 และ 0.60 ของรายได้รวม ในปี 2562 และปี 2563 ตามลำดับ

2. ธุรกิจให้บริการออกแบบและติดตั้ง

ในปี 2562 และปี 2563 บริษัทมีรายได้จากธุรกิจให้บริการออกแบบและติดตั้ง คิดเป็นประมาณร้อยละ 18 และร้อยละ 14 ของรายได้รวม ตามลำดับ ทั้งนี้ ธุรกิจให้บริการออกแบบและติดตั้งของบริษัทสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภทหลักคือ (1) ธุรกิจการให้บริการออกแบบและติดตั้งระบบงานโทรคมนาคม (Communication System) (2) ระบบป้องกันไฟลาม (Fire Protection System) โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

(2.1) ธุรกิจการให้บริการออกแบบและรับเหมาติดตั้งระบบงานโทรคมนาคม

ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ภาวะอุตสาหกรรมด้านโทรคมนาคมมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องตามภาวะเศรษฐกิจและการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและพฤติกรรมของผู้บริโภค ทำให้บริษัทได้เล็งเห็นโอกาสทางธุรกิจในการให้บริการติดตั้งเสาโทรคมนาคมตั้งแต่ปี 2542 เป็นต้นมา ปัจจุบันบริษัทสามารถให้บริการด้านออกแบบ จัดหา และรับเหมาติดตั้งระบบ

งานโทรคมนาคมซึ่งประกอบด้วยระบบส่งสัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่ และระบบโทรศัพท์พื้นฐานอย่างครบวงจรด้วยทีมงานวิศวกรมืออาชีพที่มีประสบการณ์กว่า 21 ปี ทั้งนี้ ในการรับงานติดตั้งเสาโทรคมนาคม บริษัทจะดำเนินการศึกษาและออกแบบงานเสาโครงหลักในรูปแบบต่าง ๆ ด้วยระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนสัดส่วน รูปแบบ ขนาดความสูงและน้ำหนักของเสาโทรคมนาคมเพื่อให้สอดคล้องตามความต้องการของลูกค้าและประสิทธิภาพในการรับส่งสัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่ รวมทั้งการออกแบบเพื่อรองรับการติดตั้งอุปกรณ์สื่อสารในระบบโทรคมนาคม เช่น ระบบส่งสัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่ของผู้ประกอบการระบบต่าง ๆ ที่ให้บริการสัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่ ระบบพาวเวอร์ ระบบทางเดินสายไฟฟ้า เป็นต้น จากนั้น บริษัทจะดำเนินการว่าจ้างผู้รับเหมาช่วงเป็นผู้ดำเนินการปรับปรุงพื้นที่ก่อสร้าง วางเสาเข็มประกอบเสาโครงหลักและติดตั้งอุปกรณ์สื่อสาร โดยทีมงานวิศวกรของบริษัทจะทำหน้าที่ควบคุมงานการก่อสร้าง รวมทั้งการเชื่อมต่อสัญญาณและทดสอบคุณภาพงานให้เป็นไปตามความต้องการของลูกค้า และสามารถส่งมอบงานได้ตามระยะเวลาที่กำหนด นอกจากนี้ บริษัทยังได้ให้บริการหลังการขายด้วยการรับประกันคุณภาพของงานเป็นระยะเวลา 1 ปี เพื่อเป็นการสร้างความพึงพอใจ และความเชื่อมั่นของลูกค้าในเรื่องคุณภาพงาน โดยกลุ่มลูกค้าหลักของบริษัทจะเป็นกลุ่มลูกค้าภาคเอกชนที่เป็น เจ้าของโครงข่ายระบบโทรศัพท์เคลื่อนที่ และผู้รับเหมาหลักซึ่งรับงานจากเจ้าของโครงข่ายระบบโทรศัพท์เคลื่อนที่โดยตรง (โปรดดูรายละเอียดเพิ่มเติมในเรื่องธุรกิจให้บริการติดตั้งเสาโทรคมนาคม) ทั้งนี้ ในปี 2562 และปี 2563 บริษัทมีรายได้จากธุรกิจการให้บริการออกแบบ จัดหา และรับเหมาติดตั้งระบบงานโทรคมนาคม คิดเป็นประมาณร้อยละ 9 และร้อยละ 10 ของรายได้รวม ตามลำดับ

ลักษณะของเสาโทรคมนาคมมีรูปแบบการติดตั้งดังนี้

1. เสาโทรคมนาคมแบบ Self-Supporting Tower
2. เสาโทรคมนาคมแบบ Guyed Mast Tower
3. เสาโทรคมนาคมแบบ Stub Tower
4. เสาโทรคมนาคมแบบ Pole

ผลงานที่สำคัญ

ที่ผ่านมา งานติดตั้งเสาโทรคมนาคมของบริษัทเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปจากลูกค้า ทั้งทางด้านคุณภาพสินค้าที่ตรงตามมาตรฐานที่ได้กำหนดไว้และการจัดส่งมอบงานที่ตรงต่อเวลา โดยผลงานที่สำคัญย้อนหลัง 3 ปี งานติดตั้งเสาโทรคมนาคมที่สำคัญของบริษัทมีทั้งงานก่อสร้างสถานีฐาน (New Site) และงานติดตั้งอุปกรณ์เสริม (Upgrade) ได้ดังนี้

ชื่อโครงการ	ผู้ว่าจ้าง	ดำเนินการโดย	ลักษณะการให้บริการ	มูลค่าโครงการ(ล้านบาท)	ระยะเวลาดำเนินการ
DTN Year 2018 Project (Expansion Project)	DTAC	บริษัท	งานก่อสร้างสถานีฐาน	665.30	ม.ค.2561-ธ.ค.2561
True Move TE Installation Year 2016_900 MHz&1800 MHz	บริษัท อริคสัน (ประเทศไทย) จำกัด	บริษัท	TE Installation	5.80	ม.ค.2561-ธ.ค.2561
True Move Year2016_900 MHz&1800MHz (Bangkok)	บริษัท หัวเว่ย เทคโนโลยี (ประเทศไทย) จำกัด	บริษัท	งานก่อสร้างสถานีฐาน	4.90	ม.ค.2561-ธ.ค.2561
True Move Coverage & Capacity project (New Site)	บริษัท ทรู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	บริษัท	งานก่อสร้างสถานีฐาน	178.30	ม.ค.2561-ธ.ค.2561
DTN Year 2019 Project (Expansion Project)	DTAC	บริษัท	งานก่อสร้างสถานีฐาน	73.70	ม.ค.2562-ธ.ค.2562
True Move TE Installation Year 2019_900 MHz&1800 MHz	บริษัท อริคสัน (ประเทศไทย) จำกัด	บริษัท	TE Installation	3.20	ม.ค.2562-ธ.ค.2562

ชื่อโครงการ	ผู้ว่าจ้าง	ดำเนินการโดย	ลักษณะการให้บริการ	มูลค่าโครงการ(ล้านบาท)	ระยะเวลาดำเนินการ
True Move Coverage & Capacity project (New Site)	บริษัท ทู คอรัปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	บริษัท	งานก่อสร้างสถานีฐาน	129.10	ม.ค.2562-ธ.ค.2562
Uso Net Phase 2	บริษัท ไวร์เลส แอนด์ไวร์เลส จำกัด	บริษัท	งานก่อสร้างศูนย์อินเทอร์เน็ต โรงเรียน	22.80	ม.ค.2562-ธ.ค.2562
True Move 5G Project	บริษัท หัวเว่ย เทคโนโลยี (ประเทศไทย) จำกัด	บริษัท	งานก่อสร้างสถานีฐาน	102.02	ก.พ.2563-มิ.ย.2564
True Move 5G_700 Mhz. Phase_1	บริษัท ไวร์เลส แอนด์ไวร์เลส จำกัด	บริษัท	งานก่อสร้างสถานีฐาน	28.65	ก.ย.2563-มิ.ย.2564
True Move 5G_700 Mhz. Phase_2	บริษัท ไวร์เลส แอนด์ไวร์เลส จำกัด	บริษัท	งานก่อสร้างสถานีฐาน	57.04	ก.ย.2563-มิ.ย.2564
True Move 5G_700 Mhz. Phase_2	บริษัท ทู คอรัปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	บริษัท	งานก่อสร้างสถานีฐาน	17.32	ก.ย.2563-มิ.ย.2564
True Move 5G_700 Mhz. Phase_2	บริษัท หัวเว่ย เทคโนโลยี (ประเทศไทย) จำกัด	บริษัท	งานก่อสร้างสถานีฐาน	9.98	ก.ย.2563-มิ.ย.2564
True Move 5G_2600 Mhz. Phase_3	บริษัท ไวร์เลส แอนด์ไวร์เลส จำกัด	บริษัท	งานก่อสร้างสถานีฐาน	6.91	พ.ย.2563-ธ.ค.2564
True Move 4G_2100 Mhz. Phase 24.1	บริษัท อริคสัน (ประเทศไทย) จำกัด	บริษัท	งานก่อสร้างสถานีฐาน	1.11	พ.ย.2563-ธ.ค.2564

2.2) ธุรกิจการให้บริการออกแบบ จัดหาและรับเหมาติดตั้งระบบป้องกันไฟลาม (Fire Protection System)

บริษัทให้บริการออกแบบ จัดหา และรับเหมาติดตั้งระบบป้องกันไฟลาม (Fire Stop) ให้แก่ลูกค้าที่ซื้อสินค้าป้องกันไฟลามตราสินค้า 3M ที่บริษัทได้จำหน่าย โดยให้บริการติดตั้งตามช่องเปิดของท่อร้อยสายไฟฟ้าหรือระบบไฟฟ้า ระบบประปา และระบบเครื่องปรับอากาศซึ่งผ่านผนังห้องหรือพื้นห้องในสำนักงาน ที่พักอาศัย ด้วยวัสดุและอุปกรณ์ป้องกันไฟลามซึ่งป้องกันผลกระทบจากความร้อน เปลวไฟ และควันไฟได้เป็นเวลานานอย่างน้อย 3 ชั่วโมง พร้อมกับการรับประกันคุณภาพของงานเป็นระยะเวลา 1 ปี เพื่อสร้างความพึงพอใจ และความเชื่อมั่นในคุณภาพงานให้กับลูกค้า ทั้งนี้ บริษัทมีทีมงานวิศวกรมืออาชีพที่มีประสบการณ์มากกว่า 21 ปี และผ่านการอบรมจากผู้ผลิต เพื่อให้คำแนะนำเรื่องการออกแบบระบบป้องกันไฟและควันลามตามมาตรฐานความปลอดภัย รวมทั้งให้คำปรึกษาด้านการตรวจสอบคุณภาพให้ตรงตามมาตรฐาน

นอกจากนั้น บริษัทยังสามารถให้บริการให้คำปรึกษา ออกแบบ จัดหาอุปกรณ์ ตลอดจนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ หรือการให้บริการที่เกี่ยวข้องกับงานวิศวกรรมตามลักษณะของสินค้าหรือบริการที่ลูกค้าแต่ละรายต้องการ (Special Projects) เช่น การให้บริการจัดหาและติดตั้งวัสดุดูดซับเสียง (Silencer) ให้แก่โครงการรถไฟฟ้าใต้ดินของการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย (“รฟม.”) ในปี 2543 และโครงการติดตั้ง และบำรุงรักษาอุปกรณ์ประเภทโคมไฟและหลอดไฟประหยัดพลังงาน ในปี 2553 - 2555 (“โครงการ Smart Way”) ของสถาบันวิศวกรรมพลังงาน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และกองพัฒนาระบบไฟฟ้า การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เป็นต้น ทั้งนี้ ในปี 2562 และปี 2563 บริษัทมีรายได้จากธุรกิจการให้บริการออกแบบ จัดหาและรับเหมาติดตั้งระบบป้องกันไฟลามและอื่น ๆ คิดเป็นประมาณร้อยละ 1 และ 1 ของรายได้รวม ตามลำดับ

(2.3) ธุรกิจการให้บริการติดตั้งอื่น

บริษัท ได้เข้าประมูลงานในส่วนของการราชการ ที่เกี่ยวข้องกับระบบโทรคมนาคม ระบบสื่อสาร ระบบการติดตั้งอุปกรณ์ไฟฟ้าต่าง ๆ กับส่วนราชการ ซึ่งเป็นการต่อเนื่องจากสินค้าที่ทางบริษัทขาย และเป็นการเพิ่มช่องทางการหารายได้ของบริษัท ซึ่งงานประมูลดังกล่าว บริษัท ได้ทำการประมูลเองหรือร่วมทุนกับบริษัทอื่น เช่น โครงการ Sub Station ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค โครงการ งานออกแบบวิทยุสื่อสาร งานโซล่าเซลล์ (พลังงานแสงอาทิตย์) เป็นต้น ทั้งนี้ ในปี 2562 และปี 2563 บริษัทมีรายได้จากธุรกิจการให้บริการติดตั้งอื่น คิดเป็นประมาณร้อยละ 8 และ 3 ของรายได้รวม ตามลำดับ

การตลาดและการแข่งขัน

การดำเนินธุรกิจของบริษัทที่ผ่านมา บริษัทได้สร้างความเชื่อมั่นและความพึงพอใจให้แก่ลูกค้าทั้งทางด้านการคุณภาพของผลิตภัณฑ์และการให้บริการที่รวดเร็วตรงเวลา ด้วยความซื่อสัตย์และเป็นธรรม จึงทำให้บริษัทได้รับความไว้วางใจจากลูกค้าเสมอมา โดยบริษัทมีกลยุทธ์ในการแข่งขันดังต่อไปนี้

กลยุทธ์ทางการตลาด

1. กลยุทธ์ด้านผลิตภัณฑ์และบริการ (Products & Services)

ด้วยเป้าหมายที่จะตอบสนองความต้องการที่หลากหลายของผู้บริโภค บริษัทจึงมีความมุ่งมั่นที่จะจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับระบบไฟฟ้าแบบครบวงจร (One-Stop Service) และมีคุณภาพตามมาตรฐานสากลภายใต้ตราสินค้าที่ติดอันดับระดับสากล อีกทั้ง บริษัทยังมีนโยบายสร้างความพึงพอใจสูงสุดให้แก่ลูกค้าด้วยการบริการที่รวดเร็วฉับไว โดยมีคลังสินค้าจำนวน 2 แห่งซึ่งตั้งอยู่ที่อำเภอปากเกร็ด จ.นนทบุรี และอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ซึ่งเป็นสำนักงานใหญ่และคลังสินค้าขนาดใหญ่ อีกทั้งยังมีการบริหารจัดการคลังสินค้าที่มีประสิทธิภาพแตกต่าง ในด้านพื้นที่การจัดเก็บสินค้าในรูปแบบแนวตั้ง ซึ่งทำให้บริษัทสามารถจัดเก็บสินค้าได้หลากหลายในปริมาณที่เพียงพอ และด้วยทำเลที่ตั้งของคลังสินค้าที่อยู่ใกล้ลูกค้าและมีการคมนาคมที่สะดวก ทำให้บริษัทสามารถกระจายสินค้าให้แก่ลูกค้าได้อย่างทั่วถึง และทันตามความต้องการของลูกค้า อีกทั้งบริษัทยังตระหนักและให้ความสำคัญในด้านความปลอดภัยว่าเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีส่วนสำคัญทำให้บริษัทบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ จึงได้ทำประกันภัยสินค้านระหว่างขนส่ง เพื่อให้ลูกค้าเชื่อมั่นในสินค้าและผลิตภัณฑ์ของบริษัท

สำหรับธุรกิจการให้บริการติดตั้ง บริษัทมีทีมงานวิศวกรที่มีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์มากกว่า 21 ปีสำหรับงานออกแบบและติดตั้งระบบโทรคมนาคมทั้งในรูปแบบของงานก่อสร้างสถานีสถาน (New site) หรืองานติดตั้งอุปกรณ์เสริม (upgrade) และประสบการณ์มากกว่า 21 ปีสำหรับงานออกแบบและติดตั้งงานระบบไฟลามรวมทั้งงานออกแบบ ติดตั้งและพัฒนา ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยทีมงานจะมีการออกสำรวจหน้างานเพื่อวางแผนงานและจัดทำตารางเวลาก่อนเริ่มการปฏิบัติงาน และการจัดให้มีระบบการตรวจสอบความคืบหน้าและคุณภาพของงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้แน่ใจว่า บริษัทจะสามารถส่งมอบงานให้แก่ลูกค้าได้ทันตามกำหนดระยะเวลา และตรงตามคุณภาพมาตรฐานที่ลูกค้ากำหนดไว้

นอกจากนี้บริษัทยังได้รับการรับรองมาตรฐาน ISO 9001:2008 สำหรับการบริหารจัดการคุณภาพอย่างเป็นระบบจากบริษัท ยูไนเต็ด รีจิสตร้า ออฟ ซิสเต็มส์ (ประเทศไทย) จำกัด (URS) ตั้งแต่ปี 2553

ปี 2557 บริษัท ยังได้รับการรับรองมาตรฐาน ISO 9001:2008 ขยายออกไปยังสาขาอีกจำนวน 2 สาขา คือสาขาราม 40 และสาขาตะวันออก

ปี 2559 ยังขยายขอบเขตการรับรองมาตรฐาน ISO 9001:2008 ฐานซ่อมบำรุงรถขนส่งสินค้า อาทิเช่น การตรวจสอบสภาพรถก่อนการขนส่ง อีกทั้งการตรวจเช็คสภาพรถให้พร้อมใช้งานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในการให้บริการ และตอบสนองความต้องการของลูกค้าสูงสุด

ปี 2560 บริษัทมุ่งมั่นในการพัฒนาระบบคุณภาพอย่างต่อเนื่อง โดยขยายขอบเขตการระบุความเสี่ยงและโอกาสที่มีผลกระทบต่อระบบบริหารคุณภาพขององค์กร รวมทั้งการวางแผนและควบคุมการเปลี่ยนแปลงที่อาจจะส่งผลกระทบต่อการผลิตและการส่งมอบผลิตภัณฑ์หรือการบริการจึงทำให้บริษัทสามารถยกระดับมาตรฐานได้เรียบร้อยแล้ว โดยรับการรับรองมาตรฐาน ISO 9001 : 2015 จากบริษัท ยูไนเต็ด รีจิสตร้า ออฟ ซิสเต็มส์ (ประเทศไทย) จำกัด (URS)

2. กลยุทธ์ด้านราคา (Price)

ในการกำหนดราคาสินค้าสำหรับธุรกิจตัวแทนจำหน่าย และธุรกิจเทคโนโลยีสารสนเทศ บริษัทกำหนดราคาสินค้าที่จำหน่ายโดยพิจารณาจากปัจจัยหลายประการรวมกัน นอกเหนือจากต้นทุนสินค้าและอัตรากำไรที่บริษัทต้องการ โดยกำหนดราคาตาม อุปสงค์และอุปทานของสินค้าในตลาด ปริมาณการสั่งซื้อจากลูกค้า ความสามารถในการแข่งขันกับผู้ประกอบการรายอื่นในอุตสาหกรรมเดียวกัน ตลอดจนการปรับกลยุทธ์ในการกำหนดราคาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ และภาวะอุตสาหกรรมในขณะนั้น อีกทั้งการบริหารสินค้าคงคลังได้ดีมีประสิทธิภาพยังสามารถสนับสนุนให้เกิดความเป็นเลิศในกลยุทธ์ด้านราคา

สำหรับการกำหนดราคาในธุรกิจการให้บริการติดตั้ง บริษัทจะดำเนินการศึกษาและประเมินถึงต้นทุนของโครงการในเบื้องต้นเพื่อเสนอราคาแก่ผู้ว่าจ้าง โดยบริษัทจะประเมินต้นทุนของโครงการจากลักษณะของพื้นที่ที่ติดตั้ง รูปแบบของโครงเสา จำนวนโครงเสา และมูลค่าวัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในโครงการ จำนวนบุคลากรที่ทำหน้าที่ดูแลควบคุมโครงการ ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ระยะเวลาและความเสี่ยงอื่น ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในการดำเนินโครงการ รวมถึงอัตรากำไรขั้นต้นที่บริษัทจะได้รับ ซึ่งบริษัทจะกำหนดอัตราค่าตอบแทนที่เหมาะสมกับขอบเขตของงานที่จะได้รับ

3. กลยุทธ์ด้านการจำหน่ายและช่องทางการจำหน่าย (Place)

บริษัทได้จัดจำหน่ายสินค้าทั้งแบบเงินสด และการให้เครดิตทางการค้า โดยเป็นการจำหน่ายภายในประเทศเกือบทั้งหมด ผ่านช่องทางเครือข่ายที่เป็นร้านค้าทั้งขายส่งขนาดใหญ่และขนาดเล็ก ร้านค้าปลีกที่ตั้งอยู่ครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ และบริษัทจะมีพนักงานขายเข้าพบปะกลุ่มลูกค้าเป้าหมายทั้งที่เป็นผู้รับเหมาทั่วไปและเจ้าของโครงการ และกลุ่มลูกค้าที่เป็นหน่วยงานภาครัฐ / รัฐวิสาหกิจ ทั้งนี้ บริษัทกำหนดนโยบายทางการตลาดโดยคำนึงถึงความสัมพันธ์อันดีกับลูกค้าในระยะยาวเป็นสำคัญ เพื่อรักษาลูกค้าเดิมให้คงอยู่กับบริษัท และพยายามเพิ่มฐานลูกค้าใหม่เพื่อขยายส่วนแบ่งทางการตลาด โดยบริษัทจัดให้มีทีมงานขายที่มีประสบการณ์ในงานขายทำหน้าที่ติดต่อและประสานงานในการขายผ่านช่องทางการจำหน่ายต่าง ๆ เพื่อกระจายสินค้าไปยังลูกค้าอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งนำเสนอข้อมูลของสินค้าได้อย่างถูกต้อง นอกจากนี้ บริษัทได้ใช้กลยุทธ์เกี่ยวกับการจ่ายค่านายหน้าให้แก่ผู้ที่แนะนำลูกค้าให้แก่บริษัท เพื่อเป็นการเพิ่มโอกาสและช่องทาง ในการจำหน่ายสินค้าของบริษัทอีกช่อง ทางหนึ่ง ซึ่งเป็นไปตามการดำเนินธุรกิจทั่วไป โดยบริษัทมีการกำหนดระเบียบ และวิธีการเกี่ยวกับการจ่ายค่านายหน้า ดังกล่าวที่ชัดเจน กล่าวคือมีการกำหนดนิยามที่ชัดเจนว่า ผู้ที่จะได้รับค่านายหน้าดังกล่าวจะต้องเป็นบุคคลภายนอกที่เป็นผู้แนะนำลูกค้าให้แก่บริษัท โดยบุคคลดังกล่าวจะต้องไม่เป็นการกระทำ ผู้บริหาร พนักงาน ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ของลูกค้า และของบริษัท รวมทั้งไม่เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องของบุคคลดังกล่าว โดยมีการกำหนดเพดาน การจ่ายเงินค่านายหน้า ซึ่งอ้างอิงเป็นอัตราร้อยละของยอดขายและอัตราผลตอบแทนจากการขายขั้นต่ำที่จะต้องได้รับภายหลังจากการหักต้นทุนขายและค่านายหน้าดังกล่าว ทั้งนี้ พนักงานขายจะต้องขอและได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจอนุมัติของบริษัทก่อนดำเนินการ และบริษัทจะจ่ายค่านายหน้าเป็นเช็คขีดคร่อมเข้าบัญชีผู้รับ ภายหลังจากที่บริษัทสามารถเรียกเก็บเงินจากลูกค้า ได้แล้วเท่านั้น รวมทั้งได้กำหนดให้มีการรวบรวมข้อมูลการจ่ายค่านายหน้า และนำเสนอต่อคณะกรรมการตรวจสอบ และคณะกรรมการบริษัท เพื่อพิจารณาเป็นรายไตรมาส โดยในกรณีที่คณะกรรมการตรวจสอบมีความเห็นว่าการจ่าย ค่านายหน้าไม่เหมาะสม บริษัทจะดำเนินการทบทวนและนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัท ตามขั้นตอนต่อไป

สำหรับธุรกิจการให้บริการติดตั้ง บริษัทมีช่องทางในการติดต่อเพื่อเสนอการให้บริการติดตั้งระบบงานโทรคมนาคม ผ่าน 2 ช่องทางหลักคือ (1) บริษัทติดต่อเสนอการให้บริการกับเจ้าของโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่โดยตรง และ (2) เป็นการติดต่อกับผู้รับเหมาหลักที่ได้รับงานจากเจ้าของโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ ซึ่งบริษัทมีข้อได้เปรียบในการประกอบธุรกิจให้บริการติดตั้งระบบโทรคมนาคมเนื่องจากบริษัทเป็นบริษัทเอกชนที่มีความเป็นอิสระโดยไม่ได้เป็นบริษัทในกลุ่มของเจ้าของโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่รายใดรายหนึ่ง จึงทำให้บริษัทสามารถให้บริการกับเจ้าของโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ได้ทุกราย ทั้งนี้ภายหลังจากบริษัทได้รับติดต่อเพื่อว่าจ้างงานจากลูกค้า บริษัทจะให้ทีมงานในสายงานโทรคมนาคมเป็นผู้ประสานงานโดยตรงในการจัดขอเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น แบบก่อสร้าง และข้อกำหนดการก่อสร้างต่าง ๆ เป็นต้น เพื่อประเมินมูลค่าก่อสร้าง และตารางเวลาการทำงานก่อนที่จะนำเสนอให้กับลูกค้าต่อไป นอกจากนั้น บริษัทได้ใช้ช่องทางการจำหน่ายสำหรับธุรกิจให้บริการติดตั้งระบบงานไฟลามผ่านผู้ที่สนใจซื้อผลิตภัณฑ์ตราสินค้า 3M ที่เกี่ยวข้องกับระบบป้องกันไฟลามโดยตรงเป็นหลัก เพื่อเป็นการจำหน่ายสินค้าและให้บริการอย่างครบวงจร

4. กลยุทธ์ด้านการส่งเสริมการขาย (Promotion)

บริษัทมีนโยบายในการส่งเสริมการขายให้กับลูกค้าทั้งประเภทผู้ค้าส่งและผู้ค้าปลีก ได้แก่ การพิจารณาให้ส่วนลดแก่ลูกค้ารายใหญ่ที่มีการสั่งซื้อในปริมาณสูง หรือลูกค้าที่มีฐานะการเงินและประวัติการชำระเงินที่ดี และการจัดทำประชาสัมพันธ์ผ่านตลาดออนไลน์ เช่น Website ของบริษัท (www.cssthai.com) E-news letter และ Facebook รวมถึงการออกบูธแสดงสินค้า การจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้า การเข้าพบกลุ่มลูกค้าเป้าหมายโดยตรง และการจัดทำ แคตตาล็อกสินค้า เป็นต้น

สำหรับธุรกิจการให้บริการติดตั้ง บริษัทให้ความสำคัญกับการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้า โดยทีมงานในสายโทรคมนาคมของบริษัทจะติดต่อกับลูกค้าอย่างใกล้ชิด เพื่อให้ได้รับทราบถึงความต้องการ และได้รับรู้ถึงปัญหาหรือข้อจำกัดของลูกค้าได้อย่างรวดเร็ว ตลอดจนให้ความช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหาเพื่อให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจสูงสุด

จุดแข็งของบริษัท

- บริษัทเป็นหนึ่งในผู้นำในการจัดจำหน่ายสายไฟฟ้าในประเทศไทย และเป็นผู้จัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับระบบไฟฟ้าแบบครบวงจร (One-Stop Service) กล่าวคือ มีสินค้าเพื่อจำหน่ายที่เกี่ยวข้องกับสายไฟฟ้าและอุปกรณ์ไฟฟ้าที่หลากหลายและครบถ้วนในทุกหมวดหมู่ ทำให้ลูกค้ามีความสะดวกและง่ายในการสั่งซื้อและรับมอบสินค้า ด้วยมาตรฐานคุณภาพภายใต้ผลิตภัณฑ์ตราสินค้าชั้นนำระดับสากล
- บริษัทได้เป็นตัวแทนจัดจำหน่ายหลักของผลิตภัณฑ์ตราสินค้าที่มีคุณภาพและชื่อเสียงระดับสากล โดยบริษัทสามารถจัดจำหน่ายสินค้าให้กับตราสินค้าต่าง ๆ ได้เพิ่มขึ้นทุกปี ทำให้บริษัทได้รับความไว้วางใจและมอบหมายให้จัดจำหน่ายสินค้าจากผู้ผลิตสินค้ามาโดยตลอด
- บริษัทมีความพร้อมในการจัดส่งสินค้าของบริษัทด้วยการมีคลังสินค้าซึ่งตั้งอยู่ที่อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี และอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ด้วยทำเลที่ตั้งของคลังสินค้ามีการคมนาคมที่สะดวกและมีที่ตั้งใกล้กับลูกค้าของบริษัท อีกทั้งมีการบริหารคลังสินค้าที่มีประสิทธิภาพแตกต่าง โดยบริหารจัดการพื้นที่ในการจัดเก็บสินค้าในรูปแบบแนวตั้ง ส่งผลให้บริษัทสามารถจัดเก็บสินค้าได้หลากหลาย และสามารถส่งมอบผลิตภัณฑ์ให้แก่ลูกค้าได้อย่างครบถ้วน และทันต่อความต้องการใช้ของลูกค้า ซึ่งเป็นการสร้างความเชื่อมั่นและไว้วางใจจากลูกค้า และส่งผลให้มีคำสั่งซื้อสินค้ากับบริษัทอย่างต่อเนื่อง
- บริษัทเป็นตัวแทนจัดจำหน่ายที่มีช่องทางการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ครอบคลุมทุกพื้นที่ทั่วประเทศผ่านร้านค้าและพนักงานขายของบริษัทให้แก่กลุ่มลูกค้าภาคเอกชนทั้งที่เป็นผู้รับเหมาทั่วไปและเจ้าของโครงการ
- ทีมงานวิศวกรของบริษัทมีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์มากกว่า 21 ปี สำหรับงานออกแบบและติดตั้งงานระบบไฟฟ้า และประสบการณ์กว่า 15 ปีสำหรับงานออกแบบและติดตั้งระบบโทรคมนาคม ทำให้บริษัทสามารถส่งมอบงานให้แก่ลูกค้าได้ทันตามกำหนดระยะเวลา และตรงตามคุณภาพมาตรฐานที่ลูกค้ากำหนดไว้ นอกจากนั้น บริษัทยังได้รับการรับรองมาตรฐาน ISO 9001:2008 สำหรับการบริหารจัดการด้านการให้บริการติดตั้งระบบโทรคมนาคม จากบริษัท ยูนิเทค รีจิสตร้า ออฟ ซิสเต็มส์ (ประเทศไทย) จำกัด (URS) ในปี 2557 บริษัท ยังได้รับการรับรองมาตรฐาน ISO 9001:2008 ขยายออกไปยังสาขาอีกจำนวน 2 สาขา และในปี 2559 ยังขยายขอบเขตการรับรองสู่งานซ่อมบำรุงรถขนส่งสินค้า อาทิเช่น การตรวจสอบสภาพรถก่อนการขนส่ง อีกทั้งการตรวจเช็คสภาพรถให้พร้อมใช้งานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในการให้บริการและตอบสนองความต้องการของลูกค้าสูงสุด และในปี 2560 บริษัทปรับปรุงระบบคุณภาพ โดยขยายขอบเขตการระบุความเสี่ยงและโอกาสที่มีผลกระทบต่อระบบบริหารคุณภาพขององค์กร รวมทั้งการวางแผนและควบคุมการเปลี่ยนแปลงที่อาจจะส่งผลกระทบต่อการผลิตและการส่งมอบผลิตภัณฑ์หรือการบริการ ด้วยความมุ่งมั่นในการพัฒนาระบบคุณภาพมาอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้บริษัทได้รับการรับรองมาตรฐานล่าสุด คือ ระบบคุณภาพ ISO 9001 : 2015
- บริษัทมีความเป็นอิสระในการดำเนินธุรกิจติดตั้งระบบเสาโทรคมนาคมให้กับผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ได้ครบทุกราย เนื่องจากบริษัทไม่ได้เป็นบริษัทในกลุ่มของเจ้าของโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่รายใดรายหนึ่ง
- บริษัทมีแหล่งสนับสนุนทางการเงินที่ดีทั้งจากสถาบันทางการเงินที่ให้เงินกู้ยืมมาโดยตลอด รวมทั้งการเสนอขายหุ้นให้กับประชาชนและนำหลักทรัพย์ของบริษัทเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ฯ ในครั้งนี้ ทำให้บริษัทมีความได้เปรียบคู่แข่งด้านต้นทุนและแหล่งเงินทุนในการดำเนินธุรกิจ เนื่องจาก ณ ปัจจุบัน ยังไม่มีคู่แข่งรายใดที่ประกอบธุรกิจคล้ายคลึงกับบริษัทที่ได้ระดมทุนผ่านตลาดทุน โดยการนำหลักทรัพย์เข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ฯ

ลักษณะกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย

1) กลุ่มลูกค้าในธุรกิจตัวแทนจัดจำหน่าย

บริษัทได้จำหน่ายผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ให้กับลูกค้าซึ่งมูลค่ารายได้จากการขายเกือบทั้งหมดมาจากการจำหน่ายภายในประเทศ โดยลูกค้าของบริษัทสามารถจำแนกออกเป็นกลุ่มใหญ่ๆ ดังนี้

1.1.กลุ่มลูกค้าภาคเอกชน

กลุ่มลูกค้าภาคเอกชนประกอบด้วยกลุ่มลูกค้าที่เป็นผู้รับเหมาทั่วไปซึ่งมีทั้งการจำหน่ายให้กับผู้รับเหมาก่อสร้างโดยตรง และการจำหน่ายผ่านทางตัวแทนจำหน่ายซึ่งทำหน้าที่ประสานงานระหว่างผู้รับเหมาก่อสร้าง และกลุ่มลูกค้าที่เป็นเจ้าของโครงการ เช่น เจ้าของอาคารพาณิชย์ / สำนักงาน ศูนย์การค้า โรงแรม เจ้าของโครงการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์โครงการต่าง ๆ โรงงานอุตสาหกรรม เป็นต้น เพื่อนำผลิตภัณฑ์ของบริษัทไปใช้ในโครงการก่อสร้างของตนเอง ทั้งนี้กลุ่มลูกค้าภาคเอกชนสามารถสร้างรายได้จากการขายในปี 2562 และปี 2563 คิดเป็นประมาณร้อยละ 89.01 และร้อยละ 96.05 ของรายได้จากการขายตามลำดับ

1.2.กลุ่มลูกค้าประเภทร้านค้า

กลุ่มลูกค้าประเภทร้านค้าจะซื้อผลิตภัณฑ์ของบริษัทเพื่อนำไปจำหน่ายต่อให้แก่ลูกค้าของตนอีกทอดหนึ่ง เช่น ร้านค้าวัสดุก่อสร้างทั่วไป ผู้ค้าปลีกหรือผู้ค้าส่ง ซึ่งช่องทางจำหน่ายผ่านลูกค้าเหล่านี้มีส่วนช่วยในการกระจายสินค้าของบริษัทออกไปยังพื้นที่ครอบคลุมทุกภาคทั่วประเทศ โดยกลุ่มลูกค้าประเภทร้านค้าสามารถสร้างรายได้จากการขายในปี 2562 และปี 2563 คิดเป็นประมาณร้อยละ 0.29 และร้อยละ 0.08 ของรายได้จากการขาย

1.3. กลุ่มลูกค้าที่เป็นหน่วยงานราชการ

กลุ่มลูกค้าที่เป็นหน่วยงานภาครัฐ/รัฐวิสาหกิจ ที่ต้องการใช้อุปกรณ์ไฟฟ้าต่าง ๆ ของบริษัท เช่น การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค การไฟฟ้านครหลวง การรถไฟฟ้ามหานครแห่งประเทศไทย การท่าอากาศยานแห่งประเทศไทย การสื่อสารแห่งประเทศไทย เป็นต้น ทั้งนี้ การจำหน่ายสินค้าให้กับหน่วยงานราชการผ่านช่องทางการจัดจำหน่าย 2 รูปแบบ คือ การประมูลงานหรือคำสั่งซื้อตามปกติ ซึ่งปัจจุบันบริษัทมีนโยบายให้บริษัทย่อยเป็นดำเนินการธุรกรรมดังกล่าวต่อไปในอนาคต ทั้งนี้ กลุ่มลูกค้านี้สามารถสร้างรายได้จากการขายในปี 2562 และปี 2563 คิดเป็นประมาณร้อยละ 10.70 และร้อยละ 3.87 ของรายได้จากการขาย

ทั้งนี้ บริษัทมีนโยบายการให้เครดิตซึ่งครอบคลุมถึงวงเงิน ระยะเวลาชำระเงิน และเงื่อนไขการค้าสำหรับการจำหน่ายสินค้าให้แก่ลูกค้า โดยพิจารณาจากความสัมพันธ์ทางการค้า ประวัติการติดต่อกับบริษัท และฐานะทางการเงิน เป็นต้น

2) กลุ่มลูกค้าธุรกิจการให้บริการออกแบบ จัดหา และรับเหมาติดตั้งระบบ

กลุ่มลูกค้าในธุรกิจให้บริการออกแบบ จัดหา และรับเหมาติดตั้งระบบโทรคมนาคมมีทั้งกลุ่มลูกค้าที่เป็นเจ้าของโครงข่ายระบบโทรศัพท์เคลื่อนที่ และกลุ่มลูกค้าที่เป็นผู้รับเหมาหลักซึ่งรับงานจากเจ้าของโครงข่ายระบบโทรคมนาคมโดยตรง สำหรับธุรกิจติดตั้งระบบป้องกันไฟลามมีกลุ่มลูกค้าที่เป็นหน่วยงานราชการ และบริษัทเอกชนที่ดำเนินธุรกิจพาณิชย์กรรมอุตสาหกรรม ธุรกิจก่อสร้างและพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ สำหรับธุรกิจติดตั้งและพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมีกลุ่มลูกค้าเป็นหน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชน เป็นต้น

ภาวะอุตสาหกรรมและการแข่งขัน

ภาพรวมอุตสาหกรรม

ลักษณะธุรกิจของบริษัทเป็นตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับระบบไฟฟ้าต่าง ๆ โดยเฉพาะสายไฟฟ้า และการให้บริการออกจัดหาและรับเหมาติดตั้งเสาโทรคมนาคม ดังนั้น ปัจจัยด้านกลไกทางการตลาดด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่องซึ่งได้แก่ ภาวะอุตสาหกรรมก่อสร้างและอสังหาริมทรัพย์และอุตสาหกรรมโทรคมนาคมจะส่งผลกระทบโดยตรงต่อการดำเนินธุรกิจของบริษัท ด้วยเหตุนี้ การวิเคราะห์ผลกระทบจากภาพรวมอุตสาหกรรมที่มีต่อการดำเนินธุรกิจของบริษัทจะมาจากภาวะอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องเป็นหลัก ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

ภาวะอุตสาหกรรมก่อสร้างและอสังหาริมทรัพย์

การดำเนินโครงการก่อสร้างที่อยู่อาศัยของภาคเอกชน และโครงการก่อสร้างพื้นฐานของภาครัฐ เช่น รถไฟฟ้าขนส่งมวลชน ระบบจำหน่ายไฟฟ้า โครงการพัฒนาด้านอสังหาริมทรัพย์ เป็นต้น จะต้องมีการวางระบบและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับสายไฟฟ้าซึ่งเป็นส่วนประกอบหนึ่งสำหรับงานก่อสร้างต่าง ๆ

ในช่วง 9 เดือนแรกปี 2563 ธุรกิจรับเหมาก่อสร้างเติบโตเล็กน้อย สะท้อนจากการลงทุนด้านการก่อสร้างมีมูลค่า 1.04 ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้น 1.9% YoY ขยายตัวต่อเนื่องจากปี 2562 ที่เติบโต 2.7% ปัจจัยหนุนมาจากการลงทุนก่อสร้างภาครัฐ (สัดส่วน 56.5% ของมูลค่าการลงทุนก่อสร้างทั้งหมด) โดยเฉพาะการก่อสร้างโครงการขนาดใหญ่ต่อเนื่อง ผลจากการเร่งเบิกจ่ายงบประมาณของรัฐบาล ขณะที่การลงทุนก่อสร้างภาคเอกชนหดตัวตามภาวะชะงักงันทางเศรษฐกิจ ผลจากวิกฤต COVID-19 และมาตรการควบคุมการแพร่ระบาดทั่วประเทศ

งานก่อสร้างภาครัฐมีมูลค่า 6.08 แสนล้านบาท ขยายตัว 5.6% YoY ในช่วง 9 เดือนแรกปี 2563 ปัจจัยสนับสนุนจากการเร่งเบิกจ่ายงบประมาณของรัฐบาล รายละเอียดมีดังนี้

งานก่อสร้างด้านโครงสร้างพื้นฐาน (สัดส่วน 82.3% ของมูลค่าการลงทุนก่อสร้างภาครัฐทั้งหมด) ประกอบด้วย

- โครงการก่อสร้างของรัฐบาล ที่สำคัญได้แก่ (1) กระทรวงคมนาคมในแผนบูรณาการพัฒนาด้านคมนาคม และระบบโลจิสติกส์ ส่วนใหญ่เป็นโครงการขนาดใหญ่ต่อเนื่อง เช่น รถไฟฟ้าสายสีส้มตะวันออก (ศูนย์วัฒนธรรมฯ-มีนบุรี) สายสีชมพู (แคราย-มีนบุรี) สายสีเหลือง (ลาดพร้าว-สำโรง) โดยมีความคืบหน้างานก่อสร้าง 64.2% 56.3% และ 57.9% ตามลำดับ รวมทั้งรถไฟฟ้าทางคู่ระยะที่ 1 กรุงเทพฯ-นครราชสีมา คืบหน้าประมาณ 50.0% (รายงานติดตามผลการดำเนินโครงการของภาครัฐ สิงหาคม 2563) และ (2) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในแผนงานการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านชลประทาน มีการขยายโครงการก่อสร้างครอบคลุมในหลายพื้นที่จากผลของภาวะภัยแล้งในช่วงที่ผ่านมา
- โครงการก่อสร้างของรัฐวิสาหกิจ ส่วนใหญ่เป็นโครงการต่อเนื่อง เช่น โครงการก่อสร้างระบบสายส่งไฟฟ้าของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย โครงการก่อสร้างระบบจำหน่ายกระแสไฟฟ้าของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค โครงการก่อสร้างอุปกรณ์โครงข่ายของบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) โครงการก่อสร้างระบบท่อของการประปานครหลวง เป็นต้น

ศูนย์วิจัยกรุงศรีคาดว่าธุรกิจรับเหมาก่อสร้างจะเติบโตแรงขึ้น สอดคล้องกับมูลค่าการลงทุนก่อสร้างโดยรวมที่คาดว่าจะขยายตัว 4.5-5.0% ในปี 2564 และ 5.0-5.5% ในปี 2565-2566 ปัจจัยขับเคลื่อนมาจากการลงทุนโครงการขนาดใหญ่ของภาครัฐ โดยเฉพาะโครงการที่เกี่ยวข้องกับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridors: EEC) รวมถึงภาวะเศรษฐกิจที่ทยอยฟื้นตัวจะหนุนการก่อสร้างที่อยู่อาศัย

มูลค่าการลงทุนก่อสร้างภาครัฐคาดว่าจะขยายตัว 6.0-6.5% ในปี 2564 และ 6.5-7.0% ในปี 2565-2566 ปัจจัยขับเคลื่อนสำคัญจากการเร่งโครงการก่อสร้างขนาดใหญ่ต่อเนื่องตามแผนปฏิบัติการด้านคมนาคมขนส่งระยะเร่งด่วนฉบับล่าสุด พ.ศ. 2561 ภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบคมนาคมขนส่งของไทย ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) มีมูลค่าการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานโดยรวมทั้งสิ้น 1.8 ล้านล้านบาท โดยโครงการสำคัญได้แก่

- โครงการก่อสร้างที่เชื่อมโยงกับพื้นที่ EEC มีมูลค่าการลงทุนสูงสุด คิดเป็นสัดส่วน 38.6% ของมูลค่าการลงทุนก่อสร้างภาครัฐทั้งหมด (ภาพที่ 14) เป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์หลักซึ่งโครงการขนาดใหญ่ที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่จะเริ่มทยอยก่อสร้างในปี 2564 ประกอบด้วย (1) โครงการรถไฟความเร็วสูงเชื่อม 3 สนามบิน (ดอนเมือง-สุวรรณภูมิ-อู่ตะเภา) โดยเฟสแรกจะเริ่มในช่วง สุวรรณภูมิ-อู่ตะเภา (2) โครงการพัฒนาท่าเรือมาบตาพุดและแหลมฉบังเฟส 3 โดยเริ่มก่อสร้างท่าเทียบเรือและส่วนต่อขยายหลังจากถมทะเล และ (3) โครงการสนามบินอู่ตะเภา จะเริ่มก่อสร้างอาคารผู้โดยสารแห่งใหม่ โดยทั้ง 3 โครงการข้างต้นมีมูลค่าลงทุนรวมประมาณกว่า 6.0 หมื่นล้านบาทในปี 2564 จากมูลค่าลงทุนตลอดโครงการรวมทั้งสิ้นกว่า 6.8 แสนล้านบาท นอกจากนี้ รัฐบาลยังเห็นชอบแผนยกระดับบางโครงการ เช่น การพัฒนา

ท่าเรือแหลมฉบังเพื่อเชื่อมโยง EEC ไปสู่ภาคใต้และประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อหนุนไทย เป็น Hub การขนส่งอาเซียน ทำให้เกิดการพัฒนาคอนกรีตใหม่ เช่น การพัฒนาท่าเรือบก (Dry port) ซึ่งกำหนดแล้วเสร็จภายในปี 2566-2567 การขยายโครงข่ายคมนาคมที่เชื่อมโยงสู่ภูมิภาคอื่น ๆ ในลักษณะของการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ (Multimodal transport)

- โครงการก่อสร้างในพื้นที่อื่น ๆ (ทั้งโครงการต่อเนื่องและโครงการใหม่ที่จะเริ่มดำเนินการในปี 2564) ได้แก่ โครงการรถไฟทางคู่ (สัดส่วน 29.7% ของมูลค่าการลงทุนก่อสร้างภาครัฐทั้งหมด) และโครงการรถไฟความเร็วสูง (สัดส่วน 10.1%) (ที่มา : ศูนย์วิจัยกรุงศรี)

ภาวะอุตสาหกรรมโทรคมนาคม

โดยในการประกอบธุรกิจให้บริการติดตั้งงานโทรคมนาคม บริษัทจะเป็นผู้ให้บริการด้านการออกแบบ จัดหา และรับเหมาติดตั้งระบบงานโทรคมนาคม ซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนประเภท สัดส่วน รูปแบบ ขนาดความสูง และน้ำหนักของเสาโทรคมนาคม รวมทั้งอุปกรณ์ระบบโทรคมนาคมต่าง ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของลูกค้า ทั้งนี้ รูปแบบของการให้บริการประกอบด้วยงานดำเนินงานติดตั้งสถานีฐาน (New Site) เพื่อรองรับการขยายพื้นที่การให้บริการของเครือข่ายสัญญาณ และการติดตั้งอุปกรณ์เสริมเพื่อเพิ่มคุณสมบัติและศักยภาพของเสาโทรคมนาคมที่มีอยู่เดิม (Upgrade) การติดตั้งอุปกรณ์ภายในอาคาร (Inbuilding Coverage) โดยรับงานจากเจ้าของโครงข่ายหรือผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ เช่น True move, AIS และ DTAC เป็นต้น หรือรับงานจากผู้รับเหมาที่รับจากงานมาจากเจ้าของโครงข่าย เช่น Huawei, AWC และ ZTE เป็นต้น โดยงานจะมีลักษณะเป็นโครงการ ประกอบด้วยพื้นที่ติดตั้ง (Site) หลายแห่งในแต่ละโครงการ ซึ่งโดยทั่วไป งานติดตั้งสถานีฐานจะใช้ระยะเวลาดำเนินการติดตั้งโดยเฉลี่ยประมาณ 45 – 60 วันต่อพื้นที่ติดตั้ง ทั้งนี้ บริษัทจะมีวิศวกร ของบริษัทเป็นผู้ควบคุมสำหรับงานที่ได้ส่งต่อให้แก่ผู้รับเหมาช่วงเป็นผู้ดำเนินการ โดยจะกำหนดอัตราค่าบริการเป็นอัตราค่าที่ต่อพื้นที่ติดตั้งตามความยากง่ายของงาน ซึ่งมีปัจจัยพิจารณาที่สำคัญ ได้แก่ ภูมิศาสตร์ของพื้นที่ติดตั้ง (ติดตั้งบนอาคารหรือตามพื้นดิน) ระยะทางของพื้นที่ติดตั้ง ประเภทและรูปแบบของเสาโทรคมนาคม และระยะเวลาดำเนินการ เป็นต้น ทั้งนี้ธุรกิจให้บริการติดตั้งระบบโทรคมนาคมมีการขยายตัวตามการลงทุนของผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ซึ่งจะพิจารณาลงทุนตามภาวะเศรษฐกิจ และการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและพฤติกรรมของผู้บริโภคเป็นสำคัญ

สำหรับภาวะอุตสาหกรรมโทรคมนาคมปี 2563 ตลาดสื่อสารโทรคมนาคมของประเทศอยู่ในช่วงหดตัวจากสภาพเศรษฐกิจที่ชะลอการเติบโตจากผลกระทบโควิด-19 ประกอบกับการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับเครือข่าย 5G ล่าช้า แม้มีการประมูลคลื่นตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ แต่ช่วงล็อกดาวน์ทำให้ผู้ให้บริการเครือข่ายไม่สามารถดำเนินการติดตั้งอุปกรณ์ได้เต็มที่

สำหรับแนวโน้มธุรกิจสื่อสารปี 2564 บริษัทคาดว่าจะเติบโตอย่างต่อเนื่อง โดยได้รับแรงหนุนจากการที่ กสทช. ตั้งเป้าไว้ว่าจะเร่งผลักดันให้เกิดการขยายโครงข่าย 5G เพื่อให้ประชาชนได้ใช้บริการ ซึ่งตอนนี้ผู้ให้บริการเครือข่ายทั้ง AIS และ TrueMove H เริ่มทดลองให้บริการในบางพื้นที่แล้ว ซึ่งถือว่าเป็นโอกาสทางธุรกิจในให้บริการออกแบบและรับเหมาติดตั้งโทรคมนาคมของบริษัท

ภาวะการแข่งขัน

การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับระบบไฟฟ้ามีมูลค่าตลาดที่ใหญ่มากและมีสินค้าและการให้บริการที่หลากหลาย ซึ่งปัจจุบันบริษัทเป็นตัวแทนจำหน่ายสินค้าให้กับผู้ผลิตหลายราย โดยมีสายไฟฟ้าประเภทต่าง ๆ เป็นสินค้าหลัก ทั้งนี้ อุตสาหกรรมผลิตสายไฟฟ้าภายในประเทศถือได้ว่าเป็นอุตสาหกรรมที่ผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้า ซึ่งในอดีตสายไฟฟ้าที่ใช้ภายในประเทศต้องนำเข้าจากต่างประเทศทั้งหมด แต่การนำเข้านี้ได้เริ่มลดลงเมื่อมีการตั้งโรงงานผลิตสายไฟฟ้าขึ้น

1. บริษัท สายไฟฟ้าไทย-ยาคาจิ จำกัด
2. บริษัท บางกอก เคเบิล จำกัด
3. บริษัท จรุงไทยไวร์แอนด์เคเบิล จำกัด (มหาชน)
4. บริษัท เอ็มซีไอ-ดราต้า จำกัด

ทั้งนี้ ผู้ผลิตสายไฟฟ้าภายในประเทศสามารถผลิตและจำหน่ายสินค้าที่มีคุณภาพทดแทนกันได้ในระดับหนึ่ง ซึ่งส่งผลให้ภาวะอุตสาหกรรมและการตลาดในสินค้าประเภทนี้เป็นสภาวะการตลาดที่มีการแข่งขันแบบสมบูรณ์

สำหรับการแข่งขันในธุรกิจติดตั้งเสาโทรคมนาคมขึ้นอยู่กับนโยบายการลงทุนและพัฒนาโครงข่ายสัญญาณของผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่เป็นหลัก ซึ่งการลงทุนและพัฒนาโครงข่ายสัญญาณด้านโทรคมนาคมจะได้รับผลจากนโยบายของภาครัฐ อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แต่ละรายมอบหมายให้บริษัทในเครือดำเนินธุรกิจบริการติดตั้งและปรับปรุงระบบเสาโทรคมนาคมได้เฉพาะผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่รายนั้น แต่ปริมาณงานติดตั้งระบบเสาโทรคมนาคม

ที่เพิ่มขึ้นรวมทั้งการส่งมอบงานที่รวดเร็วและตรงต่อเวลา ทำให้ผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่ต้องว่าจ้างบริษัทภายนอกดำเนินงานดังกล่าวแทน ทั้งนี้ โอกาสในการได้รับงานของผู้ประกอบการในการออกแบบ จัดหาและรับเหมาติดตั้ง ระบบโทรคมนาคมจะขึ้นกับความสัมพันธ์ที่มีกับเจ้าของโครงข่าย ผู้รับเหมาที่ได้รับงานจากเจ้าของโครงข่าย ประสบการณ์ และผลงานในอดีต ความสามารถในการบริการที่มีทั้งคุณภาพและส่งมอบงานตรงต่อเวลา รวมทั้งฐานะทางการเงินที่แข็งแกร่งจะได้เปรียบในการแข่งขัน นอกจากนี้ การที่บริษัทมีความเป็นกลางและมีความเป็นอิสระ ทำให้บริษัทสามารถรับงานติดตั้งระบบเสาโทรคมนาคมให้กับผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ได้ครบทุกราย อย่างไรก็ตาม โดยปกติ ผู้ว่าจ้างจะเป็นผู้กำหนดราคาจ้างงานเอง ทำให้การทำการค้าของผู้รับเหมาขึ้นอยู่กับอำนาจการเจรจาต่อรองกับผู้จัดหาวัสดุและอุปกรณ์โทรคมนาคม เพื่อให้ได้รับต้นทุนราคาและเงื่อนไขการค้าที่ดี ดังนั้น ด้วยปัจจัย ทั้งในด้านประสบการณ์ ผลงาน ฐานะการเงินและอำนาจในการต่อรองกับผู้ว่าจ้างที่ค่อนข้างต่ำ ทำให้การเข้ามาของผู้ประกอบการรายใหม่จึงมีค่อนข้างน้อย ประกอบกับ ณ ปัจจุบัน โครงการพัฒนาในด้านโทรคมนาคมของภาครัฐและภาคเอกชนเป็นโครงการที่มีจำนวนมากและต้องการให้แล้วเสร็จในระยะเวลาอันสั้น จึงทำให้ภาพรวมของการแข่งขันในธุรกิจนี้ไม่มีการแข่งขันที่รุนแรงมากนัก

นอกจากนั้น เนื่องจากวัสดุและอุปกรณ์สำหรับการติดตั้งในระบบไฟลามที่จำหน่ายภายในประเทศมีจำนวนน้อยราย ทำให้ผู้ให้บริการติดตั้งระบบไฟลามซึ่งต้องใช้ผลิตภัณฑ์จากผู้ผลิตรายใหญ่ที่จำหน่ายภายในประเทศ ดังนั้น การแข่งขันในธุรกิจนี้จึงไม่รุนแรงมากนัก

การจัดหาผลิตภัณฑ์และบริการ

1.การเป็นตัวแทนจัดจำหน่าย

ด้วยนโยบายการดำเนินธุรกิจของบริษัทที่ให้ความสำคัญในเรื่องคุณภาพของผลิตภัณฑ์และการส่งมอบที่ตรงต่อเวลา ดังนั้น คุณภาพของผลิตภัณฑ์และความน่าเชื่อถือของผู้จัดส่งสินค้าจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการพิจารณาการสั่งซื้อของบริษัท โดยบริษัทได้รับเลือกเป็นตัวแทนจำหน่ายสายไฟฟ้าและอุปกรณ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับระบบงานไฟฟ้าจากผู้ผลิตชั้นนำระดับสากล ซึ่งบริษัทได้จัดหาผลิตภัณฑ์ด้วยการสั่งซื้อสินค้าในประเทศผ่านผู้ผลิตภายในประเทศที่เป็นบริษัทไทยและบริษัทต่างประเทศที่ตั้งในประเทศไทย และการสั่งซื้อสินค้าชนิดพิเศษโดยการนำเข้าจากผู้ผลิตจากต่างประเทศ ซึ่งรายละเอียดของแหล่งการจัดหาผลิตภัณฑ์ของบริษัทสามารถแสดงได้เป็นดังนี้:

ตารางแสดงแหล่งที่มาของการจัดหาผลิตภัณฑ์ในธุรกิจตัวแทนจัดจำหน่ายของบริษัท

(หน่วย: ร้อยละ)

ยอดซื้อสินค้าสำเร็จรูป	2560	2561	2562	2563
● ในประเทศ	97.31	95.31	91.05	88.12
● ต่างประเทศ	2.69	4.69	8.95	11.88
รวมยอดซื้อสินค้าสำเร็จรูปทั้งหมด	100.00	100.00	100.00	100.00

ทั้งนี้ปัจจุบัน บริษัทได้รับการแต่งตั้งเป็นตัวแทนจำหน่ายสายไฟฟ้า และอุปกรณ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับระบบไฟฟ้า รวมถึงวัสดุและอุปกรณ์ป้องกันไฟลามจากผู้ผลิตสินค้าชั้นนำ ซึ่งมีรายละเอียดสรุปดังนี้

ผลิตภัณฑ์หรือสินค้า	ประเภทผลิตภัณฑ์	บริษัทคู่ค้า	อายุสัญญา	เงื่อนไขที่สำคัญ
phelps dodge*	สายไฟฟ้า	บริษัท เฟลป์ส ดอตคอม อินเตอร์เนชั่นแนล (ไทย)	จนกว่าจะมีการเปลี่ยนแปลง	☐ ไม่มีข้อกำหนด
3M**	วัสดุและ อุปกรณ์ไฟฟ้า	บริษัท 3M ประเทศไทย จำกัด	จนกว่าจะมีการเปลี่ยนแปลง	- ไม่มีข้อกำหนด
	วัสดุและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับระบบ	บริษัท 3M ประเทศไทย จำกัด	จนกว่าจะมีการเปลี่ยนแปลง	☐ ไม่มีข้อกำหนด
Bticino	อุปกรณ์ควบคุมระบบไฟฟ้า	บริษัท บีทีซีเอ็น (ประเทศไทย) จำกัด	1 ปี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562 และสามารถต่ออายุได้ 1 ปีอย่างต่อเนื่อง โดยอัตโนมัติ เว้นแต่ได้มีการแจ้งล่วงหน้า 3 เดือน	- กำหนดให้บริษัทจำหน่ายสินค้าได้เฉพาะภายในประเทศไทย ☐ บริษัทไม่สามารถนำสินค้าอื่นมาจำหน่ายแข่งกับสินค้าบีทีซีเอ็น
TTM	หม้อแปลงไฟฟ้า	บริษัท ไทยทราฟโฟแมกเนติก เจอร์มิ่ง จำกัด	สิ้นสุดวันที่ 27 พฤษภาคม 2564	☐ ไม่มีข้อกำหนด
TGG	ท่อโพลีเอทิลีน	บริษัท ไทยท้าวไกลกรุ๊ป จำกัด	จนกว่าจะมีการเปลี่ยนแปลง	☐ ไม่มีข้อกำหนด
Arrow	ท่อเหล็กร้อยสายไฟฟ้าและอุปกรณ์เชื่อมต่อ	บริษัท เจ. เอส. วี อาร์ทแวร์ จำกัด (ปัจจุบัน เปลี่ยนชื่อเป็น บมจ. แอร์ไวร์ ซินดิเคต)	จนกว่าจะมีการเปลี่ยนแปลง	☐ ไม่มีข้อกำหนด
BELDEN	สายนำสัญญาณ	บริษัท เบลเด็น เอเชีย (ประเทศไทย) จำกัด	1 ปี สิ้นสุด 31 มีนาคม 64	☐ ไม่มีข้อกำหนด
COMMScope	สายนำสัญญาณ	CommScope Connectivity (Thailand)	จนกว่าจะมีการเปลี่ยนแปลง	☐ ไม่มีข้อกำหนด
	อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับเครือข่ายไร้สาย	CommScope Connectivity (Thailand)	จนกว่าจะมีการเปลี่ยนแปลง	☐ ไม่มีข้อกำหนด
Lucy	Ring main switchgear	Lucy Electric (Thailand) Limited.	1 ปี สิ้นสุด 31 ธันวาคม 64	☐ ไม่มีข้อกำหนด

หมายเหตุ : รายละเอียดโดยสรุปของผู้ผลิตภัณฑ์ตราสินค้าหลักมีดังนี้

* phelps dodge ผลิตและจำหน่ายโดยบริษัท เฟลป์ส ดอดจ์ อินเทอร์เน็ต (ไทยแลนด์) จำกัด ผลิตและจำหน่ายสายไฟฟ้าและเคเบิลเป็นหลักซึ่งใช้อย่างกว้างขวางในธุรกิจไฟฟ้า โทรคมนาคม และอุตสาหกรรม โดยมีโรงงานในประเทศไทย

** 3M เป็นบริษัทที่จัดตั้งขึ้นในประเทศสหรัฐอเมริกาและมีสำนักงานและโรงงานตั้งอยู่กว่า 65 ประเทศทั่วโลก ซึ่งดำเนินการผลิตและ จำหน่ายสินค้ากว่า 55,000 ชนิด โดยบริษัท 3เอ็ม ประเทศไทย จำกัด มีผลิตภัณฑ์จำหน่ายกว่า 5,000 ชนิดรวมถึงวัสดุและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับระบบป้องกันไฟลามและผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าอื่น ๆ ของตราสินค้า 3M

อย่างไรก็ตาม ปัจจุบัน บริษัทได้จำหน่ายวัสดุและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับระบบงานไฟฟ้าซึ่งไม่ได้รับหนังสือแต่งตั้งอย่างเป็นทางการจากคู่ค้ารายอื่นนอกเหนือจากที่ได้กล่าวข้างต้น เนื่องจากลักษณะธุรกิจตัวแทนจัดจำหน่ายสินค้าดังกล่าวโดยปกติไม่จำเป็นต้องมีสัญญาผูกมัดระหว่างคู่ค้า เว้นแต่คู่ค้าบางรายที่ต้องการเงื่อนไขพิเศษในการค้า เช่น การกำหนดพื้นที่การค้า หรือข้อกำหนดห้ามนำสินค้าคู่แข่งมาจำหน่าย เป็นต้น ซึ่งปัจจุบันบริษัทได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขการค้าที่ได้ตกลงกับคู่ค้าทุกราย ส่งผลให้บริษัทได้รับความไว้วางใจและได้รับการต่อสัญญาการเป็นตัวแทนจัดจำหน่ายอย่างต่อเนื่อง

2.การให้บริการติดตั้ง

เนื่องด้วยงานออกแบบและติดตั้งระบบป้องกันไฟลามและระบบโทรคมนาคมเป็นธุรกิจที่ต้องอาศัยบุคลากรที่มีความรู้ด้านวิศวกรรม และความชำนาญเฉพาะด้าน บริษัทจึงได้มีการจัดทีมงานวิศวกรที่มีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์กว่า 10 ปี สำหรับงานออกแบบและติดตั้งระบบโทรคมนาคม และมีประสบการณ์กว่า 21 ปีสำหรับงานออกแบบและติดตั้งงานระบบไฟลาม ซึ่งขั้นตอนการให้บริการติดตั้งมีดังนี้

● ธุรกิจให้บริการติดตั้งเสาโทรคมนาคม

ขั้นตอนการดำเนินงานติดตั้งเสาโทรคมนาคมเริ่มตั้งแต่บริษัทได้รับการว่าจ้างจากผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่หรือจากผู้รับเหมาที่รับงานจากเจ้าของโครงข่าย ซึ่งลักษณะและคุณสมบัติของเสาโทรคมนาคมของผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แต่ละรายจะมีความแตกต่างกัน และขึ้นอยู่กับสภาพภูมิศาสตร์ของสถานที่ตั้งเป็นองค์ประกอบด้วยเช่นกัน โดยทีมงานวิศวกรของบริษัท จะดำเนินการศึกษาความต้องการของลูกค้า สำรวจพื้นที่โครงการ และวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของการก่อสร้างโครงการในพื้นที่ (Network Feasibility) หลังจากนั้น บริษัทจะดำเนินการออกแบบระบบ และให้คำแนะนำเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินการ รวมถึงให้บริการจัดหาวัสดุและอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับสภาพโครงการ เช่น เสาเข็ม คอนกรีต โครงเสาเหล็ก และอุปกรณ์สื่อสาร เป็นต้น เพื่อให้สามารถเชื่อมโยงเครือข่ายสัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่อย่างมีประสิทธิภาพ จากนั้นบริษัทจะดำเนินการว่าจ้างผู้รับเหมาช่วงเป็นผู้ดำเนินการปรับปรุงพื้นที่ก่อสร้าง วางเสาเข็ม ประกอบเสาโครงเหล็ก และติดตั้งอุปกรณ์สื่อสาร เป็นต้น โดยทีมงานวิศวกรของบริษัทจะทำหน้าที่ควบคุมงานการก่อสร้างหน้างานรวมทั้งการเชื่อมต่อสัญญาณและทดสอบคุณภาพงานให้เป็นไปตามความต้องการของลูกค้าเพื่อให้สามารถส่งมอบงานได้ตามระยะเวลาที่กำหนด โดยมีระยะเวลาการดำเนินโครงการเฉลี่ยต่อพื้นที่ก่อสร้างประมาณ 45 – 60 วัน นอกจากนั้น บริษัทยังได้ให้บริการหลังการขายโดยการรับประกันคุณภาพของงานเป็นระยะเวลา 1 ปี เพื่อเป็นการสร้างความพึงพอใจ และความเชื่อมั่นของลูกค้าในเรื่องคุณภาพงาน ซึ่งที่ผ่านมาบริษัทได้รับความไว้วางใจจากลูกค้าในการใช้บริการจากบริษัทอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด อย่างไรก็ตาม เนื่องจากเทคโนโลยีด้านโทรคมนาคมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา และการเสื่อมสภาพของโครงเหล็กตามอายุการใช้งาน บริษัทจึงมีโอกาสดำเนินการติดตั้งเสาโทรคมนาคมที่เพิ่มขึ้นและ/หรือทดแทนเสาโทรคมนาคมเดิมให้มีขนาดใหญ่กว่าเดิม อย่างไรก็ตาม บริษัทไม่มีนโยบายในการสั่งซื้อโครงเหล็กและอุปกรณ์ล่วงหน้า เนื่องจากลักษณะ ของแต่ละโครงการมีการกำหนดลักษณะและข้อกำหนดและ/หรือคุณสมบัติของสินค้าที่แตกต่างกันไป ดังนั้น บริษัทจะสั่งซื้อสินค้าเมื่อเริ่มดำเนินโครงการโดยอ้างอิงราคาที่ได้ตกลงไว้กับบริษัทคู่ค้าก่อนการเข้าประมูลงานในแต่ละครั้ง

● ธุรกิจให้บริการติดตั้งระบบป้องกันไฟลาม

สำหรับขั้นตอนการดำเนินงานติดตั้งระบบป้องกันไฟลาม บริษัทจะดำเนินการเข้าสำรวจพื้นที่ที่ลูกค้าต้องการติดตั้งระบบป้องกันไฟลาม พร้อมทั้งประเมินประเภทของวัสดุและอุปกรณ์ป้องกันไฟลามที่เหมาะสมเพื่อให้ลูกค้าพิจารณาอนุมัติ และภายหลังจากบริษัทได้รับความเห็นชอบจากลูกค้าแล้ว บริษัทจะดำเนินการติดตั้งระบบป้องกันไฟลาม โดยว่าจ้างผู้รับเหมาช่วงเป็นผู้ดำเนินการ และมีทีมวิศวกรของบริษัทเป็นผู้ควบคุมดูแลทั้งในเรื่องคุณภาพในการใช้งานของระบบป้องกันไฟลามที่ติดตั้ง และการส่งมอบงานตรงตามกำหนดเวลา อย่างไรก็ตาม การออกแบบและติดตั้งจะคำนึงถึงความปลอดภัย และความสวยงามของพื้นที่ของอาคาร เพื่อสร้างความพึงพอใจสูงสุดให้แก่ลูกค้า โดยระยะเวลาที่ใช้ในการติดตั้งระบบป้องกันไฟลามมีระยะเวลาที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับพื้นที่การติดตั้งและระยะเวลาการก่อสร้างอาคารที่บริษัทให้บริการติดตั้งระบบป้องกันไฟลาม

3.นโยบายวัตถุดิบและสินค้าคงคลัง

บริษัทมีนโยบายจัดเก็บสินค้าคงคลังสำหรับจำหน่ายประมาณ 30 - 45 วัน ทั้งนี้ นโยบายดังกล่าวได้คำนึงถึงความเสี่ยงจากความผันผวนของราคาสินค้าทั้งในด้านราคาลดลงและ/หรือราคาเพิ่มขึ้นโดยเฉพาะราคาสายไฟฟ้าที่ได้รับผลกระทบจากความผันผวนของราคาทองแดง ต้นทุนในการจัดเก็บ ความเสี่ยงจากความล้าสมัยของสินค้า การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี ปริมาณและระยะเวลาการส่งสินค้าของผู้จำหน่าย ระยะเวลาในการจัดส่งสินค้าให้แก่ลูกค้าตามกำหนดเวลา รวมทั้งความต้องการเพิ่มขึ้นหรือลดลงตามภาวะเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ เป็นต้น ทั้งนี้ ในการบริหารสินค้าคงคลัง บริษัทได้มีการจัดสร้างคลังสินค้า 2 แห่ง โดย คลังสินค้าที่ 1 ตั้งอยู่ในอำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี และคลังสินค้าที่ 2 ตั้งอยู่ในอำเภอ เมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี การที่บริษัทสามารถสำรองสินค้าในคลังสินค้าของบริษัทเอง ทำให้บริษัทสามารถส่งมอบสินค้าให้กับลูกค้าในทันที และให้บริการลูกค้าได้อย่างต่อเนื่อง สำหรับนโยบายจัดเก็บโครงสร้างหลักและอุปกรณ์ของโครงการโทรคมนาคม บริษัทไม่มีนโยบายจัดเก็บสินค้านี้ เนื่องจากลักษณะและข้อกำหนดที่แตกต่างกันของแต่ละโครงการ ดังนั้นบริษัทจะสั่งซื้อสินค้าเมื่อเริ่มดำเนินโครงการแทน

งานที่ยังไม่ส่งมอบ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 บริษัทมีงานที่ยังไม่ได้ส่งมอบสำหรับงานติดตั้งโทรคมนาคม และงานติดตั้งอื่น คิดเป็นมูลค่ารวมกันประมาณ 133 ล้านบาท

ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

ในการทำธุรกิจของบริษัทไม่ว่าจะเป็นธุรกิจด้านตัวแทนจำหน่าย ธุรกิจเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้งบริษัทย่อยของบริษัท ไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ขณะที่ธุรกิจการให้บริการติดตั้งบริษัทได้ปฏิบัติตามข้อตกลงที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยอย่างเคร่งครัดมาโดยตลอด ซึ่งที่ผ่านมาบริษัทไม่เคยได้รับการตักเตือนหรือเสียค่าปรับในเรื่องดังกล่าว

ปัจจัยความเสี่ยง

บริษัทตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมความเสี่ยงอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ โดยแบ่งความเสี่ยงออกเป็น 3 ด้านคือ

1. ความเสี่ยงด้านธุรกิจบริษัท
2. ความเสี่ยงด้านการเงิน
3. ความเสี่ยงด้านอื่น ๆ

1. ความเสี่ยงด้านธุรกิจของบริษัท

ธุรกิจหลักของบริษัทสามารถแบ่งได้ 2 ประเภท คือ ธุรกิจซื้อมาและจำหน่ายไปหรือการเป็นตัวแทนจำหน่าย และธุรกิจให้บริการ ออกแบบ จัดหา และรับเหมาติดตั้งเสาโทรคมนาคม ระบบป้องกันไฟลามและอื่น ๆ ดังนั้น ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงจะแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็นความเสี่ยงใน 2 ธุรกิจข้างต้น ดังนี้

1.1 ธุรกิจซื้อมาและจำหน่ายไป

1.1.1 ความเสี่ยงจากความผันผวนของราคาทองแดง

รายได้จากการจำหน่ายสายไฟฟ้าคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 55,61 และ 60 ของรายได้รวมของบริษัทปี 2561 - 2563 โดยสายไฟฟ้ามีต้นทุนหลัก คือ ทองแดง ดังนั้นความผันผวนของราคาทองแดงจะมีผลกระทบต่อราคาซื้อและจำหน่ายสายไฟฟ้าของบริษัท และจะมีผลกระทบต่อเนื่องไปถึงผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของบริษัท ในกรณีที่บริษัทไม่สามารถปรับราคาจำหน่ายให้สอดคล้องกับต้นทุนที่เพิ่มขึ้นหรือบริหารสินค้าคงคลังให้มีปริมาณที่เหมาะสม

อย่างไรก็ดีบริษัทให้ความสำคัญในการบริหารความเสี่ยงดังกล่าว โดยบริษัทมีกลยุทธ์ในการบริหารราคาจำหน่ายสินค้าของบริษัทให้สอดคล้องกับต้นทุนสินค้าที่เปลี่ยนแปลงไปตามราคาทองแดง ซึ่งหากมีการบริหารจัดการที่ดี ความผันผวนดังกล่าวจะไม่ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของบริษัท จึงได้วางแผนงานในการปฏิบัติเพื่อป้องกันและลดความเสี่ยงจากความผันผวนของราคาทองแดงในอนาคตดังนี้

1. การกำหนดให้มีการติดตามการเปลี่ยนแปลงของราคาทองแดงเป็นประจำ เพื่อคาดการณ์แนวโน้มของราคาในการบริหารปริมาณสินค้าคงคลังของสายไฟฟ้าให้เป็นไปตามความเหมาะสม
เนื่องจากโดยทั่วไปเมื่อราคาทองแดงมีความผันผวน จะใช้ระยะเวลาหนึ่งประมาณ 6 - 7 เดือน (Lapse Time) ก่อนที่จะส่งผลกระทบต่อราคาจำหน่ายและต้นทุนของสายไฟฟ้า
2. การทบทวนและติดตามปริมาณสินค้าคงคลังอย่างใกล้ชิด เพื่อการวางแผน ควบคุม ในการบริหารจัดการสินค้าคงคลัง เพื่อลดผลกระทบต่อราคาต้นทุนสินค้าที่มีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นหรือลง
3. การเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดส่งสินค้า โดยการมุ่งเน้นเรื่องการจัดเวลาการจัดส่งสินค้า
4. การกำหนดนโยบายให้มีการส่งสินค้าโดยตรงไปยังลูกค้าสำหรับกรณีที่สินค้าที่ใช้ในงานโครงการ (Matching Order)
5. การบริหารจัดการราคาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยลักษณะการจำหน่ายสินค้าของบริษัทเป็นการซื้อมาจำหน่ายไป ซึ่งการกำหนดราคาจะใช้วิธีบวกกำไรส่วนเพิ่ม (Cost Plus) ซึ่งหากราคาต้นทุนสินค้ามีการเปลี่ยนแปลงขึ้นลง บริษัทก็สามารถปรับกำไรส่วนที่บวกเพิ่มในราคาจำหน่ายให้มีความเหมาะสม เพื่อยังคงให้บริษัทสามารถจำหน่ายสินค้าหรือระบายสินค้าคงคลังให้สอดคล้องกับสถานการณ์ ณ ขณะนั้น

ดังนั้น แม้ว่าราคาทองแดงเป็นสิ่งที่บริษัทไม่สามารถควบคุมได้ แต่มาตรการบริหารสินค้าคงคลังและการกำหนดกลยุทธ์การตั้งราคาของบริษัทจะเป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะสามารถช่วยลดผลกระทบจากการผันผวนของราคาทองแดงได้ในระดับหนึ่ง ด้วยเหตุนี้ บริษัทจึงมีนโยบายจัดเก็บสินค้าคงคลังเป็นประมาณ 30 - 45 วัน โดยบริษัทมีระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ย 30-45 วัน ซึ่งเป็นระยะเวลาที่ใกล้เคียงกับนโยบายที่กำหนด

1.1.2 ความเสี่ยงจากการพึ่งพาผู้ผลิตสินค้ารายใหญ่

ในปี 2561-2563 บริษัทได้จัดหาผลิตภัณฑ์สายไฟฟ้าประมาณร้อยละ 54,56 และ 55 ตามลำดับ ของมูลค่าการซื้อสินค้าสำเร็จรูป จากบริษัท เฟลป์ส ดอตจ อินเตอร์เนชั่นแนล (ไทยแลนด์) จำกัด (“เฟลป์ส ดอตจ”) จากการที่ เฟลป์ส ดอตจ ไม่มีนโยบายที่จะทำสัญญาระยะยาวกับตัวแทนจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์รายใด จึงทำให้บริษัทมีความเสี่ยงจากการพึ่งพิงผู้ผลิตรายดังกล่าว หากผู้ผลิตรายดังกล่าวดำเนินการจำหน่ายสินค้าให้แก่ลูกค้าโดยตรง และ/หรือ เลิกจำหน่ายสินค้าให้แก่บริษัท และ/หรือ ไม่สามารถส่งมอบสินค้าให้แก่บริษัทได้ทันตามความต้องการใช้ของบริษัท และ/หรือ ปรับขึ้นราคาสินค้าโดยไม่แจ้งล่วงหน้า และบริษัทไม่สามารถจัดหาแหล่งอื่นได้ทันตามแผนการส่งมอบสินค้าให้แก่ลูกค้าได้ จากปัจจัยดังกล่าว อาจส่งผลกระทบต่อยอดขายและความน่าเชื่อถือของบริษัท ซึ่งจะมีผลต่อการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของบริษัทอย่างมีนัยสำคัญได้

อย่างไรก็ตาม บริษัทได้ประเมินว่าบริษัทจะได้รับผลกระทบจากปัจจัยดังกล่าวไม่มากนัก เนื่องจากผู้ผลิตสินค้ารายดังกล่าวไม่มีนโยบายจำหน่ายสินค้าโดยตรงด้วยตนเอง ประกอบกับตลอดเวลาที่ผ่านมามีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ผลิตดังกล่าว โดยมีการจัดซื้อผลิตภัณฑ์สายไฟอย่างต่อเนื่องเป็นเวลานานตั้งแต่ปี 2542 รวมถึงมีประวัติการสั่งซื้อ และชำระค่าสินค้าที่ดีมาโดยตลอด ทำให้บริษัทได้รับความไว้วางใจจากผู้ผลิตดังกล่าวในการสั่งซื้อผลิตภัณฑ์สายไฟมาโดยตลอด อีกทั้ง บริษัทยังเป็นตัวแทนจัดจำหน่ายภายในประเทศรายใหญ่ที่สุดของฟิลิปส์ ดอตคอม นอกจากนี้ประเทศไทย ยังมีผู้ผลิตสายไฟฟ้าภายในประเทศ และผู้นำเข้าสายไฟฟ้ารายอื่นจากต่างประเทศที่สามารถผลิตสินค้าทดแทนได้ และประสงค์ที่จะให้บริษัทเป็นตัวแทนจำหน่ายหลัก ดังนั้นบริษัทจึงเชื่อว่าจะได้รับผลกระทบจากความเสียนี้น้อยมาก

1.1.3 ความเสี่ยงจากการแข่งขันและคู่แข่งรายใหม่

เนื่องด้วยธุรกิจซื้อและจำหน่ายไปหรือการเป็นตัวแทนจำหน่าย เป็นธุรกิจที่ไม่ต้องใช้ความเชี่ยวชาญทางเทคนิคหรือไม่มี ความซับซ้อนมากนัก จึงทำให้ผู้ประกอบการรายใหม่สามารถเข้าสู่ตลาดได้ไม่ยากนัก จากปัจจัยดังกล่าวจึงทำให้ในอนาคต บริษัทอาจมีความเสี่ยงจากการเข้ามาของคู่แข่งรายใหม่และอาจมีการแข่งขันที่เพิ่มสูงขึ้น ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อ ผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของบริษัทในอนาคตได้

อย่างไรก็ตามการดำเนินธุรกิจดังกล่าวยังต้องอาศัยประสบการณ์ในหลายๆด้าน เช่น การมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ผลิตสินค้า การมีสินค้าที่หลากหลายทั้งประเภทและปริมาณเพื่อก่อให้เกิดความยืดหยุ่นและสามารถรองรับความต้องการของลูกค้าได้อย่าง ทันทีทันใด มีความรวดเร็วในการจัดส่งสินค้า การสร้างกลยุทธ์การตลาดเพื่อขยายฐานลูกค้าให้มีจำนวนมากพอ รวมทั้งต้องใช้เงินทุน หมุนเวียนที่สูงในการสำรองสินค้าเพื่อจำหน่าย ด้วยปัจจัยดังกล่าวจึงอาจส่งผลให้คู่แข่งรายใหม่เข้ามาในธุรกิจนี้ได้ไม่ยากนัก ทั้งนี้ ที่ผ่านมามีบริษัทได้ใช้กลยุทธ์ด้านต่าง ๆ ในการบริหารมาโดยตลอด โดยบริษัทมีสินค้าหลากหลายประเภท ครบคลุมสินค้าที่เกี่ยวข้อง กับระบบไฟฟ้าทั้งหมดและยังมีบริการติดตั้งสำหรับสินค้าที่เกี่ยวข้องกับระบบไฟฟ้าบางชนิดส่งผลให้บริษัทเป็นบริษัทที่เป็นตัวแทน จำหน่ายสินค้าแบบครบวงจร (One-Stop Service) กล่าวคือ มีสินค้าเพื่อจำหน่าย ที่เกี่ยวข้องกับสายไฟฟ้าและอุปกรณ์ไฟฟ้า ที่หลากหลายและครบถ้วนในทุกหมวดหมู่ ทำให้ลูกค้ามีความสะดวกและง่ายในการสั่งซื้อและรับมอบสินค้า โดยบริษัทมีการจัดเก็บ สินค้าไว้ในคลังสินค้า จำนวน 2 คลังสินค้า อีกทั้งขนาดของพื้นที่คลังสินค้าที่ใหญ่และทำเลที่ตั้งของคลังสินค้าแต่ละแห่งอยู่ใกล้ กับที่ตั้งของลูกค้าและการคมนาคมสะดวก ทำให้บริษัทสามารถจัดเก็บสินค้าได้เพียงพอ และสามารถกระจายสินค้าให้แก่ลูกค้า ได้อย่างทั่วถึงในเวลาอันรวดเร็ว นอกจากนั้นผู้ประกอบการรายอื่น ที่ทำธุรกิจซื้อและจำหน่ายไปเหมือนบริษัทส่วนใหญ่ มีขนาดของเงินทุนและปริมาณจำหน่ายที่น้อยกว่าบริษัทค่อนข้างมาก บริษัทจึงมีข้อได้เปรียบในด้านปริมาณและประเภทสินค้า ที่สั่งซื้อ ทั้งนี้ ปัจจัยที่กล่าวข้างต้นจะช่วยสร้างความเชื่อมั่นในเรื่องคุณภาพและบริการของบริษัทต่อลูกค้าอีกทางหนึ่ง

1.2 ธุรกิจการให้บริการ ออกแบบ จัดหา และรับเหมาติดตั้งเสาโทรคมนาคม

1.2.1 ความเสี่ยงจากความไม่สม่ำเสมอของด้านรายได้จากการให้บริการงานในลักษณะโครงการ

ธุรกิจการให้บริการออกแบบและติดตั้งระบบงานโทรคมนาคมของบริษัทเป็นการให้บริการที่มีลักษณะเป็นงานโครงการ ระยะสั้น โดยไม่มีการทำสัญญาว่าจ้างงานเป็นระยะยาวต่อเนื่อง ดังนั้นบริษัทอาจมีรายได้จากการให้บริการออกแบบ และติดตั้ง ที่ไม่มีความสม่ำเสมอหรือไม่มีความต่อเนื่องได้ในอนาคต บริษัทตระหนักถึงความเสี่ยงดังกล่าว แต่อย่างไรก็ตามเนื่องจากบริษัท เป็นบริษัทที่มีความเป็นอิสระจากเจ้าของโครงข่ายระบบโทรคมนาคมหรือผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ทุก ๆ ราย รวมทั้ง มีความสัมพันธ์ที่ดีและมีประสบการณ์กับการทำงานกับทั้งผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่และผู้รับเหมาหลักของผู้ให้บริการ โทรศัพท์เคลื่อนที่ จึงทำให้บริษัทได้รับความไว้วางใจจากผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ทุกราย และเป็นผลให้บริษัทได้รับงานจาก ผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ทุกรายอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

นอกจากนี้บริษัทมีนโยบายในการขยายการประกอบธุรกิจเป็นตัวแทนจำหน่ายวัสดุและอุปกรณ์เกี่ยวกับระบบงานไฟฟ้า เช่น สายไฟฟ้าประเภทต่าง ๆ อุปกรณ์ส่องแสงสว่าง วัสดุและอุปกรณ์ป้องกันไฟลาม เป็นต้น ซึ่งจะช่วยให้บริษัท มีรายได้ ที่สม่ำเสมอจากการจำหน่ายสินค้าดังกล่าว และลดผลกระทบของความเสี่ยงในด้านความไม่สม่ำเสมอของรายได้ในส่วนของการ บริการออกแบบ จัดหาและติดตั้งระบบงานโทรคมนาคมในอนาคตได้ในระดับหนึ่ง

1.2.2 ความเสี่ยงจากการดำเนินโครงการล่าช้ากว่าเวลาที่กำหนดตามสัญญา

ในการดำเนินธุรกิจการให้บริการออกแบบ จัดหา และรับเหมาติดตั้งระบบป้องกันไฟลาม ระบบงานโทรคมนาคม และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นการให้บริการในลักษณะโครงการ ซึ่งมีระยะเวลาดำเนินงานตั้งแต่ 3 เดือน ถึงประมาณ 1 ปี และบางกรณีมีการกำหนดค่าเสียหายจากความล่าช้าของงาน ดังนั้น หากการดำเนินโครงการมีความล่าช้าจากกำหนดการ อาจส่งผล ให้บริษัทมีต้นทุนในการดำเนินโครงการสูงขึ้น รวมทั้งมีความเสี่ยงที่อาจจะถูกเรียกค่าเสียหายจากความล่าช้าของการส่งมอบงานได้

ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันความเสี่ยงจากความล่าช้าในการส่งมอบงาน บริษัทมีนโยบายในการวางแผนการดำเนินงาน ล่วงหน้าโดยจะประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เช่น ผู้จัดหาวัตถุดิบ (Supplier) ผู้รับเหมาช่าง วิศวกรคุมงานของเจ้าของโครงข่าย โทรศัพท์เคลื่อนที่ เป็นต้น นอกจากนี้ บริษัทยังได้มีการวางแผนประสานงาน ติดตาม และตรวจสอบการส่งมอบสินค้า หรือการ ก่อสร้างติดตั้งงานระบบอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งมีการจัดสรรทีมงานให้เหมาะสมกับปริมาณงานที่ได้รับมอบหมาย เพื่อให้สามารถดูแล

และตรวจสอบความคืบหน้าตลอดจนคุณภาพของงานอย่างใกล้ชิด ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวจะช่วยให้บริษัทรับทราบถึงปัญหาและแนวทางแก้ไขได้ทันทั่วทั้งที่ และสามารถส่งมอบงานโครงการและ/หรือสินค้าได้ตรงตามคุณภาพที่ลูกค้าต้องการได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด ทั้งนี้ ที่ผ่านมา บริษัทไม่เคยส่งมอบงานล่าช้าจนทำให้ต้องถูกเรียกร้องค่าเสียหายจากผู้ว่าจ้างแต่อย่างใด

1.2.3 ความเสี่ยงจากการพึ่งพาวิศวกร

บริษัทดำเนินธุรกิจให้บริการออกแบบ จัดทำ และรับเหมาติดตั้งระบบงานโทรคมนาคม ซึ่งในการรับงานและการดำเนินงานแต่ละโครงการให้แล้วเสร็จตามกำหนดเวลาอย่างมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นที่ต้องพึ่งพาบุคลากรที่มีประสบการณ์และความรู้ความสามารถ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทีมงานวิศวกรซึ่งเป็นผู้ทำหน้าที่ตั้งแต่การออกแบบ ควบคุมงานและบริหารโครงการจนเสร็จสิ้น ซึ่งมีผลต่อการบริหารงานต้นทุนโครงการ ระยะเวลาดำเนินโครงการ และความครบถ้วนตามความต้องการของลูกค้า ดังนั้นหากบริษัทสูญเสียทีมวิศวกรเหล่านี้ไปอาจส่งผลกระทบต่อความสามารถในการรับงานและการบริหารจัดการงานโครงการได้

บริษัทตระหนักถึงความสำคัญของบุคลากร ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินธุรกิจดังกล่าว บริษัทจึงมีนโยบายในการป้องกันความเสี่ยงดังกล่าวดังนี้

- (1) กำหนดระบบเงินเดือน และค่าตอบแทนที่เหมาะสม
- (2) จัดให้มีสวัสดิการและมาตรการจูงใจพนักงานให้มีความผูกพันกับองค์กรในระยะยาว
- (3) จัดอบรมสัมมนาแก่พนักงานและบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถด้านเทคนิคมุ่งสู่การเป็นมืออาชีพ
- (4) กระจายอำนาจการบริหารงานเพื่อลดการพึ่งพิงบุคลากรเป็นรายบุคคล

ด้วยนโยบายดังกล่าวจึงทำให้บริษัทมีวิศวกรหลัก ที่มีความรู้ความสามารถ เชี่ยวชาญและมีประสบการณ์สำหรับงานออกแบบและติดตั้งระบบโทรคมนาคม ซึ่งยังคงทำงานร่วมกับบริษัท เป็นเวลามากกว่า 21 ปี อย่างไรก็ตามในช่วงระยะเวลา 21 ปีที่ผ่านมา มีวิศวกรหลักลาออกเพียง 1 ท่านเท่านั้น จากวิศวกรทั้งหมดของบริษัทจำนวน 35 คน

2. ความเสี่ยงด้านการเงิน

2.1 ความเสี่ยงจากการเรียกเก็บเงินจากลูกหนี้การค้า

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 - 2563 บริษัทมีลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่นจำนวน 1,187 ล้านบาท 1,025 ล้านบาท และ 949 ล้านบาท ตามลำดับ คิดเป็นประมาณร้อยละ 34 ร้อยละ 28 และร้อยละ 31 ของสินทรัพย์รวม ตามลำดับ โดยแบ่งเป็นลูกหนี้การค้าก่อนหักค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญจำนวน 1,221 ล้านบาท 1,069 ล้านบาท และ 1,051 ล้านบาท ในปี 2561 ถึง 2563 ตามลำดับ และเป็นลูกหนี้อื่นจำนวน 33 ล้านบาท 35 ล้านบาท และ 31 ล้านบาท ตามลำดับ สำหรับในช่วงระยะเวลาเดียวกันโดยหากพิจารณาจากลูกหนี้การค้าจะพบว่า เป็นลูกหนี้การค้าจากธุรกิจตัวแทนจำหน่ายสินค้าเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นลักษณะโดยปกติของธุรกิจซื้อและจำหน่ายสินค้าหรือตัวแทนจำหน่าย สำหรับการให้เครดิตแก่ลูกค้า ซึ่งหากมูลค่าของการจำหน่ายหรือรายได้จากการขายเติบโตมากขึ้นก็จะส่งผลให้มูลค่าของลูกหนี้การค้าเติบโตตามไปด้วย นอกจากนี้ ด้วยจำนวนลูกค้าภาคเอกชนซึ่งเป็นลูกค้าหลักของบริษัท ณ ปัจจุบันที่มีจำนวนมากถึงประมาณ 4,000 ราย และกระจายอยู่ทั่วประเทศ บริษัทจึงมีความเสี่ยงหากลูกหนี้การค้าของบริษัท ชำระค่าสินค้าล่าช้าและไม่ตรงตามกำหนดของเครดิตเทอม หรือ กลายเป็นหนี้สูญ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อสภาพคล่อง และส่งผลกระทบต่อเนื่องมาซึ่งผลการดำเนินงาน และฐานะการเงินของบริษัทได้

ดังนั้น การควบคุมคุณภาพของลูกหนี้การค้าอย่างสม่ำเสมอ การติดตามการชำระหนี้ และการเร่งรัดเก็บหนี้ จึงเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินงานของบริษัท บริษัทจึงมีนโยบายการจำหน่ายสินค้าและการพิจารณาให้สินเชื่อแก่ลูกค้าแต่ละราย ที่รัดกุม โดยบริษัทพิจารณาลำดับขั้นการให้สินเชื่อ (credit rating) จากการวิเคราะห์งบการเงินของลูกค้าย้อนหลังและวิเคราะห์ทั้งด้านการเงิน ความมั่นคง และการเติบโตด้านธุรกิจของลูกค้า และมีนโยบายทบทวนวงเงินการให้สินเชื่ออย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้ โดยเฉลี่ยบริษัทได้ให้ระยะเวลาชำระค่าสินค้าแก่ลูกค้าประมาณ 30 - 120 วัน ซึ่งครอบคลุมระยะเวลาการเก็บหนี้เฉลี่ยเท่ากับ 98 วัน 106 วัน และ 89 วัน ในปี 2561-2563 ตามลำดับ อีกทั้ง บริษัทยังมีนโยบายติดตามคุณภาพของลูกหนี้การค้าอย่างสม่ำเสมอ โดยมีการประชุมของคณะกรรมการพิจารณาเครดิตเป็นประจำ นอกจากนั้น บริษัทยังมีนโยบายตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญในอัตรา ร้อยละ 50 และ ร้อยละ 100 เมื่อลูกหนี้ที่ค้างชำระเกิน 6 และ 12 เดือน ตามลำดับ ซึ่งบริษัทได้ตั้งสำรองค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญรวมเป็นจำนวน 67 ล้านบาท จำนวน 80 ล้านบาท และ 133 ล้านบาท ณ สิ้นปี 2561-2563 ตามลำดับ ส่งผลให้คงเหลือเป็นลูกหนี้การค้าสุทธิจำนวนประมาณ 1,155 ล้านบาท 989 ล้านบาท และ 918 ล้านบาท ในช่วงระยะเวลาเดียวกัน

สำหรับสินทรัพย์ที่เกิดจากสัญญา ประกอบด้วย รายได้บริการติดตั้งค้างรับและรายได้ที่ยังไม่เรียกเก็บจำนวน 433 ล้านบาท 173 ล้านบาท และ 227 ล้านบาท ณ สิ้นปี 2561 - 2563 ตามลำดับ ซึ่งประกอบด้วย รายได้ที่ยังไม่เรียกเก็บซึ่งเป็นมูลค่างานติดตั้งที่แล้วเสร็จแต่ยังไม่เรียกเก็บซึ่งเป็นลูกหนี้ของงานติดตั้งระบบโทรคมนาคมเป็นหลัก ซึ่งมีจำนวนประมาณ 428 ล้านบาท 160 ล้านบาท และ 212 ล้านบาท ณ สิ้นปี 2561 - 2563 ตามลำดับ

นอกจากนั้น บริษัทยังมีมาตรการป้องกันความเสี่ยงดังกล่าว โดยจัดซื้อกรมธรรม์ประกันการผิดนัดชำระหนี้ของลูกหนี้การค้า ซึ่งบริษัทจะได้รับความคุ้มครองการรับประกันชำระหนี้ของลูกหนี้ของบริษัทด้วยทุนประกันจำนวน

2,500 ล้านบาท ในกรณีที่ลูกหนี้ของบริษัทไม่สามารถชำระหนี้การค้างให้กับบริษัทได้ บริษัทประกันตกลงจะรับผิดชอบชดเชยค่าเสียหายดังกล่าวให้แก่บริษัทตามที่เกิดขึ้นจริงตามวงเงินที่บริษัทประกันกำหนดให้แก่ลูกค้าของบริษัทแต่ละรายโดยเป็นจำนวนรวมกันไม่เกิน 200 ล้านบาท ทั้งนี้ มูลค่าการรับประกันชำระหนี้ดังกล่าวมีความเพียงพอในการลดความเสี่ยงในส่วนนี้ เนื่องจากที่ผ่านมา บริษัทมีหนี้สูญและ/หรือหนี้ที่ต้องตั้งสำรองค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งมีจำนวนรวมเพียงประมาณ 133 ล้านบาท โดยบริษัทมีความเห็นว่า นโยบายจัดซื้อกรรมธรรดดังกล่าวเป็นประโยชน์และช่วยลดความเสี่ยงจากการไม่สามารถเรียกเก็บเงินจากลูกค้าให้แก่บริษัท ซึ่งบริษัทจะพิจารณาการจัดซื้อกรรมธรรดดังกล่าวตามความเหมาะสมต่อไปในอนาคต

2.2 ความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ย

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 หนี้สินที่มีภาระดอกเบี้ยจ่ายส่วนใหญ่ของบริษัทประกอบด้วย เงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมจากสถาบันทางการเงินเป็นจำนวนรวมประมาณ 695 ล้านบาท และ 200 ล้านบาท ตามลำดับ โดยหนี้สินข้างต้นมีอัตราดอกเบี้ยที่ลอยตัวซึ่งอ้างอิงกับอัตราดอกเบี้ย THB FIX ดังนั้น หากอัตราดอกเบี้ยดังกล่าวมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นจะส่งผลให้บริษัทมีภาระดอกเบี้ยที่สูงขึ้นตามแนวโน้มของอัตราดอกเบี้ยที่เพิ่มขึ้น

อย่างไรก็ตาม บริษัทมีนโยบายบริหารความเสี่ยงดังกล่าว โดยการรักษาสัดส่วนของหนี้สินที่มีอัตราดอกเบี้ยลอยตัวให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมกับลักษณะการดำเนินธุรกิจของบริษัท เนื่องจากบริษัทได้รับวงเงินหลายประเภทจากสถาบันการเงินหลายแห่ง ซึ่งบริษัทสามารถเลือกใช้วงเงินและเทอมการชำระเงินที่เหมาะสมกับสถานการณ์ ณ ขณะนั้น ๆ นอกจากนั้นการที่บริษัทเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในครั้งนี้ บริษัทมีวัตถุประสงค์จะนำเงินทุนที่ได้รับจากการเสนอขายหุ้นสามัญเพิ่มทุนใหม่ต่อประชาชนบางส่วนมาใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียน ซึ่งจะช่วยลดผลกระทบภาระดอกเบี้ยจ่ายของบริษัทในอนาคตได้ในระดับหนึ่ง

2.3 ความเสี่ยงด้านเงินทุนหมุนเวียน

ในการดำเนินธุรกิจจำหน่ายสายไฟฟ้าและอุปกรณ์ไฟฟ้าประเภทอื่น ๆ และการให้บริการติดตั้งระบบโทรคมนาคม บริษัทมีความจำเป็นต้องใช้เงินทุนหมุนเวียนสูง สำหรับการสั่งซื้อสินค้าและจัดเก็บสินค้าเพื่อขาย ซึ่งจะต้องมีความหลากหลายและเพียงพอต่อความต้องการของลูกค้า รวมทั้งใช้ในขั้นตอนการเตรียมงานโครงการ และการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อการดำเนินงานในโครงการติดตั้งระบบโทรคมนาคม ซึ่งเป็นขั้นตอนก่อนที่จะได้รับชำระเงินจากผู้ว่าจ้างตามสัญญา ทั้งนี้ ที่ผ่านมามีบริษัทใช้แหล่งเงินกู้ระยะสั้นจากสถาบันการเงินเป็นเงินทุนหมุนเวียนหลัก เพื่อดำเนินธุรกิจดังกล่าว ส่งผลให้มีอัตราส่วน สภาพคล่อง และอัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเร็วในปี 2561-2563 ดังนี้ ปี 2561 ประมาณ 1.45 เท่าและ 1.09 เท่า และในปี 2562 ประมาณ 1.37 เท่า และ 0.80 เท่า และปี 2563 ประมาณ 1.55 เท่า และ 1.16 เท่าตามลำดับ

3. ความเสี่ยงอื่น ๆ

3.1 ความเสี่ยงด้านสุขภาพของพนักงานจากโรคระบาด

การแพร่ระบาดของโรคโควิด - 19 ในช่วงต้นปี ได้สร้างผลกระทบมากมายต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของทุกประเทศทั่วโลก รวมถึงประเทศไทย และยังส่งผลกระทบต่อภาพรวมของสังคม จึงส่งผลกระทบต่อความเสี่ยงใหม่ที่สำคัญในด้านสุขภาพและความปลอดภัยของพนักงาน รวมถึงผลการดำเนินงานของบริษัทในภาพรวม

บริษัทได้ตระหนักและรีบดำเนินการเป็นอันดับแรก คือการดูแลพนักงานให้ปลอดภัยทั้งในเรื่องสุขภาพ ความมั่นคงในการทำงานรวมถึงการคำนึงถึงความเป็นอยู่ของครอบครัวพนักงานกับบุคคลเกี่ยวข้องอื่น ๆ ที่อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงในการติดเชื้อไวรัสดังกล่าว โดยมีมาตรการจัดการความเสี่ยงโดยสรุปได้ดังนี้

- บริษัทติดตามข่าวสารจากกระทรวงสาธารณสุขอย่างต่อเนื่อง
- บริษัทได้ออกมาตรการป้องกันโรคระบาดโควิด-19 ตามข้อบังคับของรัฐบาลอย่างต่อเนื่องรวมทั้งสิ้น 6 ฉบับ พร้อมสื่อสารให้พนักงานทุกคนรับทราบถึงผลกระทบเชิงลบที่อาจสร้างความเสียหายให้กับตนเองและบริษัทได้ จึงจำเป็นต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด
- การเพิ่มมาตรการคัดกรองพนักงานก่อนเข้าปฏิบัติงานและบุคคลภายนอกอย่างเคร่งครัด รวมถึงการปิดทางเข้า-ออกที่ไม่จำเป็นเพื่อให้ง่ายต่อการควบคุมสถานการณ์
- ให้พนักงานรักษาความสะอาด หมั่นล้างมือ สวมหน้ากากอนามัย และหลีกเลี่ยงการเข้าสู่พื้นที่แออัด และพยายามรักษาระยะห่างจากผู้อื่นอย่างน้อย 1 เมตร รวมถึงกิจกรรมประจำวันต่าง ๆ อาทิ การใช้บันไดแทนการใช้ลิฟท์/งดการรับประทานอาหารร่วมกัน/งดการสนทนาหรือการรวมตัวเป็นกลุ่ม เป็นต้น
- การพัฒนาระบบงานด้าน IT เพื่อรองรับการปฏิบัติงานที่บ้าน (Work from home)
- การกำหนดนโยบายให้ทุกสายงานจัดเวลาทำงานของพนักงานให้เหมาะสมตามสถานการณ์และลักษณะงาน อาทิ การสลับวันปฏิบัติงาน การปฏิบัติงานที่บ้าน จนกว่าสถานการณ์จะคลี่คลาย
- การจัดทำกลุ่มไลน์เพื่อแจ้งข่าวสารสำคัญให้พนักงานรับทราบอย่างทันท่วงที เป็นต้น

ทรัพย์สินที่ใช้ในการประกอบธุรกิจ

ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2563 บริษัทและบริษัทย่อยมีที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ซึ่งสามารถแสดงรายละเอียดได้ดังนี้

รายการ	มูลค่าทางบัญชีสุทธิ (ล้านบาท)		ลักษณะ กรรมสิทธิ์	ภาระผูกพัน
	31ธ.ค.62	31ธ.ค.63		
1. ที่ดิน ประกอบด้วย - โฉนดที่ดินเลขที่ 93838 เนื้อที่ 12-0-49 ไร่ ตั้งอยู่ที่ ตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี - โฉนดที่ดินเลขที่ 14481 เนื้อที่ 25 ตารางวา ตั้งอยู่ที่ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด จ.นนทบุรี - โฉนดเลขที่ 2404 เนื้อที่ 13-2-74 ไร่ ตั้งอยู่ที่ ตำบลบ้านใหม่ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี(ได้มาเมื่อวันที่ 4 ก.พ.2556) ได้มีการแบ่งแยกโฉนดออกเป็น 2 แปลง เมื่อวันที่ 27 ส.ค. 2561 - เลขที่ 88429 เนื้อที่ 5-0-39 เลขที่ 88430 เนื้อที่ 8-2-16 - โฉนดที่ดิน เลขที่ 16288 เนื้อที่ 1 งาน 4 ตารางวา ตั้งอยู่ แขวงลาดพร้าว เขตลาดพร้าว จ.กรุงเทพมหานคร - โฉนดที่ดิน เลขที่ 16289 เนื้อที่ 1 งาน 4 ตารางวา ตั้งอยู่ แขวงลาดพร้าว เขตลาดพร้าว จ.กรุงเทพมหานคร - โฉนดที่ดิน เลขที่ 16290 เนื้อที่ - งาน 60 ตารางวา ตั้งอยู่ แขวงลาดพร้าว เขตลาดพร้าว จ.กรุงเทพมหานคร	171.72	171.72	บริษัทเป็นเจ้าของ	ติดภาระจำนอง
2. อาคาร ประกอบด้วย - อาคารสำนักงานและโกดังเก็บสินค้า ตั้งอยู่เลขที่ 59 หมู่ 7 ตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จ.ชลบุรี - อาคารสำนักงาน (สำนักงานใหญ่) ตั้งอยู่เลขที่ 329 หมู่ 3 ตำบลบ้านใหม่ อำเภอปากเกร็ด จ.นนทบุรี - อาคารสำนักงาน ตั้งอยู่เลขที่ 10 ซอยนาคนิวาส 47 ถนนนาคนิวาส แขวงลาดพร้าว เขตลาดพร้าว จ.กรุงเทพมหานคร - อาคารเลขที่ 53/343 ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด จ.นนทบุรี	160.75	149.70	บริษัทและบริษัทย่อยเป็นเจ้าของ	ติดภาระจำนอง
3. เครื่องตกแต่งอาคาร	4.31	3.23	บริษัทและบริษัทย่อยเป็นเจ้าของ	ไม่มี

รายการ	มูลค่าทางบัญชีสุทธิ (ล้านบาท)		ลักษณะ กรรมสิทธิ์	ภาระผูกพัน
	31ธ.ค.62	31ธ.ค.63		
4. เครื่องมือและอุปกรณ์	1.78	1.37	บริษัทและบริษัท ย่อยเป็น เจ้าของ บริษัทและบริษัท	ไม่มี
5. อุปกรณ์และเครื่องใช้สำนักงาน	3.60	2.22	บริษัทและบริษัท ย่อยเป็น เจ้าของ	ไม่มี
6. ยานพาหนะ	17.32	19.06	บริษัทเป็นเจ้าของ/ ผู้เช่า ซื้อ/ผู้เช่าทาง การเงิน	ภายใต้ สัญญาเช่าซื้อ และ สัญญาเช่า ทางการเงิน
7. อุปกรณ์ที่ติดตั้งตามสัญญา	7.47	4.15	บริษัทเป็นเจ้าของ	ไม่มี
8. ทรัพย์สินระหว่างการโอนเป็นสินทรัพย์	-	1.35	บริษัทเป็นเจ้าของ	-ไม่มี
รวม	366.95	352.80		

- หมายเหตุ 1. ในปี 2562 และ ปี 2563 บริษัทได้จำหน่ายที่ดิน และอาคาร ซึ่งเป็นกรรมสิทธิ์ของบริษัท ภายใต้วงเงินจำนองรวมประมาณ 198 ล้านบาท ไว้กับสถาบันการเงิน
2. ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2563 บริษัทและบริษัทย่อยมีอาคารและอุปกรณ์จำนวนหนึ่งซึ่งได้ตัดค่าเสื่อมราคาหมดแล้ว แต่ยังใช้งานอยู่ โดยมูลค่าตามบัญชีก่อนหักค่าเสื่อมราคาสะสมของสินทรัพย์ดังกล่าวมีจำนวนเงินประมาณ 74 ล้านบาท และ 93 ล้านบาท ตามลำดับ
3. สินทรัพย์บางส่วนเป็นสินทรัพย์ ภายใต้สัญญาเช่าทางการเงินและสัญญาเช่าซื้อที่บริษัทเป็นผู้เช่าทางการเงินและผู้เช่าซื้อ โดยมีมูลค่าสุทธิตามบัญชี ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 เป็นจำนวนเงินประมาณ 21 ล้านบาท และ 24 ล้านบาท ตามลำดับ
4. อุปกรณ์ที่ติดตั้งตามสัญญา คือ อุปกรณ์ประเภทโคไฟและหลอดไฟประหยัดพลังงานตามโครงการ Smart Way ของสถาบันวิศวกรรมพลังงาน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และกองพัฒนาระบบไฟฟ้า การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ซึ่งได้ร่วมกันกำหนดนโยบายเกี่ยวกับมาตรการประหยัดพลังงานไฟสาธารณะ โดยมอบหมายให้บริษัทเป็นผู้ลงทุนในการติดตั้งโคไฟที่มีศักยภาพในการประหยัดพลังงาน และบำรุงรักษาเป็นระยะเวลา 10 ปี ซึ่งบริษัทจะได้รับผลตอบแทนสำหรับพลังงานไฟฟ้าที่ประหยัดได้ในช่วงระยะเวลาดังกล่าว

อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 บริษัทและบริษัทย่อยมีอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน ซึ่งสามารถแสดงรายละเอียดได้ดังนี้ :-

รายการ	มูลค่าทางบัญชีสุทธิ (ล้านบาท)		ลักษณะกรรมสิทธิ์	ภาระผูกพัน
	31ธ.ค.62	31ธ.ค.63		
1.อาคารสำนักงานชั้น 3 พื้นที่ใช้สอยรวมประมาณ 148 ตารางเมตร ตั้งอยู่เลขที่ 10 ซอยนาคนิวาส 47 ถนนนาคนิวาส แขวงลาดพร้าว เขตลาดพร้าว จ.กรุงเทพมหานคร	1.77	1.65	บริษัทย่อยเป็นเจ้าของ	

รายละเอียดของสัญญาที่สำคัญ

1) สัญญาเช่าคลังสินค้า

สัญญาเช่าที่เก็บสินค้าที่อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

คู่สัญญา	:	นางพิมลพร เดชกำแหง (ในฐานะ “ผู้ให้เช่า”) ซึ่งไม่เป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องกับบริษัท
	:	บริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน) (ในฐานะ “ผู้เช่า”)
วันที่ในสัญญา	:	วันที่ 1 มกราคม 2562
ทรัพย์สินที่เช่า	:	ที่ดินว่างเปล่า โฉนดเลขที่ 22687, 22695, 22696 ถนนติวานนท์ ตำบลบ้านใหม่ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี เนื้อที่รวมประมาณ 600 ตารางวา โดยบริษัทได้สร้างโกดังบนที่ดินดังกล่าว เพื่อใช้เป็นที่เก็บสินค้า
อัตราค่าเช่า	:	35,000 บาทต่อเดือน
ระยะเวลาของสัญญา	:	3 ปี นับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2562 ถึง 31 ธันวาคม 2564
เงื่อนไขของสัญญา	:	ผู้ให้เช่าตกลงยินยอมให้ผู้เช่าต่อสัญญาเช่าออกไปอีก 3 ปี นับแต่สัญญาเช่าฉบับนี้สิ้นสุด

นโยบายการลงทุนของบริษัทในบริษัทร่วมหรือบริษัทย่อย

1. ปัจจุบัน บริษัทได้ลงทุนในบริษัทย่อยจำนวน 2 บริษัท

- 1.1) บริษัท ซี.เอส.เอส.เอนเนอร์ยี จำกัด ในสัดส่วนร้อยละ 99 ของทุนจดทะเบียนและเรียกชำระแล้ว บริษัท ซี.เอส.เอส.เอนเนอร์ยี จำกัด ประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับงานขายอุปกรณ์ไฟฟ้า และงานติดตั้งอุปกรณ์ไฟฟ้าของหน่วยงานราชการและ โครงการต่าง ๆ เป็นหลัก
- 1.2) บริษัท นีออนเวิร์คส์ คอมมิวนิเคชั่น (ประเทศไทย) จำกัด ในสัดส่วนร้อยละ 70 ของทุนจดทะเบียนและเรียกชำระแล้ว บริษัท นีออนเวิร์คส์ คอมมิวนิเคชั่น (ประเทศไทย) จำกัด ประกอบธุรกิจให้บริการติดตั้งเสาสัญญาณ และอุปกรณ์โทรคมนาคมให้บริการบำรุงรักษาเครือข่ายระบบโทรคมนาคมแบบ Turnkey

2. ปัจจุบัน บริษัทได้ลงทุนในบริษัทร่วมจำนวน 2 บริษัท

- 2.1) บริษัท น้ำซ่อไฮโดรเพาเวอร์ จำกัด ในสัดส่วนร้อยละ 38 ของทุนจดทะเบียนและเรียกชำระแล้ว ซึ่งเป็นบริษัทนิติบุคคลที่จัดตั้งและจดทะเบียนภายใต้กฎหมายของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยมีวัตถุประสงค์หลักในการประกอบธุรกิจผลิตกระแสไฟฟ้าพลังงานน้ำ
- 2.2) Phu Khanh Solar Power Joint Stock Company

Phu Khanh Solar Power Joint Stock Company (“ PKS ”) ในสัดส่วนร้อยละ 25 ของทุนจดทะเบียน ซึ่งเป็นบริษัทนิติบุคคลที่จัดตั้งและจดทะเบียนภายใต้กฎหมายประเทศเวียดนาม โดยมีวัตถุประสงค์หลักในการประกอบธุรกิจผลิตกระแสไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ ที่จังหวัดฟูเยี่ยน สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม จำนวน 2 โครงการ ขนาดกำลังการผลิตติดตั้งรวม 99.216 เมกะวัตต์

อย่างไรก็ตาม ในอนาคตหากบริษัทมีความจำเป็นต้องพิจารณาลงทุนในบริษัทย่อย บริษัทร่วม และบริษัทที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม บริษัทจะมุ่งเน้นลงทุนในธุรกิจที่เกื้อหนุน และเอื้อประโยชน์ต่อการทำธุรกิจของบริษัท โดยจะพิจารณาผลตอบแทนและผลประโยชน์อื่นที่บริษัทคาดว่าจะได้รับจากการลงทุนเป็นสำคัญเพื่อเป็นการสนับสนุนและส่งเสริมธุรกิจของกลุ่มบริษัท โดยบริษัทจะพิจารณาสัดส่วนการลงทุนตามความเหมาะสมและผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับจากการลงทุน เพื่อประโยชน์ต่อผู้ถือหุ้นของบริษัทเป็นสำคัญ ทั้งนี้ บริษัทจะควบคุมดูแลด้วยการส่งกรรมการ และ/หรือ ผู้ที่ได้รับมอบหมายของบริษัทเข้าไปเป็นตัวแทนตามสัดส่วนการถือหุ้น เพื่อให้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการในกิจการนั้น ๆ รวมทั้งมีสิทธิในการออกเสียงในที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทและที่ประชุมผู้ถือหุ้น เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่บริษัท

ข้อพิพาททางกฎหมาย

สำหรับระยะเวลาบัญชีสิ้นสุด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 บริษัทและบริษัทย่อยไม่มีข้อพิพาททางกฎหมายหรือคดีใด ๆ ด้วยกรณีดังต่อไปนี้

- (1) คดีที่อาจมีผลกระทบต่อสินทรัพย์ของบริษัทหรือบริษัทย่อย ที่มีจำนวนสูงกว่าร้อยละ 5 ของส่วนของผู้ถือหุ้น
- (2) คดีที่กระทบต่อการดำเนินธุรกิจของบริษัทอย่างมีนัยสำคัญ แต่ไม่สามารถประเมินผลกระทบ เป็นตัวเลขได้
- (3) คดีที่มีได้เกิดจากการประกอบธุรกิจโดยปกติของบริษัท

นโยบายการจ่ายเงินปันผล

บริษัทมีนโยบายการจ่ายเงินปันผลในแต่ละปีในอัตราไม่น้อยกว่าร้อยละ 40 ของกำไรสุทธิหลังจากหักภาษีเงินได้นิติบุคคลของงบการเงินเฉพาะของบริษัท และหลังหักเงินสำรองตามกฎหมาย และเงินสะสมอื่น ๆ ตามที่บริษัทกำหนด ทั้งนี้การจ่ายเงินปันผลดังกล่าวอาจมีการเปลี่ยนแปลงขึ้นอยู่กับฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน แผนการลงทุน ความจำเป็นและความเหมาะสมอื่น ๆ ในอนาคต ตามที่คณะกรรมการบริษัท และ/หรือผู้ถือหุ้นของบริษัทเห็นสมควร

บริษัท ซี.เอส.เอส. เอนเนอร์ยี่ จำกัด และบริษัท นีออนเวิร์คส์ คอมมูนิเคชั่นส์ (ประเทศไทย) จำกัด (“บริษัทย่อย”) มีนโยบายจ่ายเงินปันผลในแต่ละปีในอัตราไม่น้อยกว่าร้อยละ 40 ของกำไรสุทธิหลังจากหักภาษีเงินได้นิติบุคคลของงบการเงินเฉพาะของบริษัทย่อย และหลังหักเงินสำรองตามกฎหมาย และเงินสะสมอื่น ๆ ตามที่บริษัทย่อยกำหนด ทั้งนี้ การจ่ายเงินปันผลดังกล่าวอาจมีการเปลี่ยนแปลงซึ่งขึ้นอยู่กับฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน แผนการลงทุน ความจำเป็นและความเหมาะสมอื่น ๆ ในอนาคต ตามที่คณะกรรมการของบริษัทย่อย และ/หรือผู้ถือหุ้น

ทั้งนี้ ในระหว่างปี 2561 ถึงปี 2563 บริษัทได้มีการจ่ายเงินปันผล ดังนี้

ปี	งบการเงินเฉพาะ		
	2561	2562	2563
กำไรสุทธิต่อหุ้น (บาท)	0.15	0.03	0.06
เงินปันผลต่อหุ้น (บาท)	0.12	0.03	0.06
อัตราการจ่ายเงินปันผลต่อกำไรสุทธิ (%)	82%	101%	98%

หมายเหตุ : ปี 2563 บริษัทจ่ายเงินปันผลระหว่างกาลจากผลดำเนินงานในงวด 6 เดือนแรกของปี 2563 เป็นเงินสดในอัตราหุ้นละ 0.03 บาท และในการประชุมคณะกรรมการบริษัทครั้งที่ 1/2564 คณะกรรมการมีมติเสนอให้ที่ประชุมผู้ถือหุ้นประจำปี 2564 อนุมัติการจ่ายปันผลงวด 6 เดือนหลังปี 2563 โดยจ่ายเป็นเงินสดในอัตราหุ้นละ 0.03 บาท รวมเป็นการจ่ายปันผลปี 2563 ในอัตราหุ้นละ 0.06 บาท อย่างไรก็ตามการจ่ายปันผลดังกล่าวจะต้องได้รับการอนุมัติจากที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นในวันที่ 28 เมษายน 2564

ข้อมูลหลักทรัพย์และผู้ถือหุ้น

จำนวนทุนจดทะเบียนและทุนชำระแล้ว

หุ้นสามัญ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 บริษัทมีทุนจดทะเบียนจำนวน 588,036,884.50 บาท แบ่งเป็นหุ้นสามัญจำนวน 1,176,073,769 หุ้น มูลค่าที่ตราไว้ 0.50 บาท โดยมีทุนจดทะเบียนชำระแล้วจำนวน 587,869,544.50 บาท แบ่งเป็นหุ้นสามัญจำนวน 1,175,739,089 หุ้น มูลค่าที่ตราไว้ 0.50 บาท

หุ้นกู้

- ไม่มี -

ผู้ถือหุ้น

รายชื่อผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ณ วันปิดสมุดทะเบียนล่าสุด วันที่ 3 มีนาคม 2564

ลำดับ	ชื่อ - นามสกุล			จำนวนหุ้น	คิดเป็น (%)
1	<u>ครอบครัวกังสวิวัฒน์</u>				
1.1	นาย	สมพงษ์	กังสวิวัฒน์	208,148,836	17.70
1.2	นาง	วันดี	กังสวิวัฒน์	578	0.00
1.3	นาย	สุกิจ	กังสวิวัฒน์	98	0.00
				208,149,512	17.70
2	บริษัท	ไทยเอ็นวีดีอาร์ จำกัด		65,015,914	5.53
3	นาย	โอภาส	ดิยวัฒนาโรจน์	58,339,711	4.96
4	<u>ครอบครัวเมฆมณี</u>				
4.1	นาย	กิตติรัตน์	เมฆมณี	30,058,756	2.56
4.2	นาง	วาริ	เมฆมณี	10,000,000	0.85
4.3	นาย	ณัฐภัทร	เมฆมณี	10,000,000	0.85
				50,058,756	4.26
5	<u>ครอบครัวเศวตวรรณรัตน์</u>				
5.1	นาง	เกษร	เศวตวรรณรัตน์	21,813,596	1.86
5.2	น.ส.	ภณิดา	เศวตวรรณรัตน์	3,341,688	0.28
				25,155,284	2.14
6	นาง	พชรพรรณ	อรุณยิ่งมงคล	20,076,880	1.71
7	นาย	ปรีชา	อรุณยิ่งมงคล	17,062,240	1.45
8	นาย	สกล	สันทหวิ	16,919,828	1.44
9	นาย	พีรเจต	สุวรรณนภาศรี	16,715,800	1.42
10	NOMURA PB NOMINEES LTD.			10,485,000	0.89
	รวม 10 อันดับแรก			487,978,925	41.50
	ผู้ถือหุ้นรายอื่น ๆ			687,760,164	58.50
				1,175,739,089	100.00

ข้อจำกัดการถือหุ้นของชาวต่างชาติ

ผู้ถือหุ้นที่เป็นชาวต่างชาติสามารถถือครองหุ้นของบริษัท รวมกันได้ไม่เกินร้อยละ 49% ของจำนวนหุ้นที่ออกและชำระแล้ว ซึ่ง ณ วันที่ 3 มีนาคม 2564 มีชาวต่างชาติถือครองหุ้นของบริษัทจำนวน ร้อยละ 1.46 ของจำนวนหุ้นทั้งหมด

การออกหลักทรัพย์อื่น

-ไม่มี-

โครงสร้างการจัดการ

โครงสร้างบริษัท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563

หมายเหตุ : หน่วยงานตรวจสอบภายในทำงานขึ้นตรงกับคณะกรรมการตรวจสอบ โดยคณะกรรมการมอบหมายให้ คุณณัฏฐา เศรษฐวรรณรัตน์ เป็นตัวแทนของหน่วยงานตรวจสอบภายใน โดยทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานกับ บริษัทผู้ประเมินระบบควบคุมภายในอิสระที่บริษัทได้ทำสัญญาว่าจ้าง และรายงานผลการปฏิบัติงานและข้อเสนอแนะ ให้คณะกรรมการตรวจสอบรับทราบเพื่อนำเสนอแก่คณะกรรมการบริษัทเพื่อดำเนินการแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ประเมินระบบควบคุมภายในอิสระ

โครงสร้างการบริหารงานของบริษัท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 ประกอบด้วยคณะกรรมการและผู้บริหาร ส่วนของคณะกรรมการประกอบด้วย กรรมการอิสระ กรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร และกรรมการที่เป็นผู้บริหาร โดยมีคณะกรรมการอิสระเป็นจำนวนกึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมด

คณะกรรมการบริษัทกำหนดให้มีคณะกรรมการชุดย่อย 3 คณะ ได้แก่ คณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการสรรหา พิจารณาค่าตอบแทนและบรรษัทภิบาล คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง และยังได้มีการกำหนดให้ประธานกรรมการบริษัท ประธานกรรมการตรวจสอบ และประธานกรรมการสรรหาและพิจารณาค่าตอบแทน รวมทั้งกรรมการตรวจสอบทุกท่าน ในคณะกรรมการตรวจสอบเป็นกรรมการอิสระ

โครงสร้างคณะกรรมการ และองค์ประกอบของคณะกรรมการ

คณะกรรมการบริษัท จัดให้มีกรรมการที่เหมาะสมกับขนาดกิจการ โดยปัจจุบันมีกรรมการทั้งหมด 9 ท่าน ซึ่งเป็นกรรมการที่เป็นผู้บริหารจำนวน 5 ท่าน และกรรมการที่ไม่ได้เป็นผู้บริหารจำนวน 4 ท่าน (ในจำนวนนี้เป็นกรรมการอิสระ ทั้ง 4 ท่าน) โดยคณะกรรมการอิสระประกอบด้วย

1. รศ.ดร.ปิติพัฒน์ ฉัตรอัครพัฒน์
2. นายฉัฐภูมิ ชันติวิริยะ
3. รศ.ประภาส ไพรสุวรรณา
4. ดร.วุฒิชัย ดวงรัตน์

กรรมการอิสระ

คณะกรรมการบริษัทประกอบด้วยกรรมการอิสระ 4 ท่าน เป็นจำนวนกึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมด โดยบริษัทตระหนักและให้ความสำคัญกับการกำกับดูแลกิจการที่ดี จึงได้มีการกำหนดให้ประธานกรรมการบริษัทต้องมีบุคคลคนเดียวกับผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการผู้จัดการใหญ่ เพื่อการแบ่งแยกหน้าที่และการปฏิบัติงานให้มีความชัดเจนและสามารถตรวจสอบได้ เพื่อให้เห็นถึงความโปร่งใสในการดำเนินงานและคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย อย่างไรก็ตาม กรรมการบริษัทยังได้กำหนดนิยามและคุณสมบัติของกรรมการอิสระให้เป็นไปตามข้อกำหนดของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์(ก.ล.ต.) และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ตลท.) ดังนี้

1. ถือหุ้นไม่เกินร้อยละหนึ่งของจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงทั้งหมดของบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท ทั้งนี้ให้นับรวมการถือหุ้นของผู้ที่เกี่ยวข้องของกรรมการอิสระรายนั้น ๆ ด้วย
2. ไม่เป็นหรือเคยเป็นกรรมการที่มีส่วนร่วมบริหารงาน ลูกจ้าง พนักงาน ที่ปรึกษาที่ได้เงินเดือนประจำหรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม บริษัทย่อยลำดับเดียวกัน ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือของผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท เว้นแต่จะได้พ้นจากการมีลักษณะดังกล่าวมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปีก่อนวันที่ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการอิสระ ทั้งนี้ลักษณะต้องห้ามดังกล่าวไม่รวมถึงกรณีที่กรรมการอิสระเคยเป็นข้าราชการหรือที่ปรึกษาของส่วนราชการ ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท
3. ไม่เป็นบุคคลที่มีความสัมพันธ์ทางสายโลหิต หรือโดยการจดทะเบียนตามกฎหมาย ในลักษณะที่เป็นบิดา มารดา คู่สมรส พี่น้อง และบุตร รวมทั้งคู่สมรสของบุตร ของผู้บริหาร ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ผู้มีอำนาจควบคุม หรือบุคคลที่จะได้รับการเสนอให้เป็นผู้บริหาร หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท หรือบริษัทย่อย
4. ไม่มีหรือเคยมีความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท ในลักษณะที่อาจเป็นการขัดขวางการใช้วิจรรย์ญาณอย่างอิสระของตน รวมทั้งไม่เป็นหรือเคยเป็นผู้ถือหุ้นที่มีนัย หรือผู้มีอำนาจควบคุม ของผู้ที่มีความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท เว้นแต่จะได้พ้นจากการมีลักษณะดังกล่าวมาแล้ว ไม่น้อยกว่าสองปีก่อนวันที่ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการอิสระ ความสัมพันธ์ทางธุรกิจตามวรรคหนึ่ง รวมถึงการทำรายการทางการเงินที่กระทำเป็นประจำเป็นปกติเพื่อประกอบกิจการ การเช่าหรือให้เช่าอสังหาริมทรัพย์ รายการเกี่ยวกับสินทรัพย์หรือบริการ หรือการให้หรือรับความช่วยเหลือทางการเงิน ด้วยการรับหรือให้กู้ยืม ค่าประกัน การให้สินทรัพย์เป็นหลักประกันหนี้สิน รวมถึงพฤติกรรมอื่นทำนองเดียวกัน ซึ่งเป็นผลให้บริษัท หรือคู่สัญญาที่มีภาระหนี้ที่ต้องชำระต่ออีกฝ่ายหนึ่ง ตั้งแต่ร้อยละสามของสินทรัพย์ที่มีตัวตนสุทธิของบริษัท หรือตั้งแต่ยี่สิบล้านบาทขึ้นไป แล้วแต่จำนวนใดจะต่ำกว่า ทั้งนี้ การคำนวณภาระหนี้ดังกล่าวให้เป็นไปตามวิธีการคำนวณมูลค่าของรายการที่เกี่ยวข้องกัน ตามประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุน ว่าด้วยหลักเกณฑ์ในการทำรายการที่เกี่ยวข้องกัน โดยอนุโลม แต่ในการ

พิจารณาภาระหนี้ดังกล่าวให้ครบภาระหนี้ที่เกิดขึ้นในระหว่างหนึ่งปีก่อนวันที่มีความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับบุคคลเดียวกัน

5. ไม่เป็นหรือเคยเป็นผู้สอบบัญชีของบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท และไม่เป็นผู้ถือหุ้นที่มีนัย ผู้มีอำนาจควบคุม หรือหุ้นส่วนของสำนักงานสอบบัญชี ซึ่งมีผู้สอบบัญชีของบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัทสังกัดอยู่ด้วยเว้นแต่จะได้พ้นจากการมีลักษณะดังกล่าวมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปีก่อนวันที่ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการอิสระ
6. ไม่เป็นหรือเคยเป็นผู้ให้บริการทางวิชาชีพใด ๆ ซึ่งรวมถึงการให้บริการเป็นที่ปรึกษากฎหมาย หรือที่ปรึกษาทางการเงิน ซึ่งได้รับค่าบริการเกินกว่าสองล้านบาทต่อปีจากบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท และไม่เป็นผู้ถือหุ้นที่มีนัย ผู้มีอำนาจควบคุม หรือหุ้นส่วนของผู้ให้บริการทางวิชาชีพนั้นด้วย เว้นแต่จะได้พ้นจากการมีลักษณะดังกล่าวมาแล้วไม่น้อยกว่า สองปีก่อนวันที่ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการอิสระ
7. ไม่เป็นกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งขึ้นเพื่อเป็นตัวแทนของกรรมการของบริษัท ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้ถือหุ้น ซึ่งเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัท
8. ไม่ประกอบกิจการที่มีสภาพอย่างเดียวกันและเป็นการแข่งขันที่มีนัยกับกิจการของบริษัท หรือบริษัทย่อย หรือไม่เป็นหุ้นส่วนที่มีนัยในห้างหุ้นส่วน หรือเป็นกรรมการที่ส่วนร่วมบริหารงาน ลูกจ้าง พนักงาน ที่ปรึกษาที่รับเงินเดือนประจำ หรือถือหุ้นเกินร้อยละหนึ่งของจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงทั้งหมดของบริษัทอื่น ซึ่งประกอบกิจการที่มีสภาพอย่างเดียวกันและเป็นการแข่งขันที่มีนัยกับกิจการของบริษัทหรือบริษัทย่อย
9. ไม่มีลักษณะอื่นใดที่ทำให้ไม่สามารถให้ความเห็นอย่างเป็นอิสระเกี่ยวกับการดำเนินงานของบริษัท

คณะกรรมการบริษัท

ข้อบังคับของบริษัทระบุไว้ว่า คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการจำนวนไม่น้อยกว่า 5 คน และกรรมการไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดนั้นจะต้องมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร ทั้งนี้ในการดำเนินกิจการนั้น กรรมการต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมาย วัตถุประสงค์ และข้อบังคับของบริษัท ตลอดจนมติที่ประชุมผู้ถือหุ้นด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และ ระมัดระวังรักษาผลประโยชน์ของบริษัททั้งนี้คณะกรรมการบริษัท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 ประกอบด้วย

คณะกรรมการบริษัท มีจำนวน 9 ท่าน

รายชื่อ			ตำแหน่ง
1	นายสมพงษ์	กังสวิวัฒน์ ***	ประธานกรรมการบริษัทและกรรมการผู้จัดการใหญ่
2	รศ.ดร.ปิติพัฒน์	ฉัตรอัศรพัฒน์	กรรมการอิสระ
3	นายฉัฐภูมิ	ขันติวิริยะ	กรรมการอิสระ
4	รศ.ประภาส	ไพโรสุวรรณา *	กรรมการอิสระ
5	ดร.วุฒิชัย	ดวงรัตน์	กรรมการอิสระ
6	นายโอภาส	ดิยวัฒนาโรจน์	กรรมการ
7	นายกิตติรัตน์	เมฆมณี ***	กรรมการ
8	นางสาวภณิดา	เศวตวรรณรัตน์	กรรมการ
9	นางสาวนงนุช	เตมีศรีสุข **/***	กรรมการ

หมายเหตุ

* รศ.ประภาส ไพโรสุวรรณา เป็นกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารที่มีประสบการณ์ทำงานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัทฯ

** โดยมีนางสาวนงนุช เตมีศรีสุข เป็นเลขานุการบริษัท

*** นายสมพงษ์ กังสวิวัฒน์ นายกิตติรัตน์ เมฆมณี และนางสาวนงนุช เตมีศรีสุข ครบวาระการดำรงตำแหน่งในปี 2564 อย่างไรก็ตามจะมีการพิจารณาการแต่งตั้งกรรมการทดแทนกรรมการที่ออกตามวาระในการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2564

กรรมการผู้มีอำนาจลงนามผูกพันตามหนังสือรับรองบริษัท

กรรมการซึ่งลงลายมือชื่อผูกพันบริษัท คือ นายสมพงษ์ กังสวิวัฒน์ นายโอภาส ดิยวัฒนาโรจน์ นายกิตติรัตน์ เมฆมณี นางสาวภณิดา เสวตวรรณรัตน์ และนางสาวนงนุช เตมีศรีสุข กรรมการสองในห้าคนนี้ลงลายมือชื่อร่วมกันและประทับตราสำคัญของบริษัท

ขอบเขตอำนาจ หน้าที่ และความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริษัท

1. จัดให้มีการประชุมผู้ถือหุ้นเป็นการประชุมสามัญประจำปีภายใน 4 เดือน นับแต่วันสิ้นสุดรอบระยะเวลาบัญชีของบริษัท
2. จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการอย่างน้อย 3 เดือน ต่อ 1 ครั้ง โดยกรรมการทุกคนมีหน้าที่เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการบริษัท และอาจมีการประชุมเพิ่มเติมในกรณีที่มีความจำเป็น
3. จัดทำรายงานคณะกรรมการประจำปี และรับผิดชอบต่อการจัดทำและการเปิดเผยงบการเงิน ซึ่งผู้สอบบัญชีตรวจสอบแล้ว เพื่อแสดงถึงฐานะการเงินและผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา และนำเสนอต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อพิจารณาและอนุมัติ
4. มีอำนาจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมาย วัตถุประสงค์ และข้อบังคับของบริษัทตลอดจนมติที่ประชุมผู้ถือหุ้น ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และระมัดระวังรักษาผลประโยชน์ของบริษัท และมีความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้นโดยสม่ำเสมอ
5. กำหนดเป้าหมาย แนวทาง นโยบาย แผนงานและงบประมาณของบริษัท ควบคุมกำกับดูแลการบริหารและการจัดการของคณะกรรมการบริหารให้เป็นไปตามนโยบายที่ได้รับมอบหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจสูงสุดให้แก่บริษัทและกำไรสูงสุดให้แก่ผู้ถือหุ้น
6. มีอำนาจแต่งตั้ง มอบหมาย หรือแนะนำให้อนุกรรมการหรือคณะทำงาน เพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติในเรื่องหนึ่งเรื่องใดที่คณะกรรมการบริษัทเห็นสมควร
7. มีอำนาจตรวจสอบและพิจารณาอนุมัติ นโยบาย แนวทาง และแผนการดำเนินงานสำหรับโครงการลงทุนขนาดใหญ่ของบริษัท ตามที่ได้รับเสนอจากคณะอนุกรรมการ และ/หรือฝ่ายบริหาร
8. มีหน้าที่ในการกำกับดูแลให้บริษัทปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์ อาทิเช่นการทำรายการที่เกี่ยวข้องกันและการซื้อหรือขายหลักทรัพย์ที่สำคัญตามกฎหมายเกณฑ์ของคณะกรรมการตลาดทุนหรือตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัท เป็นต้น
9. มีความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น และดำเนินงานโดยรักษาผลประโยชน์สูงสุดของผู้ถือหุ้น ตลอดจนมีการเปิดเผยข้อมูลต่อผู้ลงทุนอย่างถูกต้อง ครบถ้วน มีมาตรฐาน และโปร่งใส
10. พิจารณาโครงสร้างการบริหารงาน รวมทั้งติดตามผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนงานและงบประมาณอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนติดตามการดำเนินงานและการปฏิบัติงานของคณะอนุกรรมการและ/หรือฝ่ายบริหารอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้การดำเนินงานของบริษัทเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
11. กรรมการจะต้องไม่ประกอบกิจการอันมีสภาพอย่างเดียวกันและเป็นการแข่งขันกับกิจการของบริษัท หรือเข้าเป็นหุ้นส่วนในห้างหุ้นส่วนสามัญ หรือเป็นหุ้นส่วนไม่จำกัดความรับผิดในห้างหุ้นส่วนจำกัด หรือเป็นกรรมการของบริษัทเอกชน หรือบริษัทอื่นที่ประกอบกิจการอันมีสภาพอย่างเดียวกัน และเป็นการแข่งขันกับกิจการของบริษัท ไม่ว่าจะทำเพื่อประโยชน์ตนหรือเพื่อประโยชน์ผู้อื่น เว้นแต่จะได้แจ้งให้ที่ประชุมผู้ถือหุ้นทราบก่อนที่จะมีมติแต่งตั้ง
12. กรรมการต้องแจ้งให้บริษัททราบโดยไม่ชักช้า หากมีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมในสัญญาที่บริษัททำขึ้นหรือถือหุ้นหรือหุ้นกู้เพิ่มขึ้นหรือลดลงในบริษัทหรือบริษัทในเครือ
13. ต้องมีความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้นโดยสม่ำเสมอ และดำเนินงานโดยรักษาผลประโยชน์สูงสุดของผู้ถือหุ้น ตลอดจนมีการเปิดเผยข้อมูลต่อผู้ลงทุนอย่างถูกต้อง ครบถ้วน มีมาตรฐาน และโปร่งใส
14. ดำเนินการให้บริษัทมีมาตรการการตรวจสอบภายใน เพื่อให้เกิดระบบการควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการจัดการความเสี่ยง และความเชื่อถือได้ของรายงานทางการเงิน โดยจัดให้มีหน่วยงานตรวจสอบภายในเป็นผู้ติดตามและดำเนินการร่วมและประสานงานกับคณะกรรมการตรวจสอบ และผู้ตรวจสอบระบบควบคุมภายในจากภายนอก
15. มีอำนาจพิจารณาและอนุมัติเรื่องใด ๆ ที่จำเป็นและเกี่ยวเนื่องกับบริษัท หรือที่เห็นว่าเหมาะสมและเพื่อผลประโยชน์ของบริษัท

16. เรื่องดังต่อไปนี้ คณะกรรมการบริษัทจะกระทำได้อีกต่อเมื่อได้รับอนุมัติจากที่ประชุมผู้ถือหุ้น คือ
- ก) เรื่องใด ๆ ที่กฎหมายกำหนดให้ต้องได้รับมติจากที่ประชุมผู้ถือหุ้น และ
  - ข) เรื่องใด ๆ ที่กรรมการมีส่วนได้เสีย และอยู่ในข่ายที่กฎหมายหรือประกาศของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ หรือตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยระบุให้ต้องได้รับอนุมัติจากที่ประชุมผู้ถือหุ้น
17. การตัดสินใจของคณะกรรมการบริษัทเพื่อดำเนินการในเรื่องดังต่อไปนี้ คณะกรรมการจะกระทำได้อีกต่อเมื่อได้รับอนุมัติจากที่ประชุมผู้ถือหุ้นด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า 3 ใน 4 ของจำนวนเสียงทั้งหมดของผู้ถือหุ้นที่เข้าประชุม และมีสิทธิออกเสียงลงคะแนน
- ก) การขายหรือโอนกิจการของบริษัททั้งหมด หรือบางส่วนที่สำคัญให้แก่บุคคลอื่น
  - ข) การซื้อหรือรับโอนกิจการของบริษัทอื่นมาเป็นของบริษัท
  - ค) การทำ แก๊ซ หรือเลิกสัญญา เกี่ยวกับการให้เช่ากิจการของบริษัททั้งหมดหรือบางส่วนที่สำคัญการมอบหมายให้บุคคลอื่นเข้าจัดการธุรกิจของบริษัท หรือการรวมกิจการกับบุคคลอื่น โดยมีวัตถุประสงค์จะแบ่งกำไรขาดทุนกัน
  - ง) การแก้ไขเพิ่มเติมหนังสือบริคณห์สนธิหรือข้อบังคับบริษัท
  - จ) การเพิ่มทุน การลดทุน หรือการออกหุ้นกู้ของบริษัท
  - ฉ) การควบกิจการ หรือเลิกบริษัท
  - ช) การอื่นใดที่กำหนดไว้ภายใต้บทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และ/หรือ ประกาศของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่ต้องได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท และที่ประชุมผู้ถือหุ้นด้วยคะแนนเสียงดังกล่าวข้างต้น
18. รายงานการมีส่วนได้เสียของกรรมการและผู้ที่เกี่ยวข้อง และรายงานการถือครองหลักทรัพย์ทั้งของตนเอง คู่สมรส และของบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะที่ถือในบริษัทและบริษัทในเครือให้บริษัททราบโดยไม่ชักช้า
19. กรรมการแต่ละคนจะดำรงตำแหน่งกรรมการบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้ไม่เกิน 5 บริษัท ทั้งนี้ เรื่องใดที่กรรมการ และ/หรือผู้ที่เกี่ยวข้องของกรรมการ มีส่วนได้เสียหรือมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์กับบริษัท และ/หรือ บริษัทย่อย (ถ้ามี) กรรมการซึ่งมีส่วนได้เสียหรือมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ดังกล่าวไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนในเรื่องนั้น

การแต่งตั้งและพ้นตำแหน่งของคณะกรรมการบริษัท

1. ในการประชุมสามัญประจำปีทุกครั้ง ให้กรรมการออกจากตำแหน่งหนึ่งในสามของกรรมการทั้งหมดถ้าจำนวนกรรมการแบ่งออกให้ตรงเป็นสามส่วนไม่ได้ ก็ให้ออกโดยจำนวนใกล้เคียงกับส่วนหนึ่งในสามกรรมการที่อยู่ในตำแหน่งนานที่สุดนั้นนอกจากตำแหน่งก่อน กรรมการที่ออกตามวาระนั้นอาจถูกเลือกเข้ามาดำรงตำแหน่งใหม่ก็ได้
2. ก่อนการประชุมผู้ถือหุ้นสามัญประจำปีทุกครั้ง บริษัทจะเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นเสนอรายชื่อบุคคลที่เข้ามาตำแหน่งแทนกรรมการที่ต้องออกตามวาระ โดยคณะกรรมการสรรหาและพิจารณาคำตอบแทนจะรวบรวมรายชื่อดังกล่าวเพื่อพิจารณาคุณสมบัติตามกฎหมายเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องและคัดเลือกรายชื่อที่เหมาะสม เพื่อเสนอให้ที่ประชุมผู้ถือหุ้นพิจารณาอนุมัติต่อไป
3. ที่ประชุมผู้ถือหุ้นเป็นผู้แต่งตั้งกรรมการ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการดังต่อไปนี้
  - 3.1 ผู้ถือหุ้นคนหนึ่งมีคะแนนเสียงเท่ากับจำนวนหุ้นที่ตนถือ โดยหุ้นหนึ่งเท่ากับหนึ่งเสียง
  - 3.2 ผู้ถือหุ้นแต่ละคนจะใช้คะแนนเสียงที่มีอยู่เลือกตั้งบุคคลคนเดียวหรือหลายคนเป็นกรรมการก็ได้ ในกรณีที่เลือกตั้งบุคคลหลายคนเป็นกรรมการจะแบ่งคะแนนเสียงให้แก่ผู้ใดมากน้อยเพียงใดก็ได้
  - 3.3 บุคคลซึ่งได้รับคะแนนเสียงสูงสุดตามลำดับลงมาเป็นผู้ได้รับการเลือกตั้งเป็นกรรมการเท่าจำนวนกรรมการที่พึงมีหรือจะพึงเลือกตั้งในครั้งนั้น ในกรณีที่บุคคลซึ่งได้รับการเลือกตั้งในลำดับถัดลงมาไม่มีคะแนนเสียงเท่ากันเกินจำนวนกรรมการที่จะพึงมี หรือจะพึงเลือกตั้งในครั้งนั้น ให้ผู้เป็นประธานในที่ประชุมเป็นผู้ออกเสียงชี้ขาด
4. นอกจากการพ้นตำแหน่งตามวาระแล้ว กรรมการจะพ้นจากตำแหน่งก็ต่อเมื่อ
  - ตาย
  - ลาออก
  - ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตาม มาตรา 68 แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัดพ.ศ.2535
  - ที่ประชุมผู้ถือหุ้นลงมติให้ออกตามมาตรา 76 แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัดพ.ศ.2535
  - ศาลมีคำสั่งให้ออก

5. ในกรณีที่ตำแหน่งกรรมการว่างลงเพราะเหตุอื่นนอกเหนือจากถึงคราวออกตามวาระ คณะกรรมการสรรหาและพิจารณาค่าตอบแทนจะดำเนินการเลือกบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด และ พ.ร.บ. หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ เข้าเป็นกรรมการแทนในการประชุมคณะกรรมการคราวถัดไป เว้นแต่วาระของกรรมการนั้นจะเหลือน้อยกว่า 2 เดือน โดยบุคคลซึ่งเข้าเป็นกรรมการดังกล่าวแทนจะอยู่ในตำแหน่งกรรมการได้เพียงเท่าวาระที่ยังเหลืออยู่ของกรรมการซึ่งตนแทน โดยมติดังกล่าวของคณะกรรมการจะต้องประกอบด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนกรรมการที่ยังเหลืออยู่

การกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการ

ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งกรรมการที่เหมาะสมไม่ควรเกิน 3 วาระติดต่อกัน (นับตั้งแต่ปี 2556 เป็นต้นไป) เว้นแต่กรรมการคนใดมีความเหมาะสมที่จะดำรงตำแหน่งนานกว่านั้น คณะกรรมการจะพิจารณาความเป็นอิสระและประสิทธิภาพของการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการรายดังกล่าว และชี้แจงเหตุผลพร้อมผลการปฏิบัติหน้าที่ต่อผู้ถือหุ้น

การดำรงตำแหน่งของกรรมการในบริษัทอื่น

คณะกรรมการบริษัทได้กำหนดนโยบายในการดำรงตำแหน่งของกรรมการในบริษัทอื่น โดยกรรมการแต่ละคนจะดำรงตำแหน่งกรรมการในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้ไม่เกิน 5 บริษัท

อำนาจหน้าที่ของประธานกรรมการบริษัท

1. มีหน้าที่ในฐานะผู้นำของคณะกรรมการในการดูแลการดำเนินงานของบริษัท ให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนงานที่กำหนดไว้
2. เป็นประธานการประชุมคณะกรรมการและประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัท และควบคุมให้การประชุมดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ถูกต้องตาม พรบ.บริษัทมหาชนจำกัด และ พรบ.หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
3. เป็นผู้ลงคะแนนเสียงชี้ขาดในกรณีที่ที่ประชุมคณะกรรมการและที่ประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัทมีการลงคะแนนเสียงและมีคะแนนเสียงเท่ากัน

การประชุมคณะกรรมการบริษัท

คณะกรรมการบริษัทได้มีการกำหนดตารางการประชุมคณะกรรมการบริษัทไว้อย่างเป็นทางการล่วงหน้าตลอดทั้งปี ซึ่งกำหนดการประชุมไตรมาสละ 1 ครั้ง เว้นแต่ในกรณีจำเป็นรีบด่วนเพื่อรักษาสิทธิประโยชน์ของบริษัท ซึ่งในปี 2563 ได้มีการกำหนดตารางการประชุมกรรมการประจำปี 2564 เป็นการล่วงหน้า (ตารางการประชุมนี้อาจมีการเปลี่ยนแปลงได้) โดยไม่รวมเป็นการประชุมในวาระพิเศษ ดังนี้

ครั้งที่	การประชุม คณะกรรมการบริษัท	การประชุม คณะกรรมการ ตรวจสอบ	การประชุม คณะกรรมการสรรหา พิจารณาค่าตอบแทนและ บรรษัทภิบาล	การประชุม คณะกรรมการบริหาร ความเสี่ยง	การประชุม ยุทธศาสตร์
1	วันที่ 25 ก.พ.2564	วันที่ 25 ก.พ.2564	วันที่ 25 ก.พ.2564	วันที่ 13 พ.ค. 2564	วันที่ 11 ม.ค.2564
2	วันที่ 13 พ.ค. 2564	วันที่ 13 พ.ค. 2564			วันที่ 2 มี.ค.2564
3	วันที่ 11 ส.ค. 2564	วันที่ 11 ส.ค. 2564			วันที่ 1 มิ.ย.2564
4	วันที่ 12 พ.ย.2564	วันที่ 12 พ.ย.2564			วันที่ 6 ก.ค.2564
5					วันที่ 7 ก.ย.2564
6					วันที่ 5 ต.ค.2564
7					วันที่ 7 ธ.ค.2564

ในการประชุมแต่ละครั้ง เลขานุการบริษัทจะดำเนินการส่งหนังสือเชิญประชุมพร้อมวาระการประชุม รวมทั้งเอกสารประกอบการประชุมให้แก่กรรมการทุกท่านล่วงหน้าอย่างน้อย 7 วันก่อนการประชุม เพื่อให้กรรมการมีเวลาเพียงพอในการศึกษาข้อมูลก่อนการประชุม ทั้งนี้กรรมการทุกท่านสามารถเสนอเรื่องเข้าสู่การประชุมได้โดยแจ้งต่อฝ่ายเลขานุการและส่วนผู้ถือหุ้นเพื่อดำเนินการในการประชุม ประธานและกรรมการบริษัทเป็นผู้กำหนดวาระการประชุมและพิจารณาเรื่องเข้าวาระการประชุม คณะกรรมการบริษัทร่วมกัน โดยเปิดโอกาสให้กรรมการแต่ละท่านเสนอเรื่องต่าง ๆ เพื่อเข้ารับพิจารณาเป็นวาระการประชุมได้

ประธานกรรมการจะทำหน้าที่เป็นผู้นำและควบคุมการประชุมให้เป็นไปอย่างราบรื่นสนับสนุนให้กรรมการทุกท่านสามารถอภิปรายและแสดงความคิดเห็นได้อย่างเปิดเผย และมีประธานที่ประชุมเป็นผู้ประมวลความเห็นและข้อสรุปที่ได้จากการประชุม ทั้งนี้ในการลงมติในที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก โดยให้กรรมการคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งเสียง กรรมการที่มีส่วนได้เสียจะไม่เข้าร่วมประชุมและ/หรือไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนในเรื่องนั้น ๆ ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ประธานในที่ประชุมจะออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งเสียงเพื่อชี้ขาด

นอกจากนี้รายงานการประชุมจะถูกจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษรภายหลังการประชุมเสร็จ โดยมีข้อมูลครบถ้วน และจัดเก็บรายงานการประชุมที่ผ่านการรับรองแล้ว เพื่อให้กรรมการและผู้ที่เกี่ยวข้องตรวจสอบได้ในการประชุมแต่ละครั้งควรมีกรรมการเข้าร่วมในที่ประชุมไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมด และการลงมติต้องไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการที่เข้าร่วมประชุม โดยกรรมการบริษัทควรเข้าร่วมประชุมไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ของจำนวนประชุมทั้งหมดในแต่ละปี

ทั้งนี้ในปี2563กรรมการบริษัทเข้าร่วมประชุมคิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนประชุมทั้งหมด

ในปี 2563 คณะกรรมการบริษัทมีการประชุมทั้งสิ้นจำนวน 5 ครั้ง เป็นตามวาระปกติจำนวน 4 ครั้ง เพื่อพิจารณาผลการดำเนินงานและวาระพิเศษ 1 ครั้ง

รายละเอียดการเข้าร่วมประชุมของกรรมการแต่ละท่าน สรุปได้ดังนี้

รายชื่อ			ตำแหน่ง	การเข้าร่วมประชุม / การประชุมทั้งหมด (ครั้ง)				หมายเหตุ
				วาระปกติ	วาระพิเศษ	รวม	ประชุมผู้ถือหุ้น	
1	นายสมพงษ์	กังสวิวัฒน์	ประธานกรรมการบริษัท/กรรมการผู้จัดการใหญ่	4/4	1/1	5/5	1/1	
2	รศ.ดร.ปิติพัฒน์	ฉัตรอัศรพัฒน์	กรรมการอิสระ	4/4	1/1	5/5	1/1	
3	นายฉัฐภูมิ	ขันติวิริยะ	กรรมการอิสระ	4/4	1/1	5/5	1/1	
4	รศ.ประภาส	ไพรสวรรณา	กรรมการอิสระ	4/4	1/1	5/5	1/1	
5	ดร.วุฒิชัย	ดวงรัตน์	กรรมการอิสระ	4/4	1/1	5/5	1/1	
6	นายโอภาส	ดิยวัฒนาโรจน์	กรรมการ	4/4	1/1	5/5	1/1	
7	นายกิตติรัตน์	เมฆมณี	กรรมการ	4/4	1/1	5/5	1/1	
8	นางสาวภณิดา	เศวตวรรณรัตน์	กรรมการ	4/4	1/1	5/5	1/1	
9	นางสาวนงนุช	เทมีศรีสุข	กรรมการ	4/4	1/1	5/5	1/1	

8.1.2 คณะกรรมการตรวจสอบ

คณะกรรมการตรวจสอบของบริษัทประกอบด้วยกรรมการอิสระจำนวน 4 ท่าน และเป็นผู้มีความรู้และมีประสบการณ์ด้านบัญชีการเงินและตรวจสอบ ทั้ง 4 ท่าน โดยกำหนดให้มีการประชุมอย่างน้อยไตรมาสละ 1 ครั้ง

ทั้งนี้ในปี 2563 คณะกรรมการตรวจสอบมีการประชุมทั้งสิ้นจำนวน 4 ครั้ง ควรเข้าร่วมประชุมไม่น้อยกว่า 3 ครั้ง โดยมีกรรมการตรวจสอบเข้าร่วมประชุมคิดเป็นร้อยละ 100 ของการประชุมทั้งหมด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 คณะกรรมการตรวจสอบประกอบด้วย

ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง	การประชุมคณะกรรมการตรวจสอบปี 2563 (ครั้ง)	หมายเหตุ
1. รศ.ดร.ปิติพัฒน์ ฉัตรอัครพัฒน์	ประธานกรรมการตรวจสอบ	4/4	
2. คุณฉัฐภูมิ ชันติวิริยะ	กรรมการตรวจสอบ	4/4	
3. รศ.ประภาช ไพรสวรรณา	กรรมการตรวจสอบ	4/4	
4. ดร.วุฒิชัย ดวงรัตน์	กรรมการตรวจสอบ	4/4	

โดยมีนางสาวภณิดา เศวตวรรณรัตน์ เป็นเลขานุการคณะกรรมการตรวจสอบ

ขอบเขตอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการตรวจสอบ

1. สอบทานให้บริษัทมีการรายงานทางการเงินอย่างถูกต้องและเพียงพอ
2. สอบทานให้บริษัทมีระบบควบคุมภายใน (Internal Control) และระบบการตรวจสอบภายใน (Internal Audit) ที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ และพิจารณาความเป็นอิสระของหน่วยงานตรวจสอบภายใน ตลอดจนให้ความเห็นชอบในการพิจารณาแต่งตั้ง โยกย้าย เลิกจ้าง หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายใน หรือหน่วยงานอื่นใดที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการตรวจสอบภายใน
3. สอบทานให้บริษัทปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัท
4. พิจารณาเสนอ แต่งตั้ง และเสนอถอดถอนบุคคลซึ่งมีความเป็นอิสระเพื่อทำหน้าที่เป็นผู้สอบบัญชีของบริษัท และเสนอคำตอบแทนของบุคคลดังกล่าว รวมทั้งเข้าร่วมประชุมกับผู้สอบบัญชีโดยไม่ฝักใฝ่การจัดการเข้าร่วมประชุมด้วยอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
5. พิจารณารายการที่เกี่ยวข้องกันหรือรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ให้เป็นไปตามกฎหมายและข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์ ทั้งนี้ เพื่อให้มั่นใจว่า รายการดังกล่าวสมเหตุสมผลและเป็นประโยชน์สูงสุดต่อบริษัท
6. จัดทำรายงานของคณะกรรมการตรวจสอบโดยเปิดเผยข้อมูลไว้ในรายงานประจำปีของบริษัท ซึ่งรายงานดังกล่าวต้องลงนามโดยประธานคณะกรรมการตรวจสอบ และต้องประกอบด้วยข้อมูลอย่างน้อยดังนี้
  - ก. ความเห็นเกี่ยวกับความถูกต้อง ครบถ้วน เป็นที่เชื่อถือได้ของรายงานทางการเงินของบริษัท
  - ข. ความเห็นเกี่ยวกับความเพียงพอของระบบควบคุมภายในของบริษัท
  - ค. ความเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์ หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัท
  - ง. ความเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของผู้สอบบัญชี
  - จ. ความเห็นเกี่ยวกับรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์
  - ฉ. จำนวนการประชุมคณะกรรมการตรวจสอบ และการเข้าร่วมประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบแต่ละท่าน
  - ช. ความเห็นหรือข้อสังเกตโดยรวมที่คณะกรรมการตรวจสอบได้จากการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย
  - ซ. รายการอื่นที่เห็นว่าผู้ถือหุ้นและผู้ลงทุนทั่วไปควรทราบ ภายใต้ขอบเขตหน้าที่และความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริษัท
7. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการของบริษัทมอบหมายด้วยความเห็นชอบจากคณะกรรมการตรวจสอบ
8. ในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวข้างต้น หากคณะกรรมการตรวจสอบพบหรือมีข้อสงสัยว่ามีรายการหรือการกระทำดังต่อไปนี้ ซึ่งอาจมีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของบริษัท ให้รายงานต่อคณะกรรมการบริษัท เพื่อดำเนินการปรับปรุงแก้ไขภายในเวลาที่คณะกรรมการตรวจสอบเห็นสมควร

- ก. รายงานที่เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์
- ข. การทุจริต หรือมีสิ่งผิดปกติ หรือมีความบกพร่องที่สำคัญในระบบควบคุมภายใน
- ค. การฝ่าฝืนกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัทหากคณะกรรมการบริษัทหรือผู้บริหารไม่ดำเนินการให้มีการปรับปรุงแก้ไขภายในเวลาที่กำหนด กรรมการตรวจสอบรายได้รายหนึ่งอาจรายงานว่ามีรายการหรือการกระทำดังกล่าวต่อสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ หรือตลาดหลักทรัพย์ได้

8.1.3 คณะกรรมการสรรหาพิจารณาคำตอบแทนและบรรษัทภิบาล (คณะกรรมการสรรหา)

คณะกรรมการบริษัทได้แต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาพิจารณาคำตอบแทนและบรรษัทภิบาล เพื่อสรรหาและพิจารณาคำตอบแทนให้แก่กรรมการบริษัท คณะกรรมการชุดย่อย และผู้บริหารระดับสูงให้เป็นไปอย่างโปร่งใสและตรวจสอบได้ ทั้งนี้คณะกรรมการสรรหาพิจารณาคำตอบแทนและบรรษัทภิบาลกำหนดให้มีการประชุมอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

ทั้งนี้ในปี 2563 คณะกรรมการสรรหาพิจารณาคำตอบแทนและบรรษัทภิบาลมีการประชุมจำนวน 1 ครั้ง โดยมีกรรมการสรรหาพิจารณาคำตอบแทนและบรรษัทภิบาลเข้าร่วมประชุมครบทุกท่านคิดเป็นร้อยละ 100 ของการประชุมทั้งหมด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 คณะกรรมการสรรหาพิจารณาคำตอบแทนและบรรษัทภิบาลประกอบด้วย

ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง	การประชุมคณะกรรมการสรรหาปี 2563 (ครั้ง)	หมายเหตุ
1. รศ.ดร.ปิติพัฒน์ ฉัตรศรีพัฒน์	ประธานกรรมการสรรหาฯ / กรรมการอิสระ	1/1	
2. คุณณัฐภูมิ ชันติวิริยะ	กรรมการสรรหาฯ / กรรมการอิสระ	1/1	
3. คุณภณิดา เสวตวรรณรัตน์	กรรมการสรรหาฯ	1/1	

โดยมีนางประภัสสร ลักขณวุฒิศ เป็นเลขานุการคณะกรรมการสรรหาพิจารณาคำตอบแทนและบรรษัทภิบาล

ขอบเขตอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของกรรมการสรรหาและพิจารณาคำตอบแทน

ด้านสรรหาและพิจารณาคำตอบแทน

- สรรหาและนำเสนอรายชื่อบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสม สำหรับการเข้าดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการของคณะกรรมการบริษัท และกรรมการของอนุกรรมการต่าง ๆ (ถ้ามี) รวมทั้ง พิจารณาผลงาน คุณสมบัติ และความเหมาะสมของกรรมการที่พ้นตำแหน่งและสมควรได้รับเลือกตั้งใหม่ เพื่อเสนอให้คณะกรรมการบริษัทพิจารณาให้ความเห็นชอบ และนำเสนอต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้น เพื่อขออนุมัติแต่งตั้งเป็นกรรมการบริษัทและ/หรือกรรมการของคณะอนุกรรมการต่าง ๆ (ถ้าจำเป็น)
- พิจารณาและเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการบริษัท เพื่อให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับโครงสร้างคำตอบแทนของคณะกรรมการบริษัทและคณะอนุกรรมการต่าง ๆ (ถ้ามี) ซึ่งได้แก่ คำตอบแทนรายเดือน บำเหน็จ โบนัส สวัสดิการ ค่าเบี้ยประชุม และผลประโยชน์ตอบแทนอื่น ๆ ทั้งที่เป็นตัวเงินและมีใช้ตัวเงิน และนำเสนอต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อขออนุมัติคำตอบแทนกรรมการประจำปี
- พิจารณา สรรหา กำหนดคุณสมบัติและความเหมาะสม รวมทั้งกำหนดโครงสร้างคำตอบแทนและเงื่อนไขการว่าจ้างบุคคลที่จะดำรงตำแหน่งประธานเจ้าหน้าที่บริหารของบริษัท
- พิจารณาและให้ความเห็นต่อคณะกรรมการบริษัทและติดตามการดูแลการดำเนินการ เกี่ยวกับวิสัยทัศน์ และกลยุทธ์ทางด้านทรัพยากรบุคคลของบริษัท รวมทั้งแผนงานพัฒนาผู้บริหารของบริษัท
- ปฏิบัติงานอื่นใดตามที่คณะกรรมการบริษัทมอบหมายอันเนื่องเกี่ยวกับการสรรหาและพิจารณาคำตอบแทนของกรรมการ อนุกรรมการ (ถ้ามี) และประธานเจ้าหน้าที่บริหาร

ด้านบรรษัทภิบาล

- พิจารณา ทบทวน นำเสนอ เพื่อให้คณะกรรมการบริษัทอนุมัติเรื่อง นโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดี จรรยาบรรณธุรกิจ นโยบายความรับผิดชอบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม นโยบายและแนวปฏิบัติอื่นใดที่สนับสนุนการเจริญเติบโตของบริษัทอย่างยั่งยืน

2. ติดตามทบทวนระบบงานต่าง ๆ ภายในองค์กรให้สอดคล้องกับจรรยาบรรณและแนวปฏิบัติที่ดีตามนโยบายและแนวปฏิบัติที่วางไว้
3. กำกับดูแลให้การปฏิบัติงานของบริษัทเป็นไปตามหลักบรรษัทภิบาลของหน่วยงานที่มีอำนาจกำกับดูแลตามกฎหมายเช่นสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็นต้น
4. จัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานตนเองของคณะกรรมการบริษัท ทั้งคณะ รายบุคคล และคณะกรรมการชุดย่อย รวมทั้งให้ความเห็นชอบในผลการประเมินเพื่อนำเสนอคณะกรรมการบริษัท เพื่อพิจารณาต่อไป
5. รายงานผลการปฏิบัติขององค์กร ตามนโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดี และนโยบายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อรายงานแก่คณะกรรมการบริษัท

คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง

คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงมีหน้าที่ดูแลการบริหารความเสี่ยงของบริษัทอย่างเหมาะสมตามขอบเขตที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริษัท ซึ่งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงประกอบด้วยกรรมการจำนวน 5 ท่าน ซึ่งอย่างน้อย 1 ท่านต้องเป็นกรรมการอิสระ

ทั้งนี้ในปี 2563 คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงมีการประชุมทั้งสิ้นจำนวน 1 ครั้ง โดยมีกรรมการบริหารความเสี่ยงเข้าร่วมประชุมครบทุกท่านคิดเป็นร้อยละ 100 ของการประชุมทั้งหมด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงประกอบด้วย

ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง	การประชุม คณะกรรมการ บริหารความเสี่ยง ปี 2563 (ครั้ง)	หมายเหตุ
1. นายสมพงษ์ กังสวิวัฒน์	ประธานกรรมการบริหารความเสี่ยง	1/1	
2. นายโอภาส ดิยวัฒนาโรจน์	กรรมการบริหารความเสี่ยง	1/1	
3. นายกิตติรัตน์ เมฆมณี	กรรมการบริหารความเสี่ยง	1/1	
4. นางสาวภณิดา เสวตวรรณรัตน์	กรรมการบริหารความเสี่ยง	1/1	
5. นายฉัฐภูมิ ชันติวิริยะ	กรรมการบริหารความเสี่ยง / กรรมการอิสระ	1/1	

ขอบเขตอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง

1. กำหนดและนำเสนอแนะนโยบายเรื่องของการบริหารความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ เช่น ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติการ ความเสี่ยงด้านการตลาด หรือความเสี่ยงอื่น ๆ ที่มีนัยสำคัญต่อบริษัท เป็นต้น ให้แก่คณะกรรมการบริษัทเพื่อพิจารณาอนุมัติ
2. กำหนดกลยุทธ์ แผนงาน และกรอบการดำเนินงาน สำหรับการบริหารความเสี่ยง เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายการบริหารความเสี่ยงที่กำหนด ซึ่งสามารถวิเคราะห์ ประเมิน วัดผล และติดตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. ศึกษาและทบทวนกระบวนการทำงานของบริษัท ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยง เพื่อให้มั่นใจว่าองค์กรมีการจัดการความเสี่ยงอย่างเพียงพอและเหมาะสม
4. แต่งตั้งบุคลากรและ/หรือหน่วยงาน และ/หรือคณะทำงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยงตามความเหมาะสม รวมทั้งกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบให้แก่บุคลากร และ/หรือหน่วยงาน และ/หรือคณะทำงานดังกล่าว เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์
5. กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อให้มั่นใจว่า กลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงได้ถูกนำไปปฏิบัติอย่างเหมาะสม และเพื่อทบทวนและพัฒนาระบบการบริหารความเสี่ยงให้มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับการดำเนินธุรกิจของบริษัท รวมทั้งจัดทำวิเคราะห์ประเมินปัจจัยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น และจะมีผลกระทบต่อการดำเนินงานของบริษัท ทั้งความเสี่ยงที่มาจากปัจจัยภายนอก และปัจจัยภายในของบริษัท
6. ปฏิบัติการอื่นใดที่เกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงตามที่คณะกรรมการบริษัทมอบหมาย

คณะกรรมการยุทธศาสตร์

คณะกรรมการบริษัทได้แต่งตั้งคณะกรรมการยุทธศาสตร์ เพื่อกำกับดูแลการปฏิบัติงานด้านการลงทุนของบริษัท อีกทั้งติดตามงานด้านยุทธศาสตร์การลงทุนของบริษัท โดยกำหนดให้มีการประชุมปีละ 7 ครั้ง โดยในปี 2563 มีกรรมการยุทธศาสตร์เข้าร่วมประชุมทั้งสิ้นคิดเป็นร้อยละ 95.24 ของการประชุมทั้งหมด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 คณะกรรมการยุทธศาสตร์ประกอบด้วย

ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง	การประชุมคณะกรรมการยุทธศาสตร์ ปี 2563 (ครั้ง)	หมายเหตุ
1. นายสมพงษ์ กังสวิวัฒน์	ประธานกรรมการยุทธศาสตร์	7/7	
2. รศ.ดร.ปิณฑิพัฒน์ ฉัตรอัครพัฒน์	กรรมการยุทธศาสตร์	6/7	
3. คุณฉัฐภูมิ ชันติวิริยะ	กรรมการยุทธศาสตร์	7/7	
4. รศ.ประภาส ไพรสวรรณา	กรรมการยุทธศาสตร์	7/7	
5. ดร.วุฒิชัย ดวงรัตน์	กรรมการยุทธศาสตร์	6/7	
6. นายโอภาส ดิยวัฒนาโรจน์	กรรมการยุทธศาสตร์	7/7	
7. นายกิตติรัตน์ เมฆมณี	กรรมการยุทธศาสตร์	6/7	
8. นางสาวภณิดา เสวตวรรณรัตน์	กรรมการยุทธศาสตร์	7/7	
9. นางสาวนงนุช เตมีศรีสุข	กรรมการยุทธศาสตร์	7/7	

ขอบเขตอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการยุทธศาสตร์

1. กำหนดกลยุทธ์ แผนงาน และกรอบการดำเนินงาน สำหรับการลงทุนของบริษัท เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายการลงทุน ซึ่งสามารถวิเคราะห์ ประเมิน วัตถุประสงค์ และติดตามได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ศึกษาและทบทวนกระบวนการทำงานของบริษัท ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการลงทุน เพื่อให้มั่นใจว่าองค์กรมีการจัดการและกระบวนการบริหารการลงทุนอย่างเหมาะสม
3. กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อให้มั่นใจว่า กลยุทธ์การบริหารการลงทุนได้ถูกนำไปปฏิบัติอย่างเหมาะสม และเพื่อทบทวนและพัฒนาระบบการบริหารการลงทุนให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องและเป็นไปตามเป้าหมายกลยุทธ์ของบริษัท
4. ปฏิบัติการอื่นใดที่เกี่ยวกับการบริหารการลงทุนตามที่คณะกรรมการบริษัทมอบหมาย

คณะกรรมการบริหาร

คณะกรรมการบริหารของบริษัทประกอบด้วยกรรมการจำนวน 5 ท่าน โดยกำหนดให้มีการประชุมเดือนละ 1 ครั้ง ในปี 2563 คณะกรรมการบริหารมีการประชุมทั้งสิ้นจำนวน 12 ครั้ง โดยมีกรรมการบริหารเข้าร่วมประชุมครบทุกท่านทั้ง 12 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 100 ของการประชุมทั้งหมด โดยคณะกรรมการบริหารประกอบด้วย

ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง	การประชุมคณะกรรมการบริหาร ปี 2563 (ครั้ง)	หมายเหตุ
1. นายสมพงษ์ กังสวิวัฒน์	ประธานกรรมการบริหาร	12/12	
2. นายโอภาส ดิยวัฒนาโรจน์	กรรมการบริหาร	12/12	
3. นายกิตติรัตน์ เมฆมณี	กรรมการบริหาร	12/12	
4. นางสาวภณิดา เสวตวรรณรัตน์	กรรมการบริหาร	12/12	
5. นางสาวนงนุช เตมีศรีสุข	กรรมการบริหาร	12/12	

อำนาจหน้าที่ของประธานเจ้าหน้าที่บริหาร

1. การกำกับดูแลการทำงานของคณะกรรมการบริหาร
2. ให้คำแนะนำฝ่ายจัดการในการดำเนินธุรกิจ
3. กำกับดูแลให้ฝ่ายจัดการปฏิบัติตามมติของคณะกรรมการบริษัท
4. ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการบริษัทมอบหมาย

ขอบเขตอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริหาร

1. คณะกรรมการบริหารมีอำนาจหน้าที่จัดการงานและดำเนินกิจการของบริษัทตามที่คณะกรรมการบริษัทกำหนดหรือได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัทให้ดำเนินการเฉพาะกรณี
2. คณะกรรมการบริหารมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารธุรกิจของบริษัทตามนโยบายและแผนงานที่กำหนดไว้
3. คณะกรรมการบริหารมีอำนาจตามที่คณะกรรมการบริษัทมอบหมาย
4. กิจการดังต่อไปนี้เสนอผ่านการอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัทก่อน
  - 4.1 เรื่องเกี่ยวกับนโยบายของบริษัท
  - 4.2 เรื่องที่หากทำไปแล้วจะเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างสำคัญแก่กิจการของบริษัท
  - 4.3 เรื่องที่จะต้องปฏิบัติตามกฎหมายโดยคณะกรรมการบริษัทเอง
  - 4.4 เรื่องที่จะต้องปฏิบัติตามระเบียบที่บริษัทวางไว้
  - 4.5 เรื่องที่คณะกรรมการบริหารเห็นสมควรเสนอเพื่ออนุมัติเป็นรายเรื่อง หรือตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการบริษัทได้วางไว้
5. คณะกรรมการบริหารมีอำนาจและหน้าที่ ในการดำเนินกิจกรรมตามที่กำหนดเพื่อบริหารบริษัทให้ประสบความสำเร็จบรรลุเป้าหมายของบริษัท ซึ่งรวมถึง
  - 5.1 จัดทำและสอบทานวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ แผนทางการเงินและนโยบายที่สำคัญของบริษัท และนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทเพื่อพิจารณาอนุมัติ
  - 5.2 พิจารณากลั่นกรองแผนธุรกิจประจำปี งบประมาณค่าใช้จ่ายประเภททุน เป้าหมายการปฏิบัติงาน รวมถึงสิ่งที่ต้องริเริ่มต่าง ๆ ที่สำคัญ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทเพื่อพิจารณาอนุมัติ
  - 5.3 พิจารณากลั่นกรองโครงการที่มีค่าใช้จ่ายประเภททุนที่เกินวงเงินที่คณะกรรมการบริษัทกำหนดเพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทเพื่อพิจารณาอนุมัติ
  - 5.4 พิจารณาและอนุมัติในเรื่องต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในอำนาจดำเนินการหรือได้รับมอบอำนาจจากคณะกรรมการบริษัท
  - 5.5 พิจารณาทบทวนอำนาจดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในตารางการมอบอำนาจและนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทเพื่อพิจารณาอนุมัติ
  - 5.6 จัดการและสร้างสมดุลระหว่างวัตถุประสงค์ในระยะสั้นและวัตถุประสงค์ในระยะยาว
  - 5.7 พัฒนาและดูแลทรัพยากรบุคคลให้ดำเนินไปตามกลยุทธ์ด้านทรัพยากรบุคคล ที่คณะกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทนได้ให้ความเห็นชอบไว้
  - 5.8 ติดตามและรายงานต่อคณะกรรมการบริษัท เกี่ยวกับผลการดำเนินงานของบริษัทและความก้าวหน้าในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของบริษัท
6. พิจารณาเรื่องการจัดสรรงบประมาณประจำปีก่อนที่จะนำเสนอให้คณะกรรมการบริษัทพิจารณาและอนุมัติ ทั้งนี้รวมถึงการพิจารณาและอนุมัติการเปลี่ยนแปลงและเพิ่มเติมงบประมาณรายจ่ายประจำปีในระหว่างที่ไม่มีการประชุมคณะกรรมการบริษัทในกรณีเร่งด่วน และให้นำเสนอคณะกรรมการบริษัท เพื่อทราบในที่ประชุมคราวต่อไป
7. อนุมัติการจัดซื้อวัตถุดิบ สินค้า หรือบริการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการขายหรือให้บริการแก่ลูกค้าในจำนวนไม่เกิน 300 ล้านบาทต่อรายการ
8. อนุมัติการลงทุนในสินทรัพย์ถาวร เช่น ที่ดิน อาคาร หรือสิ่งปลูกสร้าง เป็นต้น ในวงเงินไม่เกิน 100 ล้านบาทต่อรายการ
9. อนุมัติการใช้จ่ายเงินลงทุนที่สำคัญ ๆ ที่ได้กำหนดไว้ในงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามที่จะได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริษัท หรือตามที่คณะกรรมการบริษัทได้เคยมีมติอนุมัติในหลักการไว้แล้ว
10. จัดสรรเงินบำเหน็จรางวัลซึ่งได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัทแล้วแก่พนักงานหรือลูกจ้างของบริษัท หรือบุคคลใด ๆ ที่กระทำกิจการให้บริษัท

11. แต่งตั้งหรือมอบหมายให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือหลายคนกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดแทนคณะกรรมการบริหารตามที่เห็นสมควรได้ และคณะกรรมการบริหารสามารถยกเลิก เพิกถอน เปลี่ยนแปลง หรือแก้ไขอำนาจนั้น ๆ ได้ ทั้งนี้ การอนุมัติรายการของคณะกรรมการบริหารจะไม่รวมถึงการอนุมัติรายการที่คณะกรรมการบริหาร หรือบุคคลที่อาจมีความขัดแย้ง มีส่วนได้ส่วนเสียหรืออาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ในลักษณะอื่นใดกับบริษัท และ/หรือ บริษัทย่อย (ถ้ามี) รวมทั้งรายการที่กำหนดให้ต้องขอความเห็นชอบจากผู้ถือหุ้นในการทำรายการที่เกี่ยวข้องกัน และการได้มาหรือจำหน่ายไปซึ่งสินทรัพย์ที่สำคัญของบริษัท และ/หรือ บริษัทย่อย (ถ้ามี) เพื่อให้สอดคล้องกับข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์ สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัท

ผู้บริหาร

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 บริษัทมีผู้บริหารจำนวน 6 ท่านดังนี้

รายชื่อ			ตำแหน่ง
1	นายสมพงษ์	กังสวิวัฒน์	กรรมการผู้จัดการใหญ่
2	นายโอภาส	ดิยวัฒนาโรจน์	กรรมการผู้จัดการสายงานโทรคมนาคม
3	นายกิตติรัตน์	เมฆมณี	กรรมการผู้จัดการสายงานธุรกิจและผลิตภัณฑ์
4	นางสาวกณิดา	เศวตวรรณรัตน์	กรรมการผู้จัดการสายงานการเงิน – บัญชี
5	นางสาวนงนุช	เดมิศรีสุข	กรรมการผู้จัดการสายงานการจัดการ
6	นายณราเชษฐ์	ฉัตรฐิติพันธ์	กรรมการผู้จัดการสายงานเทคโนโลยีสารสนเทศ

ขอบเขตอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของกรรมการผู้จัดการใหญ่

1. เป็นผู้รับมอบอำนาจของบริษัทในการบริหารกิจการของบริษัทให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ข้อบังคับ นโยบาย ระเบียบ ข้อกำหนด คำสั่ง มติที่ประชุมผู้ถือหุ้นและ/หรือมติที่ประชุมคณะกรรมการและคณะกรรมการบริหารของบริษัททุกประการ
2. มีอำนาจสั่งการ วางแผน ควบคุม และดูแลดำเนินงานของบริษัทให้เป็นไปตามนโยบาย แผนงาน และงบประมาณที่คณะกรรมการบริษัทและ/หรือคณะกรรมการบริหารกำหนด
3. จัดทำแผนงานและงบประมาณประจำปีของแต่ละหน่วยงานเพื่อนำเสนอขออนุมัติจากคณะกรรมการบริษัท รวมทั้งควบคุมดูแลการใช้จ่ายของแต่ละหน่วยงานตามงบประมาณที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัท
4. มีอำนาจในการให้ความเห็นชอบนิติกรรมที่เกี่ยวกับการดำเนินธุรกรรมปกติของบริษัท เช่น การซื้อขาย การจัดหาสินค้า ค่าใช้จ่ายในการดำเนินธุรกรรมปกติ การลงทุน การจัดหาหรือการจำหน่ายไปซึ่งเครื่องมือ ทรัพย์สิน และบริการเป็นต้น เพื่อผลประโยชน์ของบริษัท ภายใต้วงเงินอนุมัติที่กำหนด
5. อนุมัติการจัดซื้อวัตถุดิบ สินค้า หรือบริการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการขายหรือให้บริการแก่ลูกค้า ในจำนวนเงินไม่เกิน 200 ล้านบาทต่อรายการ
6. อนุมัติการลงทุนในสินทรัพย์ถาวร เช่น ที่ดิน อาคาร หรือสิ่งปลูกสร้าง เป็นต้นในวงเงินไม่เกิน 20 ล้านบาทต่อรายการ
7. มีอำนาจออกคำสั่ง ระเบียบ ประกาศ บันทึก เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามนโยบาย และผลประโยชน์ของบริษัท และเพื่อรักษาระเบียบวินัยการทำงานภายในองค์กร
8. มีอำนาจจ้าง แต่งตั้ง ปลดออก ให้ออก ไล่ออก กำหนดอัตราค่าจ้าง/เงินเดือนและสวัสดิการต่าง ๆ โบนัส และปรับขึ้นเงินเดือน สำหรับพนักงานในตำแหน่งถัดจากประธานเจ้าหน้าที่บริหารลงมา
9. มีอำนาจกระทำการและแสดงตนเป็นตัวแทนของบริษัทต่อบุคคลภายนอกในกิจการที่เกี่ยวข้องจำเป็น และเป็นการดำเนินธุรกรรมทางการค้าปกติ เพื่อผลประโยชน์ของบริษัท
10. พิจารณาและดำเนินการเสนอเรื่องราวต่าง ๆ ต่อที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท ซึ่งเป็นเรื่องที่จะต้องได้รับการลงมติ และ/หรืออนุมัติจากที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท และเรื่องดังกล่าวจะต้องแจ้งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และกระทรวงพาณิชย์ เป็นต้น
11. ปฏิบัติหน้าที่อื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการและ/หรือคณะกรรมการบริหารของบริษัท รวมถึงการมอบอำนาจช่วงในการดำเนินการดังกล่าวข้างต้นเพื่อก่อให้เกิดความคล่องตัวในการดำเนินงานของบริษัท

อย่างไรก็ตามประธานเจ้าหน้าที่บริหารและ/หรือผู้รับมอบอำนาจจากประธานเจ้าหน้าที่บริหารจะไม่มีอำนาจอนุมัติรายการใดที่ตนและ/หรือบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งมีส่วนได้เสียหรืออาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ในลักษณะอื่นใดกับบริษัทหรือบริษัทย่อย ทั้งนี้ในการทำนิติกรรมใด ๆ ที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายและประกาศของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ หรือของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและ/หรือผู้รับมอบอำนาจที่มีส่วนได้เสียดังกล่าวจะต้องนำเสนอเพื่อให้ความเห็นชอบโดยผ่านคณะกรรมการตรวจสอบเพื่อนำเสนอต่อไปยังที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทและ/หรือที่ประชุมผู้ถือหุ้น(แล้วแต่กรณี) ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของบริษัทและ/หรือตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่อไป เว้นแต่เป็นการอนุมัติรายการที่เป็นลักษณะการดำเนินธุรกรรมการค้าปกติทั่วไปของบริษัทที่คณะกรรมการบริษัทได้กำหนดกรอบการพิจารณาไว้ชัดเจนแล้ว

เลขานุการบริษัท

คณะกรรมการบริษัทได้มีมติแต่งตั้งให้ นางสาวนงนุช เตมีศรีสุข เป็นเลขานุการบริษัท ตั้งแต่วันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2556 โดยมีประวัติดังนี้

นางสาวนงนุช เตมีศรีสุข

- ตำแหน่ง กรรมการบริษัท,กรรมการผู้จัดการสายงานการจัดการ และเลขานุการบริษัท
- อายุ 57 ปี
- คุณวุฒิการศึกษา/การอบรม
  - ปริญญาตรี สาขาการบัญชี มหาวิทยาลัยรามคำแหง
  - ประกาศนียบัตร สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย
    - หลักสูตร Director Accreditation Program รุ่น 37/2005
    - หลักสูตร Director Certification Program รุ่น 60/2005
    - หลักสูตร Company Secretary Program รุ่น 27/2008
  - ประกาศนียบัตร หลักสูตร "พื้นฐานและกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับบริษัทจดทะเบียน" รุ่น 6 ปี 2554สมาคมบริษัทจดทะเบียนไทย
- ประสบการณ์ทำงาน

บริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน)	
2556-ปัจจุบัน	: กรรมการผู้จัดการสายงานการจัดการ, เลขานุการบริษัท
2554-ปัจจุบัน	: กรรมการบริหาร
2548-ปัจจุบัน	: กรรมการ
อื่น ๆ	
2540-ปัจจุบัน	: กรรมการ ซี.เอส.เอส.เอ็นเนอร์ยี จำกัด
2558-ปัจจุบัน	: กรรมการ บริษัทน็อน เวอร์คส์ คอมมูนิเคชั่น (ประเทศไทย) จำกัด

ขอบเขต อำนาจ หน้าที่ และความรับผิดชอบของเลขานุการบริษัท

1. จัดทำและเก็บรักษาเอกสารดังต่อไปนี้
  - (ก) ทะเบียนกรรมการ
  - (ข) หนังสือนัดประชุมคณะกรรมการ รายงานการประชุมคณะกรรมการ และรายงานประจำปีของบริษัท
  - (ค) หนังสือนัดประชุมผู้ถือหุ้น และรายงานการประชุมผู้ถือหุ้น
2. เก็บรักษารายงานการมีส่วนได้เสียที่รายงานโดยกรรมการหรือผู้บริหาร
3. ดำเนินการอื่น ๆ ตามที่หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง หรือบุคคลหรือคณะบุคคลที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานราชการดังกล่าวประกาศกำหนด

รายงานการถือครองหลักทรัพย์ของกรรมการ ผู้บริหาร คู่สมรสบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ
ของกรรมการและผู้บริหาร

คณะกรรมการบริษัทได้กำหนดให้กรรมการและผู้บริหารมีหน้าที่ต้องรายงานการถือครองหลักทรัพย์ของตนเองและผู้ที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่ได้รับการเลือกตั้งให้เป็นกรรมการและผู้บริหารของบริษัทและทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงการถือหลักทรัพย์ดังกล่าว ต้องรายงานต่อบริษัทและ คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ก.ล.ต.) ภายใน 3 วันทำการ รวมทั้งทำการทบทวนทุกปี ทั้งนี้ในการประชุมคณะกรรมการบริษัทครั้งที่ 1/2561 คณะกรรมการได้มีมติให้เลขานุการบริษัททำการรายงานการถือครองหลักทรัพย์ของกรรมการ ผู้บริหาร คู่สมรส บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของกรรมการและผู้บริหารให้ที่ประชุมรับทราบ ก่อนการประชุมคณะกรรมการบริษัททุกไตรมาส

รายงานการถือหลักทรัพย์ของกรรมการ ผู้บริหาร คู่สมรสของบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของกรรมการและผู้บริหาร ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 ดังนี้

หุ้นสามัญ

รายชื่อ	ตำแหน่ง	จำนวนหุ้น ที่ถือ ณ วันที่ 31 ธ.ค. 62	จำนวนหุ้น ที่ถือ ณ วันที่ 31 ธ.ค. 63	จำนวนหุ้นที่ เปลี่ยนแปลง เพิ่มขึ้น (ลดลง) ในปี 63	สัดส่วน การถือ หุ้นใน บริษัท (%)
---------	---------	---	---	---	--

บริษัท

นายสมพงษ์ กังสวิวัฒน์	ประธานกรรมการบริษัท/กรรมการผู้จัดการใหญ่	208,148,836	208,148,836	-	17.70
คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ		1,794,300	1,794,300	-	0.15
รศ.ดร.ปิติพัฒน์ ฉัตรอัครพัฒน์	ประธานกรรมการตรวจสอบ/กรรมการอิสระ	-	-	-	-
คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ		-	-	-	-
นายฉัฐภูมิ ชันดีวิริยะ	กรรมการตรวจสอบ/กรรมการอิสระ	-	-	-	-
คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ		-	-	-	-
รศ.ประภาส ไพรสุวรรณา	กรรมการตรวจสอบ/กรรมการอิสระ	-	-	-	-
คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ		-	-	-	-
ดร.วุฒิชัย ดวงรัตน์	กรรมการตรวจสอบ/กรรมการอิสระ	50,000	250,000	200,000	0.02
คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ		-	-	-	-
นายโอภาส ดิยวัฒนาโรจน์	กรรมการ	58,339,711	58,339,711	-	4.96
คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ		-	-	-	-
นายกิตติรัตน์ เมฆมณี	กรรมการ	30,058,756	30,058,756	-	2.56
คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ		10,000,000	10,000,000	-	0.85
นางสาวภณิดา เศรษฐวรรณรัตน์	กรรมการ	3,341,688	3,341,688	-	0.28
คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ		-	-	-	-
นางสาวนงนุช เตมีศรีสุข	กรรมการ	1,502,928	1,502,928	-	0.13
คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ		-	-	-	-

ลำดับ	รายชื่อ	ตำแหน่ง	จำนวนหุ้น ที่ถือ ณ วันที่ 31 ธ.ค. 62	จำนวนหุ้น ที่ถือ ณ วันที่ 31 ธ.ค. 63	จำนวนหุ้นที่ เปลี่ยนแปลง เพิ่มขึ้น (ลดลง) ในปี 63	สัดส่วน การถือ หุ้นใน บริษัท (%)
กรรมการบริหาร						
1	นายสมพงษ์ กังสวิวัฒน์	กรรมการผู้จัดการใหญ่	208,148,836	208,148,836	-	17.70
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ		1,794,300	1,794,300	-	0.15
2	นายโอภาส ดิยวัฒนาโรจน์	กรรมการผู้จัดการสายงานโทรคมนาคม	58,339,711	58,339,711	-	4.96
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ		-	-	-	-
3	นายกิตติรัตน์ เมฆมณี	กรรมการผู้จัดการสายงานธุรกิจและ	30,058,756	30,058,756	-	2.56
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	ผลิตภัณฑ์	10,000,000	10,000,000	-	0.85
4	นางสาวภณิดา เสวตวรรณรัตน์	กรรมการผู้จัดการสายงานการเงินบัญชี	3,341,688	3,341,688	-	0.28
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ		-	-	-	-
5	นางสาวงนุช เตมีศรีสุข	กรรมการผู้จัดการสายงานการจัดการ	1,502,928	1,502,928	-	0.13
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ		-	-	-	-
6	นายนราเชษฐ์ ฉัตรฐิติพันธ์	กรรมการผู้จัดการสายงานธุรกิจเทคโนโลยี	-	-	-	-
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	สารสนเทศ	-	-	-	-

คำตอบแทนกรรมการ

คณะกรรมการสรรหาพิจารณาคำตอบแทนและบริษัทภิบาลมีแนวทางในการพิจารณาคำตอบแทนของกรรมการบริษัท กรรมการชุดย่อยแต่ละคณะ โดยพิจารณาจากผลการดำเนินงานของบริษัท และผลการปฏิบัติงานรวมทั้งภาระหน้าที่ ความรับผิดชอบของกรรมการ โดยเปรียบเทียบอ้างอิงจากอุตสาหกรรมเดียวกัน รวมทั้งการขยายตัวของธุรกิจ โดยที่ประชุมสามัญ ผู้ถือหุ้นประจำปี 2563 เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2563 ได้มีมติกำหนดคำตอบแทนกรรมการประจำปี 2563 ซึ่งได้แก่ กรรมการบริษัท กรรมการตรวจสอบ กรรมการบริหารความเสี่ยง กรรมการสรรหาพิจารณาคำตอบแทนและบริษัทภิบาล ซึ่งรวมถึงแต่ไม่จำกัดเพียง เงินเดือน โบนัส เบี้ยประชุม ค่าตอบแทนพิเศษ และค่าตอบแทนอื่น เป็นจำนวนเงินไม่เกิน 4 ล้านบาท ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. กรรมการบริษัท

คำตอบแทนรายเดือน

- ประธานกรรมการบริษัท จำนวน 70,000 บาท/เดือน

ค่าเบี้ยประชุมกรรมการ

- กรรมการบริษัท จำนวน 30,000 บาท/ครั้ง

2. กรรมการตรวจสอบ

คำตอบแทนรายเดือน

- ประธานกรรมการตรวจสอบ จำนวน 30,000 บาท/เดือน
- กรรมการตรวจสอบ จำนวน 20,000 บาท/เดือน

ค่าเบี้ยประชุมกรรมการ

- กรรมการตรวจสอบ จำนวน 10,000 บาท/ครั้ง

3. กรรมการบริหารความเสี่ยง

ค่าเบี้ยประชุมกรรมการ

- กรรมการบริหารความเสี่ยง จำนวน 10,000 บาท/ครั้ง

4. กรรมการสรรหาพิจารณาคำตอบแทนและบริษัทภิบาล

ค่าเบี้ยประชุมกรรมการ

- กรรมการสรรหาและพิจารณาคำตอบแทน จำนวน 10,000 บาท/ครั้ง

5. กรรมการยุทธศาสตร์

ค่าเบี้ยประชุมกรรมการ

- กรรมการยุทธศาสตร์ จำนวน 5,000 บาท/ครั้ง

สำหรับข้อ 3 และข้อ 4 กรรมการที่เป็นผู้บริหารของบริษัท จะไม่ได้รับค่าเบี้ยประชุมนี้

6. ส่วนที่เหลือให้สำรองไว้สำหรับการจ่ายโบนัส ค่าตอบแทนพิเศษ และค่าตอบแทนอื่นให้แก่คณะกรรมการบริษัทโดย มอบหมายให้คณะกรรมการบริษัทเป็นผู้พิจารณาจัดสรรต่อไป

สรุปคำตอบแทนที่กรรมการได้รับเป็นรายบุคคล ปี 2563 ดังนี้

รายชื่อกรรมการ	คณะกรรมการบริษัท		คณะกรรมการตรวจสอบ		ค่าเบี้ยประชุม			รวมสุทธิ
	ค่าเบี้ยประชุม	คำตอบแทนรายเดือน	ค่าเบี้ยประชุม	คำตอบแทนรายเดือน	คณะกรรมการสรรหา	คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง	ยุทธศาสตร์	
1. นายสมพงษ์ กังสวิวัฒน์	150,000.00	-	-	-	-	-	35,000.00	185,000.00
2. รศ.ดร.ปิติพัฒน์ ธีตรอักษรพัฒน์	150,000.00	-	40,000.00	360,000.00	10,000.00	-	30,000.00	590,000.00
3. นายณัฐภูมิ ชันติวิริยะ	150,000.00	-	40,000.00	240,000.00	10,000.00	10,000.00	35,000.00	485,000.00
4. รศ.ประภาส ไพรสุวรรณา	150,000.00	-	40,000.00	240,000.00	-	-	35,000.00	465,000.00
5. ดร.วุฒิชัย ดวงรัตน์	150,000.00	-	40,000.00	240,000.00	-	-	30,000.00	460,000.00
6. นายโอภาส ไพรสุวรรณา	150,000.00	-	-	-	-	-	35,000.00	185,000.00
7. นายกิตติรัตน์ เมฆมณี	150,000.00	-	-	-	-	-	30,000.00	180,000.00
8. นางสาวกนิดา เศวตวรรณรัตน์	150,000.00	-	-	-	-	-	35,000.00	185,000.00
9. นางสาวนงนุช เตมีศรีสุข	150,000.00	-	-	-	-	-	35,000.00	185,000.00
	1,350,000.00	-	160,000.00	1,080,000.00	20,000.00	10,000.00	300,000.00	2,920,000.00

หมายเหตุ : โดยคุณสมพงษ์ กังสวิวัฒน์ ไม่ขอรับคำตอบแทนรายเดือนในฐานะประธานกรรมการ

คำตอบแทนผู้บริหาร

คณะกรรมการสรรหาพิจารณาคำตอบแทนและบรรษัทภิบาลมีแนวทางในการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้บริหาร โดยใช้การวัดผลการดำเนินงานในรูปแบบของดัชนีวัดผล (Key Performance Indicators: KPI) โดยผู้บริหารแต่ละคนจะมี KPI ประจำปีในการวัดผลการปฏิบัติงานของแต่ละสายงาน ที่สอดคล้องกับ KPI รวมของบริษัทฯ โดยมอบหมายให้กรรมการผู้จัดการใหญ่ เป็นผู้พิจารณาและอนุมัติความเหมาะสมในการกำหนดคำตอบแทนเป็นรายบุคคล โดยใช้ดัชนีชี้วัดต่าง ๆ เป็นตัวบ่งชี้ ได้แก่ ผลประกอบการทางธุรกิจของบริษัท การประเมินผลการปฏิบัติงานรายบุคคล รวมทั้งยังเปรียบเทียบคำตอบแทนในตำแหน่งและกลุ่มอุตสาหกรรมเดียวกัน เป็นต้น โดยสิทธิประโยชน์ในระยะสั้นคือการปรับอัตราเงินเดือน โบนัสประจำปี และสวัสดิการอื่น ๆ ส่วนสิทธิประโยชน์ระยะยาว ได้แก่ เงินสมทบสำรองเลี้ยงชีพ

ทั้งนี้สำหรับกรรมการผู้จัดการใหญ่นั้น คณะกรรมการสรรหาพิจารณาคำตอบแทนและบรรษัทภิบาล เป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบคำตอบแทนของตำแหน่งกรรมการผู้จัดการใหญ่ และนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทเพื่อพิจารณาอนุมัติความเหมาะสมของคำตอบแทน โดยใช้ระบบการวัดและประเมินผลงานของกรรมการผู้จัดการใหญ่ในรูปแบบของ KPI ภาพรวมทั้งองค์กร อีกทั้งยังยึดหลักวิธิต่างการบริหารที่เป็นสากล ด้วยการวัดผลเชิงคุณภาพ (Balanced Scorecard) ประกอบด้วย ปัจจัยหลัก 4 ด้าน คือ ด้านการเงินอันได้แก่ผลประกอบการทางธุรกิจของบริษัท ด้านลูกค้า ด้านกระบวนการภายใน และด้านการเรียนรู้และพัฒนา เพื่อพิจารณากำหนดคำตอบแทนและเงินจูงใจที่เหมาะสม ทั้งนี้ยังได้ทำการประยุกต์วัดประสพผลสัมฤทธิ์รวมถึงแนวคิดมุ่งสู่ความยั่งยืนด้วยการใช้มุมมองด้านการเงินเป็นพื้นฐาน นำไปสู่วิธีการบริหารการใช้เงินอย่างประหยัดให้เกิดความคุ้มค่าในการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อให้เกิดกระบวนการภายในที่ดี และส่งผลไปยังการสร้างภาพพจน์สูงสุดให้ครอบคลุมทุกกลุ่มของผู้มีส่วนได้เสียทั้งหมด โดยสิทธิประโยชน์ในระยะสั้นคือการปรับอัตราเงินเดือน โบนัสประจำปี และสวัสดิการอื่น ๆ ส่วนสิทธิประโยชน์ระยะยาว ได้แก่ เงินสมทบสำรองเลี้ยงชีพโดยมีรายละเอียดคำตอบแทนที่จ่ายให้กับผู้บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ในปี 2562 และ ปี 2563 ดังนี้

คำตอบแทน	ปี 2562		ปี 2563	
	จำนวนราย	จำนวนเงิน (บาท)	จำนวนราย	จำนวนเงิน (บาท)
ผู้บริหาร	6	28,021,575.00	6	28,997,030.00

คำตอบแทนอื่น

คำตอบแทนอื่นของกรรมการ

-ไม่มี-

คำตอบแทนอื่นสำหรับผู้บริหาร

เงินสมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

บริษัทได้จัดให้มีกองทุนสำรองเลี้ยงชีพให้แก่ผู้บริหาร โดยบริษัทได้จ่ายเงินสมทบในอัตราร้อยละ 5 ของเดือน โดยในปี 2562 และ 2563 บริษัทได้จ่ายเงินสมทบสำรองเลี้ยงชีพสำหรับผู้บริหาร จำนวน 6 ท่าน ดังนี้

กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ	ปี 2562		ปี 2563	
	จำนวนราย	จำนวนเงิน (บาท)	จำนวนราย	จำนวนเงิน (บาท)
ผู้บริหาร	6	1,684,584.00	6	1,763,264.00

บุคลากร

จำนวนพนักงานทั้งหมดของบริษัท (ไม่รวมผู้บริหาร) ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 มีจำนวนทั้งสิ้น 304 คน ประกอบด้วยพนักงานตามสายงานดังนี้

ลำดับ	สายงาน	จำนวนพนักงาน
1	สายงานขายและติดตั้งโทรคมนาคม	42
2	สายงานขายและการตลาด	172
3	สายงานธุรกิจเทคโนโลยีสารสนเทศ	11
4	สายงานบริหารงานทั่วไป	79
	รวมทั้งสิ้น	304

โดยสัดส่วนพนักงานแยกตามเพศ อายุ มีรายละเอียดดังนี้

จำแนกแยกตามเพศ	จำนวนพนักงาน	% จำนวนแยกตามเพศ
ชาย	137	45.07%
หญิง	167	54.93%
รวมทั้งสิ้น	304	100.00%

จำแนกแยกตามอายุตัว	จำนวนพนักงาน	% จำนวนแยกตามอายุตัว
น้อยกว่า 30 ปี	31	10.20%
30 – 50 ปี	234	76.97%
มากกว่า 50 ปี	39	12.83%
รวมทั้งสิ้น	304	100.00%

ค่าตอบแทนพนักงานของบริษัท (ไม่รวมผู้บริหาร)

ในปี 2562 และปี 2563 บริษัทได้จ่ายค่าตอบแทนที่เป็นตัวเงินให้แก่พนักงานที่ไม่ใช่ผู้บริหาร อันได้แก่ เงินเดือน ค่าแรง ค่าล่วงเวลา โบนัส ค่าครองชีพ และสวัสดิการอื่น ๆ ดังนี้

ค่าตอบแทน	ปี 2562	ปี 2563
	จำนวนเงิน (บาท)	จำนวนเงิน (บาท)
พนักงาน	149,381,721.81	147,631,553.41

ค่าตอบแทนอื่น ๆ แก่พนักงานของบริษัท (ไม่รวมผู้บริหาร)

เงินสมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพพนักงาน ในปี 2562 และ 2563 บริษัทฯ ได้สมทบเงินเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพให้แก่พนักงาน ดังนี้

กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ	ปี 2562	ปี 2563
	จำนวนเงิน (บาท)	จำนวนเงิน (บาท)
พนักงาน	4,173,373.00	4,243,937.00

บุคลากรบริษัทย่อย

บริษัท	จำนวนพนักงาน
บริษัท ซี.เอส.เอส.เอนเนอร์ยี จำกัด	-
บริษัท นีออนเวิร์คส์ คอมมูนิเคชั่นส์ (ประเทศไทย) จำกัด	55
รวม	55

หมายเหตุ : บริษัท ซี.เอส.เอส.เอนเนอร์ยี จำกัด ไม่มีพนักงานเนื่องจากได้มีการโอนย้ายพนักงานทั้งหมดมายังบริษัทฯ แล้วเมื่อเดือนเมษายน 2559 นอกจากนั้นบริษัทย่อยทั้ง 2 บริษัทไม่มีข้อพิพาทด้านแรงงานที่สำคัญในระยะเวลา 3 ปี

ค่าตอบแทนพนักงานของบริษัทย่อย

ในปี 2563 บริษัทย่อยได้จ่ายค่าตอบแทนที่เป็นตัวเงินให้แก่พนักงานอันได้แก่ เงินเดือน ค่าแรง ค่าล่วงเวลา โบนัส และสวัสดิการอื่น ๆ ดังนี้

บริษัท	จำนวนบาท
บริษัท ซี.เอส.เอส.เอนเนอร์ยี จำกัด	-
บริษัท นีออนเวิร์คส์ คอมมูนิเคชั่นส์ (ประเทศไทย) จำกัด	33,508,328.23
รวม	33,508,328.23

คำตอบแทนของผู้สอบบัญชี

ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของบริษัทฯและบริษัทย่อยปี 2563 คือนายปรีชา อรุณนารา ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเลขที่ 5800 แห่ง บริษัท สำนักงาน อีวาย จำกัด เป็นผู้สอบบัญชีของบริษัท ซึ่งได้รับการเห็นชอบจากที่ประชุมผู้ถือหุ้นประจำปี 2563 เป็นผู้สอบบัญชีอิสระ มีความน่าเชื่อถือและไม่มีความสัมพันธ์และหรือมีส่วนได้เสียกับบริษัท บริษัทย่อย กรรมการ ผู้บริหาร ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้ที่เกี่ยวข้องสำหรับค่าใช้จ่ายที่จ่ายให้กับผู้สอบบัญชีในปี 2563 เป็นจำนวนเงิน 2,905,000 บาท โดยมีรายละเอียดดังนี้

	CSS	Energy	NWC
ค่าตรวจสอบงบการเงินประจำปี (Audit fee) (Baht)	1,410,000.00	185,000.00	440,000.00
ค่าตรวจสอบงบการเงินรายไตรมาส (3 ไตรมาส)	540,000.00	90,000.00	240,000.00
Total	1,950,000.00	275,000.00	680,000.00

ทั้งนี้ในปี 2563 ไม่มีค่าบริการอื่นที่จ่าย (Non-audit fee) ให้กับผู้สอบบัญชีนอกเหนือจากรายการข้างต้น

สวัสดิการพนักงาน

การพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานให้ดีขึ้น นอกจากการจัดให้มีสวัสดิการต่าง ๆ ให้กับพนักงานตามที่กฎหมายกำหนด บริษัทยังมีสวัสดิการและสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ เพิ่มเติม เช่น ห้องพยาบาล การประกันภัยกลุ่ม และการตรวจสอบสุขภาพประจำปี สวัสดิการเงินช่วยเหลือกรณีพนักงานเสียชีวิต และกรณีบิดา มารดา ของพนักงานเสียชีวิต ทั้งนี้เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ และเสริมสร้างความมั่นใจในการทำงานร่วมกับบริษัท โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดที่พนักงานจะได้รับ

หลักเกณฑ์การกำหนดคำตอบแทนพนักงาน

บริษัทฯ มีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาคำตอบแทนและสวัสดิการให้แก่พนักงานซึ่งสอดคล้องกับผลการดำเนินงานของบริษัทฯ ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ดังนี้

การพิจารณาผลตอบแทนระยะสั้น

- บริษัทมีการกำหนดโครงสร้างเงินเดือนของพนักงานอย่างเหมาะสม ตามคุณวุฒิ ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในการทำงาน โดยเทียบเคียงกับบริษัทที่อยู่ในอุตสาหกรรมเดียวกัน
- บริษัทมีการพิจารณาปรับอัตราค่าจ้าง และโบนัสประจำปี ปีละ 1 ครั้ง ซึ่งสอดคล้องกับผลการดำเนินงานของบริษัทฯ โดยจะพิจารณาจากความสามารถในการทำกำไรในแต่ละปี และการวัดผลการปฏิบัติงาน โดยใช้เกณฑ์การวัดผลในรูปแบบ KPI (Key Performance Indicators) มาใช้ในการพิจารณาการปฏิบัติงานของพนักงานและหน่วยงาน รวมทั้งเทียบเคียงกับบริษัทที่อยู่ในอุตสาหกรรมเดียวกันและสอดคล้องไปกับผลการดำเนินงานของบริษัท
- บริษัทมีการให้สวัสดิการด้านต่าง ๆ แก่พนักงาน ได้แก่ ประกันอุบัติเหตุประกันชีวิต ประกันสุขภาพ และการจัดให้มีการตรวจสอบสุขภาพประจำปี ปีละ 1 ครั้ง เพื่อให้พนักงานมีสุขภาพที่ดีและการให้สวัสดิการด้านอื่น ๆ ได้แก่ เงินฌาปนกิจ การอบรมสัมมนาแก่พนักงาน เป็นต้น

การพิจารณาผลตอบแทนระยะยาว

- บริษัทมีเกณฑ์การพิจารณาปรับขึ้นพนักงานเป็นประจำปีละ 1 ครั้ง โดยใช้เกณฑ์การวัดผลในรูปแบบ KPI (Key Performance Indicators) มาใช้ในการพิจารณาจากการปฏิบัติงานและความสามารถของพนักงาน โดยยึดหลักวิถีทางการบริหารที่เป็นสากลด้วยการวัดผลเชิงคุณภาพ Balanced Scorecard ประกอบด้วยปัจจัย 4 หลักคือด้านการเงินอันได้แก่ผลประกอบการทางธุรกิจของบริษัท ด้านลูกค้า ด้านกระบวนการภายใน และด้านการเรียนรู้พัฒนา ที่กำหนดคำตอบแทนและเงินจูงใจที่เหมาะสม
- บริษัทมีกองทุนสำรองเลี้ยงชีพสำหรับพนักงาน เพื่อสนับสนุนและจูงใจให้พนักงานมีวินัยการออมที่ดี บริษัทเปิดโอกาสให้พนักงานสามารถกำหนดอัตราเงินสะสมได้ตั้งแต่ 3% จนถึง 15% สำหรับส่วนบริษัทจะสมทบเงินเข้ากองทุนฯโดยพิจารณาจากอายุงานในบริษัทตามระเบียบปฏิบัติแต่ไม่เกิน 5% ของฐานเงินเดือนตามอายุงานและความสมัครใจของพนักงาน ซึ่งจะจ่ายเงินให้แก่พนักงานเมื่อเกษียณอายุ หรือเมื่อออกจากงาน

นโยบายการพัฒนาทรัพยากรบุคคล

บริษัทฯ ได้แบ่งการบริหารจัดการอย่างชัดเจนออกเป็นกลุ่มงาน ดังนี้

1. ด้านบริหารทรัพยากรบุคคล HRM : Human Resource Management

มุ่งเน้นการบริหารค่าตอบแทนและดูแลการจ้างงานที่เป็นธรรม รวมถึงจัดหาสวัสดิการที่เหมาะสมกับยุคสมัยและวิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไป

- **พนักงานและแรงงาน** บริษัทCSS ได้ทำการทบทวนนโยบายเป็นประจำทุกปี โดยในปีนี้มีมีการปรับเปลี่ยนแนวทางการบริหารบุคลากรและการเพิ่มมาตรการป้องกันเพื่อรองรับความเสี่ยงตามสถานการณ์ โดยปัจจุบันบริษัทฯ มีพนักงานทั้งหมดเป็นสัญชาติไทย 100% ไม่มีปัญหาการเหยียดเชื้อชาติ ไม่มีการจ้างแรงงานเด็ก จึงทำให้ง่ายต่อการบริหารจัดการ ตั้งอยู่บนพื้นฐานการคำนึงถึงสิทธิมนุษยชนเป็นสำคัญ อันประกอบด้วยการจ้างงานและการจ่ายค่าตอบแทนอย่างเป็นธรรม มีการฝึกอบรมและพัฒนาพนักงาน ดูแลด้านความปลอดภัยอาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อม อันนำไปสู่การพัฒนาความผูกพันที่ดีกับองค์กร
- **การจ้างงาน** ท่ามกลางวิกฤติของโรคระบาด จึงทำให้บริษัทฯ ได้มีการทบทวนนโยบายการจ้างงานเป็นกรณีพิเศษ เพื่อให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ ถึงแม้ว่าผลกระทบทางเศรษฐกิจในภาพรวมขณะนี้ได้ส่งผลต่อการบริหารจัดการต้นทุนด้านทรัพยากรบุคคลขององค์กรอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ แต่บริษัทฯ ยังคงบริหารจัดการภายใต้นโยบายการจ้างงานอย่างเป็นธรรม เปิดกว้างและให้โอกาสแก่บุคคลหลากหลายลักษณะโดยไม่ถือเป็นข้อจำกัด พร้อมด้วยเครื่องมือการประเมินผลงานที่มีความเป็นสากล และปฏิบัติตามกฎหมายแรงงานอย่างเคร่งครัดดำเนินไปพร้อมกับการเพิ่มเติมนโยบายเพื่อการปรับตัวให้อยู่รอดทั้งองค์กร โดยให้ความสำคัญกับแผนการพิจารณาผลตอบแทนทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

แม้ว่าบริษัทฯ จะทำการปรับปรุงนโยบายใหม่และเพิ่มมาตรการป้องกันในด้านต่าง ๆ ท่ามกลางวิกฤติโรคระบาดโควิด-19 แต่บริษัทฯ ก็ยังคงรักษาไว้ซึ่งความน่าเชื่อถือและการสร้างขวัญกำลังใจให้กับพนักงานทุกคนด้วยการคำนึงถึงการจ่ายค่าจ้างตรงเวลา สม่าเสมอ และคงสวัสดิการพื้นฐานไว้เช่นเดิม

- **การบริหารแรงงานสัมพันธ์** พนักงานถือเป็นปัจจัยสำคัญต่อการเจริญเติบโตขององค์กรที่นำไปสู่ความยั่งยืน บริษัทฯ ตระหนักถึงการส่งเสริมและสร้างขวัญกำลังใจให้พนักงานทุกคนได้รับความรู้สึกมั่นคงและความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน รวมทั้งสามารถอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขอันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตครอบครัวของพนักงานให้ดีขึ้นอีกด้วย

ซึ่งในปี 2563 บริษัทฯ สามารถดำเนินงานตามแผนงานได้ตามเป้าหมายและมีความสอดคล้องกับค่านิยมหลักและกลยุทธ์ขององค์กรได้อย่างราบรื่น อีกทั้งยังได้มีการเพิ่มและปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานใหม่ ๆ รวมถึงการพัฒนาเครื่องมือในการบริหารแรงงานสัมพันธ์ให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น ดังนี้

- 1.) พัฒนาช่องทางการสื่อสารให้เหมาะสมกับยุคสมัยและทันต่อสถานการณ์ในปัจจุบัน โดยเพิ่มสัดส่วนของช่องทางการสื่อสารด้านออนไลน์มากขึ้น คือ
  - พัฒนาเครือข่ายคอมพิวเตอร์ภายในองค์กร (Intranet System) ให้มีความรวดเร็ว แม่นยำและรองรับกับปริมาณการใช้งานในอนาคตที่กำลังจะเพิ่มขึ้นด้วย
  - ศึกษาและใช้แอปพลิเคชันต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์และเหมาะสม เช่น การสร้างกลุ่ม LINE เพื่อประโยชน์ในการเข้าถึงพนักงานได้อย่างรวดเร็วและทันสถานการณ์
- 2.) การนำเทคโนโลยีเข้ามาประยุกต์ใช้สามารถช่วยลดระยะเวลาการตอบกลับของข้อมูล ส่งผลให้กระบวนการเก็บข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์และประมวลผลได้อย่างรวดเร็ว นำมาซึ่งประโยชน์ต่อการบริหารจัดการความสัมพันธ์ของพนักงานได้ตรงกลุ่มเป้าหมายและเร็วมากขึ้น
- 3.) พัฒนาสมรรถนะช่องทางการสื่อสารแบบภายนอกองค์กร (Internet System) การปรับปรุงเว็บไซต์เพื่อรองรับและสนองตอบความต้องการของลูกค้าได้อย่างรวดเร็ว นอกจากนั้นพนักงานสามารถเข้าไปศึกษาข้อมูลเพื่อการพัฒนาตนเอง รวมไปถึงผู้มีส่วนได้เสียของบริษัทฯ จะสามารถเข้าถึงข้อมูลตามที่ต้องการได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน

นอกจากนั้น บริษัทฯ ยังให้ความสำคัญกับการแต่งตั้งคณะทำงานสวัสดิการภายใต้กฎหมายกำหนดมุ่งหวังให้เกิดเป็นพื้นที่อิสระของพนักงาน สามารถแสดงความคิดเห็นหรือให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์กับบริษัท ผ่านคณะทำงานสวัสดิการเพื่อเป็นตัวกลางในการรวบรวมข้อมูลและนำเสนอต่อคณะผู้บริหารให้รับทราบข้อสงสัยหรือกังวลใจ อันนำไปสู่การแก้ไขและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นต่อไป ทั้งนี้ การพัฒนาเครื่องมือการบริหารและการแต่งตั้งคณะทำงานสวัสดิการ จึงถือเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จของการบริหาร

แรงงานสัมพันธ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลทำให้คะแนนการสำรวจความผูกพันระหว่างพนักงานกับบริษัท ในปี 2563 มีระดับคะแนนเพิ่มขึ้นเป็น 82% และมีอัตราการลาออกลดลงเหลือเพียง 1%

2. ด้านพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ HRD: Human Resource Development

มุ่งเน้นการส่งเสริมศักยภาพทางการเรียนรู้ เพิ่มทักษะในการปฏิบัติงาน อันส่งผลต่อความก้าวหน้าของพนักงานในอนาคต รวมถึงการสร้างสัมพันธ์ที่ดีและสนับสนุนบุคลากรผู้มีส่วนได้เสียที่มีความสามารถรับผิดชอบต่อสังคมให้เติบโตอย่างยั่งยืน

- การพัฒนาศักยภาพเพื่อความก้าวหน้า เป็นปัจจัยสำคัญในการรักษาพนักงานและร่วมเติบโตไปพร้อมกับบริษัท จึงได้กำหนดแนวทางการพัฒนาบุคลากรให้สอดคล้องกับกลยุทธ์ในแต่ละปี โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมจากผู้บริหารทุกฝ่ายงาน เป็นผู้นำเสนอความเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพของทีมงานปฏิบัติงานทุกคนเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับตัวพนักงานและองค์กร ทั้งนี้ฝ่ายบริหารทรัพยากรบุคคลจะดำเนินการออกแบบสำรวจความต้องการในการฝึกอบรม ตลอดจนวิเคราะห์และจัดทำแผนพัฒนาบุคลากร นำเสนอขออนุมัติต่อคณะกรรมการบริหารเป็นประจำทุกปี

ในปี 2563 เป็นปีที่ต้องเผชิญกับข้อจำกัดในการดำเนินงานเป็นอย่างมาก ทั้งสถานการณ์ความเสียหายด้านโรคระบาดโควิด-19 และต้องปฏิบัติตามกฎหมาย/ข้อบังคับจากรัฐบาลอย่างเคร่งครัด ทำให้ฝ่ายพัฒนาบุคลากรไม่สามารถดำเนินงานได้อย่างราบรื่นปัจจัยปัญหาที่สะท้อนมากที่สุดคือการฝึกอบรมพนักงานไม่สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมาย อันเนื่องมาจากข้อปฏิบัติจากภาครัฐที่ขอความร่วมมือในการงดเว้นการใช้ห้องประชุม การปฏิบัติงานรูปแบบ work from home ฯลฯ จึงส่งผลกระทบต่อการนับจำนวนชั่วโมงการฝึกอบรมทำให้มีระดับคะแนนลดลง แสดงได้จากผลลัพธ์ตัวชี้วัดความสำเร็จ ดังนี้

- การวัดผลสำเร็จตามแผนการฝึกอบรมประจำปีคิดเป็นร้อยละ 74.00
- การวัดความพึงพอใจของพนักงานในการฝึกอบรมคิดเป็นร้อยละ 83.49
- การบริหารจัดการงบประมาณค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมคิดเป็นร้อยละ 60.17
- ค่าเฉลี่ยจำนวนชั่วโมงการฝึกอบรม/คน/ปีคิดเป็นร้อยละ 6.04

ปี 2563 บริษัทได้มีการปรับนโยบายด้านการฝึกอบรม โดยมุ่งเน้นการพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมในมิติออนไลน์มากขึ้นเนื่องจากสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 ยังคงอยู่กับโลกของเราไปอีกระยะเวลาหนึ่ง ดังนั้น ฝ่ายทรัพยากรบุคคลจึงรับหน้าที่ทำการศึกษาวิธีการจัดทำข้อมูลและเพิ่มเติมเครื่องมือสำหรับการจัดทำหลักสูตรออนไลน์ให้มีความเหมาะสมกับบริบทขององค์กรมากที่สุด

- อบรมภายใน ตามนโยบายหลักบริษัทฯ ยังคงมุ่งเน้นสนับสนุนการอบรมความรู้ ทักษะ ให้สอดคล้องกับความสามารถหลักขององค์กรเป็นสำคัญ ด้วยคาดหวังว่าจะช่วยทำให้เกิดศักยภาพเชิงการแข่งขันได้ และสนับสนุนการเติบโตของบริษัทในอนาคต สำหรับหลักสูตรที่บริษัทฯ ต้องให้ความสำคัญและปฏิบัติตามอย่างต่อเนื่องแม้ว่าต้องเจอข้อจำกัดต่าง ๆ คือ การอบรมความรู้เบื้องต้นให้กับพนักงานใหม่ เนื่องจากเป็นข้อมูลที่สำคัญต่อการเริ่มต้นปฏิบัติงาน ประกอบด้วย จริยธรรมและจรรยาบรรณองค์กร การปฏิบัติงานภายใต้ข้อบังคับของบริษัทและข้อปฏิบัติเชิงป้องกันของการต่อต้านทุจริตในรูปแบบต่าง ๆ หลักสุขอนามัยและความปลอดภัย ตลอดจนพฤติกรรมที่เหมาะสมสอดคล้องกับวัฒนธรรมขององค์กร เป็นต้น

นอกเหนือจากนั้น ยังได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการอบรมร่วมกับคู่ค้าเกี่ยวกับรายละเอียดข้อมูลสินค้าอย่างเข้มงวด ซึ่งจะเชื่อมโยงไปถึงประโยชน์ของการมีความรับผิดชอบต่อผู้บริโภคด้วยความจริงใจ ถึงแม้ว่าในปี 2563 บริษัทฯ ไม่สามารถพบปะหารือกับคู่ค้าได้เหมือนเดิม แต่บริษัทฯ ได้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการฝึกอบรมหรือการประชุมมาใช้ในการสื่อสารทางออนไลน์ทดแทน เช่น การใช้ซอฟต์แวร์ประชุมทางไกลมากขึ้น (Zoom System) ดังนั้น บริษัทฯ ยังมีความเชื่อมั่นว่าบุคลากรของบริษัทยังคงเป็นผู้มีความพร้อมสำหรับการให้บริการลูกค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพเช่นเดิม

- อบรมภายนอก ด้วยนโยบายหลักของบริษัทได้สนับสนุนให้มีการอบรมภายนอกในหลักสูตรเฉพาะด้านตามความจำเป็นของฝ่ายงานต่าง ๆ รวมทั้งมุ่งเน้นการส่งเสริมความรู้ภายใต้กฎหมายและข้อบังคับต่าง ๆ อันเป็นการสนับสนุนเป้าหมายเป็นบริษัทจดทะเบียนที่ยึดมั่นในการบริหารงานที่มีธรรมาภิบาลที่เป็นเลิศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในฐานะการเป็นสมาชิกที่ดีของการเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งในช่วงวิกฤติของโรคระบาดโควิด-19 นี้ แม้เกิดข้อจำกัดในการส่งพนักงานไปเข้าร่วมอบรมภายนอก แต่บริษัทฯ ได้ปรับรูปแบบการพัฒนาความรู้และการรับรู้ข่าวสารให้ทันต่อสถานการณ์ได้ดี โดยจัดให้มีหน่วยงานกลางคือ ฝ่ายเลขานุการ รับผิดชอบหน้าที่คอยจัดหาข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาองค์กรในด้านต่าง ๆ

ทำการคัดกรองความรู้ ข่าวสาร และนำเสนอไปยังผู้บริหาร รวมทั้งผู้เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการประยุกต์ใช้ การแก้ไข พัฒนางานอยู่เป็นประจำ อาทิ การจัดทำเอกสารข่าวภายในองค์กร (CSS Executive News) ที่จะรวบรวมข่าวสารสำคัญจากแหล่งข่าวที่น่าเชื่อถือไว้ให้ศึกษา เช่น ข่าวสารจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย(ตลท.) สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์(ก.ล.ต.) ฯลฯ

นอกจากนั้นบริษัท ฯ ยังได้ตระหนักถึงการส่งเสริมความรู้ที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายด้านความยั่งยืน มาโดยตลอด โดยปีนี้บริษัทฯ ได้คำนึงถึงการป้องกันผลกระทบเชิงลบและส่งเสริมผลกระทบเชิงบวกต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ได้แก่ หลักสูตร แนวทางการกำหนดราคาคาร์บอนภายในองค์กร และ หลักสูตร GREEN OFFICE เป็นต้น

3. ด้านการบริหารจัดการอย่างมีคุณภาพและมีความปลอดภัย (SQM : Safety & Quality Management)

บริษัท ฯ มีเป้าหมายสำคัญมุ่งสู่การสร้างคุณภาพชีวิตที่ดี มีความปลอดภัยให้กับพนักงาน ด้วยการส่งเสริมความปลอดภัย ในระบบการปฏิบัติงานภายใต้มาตรฐานสากล ท่ามกลางวิกฤติโรคระบาดโควิด-19 ในปี 2563 นี้ ทำให้บริษัท ฯ ต้องทำงานหนัก เพิ่มขึ้นทั้งในด้านการออกนโยบายฉุกเฉิน หรือการกำหนดมาตรการใหม่ ๆ เพื่อการป้องกันพนักงานและบุคคลที่เกี่ยวข้อง ไม่ให้เกิดความเสี่ยงจากการติดเชื้อจากโรคระบาดดังกล่าว

- การให้ความรู้ด้านความปลอดภัย บริษัท ฯ มีนโยบายการให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการงานอย่างมีคุณภาพ และมีความปลอดภัย โดยกำหนดไว้ในแผนการพัฒนามูลฐานประจำปี ซึ่งในปีนี้ได้ทบทวนเนื้อหาที่เหมาะสม กับสถานการณ์ อาทิ หลักสูตร 5 ส. เพื่อคุณภาพและความปลอดภัยอย่างยั่งยืน หลักสูตร กลยุทธ์การสื่อสาร และการจัดการองค์กรในภาวะวิกฤต หลักสูตรการขับอย่างปลอดภัย/การบำรุงรักษารถ/การใช้รถอย่างประหยัด พลังงานและหลักสูตร ความปลอดภัยเพื่อลดความเสี่ยง ฯลฯ และภายหลังการอบรมจะมีหัวหน้างานทำหน้าที่ติดตามผล และเน้นย้ำความสำคัญสื่อสารบริเวณหน้างานอย่างต่อเนื่อง รวมถึงพิจารณาการเข้าอบรมหลักสูตรที่จำเป็น สำหรับความเชี่ยวชาญ อาทิ หลักสูตรช่างไฟฟ้าภายในอาคารระดับ 1 หลักสูตรการอบรมทบทวนการทำงานกับปั้นจั่น ชนิดเคลื่อนที่ (รถปั้นจั่น) และระงับอัคคีภัยขั้นต้น(ซ้อมหนีไฟ)

นอกจากนี้ การบริหารจัดการคุณภาพและความปลอดภัย เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน โดยแบ่งเป็น 4 ด้านดังนี้

- ด้านระบบ บริษัท ฯ มีการยกระดับด้วยการขยายขอบเขตการดำเนินงานระบบคุณภาพ ISO 9001 : 2015 เกี่ยวกับระบบการใช้รถส่วนกลาง รวมทั้งได้ทบทวนแผนงานการบริหารจัดการระบบความปลอดภัยอาชีวอนามัยให้เป็นปัจจุบัน
- ด้านเครื่องมืออุปกรณ์ บริษัท ฯ จัดทำแผนการตรวจเช็คอุปกรณ์ก่อนการใช้งานอย่างเป็นระบบ ให้กับพนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้อง รวมถึงผู้รับเหมาช่วง เพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ
- ด้านพนักงาน บริษัท ฯ กำหนดให้พนักงานที่ใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ต่าง ๆ ต้องผ่านการอบรมทั้งตามแผนพัฒนา และหลักสูตรที่มีความจำเป็นตามสถานการณ์ และมีเอกสารรับรองจากสถาบันที่มีความน่าเชื่อถือ
- ด้านองค์กร
  - บริษัท ฯ ประชาสัมพันธ์ข่าวสารให้พนักงานทุกคนรับทราบในทุกช่องทางการสื่อสาร อาทิทางระบบ Intranet บอร์ดประชาสัมพันธ์และผ่านระบบการประชุมต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกองค์กร
  - บริษัท ฯ เข้มงวดการตรวจสอบระบบคุณภาพและความปลอดภัยภายใต้กฎหมาย และให้สอดคล้อง กับแนวทางรักษาสีสิ่งแวดล้อม
  - บริษัท ฯ จัดพื้นที่การทำงานให้เหมาะสมและสะดวกในการปฏิบัติงาน เพื่อลดการเกิดอุบัติเหตุ จากการใช้พื้นที่
  - บริษัท ฯ ได้ให้ความรู้ความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยฯ ที่ถูกต้องกับบริษัทผู้รับเหมาช่วงและผู้รับเหมาย่อย

จากการบริหารจัดการด้านความปลอดภัยและอาชีวอนามัยอย่างเป็นรูปธรรม จึงทำให้ในปี 2563 บริษัท ฯ ไม่เกิดสถิติในการ เกิดอุบัติเหตุจากการทำงานถึงขั้นหยุดงานหรือเสียชีวิตแต่อย่างใด

ความร่วมมือของพนักงานด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณและการกำกับดูแลกิจการ

คณะกรรมการได้จัดให้มีนโยบายและส่งเสริมให้พนักงานทุกคนของบริษัท ยึดถือปฏิบัติตามหลักจริยธรรมและจรรยาบรรณของบริษัท รวมถึงนโยบายการกำกับดูแลกิจการ โดยได้นำหลักจริยธรรมและจรรยาบรรณธุรกิจมาบรรจุเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรการปฐมนิเทศพนักงานใหม่ ในวันเริ่มงานวันแรกพนักงานจะได้รับคำชี้แจงและทำความเข้าใจเพื่อยึดถือปฏิบัติ นอกจากนี้ยังมีการสื่อสารให้พนักงานทราบถึงนโยบายการกำกับดูแลกิจการของบริษัทอย่างต่อเนื่อง เช่น บอร์ดประชาสัมพันธ์ และช่องทางการสื่อสารระบบอิเล็กทรอนิกส์ (Intranet) โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างความตระหนักและให้ความสำคัญ และเป็นหน้าที่ของทุกคนที่ต้องช่วยกันปฏิบัติให้การดำเนินงานของบริษัทเกิดความสอดคล้องและเป็นไปตามเจตนารมณ์อย่างเคร่งครัด โดยในปีที่ผ่านมาไม่มีกรณีที่พนักงานไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติผิดจรรยาบรรณและนโยบายการกำกับดูแลกิจการของบริษัท

ข้อพิพาทด้านแรงงานที่สำคัญในรอบระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมา

-ไม่มี-

การกำกับดูแลกิจการ

นโยบายการกำกับดูแลกิจการ

บริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน) มุ่งมั่นต่อการดำเนินธุรกิจให้เติบโตอย่างมั่นคง และยั่งยืน โดยมีเป้าหมายความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจด้านวิศวกรรมสื่อสารและการให้บริการจัดจำหน่ายสินค้าวิศวกรรมระบบ ให้เป็นที่ยอมรับและเชื่อถืออย่างกว้างขวางด้วยการจัดการอย่างมีคุณภาพระดับมาตรฐานสากล โดยยึดมั่นในความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้เสียต่อการดำเนินธุรกิจ ด้วยการบริหารจัดการธุรกิจด้วยความเป็นธรรม โปร่งใสและตรวจสอบได้ ตามหลักธรรมาภิบาลและหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี นอกจากนี้คณะกรรมการบริษัทมุ่งมั่นที่จะพัฒนาและยกระดับของการกำกับดูแลกิจการของบริษัทอย่างต่อเนื่อง โดยกำหนดให้มีการทบทวนทุกปีและปรับปรุงอยู่เสมอ เพื่อให้สอดคล้องกับกฎเกณฑ์และสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้การปฏิบัติงานในเรื่องดังกล่าวมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และคณะกรรมการบริษัท เชื่อมั่นว่าการปฏิบัติงานด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดี ให้ประสบผลสำเร็จต้องได้รับความร่วมมือและยึดถือปฏิบัติร่วมกันทั้งองค์กร จึงกำหนดเป็นแนวนโยบายให้ผู้บริหาร พนักงานและบุคลากรทุกคนของบริษัทต้องปฏิบัติตามนโยบาย จริยธรรมและแนวปฏิบัติต่าง ๆ ตามนโยบายการกำกับดูแลกิจการ รวมถึงจัดให้มีการสื่อสาร สร้างความเข้าใจ และมีการติดตามผลการปฏิบัติงานในด้านการกำกับดูแลกิจการภายในองค์กรอย่างต่อเนื่อง จึงได้กำหนดนโยบายการกำกับดูแลกิจการและจริยธรรมธุรกิจ เพื่อเป็นกรอบในการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. คณะกรรมการบริษัทฯ ผู้บริหาร และพนักงานทุกคนจะต้องยึดมั่นคํามือหลักการกำกับดูแลกิจการและจริยธรรมธุรกิจของบริษัท เป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติหน้าที่และยึดถือเป็นคติประจำใจในการปฏิบัติงาน
2. คณะกรรมการบริษัทฯ มีบทบาทสำคัญร่วมกับผู้บริหารในการกำหนดวิสัยทัศน์ กลยุทธ์ เป้าหมายในการดำเนินธุรกิจ โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผล ความโปร่งใส โดยยึดมั่นในความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย
3. คณะกรรมการบริษัทฯ และผู้บริหารจะต้องเป็นผู้นำในเรื่องจริยธรรมและเป็นตัวอย่างในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ ตามแนวปฏิบัติด้านจริยธรรมธุรกิจของบริษัท

บริษัทมีนโยบายการปฏิบัติตามข้อพึงปฏิบัติที่ดี (Code of Best Practice) เพื่อเสริมสร้างความโปร่งใส และเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินธุรกิจของบริษัท อันจะทำให้เกิดความเชื่อมั่นในกลุ่มผู้ถือหุ้น ผู้ลงทุน และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ดังนั้น คณะกรรมการบริษัทจึงได้มีการกำหนดหลักการกำกับดูแลกิจการ ซึ่งเป็นการปฏิบัติตามแนวทางการกำกับดูแลกิจการที่ดี ซึ่งกำหนดโดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยหลักการการกำกับดูแลกิจการของบริษัทครอบคลุมหลักการ 5 หมวด ดังนี้

1. สิทธิของผู้ถือหุ้น (Rights of Shareholders)
2. การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน (Equitable Treatment of Shareholders)
3. การคำนึงถึงบทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย (Roles of Stakeholders)
4. การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส (Disclosure and Transparency)
5. ความรับผิดชอบต่อคณะกรรมการ (Board Responsibilities)

ทั้งนี้คณะกรรมการบริษัทได้กำหนดให้เผยแพร่แนวทางการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทเพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่ายทราบผ่านเว็บไซต์ของบริษัท ภายใต้หัวข้อนักลงทุนสัมพันธ์ หัวข้อย่อยการกำกับดูแลกิจการ นอกจากนี้บริษัทยังได้จัดทำจริยธรรมและจรรยาบรรณธุรกิจ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของกรรมการผู้บริหารและพนักงานของบริษัท ซึ่งได้เผยแพร่ไว้ในช่องทางการสื่อสารภายในองค์กรระบบอิเล็กทรอนิกส์ (intranet) โดยในปี 2563 บริษัทได้ดำเนินกิจการภายใต้แนวนโยบายการกำกับดูแลกิจการดังกล่าวข้างต้นในแต่ละหมวดโดยมีรายละเอียดดังนี้

หมวดที่ 1 สิทธิของผู้ถือหุ้น (The Rights of Shareholders)

คณะกรรมการตระหนักและให้ความสำคัญในสิทธิพื้นฐานต่าง ๆ ของผู้ถือหุ้น ทั้งในฐานะของเจ้าของบริษัท และในฐานะนักลงทุนในหลักทรัพย์ เช่นสิทธิในการซื้อขายหรือโอนหลักทรัพย์ที่ตนถืออยู่ สิทธิในการได้รับข้อมูลของบริษัทอย่างเพียงพอ สิทธิในการได้รับส่วนแบ่งกำไรจากบริษัท สิทธิต่าง ๆ ในการประชุมผู้ถือหุ้น สิทธิในการแสดงความคิดเห็น สิทธิในการร่วมตัดสินใจในเรื่องสำคัญของบริษัท เช่น การจัดสรรเงินปันผล การแต่งตั้งหรือถอดถอนกรรมการ การแต่งตั้งผู้สอบบัญชี การอนุมัติธุรกรรมที่สำคัญและมีผลต่อทิศทางในการดำเนินธุรกิจของบริษัท เป็นต้น รวมทั้งมีเจตนารมณ์ที่ชัดเจนที่จะไม่กระทำการใด ๆ อันเป็นการลดทอนสิทธิขั้นพื้นฐานของผู้ถือหุ้นและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ถือหุ้นในการใช้สิทธิในเรื่องต่าง ๆ ที่ผู้ถือหุ้นสมควรได้รับด้วย

1.1 การปกป้องสิทธิผู้ถือหุ้น

คณะกรรมการบริษัทตระหนักและให้ความสำคัญถึงหน้าที่ในการดูแลและปกป้องสิทธิของผู้ถือหุ้น รวมถึงคุ้มครองและส่งเสริมผู้ถือหุ้นทุกรายให้ได้รับและใช้สิทธิขั้นพื้นฐานของตนตามกฎหมายและข้อบังคับของบริษัทอย่างเหมาะสม เท่าเทียมและเป็นธรรม ตามข้อบังคับของบริษัท และสอดคล้องตามข้อบังคับและระเบียบของสำนักงาน คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (กลต.) และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ตลท.) รวมถึงกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยสิทธิพื้นฐานของผู้ถือหุ้นได้แก่ การซื้อ การขาย การโอนหุ้น การมีส่วนแบ่งในกำไรของกิจการ การได้รับข่าวสารข้อมูลของบริษัทอย่างเพียงพอ การเข้าร่วมประชุมเพื่อใช้สิทธิออกเสียงในที่ประชุมผู้ถือหุ้น เพื่อพิจารณาแต่งตั้ง ถอดถอน และกำหนดค่าตอบแทนกรรมการ แต่งตั้งและกำหนดค่าตอบแทนผู้สอบบัญชี และพิจารณาเรื่องที่มีผลกระทบ ต่อบริษัท อาทิเช่น การจัดสรรเงินปันผล การกำหนดหรือการแก้ไขข้อบังคับบริษัทและหนังสือบริคณห์สนธิ การลดทุน หรือเพิ่มทุน และการอนุมัติรายการพิเศษต่าง ๆ เป็นต้น ทั้งนี้บริษัทไม่มีการกำหนดนโยบาย ในลักษณะกีดกันในการ ติดต่อสื่อสารกันของผู้ถือหุ้น และไม่มียุทธศาสตร์ในการทำข้อตกลงระหว่างผู้ถือหุ้นที่มีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อบริษัท หรือผู้ถือหุ้นรายอื่น

1.2 การประชุมผู้ถือหุ้น

บริษัทได้จัดให้มีการประชุมสามัญประจำปีทุกปีโดยจะจัดภายใน 4 เดือนนับจากวันสิ้นสุดรอบบัญชี ในแต่ละปี สำหรับการ ประชุมผู้ถือหุ้นคราวอื่นจะเป็นการประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้น ซึ่งคณะกรรมการบริษัทจะเรียกประชุมตามที่เห็นสมควร โดยคณะกรรมการบริษัทมีแนวนโยบายในการสนับสนุนและจัดให้มีกระบวนการต่าง ๆ ที่ช่วยอำนวยความสะดวก ในการประชุม เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้ถือหุ้นทุกราย รวมถึงผู้ลงทุนสถาบันเข้าประชุมและใช้สิทธิออกเสียง ลงคะแนนด้วย นอกจากนี้บริษัทให้ความสำคัญกับการกำหนดวัน เวลา และสถานที่ประชุมให้มีความเหมาะสม และสะดวกในการเข้าร่วมประชุมของผู้ถือหุ้นทุกราย รวมถึงเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นสามารถเสนอวาระการประชุมเป็นการ ล่วงหน้าก่อนวันประชุมผู้ถือหุ้นได้ตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไขและวิธีการที่บริษัทหรือกฎเกณฑ์และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกำหนด รวมถึงเผยแพร่รายละเอียดหลักทรัพย์ ช่องทาง ช่วงเวลา และผลการเสนอให้ผู้ถือหุ้นทราบผ่านทางเว็บไซต์ ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ตลท.) รวมถึงในการประชุมผู้ถือหุ้น บริษัทได้จัดทำหนังสือเชิญประชุม ที่ระบุวาระ การประชุม วัตถุประสงค์ เหตุผล ความเห็นและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการบริษัทอย่างชัดเจน พร้อมเอกสารข้อมูล ที่เกี่ยวข้องแต่ละวาระการประชุม ทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษ เพื่อเผยแพร่บนเว็บไซต์ของบริษัทและจัดส่งให้ผู้ถือหุ้น ล่วงหน้าทางไปรษณีย์ เพื่อให้ผู้ถือหุ้นมีข้อมูลและระยะเวลาที่เพียงพอต่อการพิจารณาตัดสินใจ ในแต่ละวาระอย่างมี ประสิทธิภาพ และหากผู้ถือหุ้นท่านใดมีข้อสงสัย สามารถส่งคำถามที่ต้องการให้ตอบในที่ประชุมผู้ถือหุ้นเป็นการล่วงหน้า ตามช่องทางและหลักเกณฑ์ที่บริษัทกำหนด หรือสามารถสอบถาม เสนอแนะ หรือแสดงข้อคิดเห็นในวาระที่เกี่ยวข้อง ในวันประชุมผู้ถือหุ้นได้ และภายหลังการประชุมบริษัทจัดให้มีการบันทึกและจัดทำรายงานการประชุมผู้ถือหุ้นที่ถูกต้อง ครบถ้วนและสามารถตรวจสอบได้

โดยในปี 2563 บริษัทได้จัดการประชุมสามัญผู้ถือหุ้น ในวันอังคารที่ 30 มิถุนายน 2563 เวลา 10.00 น. ณ ห้องจูปีเตอร์ 4-6 อาคารอิมแพคชาเลนเจอร์ เมืองทองธานี เลขที่ 99 ถนนปิ่นเกล้า ตำบลบ้านใหม่ อำเภopakเกร็ด จังหวัดนนทบุรี โดยในระหว่างการประชุมบริษัทไม่ได้เพิ่มวาระการประชุมหรือเปลี่ยนแปลงข้อมูลสำคัญโดยไม่ได้แจ้งให้ผู้ถือหุ้นทราบ ล่วงหน้า โดยในการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2563 บริษัทได้ดำเนินการดังนี้

ก่อนการประชุมผู้ถือหุ้น

1. บริษัทเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นได้มีส่วนร่วมโดยการเสนอระเบียบวาระการประชุมสามัญผู้ถือหุ้น และการเสนอชื่อบุคคล เพื่อเข้าดำรงตำแหน่งกรรมการ รวมทั้งการส่งคำถามล่วงหน้าก่อนที่จะมีการจัดการประชุมสามัญผู้ถือหุ้น สำหรับการ ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2563 บริษัทกำหนดให้ผู้ถือหุ้นเสนอวาระและรายชื่อบุคคลเพื่อพิจารณาเข้ารับการสรรหาเป็นกรรมการของบริษัทเป็นการล่วงหน้า ได้ตั้งแต่วันที่ 9 ตุลาคม 2562 จนถึงวันที่ 15 มกราคม 2563 โดยบริษัท แจ้งให้ผู้ถือหุ้นทราบ ผ่านระบบข่าวของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พร้อมทั้งประกาศหลักเกณฑ์ และระบุ ขั้นตอนที่ต้องชัดเจน ไว้ในเว็บไซต์ของบริษัทที่ www.cssthai.com ที่เมนู “ข้อมูลนักลงทุน” ภายใต้หัวข้อ “ประชุมผู้ถือหุ้น” ทั้งนี้ในช่วงเวลาของการรับเรื่อง ปรากฏว่าไม่มีผู้ถือหุ้นท่านใดเสนอวาระการประชุม หรือเสนอรายชื่อบุคคล ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมในการดำรงตำแหน่งกรรมการมายังบริษัท
2. บริษัทแจ้งกำหนดการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นเป็นการล่วงหน้า เพื่อให้ผู้ถือหุ้นสามารถจัดสรรเวลาในการเข้าร่วมประชุม ได้อย่างเหมาะสม

3. บริษัทเผยแพร่หนังสือเชิญประชุมและเอกสารประกอบการประชุมโดยได้จัดทำทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษสำหรับผู้ถือหุ้นต่างชาติ ให้ผู้ถือหุ้นทราบผ่านเว็บไซต์ของบริษัทเป็นเวลาประมาณ 30 วันก่อนวันประชุมผู้ถือหุ้น โดยในปี 2563 บริษัทเผยแพร่นหนังสือเชิญประชุมและเอกสารประกอบการประชุมบนเว็บไซต์เมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2563
4. การนำเสนอและจัดส่งข้อมูลให้ผู้ถือหุ้น บริษัทมอบหมายให้ บริษัท ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ (ประเทศไทย) จำกัด ซึ่งเป็นนายทะเบียนหลักทรัพย์ของบริษัทฯเป็นผู้ดำเนินการจัดส่งหนังสือเชิญประชุมและเอกสารประกอบการประชุมซึ่งระบุวาระการประชุม วัตถุประสงค์ เหตุผล ความเห็นของคณะกรรมการ และข้อมูลต่าง ๆ ที่สำคัญต่อการพิจารณาตัดสินใจ รวมทั้งบริษัทได้จัดทำเป็นภาษาอังกฤษสำหรับผู้ถือหุ้นที่เป็นชาวต่างชาติ และได้จัดส่งให้กับผู้ถือหุ้นล่วงหน้าก่อนวันประชุม ไม่น้อยกว่า 21 วัน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ถือหุ้นมีเวลาศึกษาข้อมูลและตัดสินใจอย่างเพียงพอ นอกจากนี้บริษัทยังได้ลงประกาศในหนังสือพิมพ์ เพื่อแจ้งกำหนดวัน เวลา สถานที่และวาระการประชุม ติดต่อกัน 3 วันก่อนวันประชุม
5. บริษัทจัดส่งหนังสือมอบฉันทะตามแบบที่กฎหมายกำหนด พร้อมทั้งคำแนะนำในการมอบฉันทะ ไปพร้อมกับหนังสือเชิญประชุม เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ถือหุ้นที่ไม่สามารถเข้าร่วมประชุมได้ด้วยตนเองเพื่อมอบฉันทะให้ผู้อื่นหรือแต่งตั้งกรรมการอิสระท่านใดท่านหนึ่งตามที่จะระบุในหนังสือมอบฉันทะให้เป็นผู้รับมอบฉันทะเพื่อร่วมประชุมและออกเสียงตามที่คุณถือหุ้นระบุได้ รวมทั้งจัดเตรียมเอกสารแนบไปไว้ให้บริการผู้รับมอบฉันทะโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย
6. สำหรับวาระการเลือกตั้งกรรมการมีการระบุข้อมูล ประวัติการศึกษา ประวัติการทำงาน จำนวนบริษัทที่ดำรงตำแหน่ง กรรมการทั้งที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์ และไม่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์ จำนวนปีที่ดำรงตำแหน่ง ประเภทกรรมการที่เสนอ และการเข้าร่วมประชุมในปีที่ผ่านมา รวมถึงแสดงนโยบาย หลักเกณฑ์และแนวทางในการพิจารณาสรรหากรรมการในหนังสือเชิญประชุม เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาตัดสินใจของผู้ถือหุ้น
7. สำหรับวาระกำหนดค่าตอบแทนกรรมการประจำปี คณะกรรมการได้จัดให้มีกระบวนการในการกำหนดค่าตอบแทนที่โปร่งใส และได้รับการอนุมัติจากผู้ถือหุ้น โดยการพิจารณากำหนดค่าตอบแทนของกรรมการนั้น บริษัทได้เสนอต่อผู้ถือหุ้นเพื่อพิจารณาอนุมัติค่าตอบแทนทุกรูปแบบทั้งในรูปแบบค่าตอบแทนรายเดือน ค่าตอบแทนที่เป็นเบี้ยประชุม และค่าตอบแทนที่เป็นบำเหน็จ โดยแยกการนำเสนอเป็นรายละเอียดและรายตำแหน่ง รวมถึงแสดงนโยบาย และแนวทางในการพิจารณากำหนดค่าตอบแทนในหนังสือเชิญประชุม เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาตัดสินใจของผู้ถือหุ้น
8. บริษัทเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นสามารถจัดส่งคำถามที่ต้องการให้ชี้แจงในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับระเบียบวาระการประชุมได้ล่วงหน้า ก่อนวันประชุมผ่านอีเมลแอดเดรสของเลขานุการคณะกรรมการบริษัท secretary@cssthailand.com หรือจัดส่งเอกสารคำถามทางไปรษณีย์ โดยเจ้าหน้าที่ของถึงฝ่ายเลขาและส่วนผู้ถือหุ้น (นักลงทุนสัมพันธ์) บริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน) เลขที่ 329 หมู่ 3 ตำบลบ้านใหม่ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี 11120

วันประชุมผู้ถือหุ้น

บริษัทสนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้ถือหุ้นทุกราย รวมถึงผู้ลงทุนสถาบันใช้สิทธิเข้าร่วมประชุมและออกเสียงลงคะแนน ในการประชุมผู้ถือหุ้น โดยอำนวยความสะดวกและจัดการประชุมอย่างโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ รวมถึงไม่กระทำการใด ๆ อันเป็นการกีดกันสิทธิของผู้ถือหุ้น และเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นได้ซักถามและแสดงความคิดเห็น ได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ในการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2563 บริษัทได้ดำเนินการต่าง ๆ ในวันประชุมดังนี้

1. บริษัทได้อำนวยความสะดวกและส่งเสริมให้ผู้ถือหุ้นทุกรายเข้าร่วมประชุมโดยจัดสถานที่ประชุมที่สามารถเดินทางได้สะดวก อีกทั้งยังจัดบริการรถรับส่งผู้ถือหุ้นมายังสถานที่จัดประชุมโดยระบุจุดรับส่งในจดหมายเชิญประชุมอย่างชัดเจน
2. บริษัทได้จัดเตรียมบุคคลกร ระบบเทคโนโลยี โดยใช้ระบบบาร์โค้ดที่แสดงเลขทะเบียนของผู้ถือหุ้นแต่ละราย เพื่ออำนวยความสะดวกในการรับลงทะเบียนและตรวจสอบเอกสารให้แก่ผู้เข้าร่วมประชุมอย่างเหมาะสม เพียงพอ สะดวก รวดเร็ว โดยบริษัทใช้บริการระบบจัดประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัท แอฟฟินีตี้ รีเลชั่น จำกัด ตั้งแต่การลงทะเบียน การนับคะแนน และการประมวลผล ซึ่งสามารถแสดงผลคะแนนให้ที่ประชุมทราบโดยทันที และโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้
3. จัดเตรียมบัตรลงคะแนนให้แก่ผู้ถือหุ้นในการประชุม
4. กรรมการบริษัทและผู้บริหารระดับสูงของบริษัท รวมทั้งประธานกรรมการและประธานกรรมการชุดย่อยทุกคนได้เข้าร่วมประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปีเพื่อชี้แจงและตอบข้อซักถามตลอดจนรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะจากผู้ถือหุ้น นอกจากนี้ผู้สอบบัญชีของบริษัทได้เข้าร่วมประชุมสามัญผู้ถือหุ้นเพื่อตอบข้อซักถามให้แก่ผู้ถือหุ้น

5. แจ้งให้ผู้ถือหุ้นรับทราบก่อนเริ่มดำเนินการประชุมถึงหลักเกณฑ์ วิธีการในการเข้าร่วมประชุม การมอบฉันทะ และการใช้บัตรลงคะแนนเสียง รวมถึงอธิบายหลักเกณฑ์และวิธีการออกเสียงลงคะแนนและนับคะแนนเสียงให้ผู้ถือหุ้นรับทราบ
6. บริษัทให้สิทธิผู้ถือหุ้นในการออกเสียงลงคะแนน 1 หุ้นต่อ 1 เสียง
7. จัดให้มีบุคคลที่เป็นอิสระอันได้แก่ตัวแทนผู้สอบบัญชี หรือผู้ถือหุ้นรายย่อยร่วมตรวจสอบการลงคะแนนในการประชุมผู้ถือหุ้นและเปิดเผยไว้ในรายงานการประชุมผู้ถือหุ้นด้วย
8. จัดให้มีที่ปรึกษาทางกฎหมายเข้าร่วมประชุมผู้ถือหุ้นและเปิดเผยไว้ในรายงานการประชุมผู้ถือหุ้นด้วย
9. บริษัทให้สิทธิแก่ผู้ถือหุ้นที่เข้าประชุมภายหลังจากที่ได้เริ่มประชุมแล้ว มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนสำหรับวาระที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาและยังไม่ได้มีการลงมติ และนับเป็นองค์ประชุมตั้งแต่วาระที่ได้เข้าประชุมและออกเสียงเป็นต้นไป ดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุมที่กำหนดไว้ในหนังสือเชิญประชุม โดยรายละเอียดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในแต่ละวาระได้แจ้งแก่ผู้ถือหุ้นในหนังสือเชิญประชุมแล้ว และบริษัทไม่มีการเพิ่มวาระการประชุมหรือเปลี่ยนแปลงข้อมูลสำคัญโดยไม่แจ้งให้ผู้ถือหุ้นทราบล่วงหน้า
10. ในวาระเลือกตั้งกรรมการแทนกรรมการที่ออกตามวาระ บริษัทกำหนดให้ผู้ถือหุ้นลงคะแนนเลือกตั้งกรรมการเป็นรายบุคคล
11. บริษัทเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ หรือตั้งคำถามในวาระต่าง ๆ อย่างอิสระก่อนการลงมติ และบันทึกคำถามคำตอบไว้อย่างชัดเจนในรายงานการประชุม

ภายหลังการประชุมผู้ถือหุ้น

1. บริษัทจัดให้มีการแจ้งมติที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นและผลการลงคะแนนมติ ผ่านระบบข่าวของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ตลท.) ภายในระยะเวลาที่ ตลท.กำหนด
2. หลังจากประชุมผู้ถือหุ้นสิ้นสุดลง บริษัทจัดทำรายงานการประชุมผู้ถือหุ้นอย่างละเอียดครบถ้วนพร้อมทั้งระบุคะแนนเสียงที่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย คัดค้าน และบัตรเสียในทุก ๆ วาระที่ต้องมีการลงคะแนนเสียง และจัดส่งให้กับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ภายใน 14 วันหลังจากวันประชุม พร้อมทั้งเผยแพร่บนเว็บไซต์ของบริษัทที่ www.cssthai.com > นักลงทุนสัมพันธ์ > ข้อมูลผู้ถือหุ้น เพื่อให้ผู้ถือหุ้นสามารถตรวจสอบได้
3. เผยแพร่บันทึกภาพบรรยากาศการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นบนเว็บไซต์ของบริษัท www.cssthai.com > นักลงทุนสัมพันธ์ > ข้อมูลนำเสนอแบบมัลติมีเดีย เพื่อให้ผู้ถือหุ้นที่ไม่ได้เข้าร่วมประชุมได้รับทราบข้อมูลและบรรยากาศในการประชุม

ทั้งนี้ในปี 2563 บริษัทได้รับคะแนน 100 คะแนนจากการประเมินตามโครงการประเมินคุณภาพการจัดประชุมสามัญผู้ถือหุ้น ซึ่งประเมินโดยสมาคมส่งเสริมการลงทุนไทย

หมวดที่ 2 การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน (The Equitable Treatment of Shareholder)

คณะกรรมการบริษัทให้ความสำคัญต่อการปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นและให้โอกาสแก่ผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกันทุกรายและกำหนดให้สิทธิออกเสียงในที่ประชุมเป็นไปตามจำนวนหุ้น โดยหนึ่งหุ้นมีสิทธิเท่ากับหนึ่งเสียงและไม่กระทำการใด ๆ ที่เป็นการจำกัดหรือละเมิดสิทธิหรือสิทธิของผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ผู้ถือหุ้นส่วนน้อย นักลงทุนสถาบัน ผู้ถือหุ้นต่างชาติ จึงกำหนดแนวนโยบายในการดูแล ปกป้องและสนับสนุนให้ผู้ถือหุ้นทุกรายได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม ดังนี้

1. บริษัทกำหนดให้กรรมการอิสระเป็นผู้มีหน้าที่ดูแลผู้ถือหุ้นส่วนน้อย โดยผู้ถือหุ้นส่วนน้อยสามารถเสนอแนะความคิดเห็นหรือข้อร้องเรียนไปยังกรรมการอิสระซึ่งจะพิจารณาดำเนินการให้เหมาะสมในแต่ละเรื่อง เช่น หากเป็นข้อร้องเรียน กรรมการอิสระจะดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงและหาวิธีแก้ไขให้เหมาะสม กรณีเป็นข้อเสนอแนะที่เป็นเรื่องสำคัญและมีผลต่อผู้มีส่วนได้เสียโดยรวมหรือมีผลต่อการประกอบธุรกิจของบริษัท กรรมการอิสระจะเสนอเรื่องดังกล่าวต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อพิจารณากำหนดเป็นวาระการประชุมในการประชุมผู้ถือหุ้น
2. บริษัทได้กำหนดมาตรการการป้องกันการใช้อ้างอิงข้อมูลภายในโดยมิชอบ (Insider trading) ของบุคคลที่เกี่ยวข้องซึ่งหมายถึง กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลภายใน (รวมทั้งคู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของบุคคลดังกล่าว) โดยห้ามบุคคลที่เกี่ยวข้องทำการซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัทเป็นระยะเวลาอย่างน้อย 1 เดือนก่อนมีการเปิดเผยงบการเงินรายไตรมาส และงบการเงินประจำปีและควรรอคอยอย่างน้อย 24 ชั่วโมง ภายหลังการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวให้แก่สาธารณชนแล้ว รวมทั้งห้ามไม่ให้เปิดเผยข้อมูลนั้นต่อบุคคลอื่นด้วย
3. บริษัทได้กำหนดให้กรรมการ และผู้บริหารเกี่ยวกับหน้าที่ที่ผู้บริหารต้องรายงานการถือหลักทรัพย์ในบริษัท และบทกำหนดโทษตาม พ.ร.บ. หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 และตามข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์

แห่งประเทศไทย และในกรณีที่กรรมการหรือผู้บริหารมีการซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัท ต้องรายงานการถือหลักทรัพย์ในบริษัทของตนเอง คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะตามมาตรา 59 แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 ภายใน 3 วันทำการ ให้สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ทราบเพื่อเผยแพร่ต่อสาธารณะต่อไป

4. คณะกรรมการบริษัท ตระหนักถึงความสำคัญในการป้องกันความขัดแย้งของผลประโยชน์ จึงได้กำหนดให้ กรรมการและผู้บริหารระดับสูง (ตามคำนิยามของ ก.ล.ต.และ ตลท.) เปิดเผยข้อมูลเพื่อความโปร่งใสและตรวจสอบได้ โดยการจัดทำรายงานการมีส่วนได้เสียของกรรมการและผู้บริหารและบุคคลที่เกี่ยวข้อง และให้ทำการทบทวนทุกปี
5. บริษัทเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นสามารถเสนอวาระการประชุมและชื่อบุคคลที่มีคุณสมบัติครบถ้วนและเหมาะสมเพื่อเข้ารับการศึกษาพิจารณาเลือกตั้งเป็นกรรมการของบริษัทเป็นการล่วงหน้าก่อนวันประชุมสามัญผู้ถือหุ้น ตามหลักเกณฑ์เงื่อนไขและวิธีการที่บริษัท หรือกฎเกณฑ์ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกำหนด รวมถึงเผยแพร่รายละเอียดหลักเกณฑ์ ช่องทางช่วงเวลา และผลการเสนอวาระการประชุมและชื่อบุคคลให้ผู้ถือหุ้นทราบผ่านทางเว็บไซต์ของบริษัทและเว็บไซต์ของ ตลท. พร้อมทั้งแจ้งผลการเสนอวาระการประชุมและชื่อบุคคลดังกล่าวให้ผู้ถือหุ้นรับทราบ
6. บริษัทจัดทำหนังสือเชิญประชุมสามัญผู้ถือหุ้นและเอกสารประกอบการประชุม รวมทั้งรายงานประจำปี และรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม เป็น 2 ภาษา ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
7. บริษัทจัดส่งหนังสือเชิญประชุมพร้อมเอกสารประกอบวาระให้แก่ผู้ถือหุ้นทุกรายและเปิดเผยหนังสือเชิญประชุมผู้ถือหุ้นและเอกสารดังกล่าวไว้บนเว็บไซต์ของบริษัทล่วงหน้าก่อนวันประชุมภายในรอบระยะเวลาที่กฎหมายและกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกำหนด
8. ในกรณีที่ผู้ถือหุ้นไม่สามารถเข้าร่วมประชุมได้ด้วยตนเอง บริษัทได้แนบหนังสือมอบฉันทะแบบ ข. ซึ่งเป็นแบบที่ผู้ถือหุ้นสามารถกำหนดทิศทางการลงคะแนนเสียงได้เองในแต่ละวาระไปพร้อมกับหนังสือนัดประชุม เพื่อให้ผู้ถือหุ้นที่ไม่สะดวกเข้าร่วมประชุมด้วยตนเองสามารถมอบอำนาจให้กรรมการอิสระหรือบุคคลอื่นเข้าร่วมประชุมและออกเสียงลงคะแนนแทนได้ อีกทั้งบริษัทยังเผยแพร่ไว้ในเว็บไซต์ของบริษัทเพื่อให้ผู้ถือหุ้นสามารถดาวน์โหลดได้
9. ในการประชุมผู้ถือหุ้น บริษัทจัดให้มีการใช้บัตรลงคะแนนในทุกวาระการประชุมที่ต้องมีการลงคะแนนเสียง ทั้งนี้เพื่อความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ในกรณีข้อโต้แย้งภายหลัง พร้อมทั้งตรวจนับคะแนนเสียง และเปิดเผยการลงคะแนนเสียงและบันทึกมติของที่ประชุมไว้อย่างชัดเจนในรายงานการประชุม
10. ให้สิทธิออกเสียงแก่ผู้ถือหุ้นตามจำนวนหุ้นที่ถืออย่างเท่าเทียมกัน 1 หุ้น ต่อ 1 เสียง
11. คณะกรรมการบริษัทดำเนินการประชุมผู้ถือหุ้นโดยเรียงตามวาระที่ได้แจ้งไว้ในหนังสือเชิญประชุมและไม่มีการเพิ่มวาระในที่ประชุม นอกเหนือจากที่ระบุไว้ในหนังสือเชิญประชุม ทั้งนี้เพื่อความเป็นธรรมต่อผู้ถือหุ้นที่ไม่ได้เข้าร่วมประชุม
12. ในการทำรายการระหว่างกันต้องกระทำอย่างยุติธรรม (Fair and at arm's length) โดยคำนึงถึงราคาตามธุรกิจปกติหรือเป็นราคาอ้างอิงกับราคาตลาด และคำนึงถึงประโยชน์ของบริษัทเป็นสำคัญ รวมถึงคณะกรรมการบริษัทได้กำกับดูแลให้มีการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการและการเปิดเผยข้อมูลรายการที่เกี่ยวข้องกันของบริษัทจดทะเบียนอย่างเคร่งครัดด้วย

นอกจากนี้คณะกรรมการได้กำหนดแนวทางอย่างชัดเจนในการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับของ ตลท. และ สำนักงาน ก.ล.ต.อย่างเคร่งครัด รวมทั้งมีการทบทวนและสอบทานการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ผู้ถือหุ้นสามารถมั่นใจได้ว่าได้รับการปฏิบัติละใช้สิทธิที่มีของตนเองได้อย่างเท่าเทียมกันและเป็นธรรม

หมวดที่ 3 บทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย (The Role of Stakeholders)

คณะกรรมการให้ความสำคัญต่อสิทธิของผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นผู้มีส่วนได้เสียภายใน ได้แก่ พนักงานและผู้บริหารของบริษัท หรือผู้มีส่วนได้เสียภายนอก เช่น คู่แข่ง คู่ค้า ลูกค้า เจ้าหนี้พนักงาน ชุมชนและสังคม สิ่งแวดล้อม เป็นต้น โดยบริษัทตระหนักดีว่าการสนับสนุนและข้อคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่มจะเป็นประโยชน์ในการดำเนินงานและการพัฒนาธุรกิจของบริษัท ดังนั้น บริษัทจะปฏิบัติตามกฎหมายและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สิทธิของผู้มีส่วนได้เสียดังกล่าวได้รับการดูแลเป็นอย่างดี นอกจากนี้บริษัทได้กำหนดกรอบของจริยธรรม จรรยาบรรณ ในการดำเนินธุรกิจ โดยประกาศในเว็บไซต์บริษัทและสื่อสารไปยังพนักงานและผู้บริหารเพื่อเป็นแนวปฏิบัติต่อสิทธิของผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่ม และยังส่งเสริมให้มีความร่วมมือระหว่าง บริษัทและกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียแต่ละกลุ่ม เพื่อสร้างความมั่นคงให้แก่บริษัทตามแนวทาง ดังต่อไปนี้

- (ก) ผู้ถือหุ้น
บริษัทมุ่งเน้นพัฒนาองค์กรให้มีการเติบโตอย่างต่อเนื่องซึ่งจะส่งผลให้บริษัทมีรายได้และผลกำไรเพิ่มขึ้นเป็นการเพิ่มมูลค่าของบริษัทและส่งผลให้ผู้ถือหุ้นของบริษัทได้รับผลตอบแทนสูงสุด
- (ข) ลูกค้า
บริษัทคำนึงถึงคุณภาพและมาตรฐานของผลิตภัณฑ์ รวมถึงการเอาใจใส่และรับผิดชอบต่อลูกค้าด้วยความซื่อสัตย์และเป็นธรรม อีกทั้งรักษาและพัฒนาความสัมพันธ์แบบยั่งยืนกับลูกค้า รวมทั้งรับข้อเสนอแนะและข้อร้องเรียนจากลูกค้านำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ลูกค้าได้รับความพึงพอใจสูงสุด
- (ค) คู่ค้า
บริษัทมีนโยบายที่จะปฏิบัติต่อคู่ค้าอย่างเป็นธรรมเป็นไปตามเงื่อนไขทางการค้าและ/หรือข้อตกลงในสัญญาที่ทำร่วมกันเพื่อก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีทางธุรกิจซึ่งจะเป็นประโยชน์ทุกฝ่าย
- (ง) คู่แข่ง
บริษัทส่งเสริมนโยบายการแข่งขันทางการค้าอย่างเสรีและเป็นธรรม และจะปฏิบัติตามกรอบกติกาการแข่งขันที่ดี
- (จ) เจ้าหนี้
บริษัทมีนโยบายปฏิบัติ ตามเงื่อนไข สัญญา และข้อผูกพันที่ตกลงกันไว้กับเจ้าหนี้ อย่างเคร่งครัด ทั้งในแง่การชำระคืนหนี้ เงินกู้ยืม ดอกเบี้ย การดูแลหลักทรัพย์ค้ำประกัน และเงื่อนไขอื่น ๆ รวมทั้งรายงานฐานะทางการเงินแก่เจ้าหนี้ตามข้อกำหนดในสัญญาเงินกู้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน ทั้งนี้บริษัทจะรับรายงานเจ้าหนี้ล่วงหน้า หากไม่สามารถปฏิบัติตามข้อผูกพันในสัญญา และร่วมกันหาแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว
- (ฉ) พนักงาน
บริษัทมีนโยบายที่จะปฏิบัติต่อพนักงานทุกคนอย่างเท่าเทียม เป็นธรรม ให้ผลตอบแทนและสวัสดิการที่เหมาะสม และสอดคล้องกับผลการดำเนินงานของบริษัททั้งระยะสั้นและระยะยาว รวมถึงการสนับสนุนเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของพนักงาน
- (ช) ชุมชนและสังคม
บริษัทให้ความสำคัญและรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม โดยดำเนินธุรกิจอย่างมีจริยธรรม และให้การสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกื้อกูลและสร้างสรรค์ต่อสังคมตามความเหมาะสม
- (ซ) สิ่งแวดล้อม
บริษัทปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมอย่างเคร่งครัดและวางแนวทางในการควบคุมผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่องอีกทั้งสนับสนุน ส่งเสริมให้ความรู้ ฝึกอบรมพนักงานในเรื่องสิ่งแวดล้อม และการใช้ทรัพยากร วัสดุ หรือ อุปกรณ์ต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด
- (ณ) การไม่ละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา
บริษัทมีนโยบายให้บุคลากรของบริษัท มีหน้าที่ที่ต้องปกป้องและรักษาทรัพย์สินทางปัญญาที่บริษัทเป็นเจ้าของ ไม่ให้ถูกละเมิดหรือถูกนำไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาต และบุคลากรของบริษัทต้องเคารพและไม่ล่วงละเมิดในทรัพย์สินทางปัญญาของผู้อื่น โดยไม่นำไปใช้เพื่อผลประโยชน์ใด ๆ
- (ญ) การเคารพสิทธิมนุษยชน
บริษัทให้ความสำคัญกับการเคารพสิทธิมนุษยชน โดยดำเนินธุรกิจภายใต้กฎหมายแรงงานและสิทธิมนุษยชนอย่างเคร่งครัด ให้ความเคารพในสิทธิ เสรีภาพ และไม่เลือกปฏิบัติ ทั้งสิทธิแรงงาน สิทธิสตรี สิทธิเด็ก และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อย่างเสมอภาคอย่างเท่าเทียม

ทั้งนี้ บริษัทจะปฏิบัติตามข้อกำหนดของกฎหมายและกฎระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สิทธิของผู้มีส่วนได้เสีย เหล่านั้นได้รับการดูแลอย่างดี

จากการที่บริษัทตระหนักถึงคุณภาพและมาตรฐานของ สินค้ารวมถึงการให้บริการต่าง ๆ อันส่งผลถึงความรับผิดชอบต่อลูกค้าด้วยความซื่อสัตย์และเป็นธรรมจึงดำเนินการสำรวจความพึงพอใจของลูกค้าเป็นประจำทุกปี โดยมีหัวข้อวัดผลความพึงพอใจ 1) ด้านผลิตภัณฑ์ 2) ด้านการจัดการการให้บริการ 3) ด้านราคาขาย 4) ด้านการสั่งซื้อสินค้า 5) ด้านการจัดส่งสินค้า โดยในปีบริษัทได้รับคะแนนเฉลี่ย 4.37 จากคะแนนเต็ม 5

นอกจากนี้จากแนวทางการดำเนินการดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการบริษัทได้กำหนดแนวทางการดำเนินการในด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อสังคมและการดูแลปกป้องสิทธิประโยชน์ของผู้มีส่วนได้เสีย ดังนี้

แนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับการแจ้งเบาะแสการกระทำผิดหรือข้อร้องเรียน

คณะกรรมการบริษัทฯ เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสียทั้งภายใน และภายนอกองค์กร แจ้งเบาะแส ข้อร้องเรียนหรือข้อเสนอแนะ (Whistle Blower) ในการกระทำที่สงสัยว่าไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับ หรือนโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดี รวมถึงการรายงานทางการเงินที่ไม่ถูกต้อง หรือระบบควบคุมภายในที่บกพร่อง ผ่านกรรมการอิสระ หรือกรรมการตรวจสอบผ่านช่องทางดังนี้

ทาง E-mail Address : audit_Com@cssthailand.com

ทางไปรษณีย์ : กรรมการตรวจสอบ

บริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน)

329 ม. 3 ต.บ้านใหม่ อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี 11120

การดำเนินการเมื่อได้รับเรื่องร้องเรียน

คณะกรรมการตรวจสอบจะเป็นผู้พิจารณาเรื่องร้องเรียนที่ได้รับ และแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องที่ได้รับการร้องเรียนและดำเนินการแก้ไขอย่างเหมาะสม โดยคณะกรรมการตรวจสอบจะติดตามผลความคืบหน้าเป็นระยะ ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะแจ้งผลการดำเนินงานภายในระยะเวลาที่เหมาะสมให้แก่ผู้ร้องเรียนทราบและคณะกรรมการตรวจสอบจะรายงานให้คณะกรรมการบริษัททราบต่อไป

มาตรการคุ้มครองผู้ร้องเรียน หรือผู้แจ้งเบาะแสการกระทำผิด

เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิของผู้ร้องเรียนและผู้ให้ข้อมูลที่กระทำโดยเจตนาสุจริต บริษัทฯ จะปกปิด ชื่อ ที่อยู่ หรือข้อมูลใด ๆ ที่สามารถระบุตัวผู้ร้องเรียนหรือผู้ให้ข้อมูลได้ และเก็บรักษาข้อมูลของผู้ร้องเรียนและผู้ให้ข้อมูลไว้เป็นความลับ โดยจำกัดเฉพาะผู้รับผิดชอบในการดำเนินการตรวจสอบเรื่องร้องเรียนเท่านั้นที่จะเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวได้ ทั้งนี้ ผู้ได้รับข้อมูลจากการปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องร้องเรียน มีหน้าที่เก็บรักษา ข้อมูล ข้อร้องเรียน และเอกสารหลักฐานของผู้ร้องเรียนและผู้ให้ข้อมูลไว้เป็นความลับ ห้ามเปิดเผยข้อมูลแก่บุคคลอื่นที่ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง เว้นแต่เป็นการเปิดเผยตามหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด

สิ้นสุด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 ไม่มีผู้ร้องเรียน หรือให้เบาะแสดความผิดปกติทางด้านจริยธรรมและด้านการทุจริตคอร์รัปชันผ่านช่องทางการรับเรื่องร้องเรียนและเบาะแสดของบริษัทแต่อย่างใด

แนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับการต่อต้านทุจริตคอร์รัปชัน

คณะกรรมการฯ ตระหนักและให้ความสำคัญในเรื่องการต่อต้านทุจริตคอร์รัปชัน โดยให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการต่อต้านทุจริตคอร์รัปชันตามความเหมาะสม บริษัทฯ อยู่ระหว่างยกระดับการต่อต้านทุจริตคอร์รัปชันขององค์กร เพื่อให้ได้รับการรับรองเป็นสมาชิกโครงการแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนไทยในการต่อต้านทุจริต (Private Sector Collective Action Coalition Against Corruption : CAC) ทั้งนี้ บริษัทฯ ส่งเสริมการทำกิจกรรมต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันอย่างต่อเนื่องด้วยตระหนักถึงความซื่อสัตย์เป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาองค์กร และมุ่งหวังให้เกิดการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เข้มแข็งด้านการมีธรรมาภิบาลที่ดีอันจะนำไปสู่ความยั่งยืนต่อไป

สำหรับในปี 2563 แม้ว่าบริษัทฯ จะเผชิญกับสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 ก็ตาม แต่บริษัทฯ ยังมีการจัดกิจกรรมต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันอย่างต่อเนื่อง ด้วยวัตถุประสงค์เพื่อการย้ำเตือนให้พนักงานได้ตระหนักถึงความสำคัญและเกิดการนำไปปฏิบัติเป็นนิสัย โดยในปีนี้เป็นผู้บริหารระดับสูงได้ให้สัมภาษณ์มุมมองเรื่องดังกล่าวในมิติต่าง ๆ อาทิ สร้างวัฒนธรรมองค์กรเรื่องความโปร่งใส ส่งเสริมความซื่อสัตย์ในการทำงาน การมีความตระหนักในเรื่องความพอเพียง และการมีความละเอียดต่อการทุจริตผ่านสื่อวีดิโอและนำมาเปิดย้ำเตือนการปฏิบัติให้กับพนักงานได้รับฟังอยู่เป็นประจำ

นอกจากนั้น บริษัทฯ ยังได้ใช้แผนการตรวจสอบภายในประจำปีจากผู้ตรวจสอบภายในเป็นกลไกในเชิงการป้องกันการเกิดการทุจริตในกระบวนการปฏิบัติงานอีกด้วย โดยในปี 2563 ได้มีการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการต่าง ๆ ดังนี้

1. การปรับปรุงระบบการประเมินความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีเพื่อรองรับปัจจัยเสี่ยงด้านความปลอดภัยของข้อมูลจากกระบวนการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 ที่มีการปรับรูปแบบการปฏิบัติงานจากบ้าน (Work from home) แทนการปฏิบัติงานที่บริษัท
2. การทบทวนสิทธิการเข้าถึงข้อมูลเพื่อป้องกันการทุจริตเกี่ยวกับการนำข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องออกไปใช้ประโยชน์โดยมิชอบ
3. การติดตามการใช้งานอินเทอร์เน็ตและวิเคราะห์ระบบเครือข่ายเพื่อให้เกิดการใช้งานอย่างถูกต้องและเหมาะสม
4. การทบทวนอำนาจอนุมัติของบริษัทเพื่อควบคุมให้เกิดการปฏิบัติอย่างเคร่งครัดภายใต้สถานการณ์ที่ไม่ปกติจากโรคระบาดโควิด-19 ซึ่งอาจเป็นเหตุให้เกิดการละเลยระเบียบบางส่วน อันเนื่องมาจากบริษัทฯ ต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการปฏิบัติงานตามมาตรการป้องกันอยู่เป็นระยะ
5. การติดตามระบบการคัดเลือกผู้รับจ้างในส่วนงานรับส่งของอย่างใกล้ชิดเพื่อป้องกันการเอื้อประโยชน์หรือการได้รับสิทธิพิเศษในการปฏิบัติงาน

หมวดที่ 4 การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส (Disclosure and Transparency)

คณะกรรมการตระหนักถึงความสำคัญของการเปิดเผยข้อมูลที่มีความถูกต้อง ครบถ้วนและโปร่งใสทั้งรายงานข้อมูลทางการเงินและข้อมูลทั่วไปตามหลักเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์(ตลท.) และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย(กตท.) ตลอดจนข้อมูลอื่นที่สำคัญที่มีผลกระทบต่อราคาหลักทรัพย์ของบริษัท ซึ่งล้วนมีผลต่อกระบวนการตัดสินใจของผู้ลงทุนและผู้มีส่วนได้เสียของบริษัท โดยบริษัทได้เผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศของบริษัทต่อผู้ถือหุ้น นักลงทุนและสาธารณชนผ่านช่องทางและสื่อการเผยแพร่ข้อมูลต่าง ๆ ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย รวมถึงเว็บไซต์ของบริษัท คือ www.cssthai.com แนวทางการเปิดเผยข้อมูล ซึ่งครอบคลุมการสื่อสารทุกช่องทางของบริษัทดังนี้

1. คณะกรรมการบริษัทเป็นผู้รับผิดชอบการเปิดเผยข้อมูลและสารสนเทศของบริษัทรวมถึงรายงานทางการเงิน ข้อมูลที่ไม่ใช่ข้อมูลทางการเงินและสารสนเทศเรื่องอื่น ๆ ตามเกณฑ์ที่กฎหมาย และระเบียบข้อบังคับของสำนักงานคณะกรรมการกำกับและตลาดหลักทรัพย์ (กตท.)และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ตลท.) กำหนด ให้มีความถูกต้อง ชัดเจน ครบถ้วน โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้
2. คณะกรรมการบริษัทเป็นผู้รับผิดชอบกำกับดูแลให้การรายงานข้อมูลและผลการปฏิบัติงานต่าง ๆ ตามแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และรายงานประจำปี (แบบ 56-2) เป็นไปอย่างครบถ้วน ถูกต้องและตรงตามรอบระยะเวลาตามที่กฎหมาย หรือหน่วยงานอื่น ๆ กำหนด รวมถึงเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวบนเว็บไซต์บริษัท เพื่อให้ผู้ถือหุ้นและผู้มีส่วนได้เสียได้รับข้อมูลอย่างถูกต้องและเท่าเทียมกัน
3. คณะกรรมการบริษัทเป็นผู้รับผิดชอบต่อข้อมูลรายงานทางการเงินของบริษัทที่จัดทำขึ้น โดยจัดให้มีรายงานความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริษัทต่อรายงานทางการเงินแสดงควบคู่กับรายงานของผู้สอบบัญชีในแบบแสดงรายงานประจำปี (แบบ 56-2) พร้อมทั้งกำกับดูแลให้ฝ่ายจัดการมีการจัดทำงบการเงิน และข้อมูลทางการเงินให้ถูกต้อง ครบถ้วนภายใต้หลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปในประเทศไทย โดยเลือกใช้นโยบายบัญชีที่เหมาะสมและถือปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งมีการเปิดเผยข้อมูลอย่างเพียงพอในงบการเงิน ซึ่งในการนี้ คณะกรรมการตรวจสอบจะเป็นผู้สอบทานคุณภาพของรายงานทางการเงิน และระบบควบคุมภายใน รวมถึงการเปิดเผยข้อมูลสำคัญอย่างเพียงพอในหมายเหตุประกอบงบการเงิน
4. บริษัทจัดส่งรายงานทางการเงินต่อสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ภายในระยะเวลาที่กำหนด และไม่มีรายการที่ผู้สอบบัญชีแสดงความคิดเห็นอย่างมีเงื่อนไข
5. บริษัทได้กำหนดให้เปิดเผยข้อมูลสารสนเทศและข่าวสารต่าง ๆ ให้ผู้ถือหุ้น นักลงทุน และผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของ ตลท. และเว็บไซต์ของ ตลท. และเว็บไซต์บริษัท เพื่อให้ผู้ลงทุนและผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงข้อมูลของบริษัทฯ ได้อย่างทั่วถึง และเท่าเทียมกัน อาทิ งบการเงิน เอกสารข่าว ข้อบังคับบริษัท เป็นต้น
6. บริษัทกำหนดให้เปิดเผยค่าสอบบัญชีค่าใช้จ่ายอื่นที่ผู้สอบบัญชีให้บริการไว้ในรายงานข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และรายงานประจำปี
7. บริษัทกำหนดให้เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการถือหุ้นของกรรมการและผู้บริหารไว้อย่างชัดเจนในรายงานประจำปี และคณะกรรมการบริษัทกำหนดให้กรรมการและผู้บริหารต้องรายงานเรื่องต่าง ๆ ดังนี้
  - รายงานการซื้อขายหุ้นของบริษัท โดยต้องรายงานตามกฎระเบียบของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและสำนักงาน กตท.
  - รายงานส่วนได้เสียและรายการระหว่างกัน โดยคณะกรรมการกำหนดให้คณะกรรมการต้องรายงานการมีส่วนได้เสียและให้ทำการทบทวนเป็นประจำทุกปี
8. บริษัทได้จัดให้มีช่องทางการเปิดเผยข้อมูลซึ่งเป็นช่องทางที่ผู้ถือหุ้น นักลงทุน และสาธารณชนทั่วไป สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายและมีความเท่าเทียมกันในการรับทราบข้อมูลของบริษัท สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายและมีความเท่าเทียมกันในการรับทราบข้อมูลของบริษัท โดยมีข้อมูลทั้งในรูปแบบภาษาไทยและภาษาอังกฤษ รวมถึงบริษัทได้จัดให้มีเว็บไซต์ของบริษัทเพื่อเป็นอีกช่องทางในการเผยแพร่ข้อมูลต่าง ๆ ที่สำคัญของบริษัท อย่างไรก็ตามบริษัทมุ่งมั่นที่จะพัฒนาเว็บไซต์ของบริษัทให้มีข้อมูลที่เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ เพื่อให้ให้นักลงทุนและผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถเข้าถึงข้อมูลของบริษัทได้อย่างรวดเร็ว และเท่าเทียมกัน
9. บริษัทได้กำหนดให้มีหน่วยงานนักลงทุนสัมพันธ์เพื่อทำหน้าที่ติดต่อ สื่อสารและให้ข้อมูล กับผู้ลงทุน ผู้ถือหุ้น รวมทั้งนักวิเคราะห์และภาคธุรกิจที่เกี่ยวข้อง โดยมีมอบหมายให้ นางประภัสสร ลักษณะวิวัฒน์ ผู้จัดการฝ่าย

เลขานุการและส่วนผู้ถือหุ้นเป็นผู้รับผิดชอบในการสื่อสารและให้ข้อมูลแก่นักลงทุน และผู้ถือหุ้น และผู้ที่สนใจ
ทั่วไปซึ่งสามารถติดต่อได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ 02-018-1111/ Email : prapussorn@cssthailand.com

สำหรับปี 2563 บริษัทจัดให้มีการพบปะนักวิเคราะห์ จำนวน 2 ครั้ง และบริษัทไม่มีการร้องเรียนในเรื่องการประกาศหรือเปิดเผยข้อมูลเหตุการณ์สำคัญที่ไม่ถูกต้อง และการสั่งให้แก้ไขงบการเงิน รวมถึงบริษัทไม่มีการส่งรายงานทางการเงินทั้งรายไตรมาสและรายปีล่าช้าแต่อย่างใด

หมวดที่ 5 ความรับผิดชอบของคณะกรรมการ (Responsibilities of the Board of Directors)

1. โครงสร้างคณะกรรมการ

โครงสร้างคณะกรรมการประกอบด้วยบุคคลซึ่งมีความรู้ความสามารถและต้องมีความหลากหลายทางด้านทักษะ วิชาชีพ ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพศ เป็นต้น ทั้งนี้คณะกรรมการบริษัทจะเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการกำหนด นโยบายและภาพรวมขององค์กร ตลอดจนมีบทบาทสำคัญในการกำกับดูแล ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของบริษัทให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้อย่างเป็นอิสระ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 คณะกรรมการบริษัทมีจำนวน 9 ท่าน ประกอบด้วย กรรมการที่เป็นผู้บริหาร 5 ท่าน และกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร 4 ท่าน โดยกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารจำนวน 4 ท่านดังกล่าว มีคุณสมบัติเป็นกรรมการอิสระซึ่งจะทำให้เกิดการถ่วงดุลในการออกเสียงพิจารณาเรื่องต่าง ๆ ตลอดจนมีคณะกรรมการตรวจสอบซึ่งประกอบไปด้วยกรรมการอิสระ 4 ท่าน ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของผู้ถือหุ้นในการทำหน้าที่กำกับดูแลดำเนินงานของบริษัทให้มีความถูกต้องและโปร่งใส ทั้งนี้กรรมการอิสระของบริษัทมีคุณสมบัติเกี่ยวกับความเป็นอิสระ ตามข้อกำหนดของกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

นอกจากนั้น คณะกรรมการบริษัทยังได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ 5 ชุด ได้แก่ คณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการบริหาร คณะกรรมการสรรหาพิจารณาตอบแทนและบรรษัทภิบาลและคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง คณะกรรมการยุทธศาสตร์ เพื่อปฏิบัติหน้าที่เฉพาะเรื่องและเสนอเรื่องให้คณะกรรมการบริษัทพิจารณาหรือรับทราบ ซึ่งคณะอนุกรรมการแต่ละชุดมีสิทธิหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในอำนาจหน้าที่ของคณะอนุกรรมการแต่ละชุด

บริษัทได้แบ่งแยกบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบระหว่างคณะกรรมการบริษัทกับผู้บริหารอย่างชัดเจนโดย คณะกรรมการบริษัททำหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและกำกับดูแลการดำเนินงานของผู้บริหารในระดับนโยบาย ขณะที่ผู้บริหารทำหน้าที่บริหารงานของบริษัทในด้านต่าง ๆ ให้เป็นไปตามนโยบายที่กำหนด

ทั้งนี้ บริษัทมีเลขานุการบริษัทซึ่งทำหน้าที่ให้คำแนะนำด้านกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่คณะกรรมการต้องทราบและปฏิบัติหน้าที่ในการดูแลกิจกรรมของคณะกรรมการ รวมทั้งประสานงานให้มีการปฏิบัติตามมติคณะกรรมการบริษัท

2. บทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของคณะกรรมการ

คณะกรรมการบริษัทประกอบด้วยบุคคลที่มีความรู้ทักษะและความเชี่ยวชาญที่หลากหลาย และมีภาวะผู้นำ ซึ่งเป็นที่ยอมรับ โดยคณะกรรมการบริษัทจะมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ นโยบาย แนวทางในการประกอบธุรกิจ และกำกับดูแลการปฏิบัติงานของบริษัทให้เป็นไปตามกฎหมาย วัตถุประสงค์ ข้อบังคับและมติของที่ประชุมผู้ถือหุ้น เพื่อประโยชน์ในการติดตามและกำกับดูแลการดำเนินงานของบริษัทอย่างใกล้ชิด คณะกรรมการบริษัทจึงได้จัดตั้งคณะอนุกรรมการชุดต่าง ๆ เพื่อติดตามและดูแลการดำเนินงานของบริษัท

2.1 นโยบายการกำกับดูแลกิจการ

บริษัทได้จัดให้มีนโยบายการกำกับดูแลกิจการของบริษัทเป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทได้ให้ความเห็นชอบนโยบายดังกล่าว ทั้งนี้ คณะกรรมการจัดให้มีการทบทวนนโยบายเป็นประจำอย่างน้อยปีละ 1 ครั้งและการปฏิบัติตามนโยบายดังกล่าวเป็นประจำ นอกจากนี้ยังสื่อสารให้พนักงาน ผู้บริหาร และกรรมการบริษัทถือปฏิบัติตามกฎ และข้อบังคับต่าง ๆ ตามนโยบายการกำกับดูแลกิจการของบริษัท และตามกฎหมายและข้อบังคับต่าง ๆ ที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กำหนดทุกประการ โดยจะเปิดเผยรายงานการกำกับดูแลกิจการไว้ในรายงานประจำปี และแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) พร้อมทั้งชี้แจงเหตุผลที่ทำให้ไม่สามารถ ปฏิบัติตามหลักการดังกล่าวด้วย

2.2 จริยธรรมและจรรยาบรรณธุรกิจ

บริษัทได้กำหนดหลักปฏิบัติเกี่ยวกับจรรยาบรรณของคณะกรรมการ ฝ่ายบริหาร และพนักงานเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้อง ยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ตามพันธกิจของบริษัทด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต และเที่ยงธรรมทั้งการปฏิบัติต่อบริษัท ผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่ม สาธารณชนและสังคม รวมทั้งการกำหนดระบบติดตามการปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าวเป็นประจำ

ทั้งนี้ บริษัทได้มีการประกาศและแจ้งให้พนักงานทุกคนทราบและยึดปฏิบัติอย่างเคร่งครัด รวมถึงให้มีการปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าว โดยบริษัทสื่อสารจริยธรรมและจรรยาบรรณธุรกิจ โดยได้เปิดเผยไว้ในเว็บไซต์บริษัท และเว็บไซต์ภายในของบริษัท (intranet)

2.3 ความขัดแย้งทางผลประโยชน์

บริษัทได้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับความขัดแย้งทางผลประโยชน์บนหลักการที่ว่า การตัดสินใจใด ๆ ในการดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจจะต้องทำเพื่อผลประโยชน์สูงสุดของบริษัทเท่านั้น และควรหลีกเลี่ยงการกระทำที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ โดยกำหนดให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือเกี่ยวข้องกับรายการที่พิจารณาต้องแจ้งให้บริษัททราบถึงความสัมพันธ์หรือการเกี่ยวข้องของตนในรายการดังกล่าว และต้องไม่เข้าร่วมการพิจารณาตัดสิน รวมถึงไม่มีอำนาจอนุมัติในธุรกรรมนั้น ๆ

คณะกรรมการตรวจสอบจะนำเสนอคณะกรรมการบริษัทเกี่ยวกับรายการที่เกี่ยวข้องกัน และรายการที่มีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ซึ่งได้มีการพิจารณาความเหมาะสมอย่างรอบคอบ และได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกำหนด รวมทั้งจะมีการเปิดเผยไว้ในรายงานประจำปี และแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ด้วย

2.4 ระบบการควบคุมภายใน

บริษัทได้ให้ความสำคัญต่อระบบควบคุมภายในทั้งในระดับบริหารและระดับปฏิบัติงาน และเพื่อให้เกิดความมีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน บริษัทจึงได้กำหนดภาระหน้าที่อำนาจการดำเนินการของผู้ปฏิบัติงานและผู้บริหารไว้เป็นลายลักษณ์อักษรอย่างชัดเจน มีการควบคุมดูแลการใช้ทรัพย์สินของบริษัทให้เกิดประโยชน์และมีการแบ่งแยกหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ผู้ติดตามควบคุมและประเมินผลออกจากกัน โดยบริษัทได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบเพื่อทำหน้าที่ในการสอบทานระบบการควบคุมภายใน และการตรวจสอบภายในที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ และมีการว่าจ้างผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกเพื่อทำหน้าที่ในการตรวจสอบระบบควบคุมภายในและติดตามผลในเรื่องสำคัญเพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับการดำเนินธุรกิจ และรายงานผลการตรวจสอบต่อคณะกรรมการตรวจสอบเพื่อให้มั่นใจว่าการปฏิบัติงานหลักที่สำคัญของบริษัทได้ดำเนินการตามแนวทางที่กำหนดและมีประสิทธิภาพ ซึ่งในปี 2563 ผลการตรวจสอบสรุปได้ว่าบริษัทมีการควบคุมภายในที่เพียงพอให้ความเชื่อมั่นต่อการบรรลุวัตถุประสงค์การดำเนินงานที่กำหนดไว้

2.5 การบริหารความเสี่ยง

บริษัทได้มีการทำการประเมินความเสี่ยงของระบบควบคุมภายในที่มีอยู่ เพื่อพิจารณาหาแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข การปฏิบัติงานให้ผลการดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เพื่อให้กระบวนการบริหารความเสี่ยงมีประสิทธิภาพในทุกขั้นตอนตามหลักการของการกำกับดูแลกิจการที่ดี คณะกรรมการจึงมีมติให้ขยายขอบเขตการบริหารจัดการความเสี่ยงลงไปยังบริษัทในเครือเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่กลุ่มทุน และผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่มเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจภายใต้ระบบควบคุมความเสี่ยงที่มีแนวปฏิบัติตามหลักสากลที่สอดคล้องกัน อีกทั้งยังเป็นการลดทอนความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตอีกด้วย

2.6 รายงานของคณะกรรมการ

คณะกรรมการตรวจสอบจะทำหน้าที่สอบทานรายงานทางการเงินโดยมีฝ่ายบัญชีและผู้สอบบัญชีมาประชุมร่วมกันและนำเสนอรายงานทางการเงินต่อคณะกรรมการบริษัททุกไตรมาส โดยคณะกรรมการบริษัทเป็นผู้รับผิดชอบต่อการเงินของบริษัท รวมทั้งสารสนเทศทางการเงิน (รายงานความรับผิดชอบของคณะกรรมการต่อรายงานทางการเงิน) ที่ปรากฏในรายงานประจำปีงบการเงินดังกล่าวจัดทำขึ้นตามมาตรฐานการบัญชีรับรองและตรวจสอบ/สอบทานโดยผู้สอบบัญชีของบริษัท รวมทั้งจะดำเนินการเปิดเผยข้อมูลสารสนเทศที่สำคัญ ทั้งข้อมูลทางการเงิน และไม่ใช้การเงิน บนพื้นฐานของข้อเท็จจริงอย่างครบถ้วน และสม่ำเสมอ

2.7 ภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์

คณะกรรมการบริษัทเป็นผู้กำหนดและอนุมัติวิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ เป้าหมาย แผนธุรกิจและงบประมาณของบริษัท โดยกำหนดให้มีการประชุมคณะกรรมการบริษัทอย่างน้อยไตรมาสละ 1 ครั้ง เพื่อติดตามผลการดำเนินงานของบริษัท และรับทราบการดำเนินการที่สำคัญของฝ่ายจัดการ คณะกรรมการบริษัทได้กำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจที่เหมาะสมและสอดคล้องกับการดำเนินธุรกิจของบริษัท รวมทั้งทำการทบทวนเป็นประจำทุกปีเพื่อให้วิสัยทัศน์และพันธกิจของบริษัทมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์และสถานะเศรษฐกิจปัจจุบัน โดยเปิดเผยไว้ในเว็บไซต์ของบริษัท ในหัวข้อเกี่ยวกับบริษัท > หัวข้อย่อวิสัยทัศน์และพันธกิจ

3. การประชุมคณะกรรมการ

ตามข้อบังคับของบริษัท บริษัทจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการบริษัทอย่างน้อยทุก 3 เดือนโดยได้มีการกำหนดการประชุมไว้ล่วงหน้าทั้งปี และสามารถกำหนดการประชุมพิเศษเพิ่มเติมตามความจำเป็นได้ มีการส่งหนังสือเชิญประชุมล่วงหน้า 7 วัน ก่อนวันประชุม เว้นแต่ในกรณีจำเป็นรีบด่วนเพื่อรักษาสิทธิประโยชน์ของบริษัท ทั้งนี้ ในการประชุมแต่ละครั้งได้มีการกำหนดวาระในการประชุมอย่างชัดเจน มีเอกสารประกอบการประชุมที่ครบถ้วนเพียงพอ โดยจัดส่งให้กับคณะกรรมการล่วงหน้า เพื่อให้

คณะกรรมการได้มีเวลาศึกษาข้อมูลอย่างเพียงพอก่อนเข้าร่วมประชุมในการประชุม ประธานและกรรมการบริษัทเป็นผู้กำหนดวาระการประชุมและพิจารณาเรื่องเข้าวาระการประชุมคณะกรรมการบริษัทร่วมกัน โดยเปิดโอกาสให้กรรมการแต่ละคนสามารถเสนอเรื่องต่าง ๆ เพื่อเข้ารับพิจารณาเป็นวาระการประชุมได้ โดยที่กรรมการทุกท่านสามารถอภิปรายและแสดงความคิดเห็นได้อย่างเปิดเผย และมีประธานที่ประชุมเป็นผู้ประมวลความเห็นและข้อสรุปที่ได้จากการประชุม ทั้งนี้ ในการลงมติในที่ประชุม คณะกรรมการบริษัทให้ถือมติเสียงข้างมาก โดยให้กรรมการคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งเสียง โดยกรรมการที่มีส่วนได้เสียจะไม่เข้าร่วมประชุม และ/หรือไม่ใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนในเรื่องนั้น ๆ ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ประธานในที่ประชุมจะออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งเสียงเพื่อชี้ขาด นอกจากนี้ เลขานุการคณะกรรมการจะเป็นผู้บันทึกรายงานการประชุมรวมทั้งให้บันทึกข้อความการอภิปรายการแสดงความเห็นของคณะกรรมการ และจัดส่งให้ประธานกรรมการบริษัทพิจารณาลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้อง โดยเสนอให้ที่ประชุมรับรองในวาระแรกของการประชุมครั้งถัดไป รวมทั้งเป็นผู้จัดเก็บข้อมูลหรือเอกสารเกี่ยวกับการประชุมต่าง ๆ เพื่อสะดวกในการสืบค้นอ้างอิงในภายหลัง ทั้งนี้ในปี 2563 บริษัทมีการประชุมคณะกรรมการบริษัทจำนวน 5 ครั้ง มีกรรมการเข้าร่วมประชุมคิดเป็นร้อยละ 100 บริษัทได้ดำเนินการจัดส่งเอกสารประกอบวาระการประชุมล่วงหน้าทุกครั้ง (เฉลี่ย 7 วัน)

การประชุมคณะกรรมการชุดย่อย

การประชุมคณะกรรมการชุดย่อยได้มีการกำหนดการประชุมไว้ล่วงหน้าทั้งปี และสามารถกำหนดการประชุมเพิ่มเติมได้ตามความจำเป็นเช่นกัน รวมถึงมีการจัดทำบันทึกและจัดทำรายงานการประชุมไว้ทุกครั้ง ทั้งนี้ในปี 2563 จากแผนการประชุม คณะกรรมการชุดย่อยมีการเข้าร่วมประชุมโดยเฉลี่ยดังนี้

- ประชุมคณะกรรมการตรวจสอบมีการประชุมจำนวน 4 ครั้งมีกรรมการเข้าร่วมประชุมคิดเป็นร้อยละ 100.00
- ประชุมคณะกรรมการสรรหาพิจารณาค่าตอบแทนและบรรษัทภิบาลมีการประชุมจำนวน 1 ครั้งมีกรรมการเข้าร่วมประชุมคิดเป็นร้อยละ 100.00
- ประชุมคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงมีการประชุมจำนวน 1 ครั้งมีกรรมการเข้าร่วมประชุม คิดเป็นร้อยละ 100.00
- ประชุมคณะกรรมการยุทธศาสตร์มีการประชุมจำนวน 7 ครั้งมีกรรมการเข้าร่วมประชุมคิดเป็นร้อยละ 95.24
- ประชุมคณะกรรมการบริหารมีการประชุมจำนวน 12 ครั้งมีกรรมการเข้าร่วมประชุมคิดเป็นร้อยละ 100.00

4. ค่าตอบแทนกรรมการและผู้บริหาร

บริษัทแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาพิจารณาค่าตอบแทนและบรรษัทภิบาล เพื่อทำหน้าที่เสนอความเห็นเกี่ยวกับอัตราค่าตอบแทนของคณะกรรมการแต่ละชุดต่อคณะกรรมการบริษัท โดยได้กำหนดนโยบายค่าตอบแทนกรรมการบริษัทไว้อย่างชัดเจนและโปร่งใส และอยู่ในระดับที่เหมาะสมกับหน้าที่และความรับผิดชอบของกรรมการแต่ละท่าน เพียงพอที่จะดูแลและรักษากรรมการที่มีความรู้ความสามารถไว้ที่บริษัท ทั้งนี้ บริษัทจะนำเสนออัตราค่าตอบแทนกรรมการดังกล่าวเพื่อขออนุมัติจากที่ประชุมผู้ถือหุ้นสามัญประจำปี (Annual General Meeting: AGM)

ทั้งนี้ บริษัทกำหนดให้มีการเปิดเผยค่าตอบแทนที่จ่ายให้แก่กรรมการและผู้บริหารตามรูปแบบที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์กำหนด

4.1 หลักเกณฑ์การกำหนดค่าตอบแทนกรรมการ

คณะกรรมการบริษัท มีหลักเกณฑ์ในการกำหนดค่าตอบแทนกรรมการ โดยมีคณะกรรมการสรรหาพิจารณาค่าตอบแทนและบรรษัทภิบาล เป็นผู้พิจารณากำหนดค่าตอบแทนคณะกรรมการ โดยพิจารณาถึงภารกิจ ความรับผิดชอบและการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการ โดยเทียบเคียงกับบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและอยู่ในอุตสาหกรรมเดียวกัน หรือที่มีขนาดและลักษณะของธุรกิจที่ใกล้เคียงกัน ทั้งนี้คณะกรรมการสรรหาพิจารณาค่าตอบแทนและบรรษัทภิบาลจะนำเสนอคณะกรรมการบริษัทพิจารณาก่อนนำเสนอต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อพิจารณาอนุมัติต่อไป

4.2 หลักเกณฑ์การกำหนดค่าตอบแทนผู้บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่

คณะกรรมการสรรหาพิจารณาค่าตอบแทนและบรรษัทภิบาล มีแนวทางในการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้บริหาร โดยใช้การวัดผลการดำเนินงานในรูปแบบของดัชนีวัดผล (Key Performance Indicators: KPI) โดยผู้บริหารแต่ละคนจะมี KPI ประจำปีในการวัดผลการปฏิบัติงานของแต่ละสายงาน ที่สอดคล้องกับ KPI รวมของบริษัทฯ โดยมอบหมายให้กรรมการผู้จัดการใหญ่เป็นผู้พิจารณาและอนุมัติความเหมาะสมในการกำหนดค่าตอบแทนเป็นรายบุคคล โดยใช้ดัชนีชี้วัดต่าง ๆ เป็นตัวบ่งชี้ ได้แก่ ผลประกอบการทางธุรกิจของบริษัท การประเมินผลการปฏิบัติงานรายบุคคล รวมทั้งยังเปรียบเทียบค่าตอบแทนในตำแหน่งและกลุ่มอุตสาหกรรมเดียวกัน เป็นต้น โดยสิทธิประโยชน์ในระยะสั้นคือการปรับอัตราเงินเดือน โบนัสประจำปี และสวัสดิการอื่น ๆ ส่วนสิทธิประโยชน์ระยะยาว ได้แก่ เงินสมทบสำรองเลี้ยงชีพ

ทั้งนี้สำหรับกรรมการผู้จัดการใหญ่นั้น คณะกรรมการสรรหาพิจารณาค่าตอบแทนและบรรษัทภิบาล เป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบค่าตอบแทนของตำแหน่งกรรมการผู้จัดการใหญ่ และนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทเพื่อพิจารณาอนุมัติความ

เหมาะสมของคำตอบแทน โดยใช้ระบบการวัดและประเมินผลงานของกรรมการผู้จัดการใหญ่ในรูปแบบของ KPI ภาพรวมทั้งองค์กร อีกทั้งยังยึดหลักวิถีทางการบริหารที่เป็นสากล ด้วยการวัดผลเชิงคุณภาพ (Balanced Scorecard) ประกอบด้วยปัจจัยหลัก 4 ด้าน คือ ด้านการเงินอันได้แก่ผลประกอบการทางธุรกิจของบริษัท ด้านลูกค้า ด้านกระบวนการภายใน และด้านการเรียนรู้และพัฒนา เพื่อพิจารณากำหนดคำตอบแทนและเงินจูงใจที่เหมาะสม ทั้งนี้ยังได้ทำการประยุกต์วัดผลกระทบรวมถึงแนวคิดมุ่งสู่ความยั่งยืน ด้วยการใช้มุมมองด้านการเงินเป็นพื้นฐาน นำไปสู่วิธีการบริหารการใช้เงินอย่างประหยัดให้เกิดความคุ้มค่าในการส่งเสริมการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดกระบวนการภายในที่ดี และส่งผลไปยังการสร้างภาพพจน์สูงสุดให้ครอบคลุมทุกกลุ่มของผู้มีส่วนได้เสีย ทั้งหมด โดยสิทธิประโยชน์ในระยะสั้นคือการปรับอัตราเงินเดือน โบนัสประจำปี และสวัสดิการอื่น ๆ ส่วนสิทธิประโยชน์ระยะยาว ได้แก่ เงินสมทบสำรองเลี้ยงชีพ

5. การพัฒนากรรมการและผู้บริหาร

คณะกรรมการมีนโยบายส่งเสริมให้มีการอบรมและให้ความรู้แก่กรรมการผู้เกี่ยวข้องในระบบกำกับดูแลกิจการของบริษัท ซึ่งประกอบด้วย กรรมการ กรรมการตรวจสอบ กรรมการบริหาร กรรมการบริหารความเสี่ยง กรรมการสรรหาพิจารณาคำตอบแทน และบรรษัทภิบาล ตลอดจนผู้บริหารของบริษัท เพื่อให้การปฏิบัติงานมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง หากมีการเปลี่ยนแปลงกรรมการ บริษัทจะจัดให้มีการแนะนำแนวทางในการดำเนินธุรกิจของบริษัทและข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการใหม่ เพื่อส่งเสริมให้การปฏิบัติหน้าที่มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่องภายใต้กรอบการกำกับดูแลกิจการที่ดีดังนี้

6. การปฐมนิเทศกรรมการใหม่

สำหรับการปฐมนิเทศกรรมการใหม่นั้น บริษัทฯ ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการฝึกอบรม และให้ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจของบริษัท รวมทั้งความรู้ที่เกี่ยวข้องกับกรรมการภายใต้กรอบการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยจัดให้มีการอบรมทั้งภายใน และภายนอกองค์กร เพื่อให้มั่นใจว่าบริษัทมีกรรมการที่มีความรู้ ความสามารถครอบคลุมทุกมิติในการปฏิบัติหน้าที่ อย่างมีประสิทธิภาพดังนี้

- **อบรมภายใน** โดยบริษัทฯจะนัดหมายผู้บริหารในสายงานต่าง ๆ เพื่อให้ความรู้ข้อมูลการดำเนินธุรกิจของบริษัท ตั้งแต่แรกเริ่มจนถึงปัจจุบัน โดยทีมผู้บริหารขององค์กรเอง
- **อบรมภายนอก** บริษัทจัดให้มีการอบรมให้ความรู้แก่กรรมการใหม่ ในหลักสูตรต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของกรรมการภายใต้กรอบการกำกับดูแลกิจการที่ดี อาทิเช่น บทบาทหน้าที่ของกรรมการตามระเบียบข้อบังคับของกรรมการ คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์(ก.ล.ต.) ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย(ตลท.) พระราชบัญญัติบริษัทมหาชน จำกัด และของสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD) เป็นต้น รวมทั้งยังส่งเสริม สนับสนุนให้ความรู้เฉพาะด้านแก่กรรมการเพื่อส่งเสริมให้การปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ อาทิเช่น ให้ความรู้เกี่ยวกับการรายงานทางการเงิน เป็นต้น

7. การฝึกอบรมของคณะกรรมการบริษัท

บริษัทมีนโยบายส่งเสริมให้มีการอบรมและให้ความรู้แก่กรรมการ เพื่อเพิ่มพูนความรู้และความเข้าใจถึงหลักการการกำกับดูแลกิจการที่ดีรวมทั้ง บทบาทหน้าที่ กฎระเบียบของกรรมการในการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพภายใต้กรอบการกำกับดูแลกิจการที่ดี ซึ่งมีประวัติการอบรมของคณะกรรมการบริษัท ที่เข้าอบรมหลักสูตรสำหรับกรรมการของสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทยดังนี้

รายชื่อ	ตำแหน่ง	หลักสูตร									
		Corporate Governance for Executives	Role of the Chairman Program (RCP)	Director Accreditation Program (DAP)	Director Certification Program (DCP)	Advanced Audit Committee Program (AACP)	Audit Committee Program (ACP)	Financial Statements for Director (FSD)	Board Matters & Trends (BMT)	Board That make a Difference (BMD)	Board Nomination and Compensation Program (BNCP)
1. นายสมพงษ์ กังสวิวัฒน์	ประธานกรรมการและกรรมการผู้จัดการใหญ่		ปี 2555	ปี 2549	ปี 2554			ปี 2555			
2. รศ.ดร.ปิณฑิพัฒน์ ฉัตรอรุณพัฒน์	กรรมการอิสระ			ปี 2548	ปี 2548						
3. นายฉัฐภูมิ ชันติวิริยะ	กรรมการอิสระ		ปี 2551		ปี 2551		ปี 2548				
4. รศ.ประภาส ไพรสรวรรณา	กรรมการอิสระ				ปี 2552			ปี 2556			
5. ดร.วิศิษฐ์ ดวงรัตน์	กรรมการอิสระ				ปี 2557	ปี 2559					ปี 2561
6. นายโอภาส ตียวัฒนาโรจน์	กรรมการ				ปี 2549, 2554						
7. นายกิตติรัตน์ เมฆมณี	กรรมการ				ปี 2549, 2554						
8. นางสาวกณิดา เสวตวรรณรัตน์	กรรมการ			ปี 2548	ปี 2548						
9. นางสาวนงนุช เตมีศรีสุข	กรรมการ			ปี 2548	ปี 2548	ปี 2558					

●การดำเนินงานปี 2563 หลักสูตรที่กรรมการบริษัทเข้ารับการอบรมดังนี้

เนื่องด้วยการแพร่ระบาดของโรคระบาดโควิด-19 ที่มีการระบาดของโรคเป็นวงกว้างในปี 2563 ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและไม่สามารถคาดคะเนของความรุนแรงของการระบาดในช่วงการจัดหลักสูตรฝึกอบรมได้อย่างแน่นอน ประกอบกับมีประกาศของคำสั่งศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เรื่องพื้นที่สถานการณ์ที่กำหนดเป็นพื้นที่ควบคุมตามข้อกำหนดออกตามความในมาตรา 9 แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.2548 กำหนดให้งดกิจกรรมที่เสี่ยงต่อการแพร่กระจายเชื้อ เช่น การจัดอบรม และการให้การชะลอเดินทางระหว่างจังหวัด เป็นต้น ดังนั้นบริษัทจึงไม่มีการส่งกรรมการเข้าร่วมอบรมสัมมนาในปีที่ผ่านมา

8. การประเมินผลการปฏิบัติงานของกรรมการบริษัท

บริษัทมีแนวทางในการวัดและประเมินผลงานของคณะกรรมการบริษัทตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียน โดยมีระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการปีละ 1 ครั้ง เพื่อช่วยให้คณะกรรมการได้มีการพิจารณา ทบทวนผลงาน ประเด็นและอุปสรรคต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานในหน้าที่ของคณะกรรมการ ระหว่างปีที่ผ่านมา เพื่อแก้ไขปัญหา ร่วมกันและนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนา รวมทั้งยังเพิ่มประสิทธิผลการกำกับดูแลกิจการโดยมีหลักการและหัวข้อในการประเมินผล สอดคล้องไปกับตลาดหลักทรัพย์ฯ ดังนี้

1. โครงสร้างและคุณสมบัติของคณะกรรมการ
2. การประชุมคณะกรรมการ
3. บทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบของคณะกรรมการ
4. การทำหน้าที่ และความเป็นอิสระของคณะกรรมการ
5. ความสัมพันธ์กับฝ่ายจัดการ
6. การพัฒนาตนเองของกรรมการสำหรับหัวข้อย่อยจะถูกประยุกต์ปรับใช้ให้เหมาะสมกับบทบาทหน้าที่

สำหรับกระบวนการในการประเมินตนเองของคณะกรรมการนั้น คณะกรรมการสรรหาพิจารณาคำตอบแทนและบรรษัทภิบาลจะพิจารณาแบบประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริษัท และคณะกรรมการชุดย่อยก่อนที่จะเสนอต่อ คณะกรรมการบริษัทเพื่อพิจารณา โดยเลขานุการบริษัทจะนำเสนอแบบประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ ส่งให้คณะกรรมการทุกคนประเมินผลการปฏิบัติงานประจำปีซึ่งภายหลังที่คณะกรรมการแต่ละคนทำหน้าที่ประเมินเสร็จเรียบร้อยแล้วจะนำเสนอแบบประเมินกลับมายังเลขานุการบริษัท เพื่อรวบรวมผลคะแนนการประเมินของกรรมการแต่ละคน เพื่อทำการประมวลผลและวิเคราะห์ผลการประเมินการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริษัทในรอบปี และรายงานให้คณะกรรมการบริษัท เพื่อรับทราบและหาแนวทางร่วมกันในการสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการประกอบด้วย แบบประเมินตนเองของคณะกรรมการทั้งคณะ แบบประเมินตนเองของคณะกรรมการชุดย่อย และแบบประเมินตนเองของกรรมการรายบุคคล โดยแบบประเมินทั้ง 3 แบบ มีเกณฑ์การประเมินผลดังนี้

มากกว่า 85 %	=	ดีเยี่ยม
มากกว่า 75%	=	ดีมาก
มากกว่า 65%	=	ดี
มากกว่า 50%	=	พอใช้
ต่ำกว่า	=	ควรปรับปรุง

ในปี 2563 ผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการบริษัททั้งคณะ รายบุคคล และกรรมการชุดย่อย สามารถสรุปได้ดังนี้

- (ก) คณะกรรมการบริษัททั้งคณะ ได้คะแนนเฉลี่ย 97.59 อยู่ในระดับดีเยี่ยม โดยหัวข้อที่ได้คะแนนสูงสุด อยู่ในหมวด การประชุมคณะกรรมการ เนื่องจาก คณะกรรมการให้ความสำคัญกับการประชุมเพื่อติดตามผลการดำเนินงานของฝ่ายจัดการ ว่าเป็นไปตามแผนกลยุทธ์ที่วางไว้หรือไม่ อีกทั้งในการประชุมคณะกรรมการสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ ซึ่งข้อเสนอแนะต่าง ๆ นั้นล้วนเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินธุรกิจทั้งสิ้น
- (ข) คณะกรรมการบริษัท รายบุคคล ได้คะแนนเฉลี่ย 96.81 อยู่ในระดับดีเยี่ยม โดยหัวข้อที่ได้คะแนนสูงจะอยู่ในหมวด โครงสร้างและคุณสมบัติของกรรมการ และหมวดบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการ เนื่องจาก คณะกรรมการบริษัทเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถหลากหลาย และมีความเชี่ยวชาญในด้านธุรกิจของบริษัท รวมทั้ง คณะกรรมการยังสามารถให้คำแนะนำและเสนอแนะความคิดเห็นระหว่างการประชุมอันเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินธุรกิจของบริษัท
- (ค) คณะกรรมการตรวจสอบ ได้คะแนนเฉลี่ย 100.00 อยู่ในระดับดีเยี่ยม เนื่องจากคณะกรรมการตรวจสอบสามารถปฏิบัติหน้าที่ตามกฎบัตรของคณะกรรมการตรวจสอบ และยังมีความเป็นอิสระจากฝ่ายจัดการ

- (ง) คณะกรรมการสรรหาพิจารณาค่าตอบแทนและบรรษัทภิบาล ได้คะแนนเฉลี่ย 99.72 อยู่ในระดับดีเยี่ยม เนื่องจากคณะกรรมการสรรหาพิจารณาค่าตอบแทนและบรรษัทภิบาล ปฏิบัติหน้าที่ในการสรรหากรรมการและกำหนดค่าตอบแทน กรรมการ อีกทั้งยังมีการบริหารจัดการควบคุมดูแลให้บริษัทปฏิบัติตามข้อกำหนดของการกำกับดูแลกิจการที่ดีได้เป็นอย่างดี คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง ได้คะแนนเฉลี่ย 93.58 อยู่ในระดับดีเยี่ยม โดยหัวข้อที่ได้คะแนนสูงที่สุดคือ การประชุม คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง เนื่องจากคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงให้ความสำคัญกับการประชุมเพื่อบริหารจัดการ ความเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบต่อบริษัทและบริหารจัดการความเสี่ยงนั้นให้สามารถควบคุมได้ อีกทั้งคณะกรรมการยังสามารถให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินธุรกิจของบริษัท
- (จ) คณะกรรมการยุทธศาสตร์ ได้คะแนนเฉลี่ย 95.34 อยู่ในระดับดีเยี่ยม โดยหัวข้อที่ได้คะแนนสูงที่สุดคือหัวข้อการประชุม เนื่องจากในปีที่ผ่านมาสถานะเศรษฐกิจและสถานการณ์ต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและรุนแรง อีกทั้งการแข่งขัน ที่รุนแรงมากยิ่งขึ้น ดังนั้นบริษัทจึงมีการเรียกประชุมเพิ่มขึ้นเพื่อระดมความคิดเห็นที่หลากหลายของกรรมการแต่ละท่าน อันเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจและการดำเนินธุรกิจของบริษัทฯ
- (ฉ) คณะกรรมการบริหาร ได้คะแนนเฉลี่ย 95.83 อยู่ในระดับดีเยี่ยม โดยหัวข้อที่ได้คะแนนสูงจะอยู่ในหมวดการประชุม คณะกรรมการ เนื่องจากในปี 2563 เกิดสถานการณ์โรคระบาด COVID 19 ซึ่งส่งผลกระทบต่อทุกภาคส่วน ทางคณะกรรมการบริหารให้ความสำคัญกับการดูแลบุคลากรภายในองค์กร จึงได้ประชุมเพื่อเตรียมความพร้อมรองรับ สถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อการทำงาน รวมทั้งได้ออกมาตรการต่าง ๆ เพื่อควบคุมดูแล อย่างเป็นระบบ อีกทั้งในปีที่ผ่านมายังเป็นปีที่สถานะเศรษฐกิจไม่ค่อยสู้ดีนัก จึงทำให้คณะกรรมการบริหารต้องประชุม ระดมความคิดเห็นในการดำเนินงานต่าง ๆ รวมทั้งการบริหารจัดการงบประมาณเพื่อให้ผลการดำเนินงานเป็นไป ตามเป้าหมายที่วางไว้

9. การประเมินผลกรรมการผู้จัดการใหญ่

ด้านการประเมินผลของกรรมการผู้จัดการใหญ่รวมไปถึงผู้บริหารในทุกระดับขององค์กร บริษัท ฯ มีแนวทางการ ประเมินผลงานด้วยรูปแบบการกำหนดตัวชี้วัดผลงานให้มีความสอดคล้องกันทั้งระบบ โดยการแบ่งหมวดหมู่การประเมินผลงาน ออกเป็น 2 ส่วนสำคัญดังนี้

- ส่วนแรกคือการวัดผลงานโดยอ้างอิงหลักการทางสากลคือ การวัดผลงานเชิงดุลยภาพ (Balance Scorecard) ประกอบด้วย 4 ด้านสำคัญ คือ ด้านการเงินอันได้แก่ผลประกอบการทางธุรกิจของบริษัท ด้านลูกค้า ด้านกระบวนการภายใน และด้านการเรียนรู้และพัฒนา โดยฝ่ายบริหารทรัพยากรบุคคลเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ
- ส่วนที่สองคือ การวัดผลงานตัวชี้วัดผลงานด้านศักยภาพของผู้นำ โดยอ้างอิงหัวข้อการประเมินตามแนวทาง ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมสอดคล้องกับการแนวทางปฏิบัติขององค์กร โดยฝ่ายเลขานุการบริษัทเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ

นอกเหนือจากการกำหนดแนวทางการประเมินผลงานแล้ว บริษัท ฯ ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการวางแผนทาง การพิจารณาค่าตอบแทนให้เกิดความเป็นธรรมและมีประสิทธิภาพ โดยการอ้างอิงข้อมูลจากผลประกอบการทางธุรกิจของบริษัท และการพิจารณาเปรียบเทียบข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มอุตสาหกรรมเดียวกัน รวมคำนึงถึงการวางแผนการพิจารณาสิทธิประโยชน์ ทั้งในระยะสั้นอันได้แก่ การปรับอัตราเงินเดือน โบนัสประจำปี รวมถึงสวัสดิการอื่น ๆ และสิทธิประโยชน์ในระยะยาวได้แก่ เงินสมทบสำรองเลี้ยงชีพ เป็นต้น

ทั้งนี้ ผลสรุปของการประเมินการวัดผลงานของกรรมการผู้จัดการใหญ่ นำไปสู่กระบวนการพิจารณาโดยคณะกรรมการ สรรหาพิจารณาค่าตอบแทนและบรรษัทภิบาล เป็นผู้ทำหน้าที่ในการพิจารณาความเห็นชอบและนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัท เพื่อพิจารณาอนุมัติต่อไป

สำหรับผลการประเมินของกรรมการผู้จัดการใหญ่ในปี 2563 ภาพรวมมีคะแนนเพิ่มขึ้นโดยในปี 2562 มีคะแนน คิดเป็นร้อยละ 80 และในปี 2563 มีคะแนนคิดเป็นร้อยละ 88 อันเนื่องมาจากการตระหนักถึงความสำคัญในการปรับตัวเพื่อรักษา ประสิทธิภาพของการดำเนินงานท่ามกลางช่วงเวลาที่ต้องเผชิญกับโรคระบาดโควิด-19 บริษัทได้ทำการปรับเปลี่ยนโครงสร้าง และวิธีการทำงานภายในให้เหมาะสมกับสถานการณ์ โดยการเพิ่มเติมนโยบายป้องกัน รวมถึงการกำหนดมาตรการสำคัญต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่ความเชื่อมั่นในการสร้างผลตอบแทนอย่างยั่งยืนต่อไป

10. แผนการสืบทอดตำแหน่ง

บริษัทได้ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดทำแผนสืบทอดตำแหน่งของผู้บริหารระดับสูงและกรรมการผู้จัดการใหญ่ไว้เพื่อสร้างความมั่นใจในการบริหารจัดการอย่างยั่งยืน โดยคณะกรรมการสรรหาพิจารณาตอบสนองและบรรษัทภิบาลพิจารณากำหนดคุณสมบัติของผู้สืบทอดตำแหน่งไว้ครบถ้วนทุกมิติของการบริหารจัดการ ทั้งด้านความรู้ทักษะการบริหารงาน และประสบการณ์ เพื่อให้มั่นใจได้ว่าผู้สืบทอดดังกล่าวมีความรู้ ความสามารถเพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่ อีกทั้งยังกำหนดศักยภาพด้านการเป็นผู้นำที่ดี ซึ่งใช้ข้อมูลอ้างอิงหัวข้อการประเมินตามแนวทางของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและประยุกต์ให้เหมาะสมกับบริบทขององค์กร และมอบหมายให้ฝ่ายบริหารทรัพยากรบุคคล ภายใต้รายงานสนับสนุนองค์กร เป็นผู้รับผิดชอบโครงการและได้จัดทำแนวทางปฏิบัติไว้เรียบร้อยแล้ว โดยเริ่มตั้งแต่กระบวนการคัดเลือกสถาบันที่มีคุณภาพภายนอกมาดำเนินการจัดโปรแกรมการพัฒนาผู้บริหารที่มีคุณสมบัติเข้าข่ายตามเกณฑ์และแนวทางที่องค์กรวางแผนไว้เพื่อให้เกิดความยุติธรรม และโปร่งใส รวมถึงจัดทำกระบวนการทดสอบและคัดเลือกผู้ที่มีความเหมาะสม รวมไปถึงรูปแบบการสรุปและรายงานผล เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำคัญในการนำเสนอคณะกรรมการสรรหาพิจารณาตอบสนองและบรรษัทภิบาลต่อไป

11. การดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้จัดการใหญ่ในบริษัทอื่น

คณะกรรมการตระหนักและให้ความสำคัญในการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะกรรมการผู้จัดการใหญ่ โดยพิจารณาถึงประสิทธิภาพการทำงานเพื่อให้มั่นใจว่ากรรมการผู้จัดการใหญ่ใช้เวลาในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเพียงพอ จึงกำหนดการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้จัดการใหญ่ในบริษัทจดทะเบียนอื่น ได้ไม่เกิน 2 บริษัท และต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริษัท

นอกจากนี้ต้องไม่ดำรงตำแหน่งกรรมการของบริษัทอื่นที่ประกอบกิจการอันมีสภาพอย่างเดียวกันและเป็นการแข่งขันกับกิจการของบริษัท เว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริษัท และได้แจ้งให้ที่ประชุมผู้ถือหุ้นทราบก่อนที่จะมีมติแต่งตั้ง ทั้งนี้ยกเว้นการเป็นกรรมการของบริษัทย่อย

คณะกรรมการชด้อย่อย

รายละเอียดเกี่ยวกับคณะกรรมการชด้อย่อยแสดงในหัวข้อ 8 โครงสร้างการจัดการ ส่วนที่ 2 หน้า 44 – 56 ของแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี 2563

หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหากรรมการ

หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหากรรมการบริษัทและกรรมการชด้อย่อยนั้น จะพิจารณารายชื่อและคุณสมบัติผู้เหมาะสมที่จะดำรงตำแหน่งกรรมการ ให้สอดคล้องกับกลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจของบริษัทและตามโครงสร้างกรรมการที่ต้องมีความหลากหลายทางด้านทักษะ วิชาชีพ ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพศ เป็นต้น อีกทั้งยังต้องสามารถอุทิศเวลาให้กับบริษัทได้อย่างเต็มที่ อันเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของบริษัทเป็นที่ตั้ง นอกจากนั้นคณะกรรมการยังเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นรายย่อยเสนอชื่อบุคคลเพื่อเป็นกรรมการบริษัทมายังบริษัทฯ โดยเปิดโอกาสให้เสนอรายชื่อในช่วงเดือน ตุลาคม – มกราคม และคณะกรรมการสรรหาพิจารณาตอบสนองและบรรษัทภิบาล จะเป็นผู้กลั่นกรองความเหมาะสมของผู้สมัครหรือกรรมการ ที่ออกตามวาระหรือลาออก และนำเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทเพื่อพิจารณาเห็นชอบ

การกำกับดูแลการดำเนินงานของบริษัทย่อยและบริษัทร่วม

บริษัทมีนโยบายในการกำกับดูแลการดำเนินงานของบริษัทย่อยและบริษัทร่วม ดังนี้

- ส่งกรรมการ และ/หรือ ผู้ที่ได้รับมอบหมายของบริษัทเข้าไปเป็นตัวแทนตามสัดส่วนการถือหุ้น เพื่อให้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการในกิจการนั้น ๆ รวมทั้งมีสิทธิในการออกเสียงในที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทและที่ประชุมผู้ถือหุ้น เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่บริษัท
- กำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของกรรมการและผู้บริหารที่เป็นตัวแทนของบริษัทในกิจการนั้น ๆ ในการควบคุมหรือมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายที่สำคัญต่อการดำเนินธุรกิจ
- กำหนดให้มีการเปิดเผยข้อมูลฐานะการเงินและผลการดำเนินงาน การทำรายการระหว่างบริษัทดังกล่าวกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง การได้มาหรือจำหน่ายไปซึ่งสินทรัพย์หรือการทำรายการสำคัญอื่นใดของบริษัทดังกล่าวให้ครบถ้วนถูกต้อง และใช้หลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการเปิดเผยข้อมูลและการทำรายการในลักษณะดังกล่าวข้างต้นในทำนองเดียวกับหลักเกณฑ์ของบริษัท
- กำหนดให้มีระบบการควบคุมภายในที่เหมาะสมและรัดกุมเพียงพอในบริษัทย่อยที่เป็นบริษัทที่ประกอบธุรกิจหลัก และกลไกอื่นในการกำกับดูแลบริษัทย่อยดังกล่าว เช่น การอนุมัติการเพิ่มทุนหรือลดทุน การเลิกบริษัทย่อย เป็นต้น

การดูแลเรื่องการใช้ข้อมูลภายใน

บริษัทมีนโยบายและวิธีการดูแลกรรมการและผู้บริหารในการนำข้อมูลภายในของบริษัท ซึ่งยังไม่เปิดเผยต่อสาธารณชนไปใช้เพื่อแสวงหาประโยชน์ส่วนตน รวมทั้งการซื้อขายหลักทรัพย์ ดังนี้ :-

- ให้ความรู้แก่กรรมการรวมทั้งผู้บริหารฝ่ายต่าง ๆ เกี่ยวกับหน้าที่ที่ต้องรายงานการถือครองหลักทรัพย์ของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อสำนักงานกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตามมาตรา 59 และบทกำหนดโทษ ตามมาตรา 59 และบทกำหนดโทษ ตามมาตรา 275 แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535
- กำหนดให้กรรมการและผู้บริหารมีหน้าที่ต้องรายงานการเปลี่ยนแปลงการถือหลักทรัพย์ต่อสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ตามมาตรา 59 แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 ภายใน 3 วันทำการถัดไปจากวันที่เกิดรายการเปลี่ยนแปลงและจัดส่งสำเนารายงานนี้ให้แก่บริษัทในวันเดียวกันกับวันที่ส่งรายงานต่อสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
- บริษัทจะกำหนดให้กรรมการ ผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องที่ได้รับทราบข้อมูลภายในที่เป็นสาระสำคัญซึ่งมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงราคาหลักทรัพย์ จะต้องระงับการซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัทเป็นระยะเวลาอย่างน้อย 1 เดือนก่อนที่งบการเงินหรือข้อมูลภายในนั้นจะเปิดเผยต่อสาธารณชน และอย่างน้อย 24 ชั่วโมงภายหลังการเปิดเผยข้อมูลให้แก่สาธารณชนแล้ว รวมทั้งห้ามไม่ให้เปิดเผยข้อมูลที่เป็นสาระสำคัญนั้นต่อบุคคลอื่น

บริษัทกำหนดบทลงโทษทางวินัยหากมีการฝ่าฝืนนำข้อมูลภายในไปใช้หาประโยชน์ส่วนตน ซึ่งเริ่มตั้งแต่การตักเตือนเป็นหนังสือ ตัดค่าจ้าง พักงานชั่วคราวโดยไม่ได้รับค่าจ้าง หรือให้ออกจากงาน ทั้งนี้ การลงโทษจะพิจารณาจากเจตนาของการกระทำและความร้ายแรงของความผิดนั้น ๆ

การนำหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียนปี 2560 มาปรับใช้

บริษัทฯ ให้ความสำคัญและยึดมั่นในการกำกับดูแลกิจการที่ดีมาโดยตลอด โดยการนำแนวปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียนปี 2560 มาปรับใช้ ให้เหมาะสมกับบริบททางธุรกิจของบริษัทฯ อย่างไรก็ตามคณะกรรมการกำหนดให้มีการทบทวนเป็นประจำปีอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

การปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีในเรื่องอื่น ๆ

จากผลสำรวจตามโครงการสำรวจการกำกับดูแลกิจการบริษัทจดทะเบียนประจำปี 2563 ที่สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการไทยได้ทำการสำรวจบริษัทจดทะเบียนจำนวน 692 บริษัท โดยผลสำรวจโครงการ บริษัทฯ ได้รับคะแนนในภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ “ดีเลิศ” ได้รับคะแนนประเมินคือ 90% ซึ่งเป็นหนึ่งใน 240 บริษัท ที่มีระดับคุณภาพในระดับ 5 ดาว เป็นปีที่ 3 ติดต่อกัน เป็นการแสดงออกถึงความมุ่งมั่นของบริษัทฯ ในการพัฒนามาตรฐาน CG อย่างต่อเนื่องเพื่อให้บริษัทเป็นองค์กรที่ดีและมีคุณภาพ รวมทั้งมีความโปร่งใสและตรวจสอบได้ แต่อย่างไรก็ตามในปี 2563 ยังไม่สามารถปฏิบัติได้ครอบคลุมตามเกณฑ์ของโครงการ CGR ในประเด็นดังต่อไปนี้

ข้อที่ยังไม่ได้ปฏิบัติ	เหตุผล
1. คณะกรรมการควรประกอบด้วยกรรมการที่เป็นอิสระมากกว่าร้อยละ 50	คณะกรรมการบริษัทประกอบด้วยกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่มีคุณสมบัติ ความสามารถ และประสบการณ์ที่หลากหลาย โดยประกอบด้วยกรรมการอิสระจำนวน 4 ท่าน จากจำนวนกรรมการบริษัททั้งหมด 9 ท่าน ซึ่งถือว่าเป็นสัดส่วนที่มีความเหมาะสมกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการบริษัทแล้ว

ข้อที่ยังไม่ได้ปฏิบัติ	เหตุผล
2. ประธานกรรมการบริษัทควรเป็นกรรมการอิสระ และควรเป็นคนละคนกับกรรมการผู้จัดการใหญ่ และควรเป็นกรรมการอิสระ เพื่อแบ่งแยกหน้าที่ในการกำกับดูแล และหน้าที่ในการบริหารจัดการออกจากกันอย่างชัดเจน	ถึงแม้ประธานกรรมการบริษัทฯ และกรรมการผู้จัดการใหญ่เป็นบุคคลเดียวกัน และไม่ได้เป็นกรรมการอิสระแต่ประธานกรรมการบริษัทฯ ได้ทำหน้าที่กำกับดูแลบริษัทฯ อย่าง เป็นธรรม โปร่งใส ตรวจสอบได้ โดยคำนึงถึง ผลประโยชน์ของบริษัทเป็นหลัก โดยไม่เอื้อผลประโยชน์ของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง อีกทั้งยังสนับสนุนและส่งเสริม ให้กรรมการ และกรรมการอิสระได้ร่วมอภิปรายและแสดงความคิดเห็นอย่างเป็นอิสระ รวมทั้งบริษัทยังไม่เคยมีกรณี ที่ประธานกรรมการ ได้ใช้สิทธิในการออกเสียงเพื่อชี้ขาดในมติใด ๆ
3. คณะกรรมการควรกำหนดให้กรรมการอิสระมีวาระการดำรงตำแหน่งต่อเนื่องไม่เกิน 9 ปี นับจากวันที่แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง กรรมการอิสระครั้งแรก	เนื่องจากกรรมการอิสระเป็นผู้มีความรู้และเป็นผู้เชี่ยวชาญในธุรกิจของบริษัท จึงถือว่าเป็นผู้มีความสำคัญต่อบริษัทในการดำเนินธุรกิจให้เกิดผลสำเร็จได้ตามเป้าหมาย
4. คณะกรรมการสรรหาควรเป็นกรรมการอิสระทั้งคณะ	คณะกรรมการสรรหาของบริษัทประกอบด้วย กรรมการสรรหาจำนวน 3 ท่าน ซึ่งประกอบด้วยกรรมการอิสระ จำนวน 2 ท่าน และกรรมการที่เป็นผู้บริหารจำนวน 1 ท่านโดยประธานกรรมการสรรหาเป็นกรรมการอิสระซึ่งคณะกรรมการบริษัทได้พิจารณาแล้วเห็นว่า องค์ประกอบของคณะกรรมการสรรหาในปัจจุบันมีความเหมาะสม รวมถึงกรรมการสรรหาทุกท่านมีคุณสมบัติเหมาะสมและสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้เป็นอย่างดีและมีประสิทธิภาพ
5. กรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารได้มีการประชุมระหว่างกันเองโดยไม่มีฝ่ายจัดการเข้าร่วมประชุม	ปีที่ผ่านมาบริษัทไม่ได้จัดให้มีการประชุมกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารได้มีการประชุมระหว่างกันเองโดยไม่มีฝ่ายจัดการเข้าร่วมประชุมซึ่งคณะกรรมการบริษัท มีความเห็นว่าให้ดำเนินการจัดประชุมในปี 2564 เพื่อเปิดโอกาสให้กรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารได้อภิปรายปัญหาต่าง ๆ ทั้งที่เกี่ยวกับธุรกิจของบริษัท
6. การดำเนินการด้านต่อต้านทุจริต	อยู่ระหว่างการจัดเตรียมข้อมูลให้สมบูรณ์เนื่องจากมีข้อมูลสำคัญที่สอดคล้องกับแผนการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบระบบควบคุมภายใน รวมทั้งการทบทวนข้อมูลตามแบบประเมินตนเองเพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการยื่นขอใบรับรอง CAC

การดูแลรักษาสິงแวดล้อม และการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

บริษัทให้ความสำคัญและส่งเสริมให้พนักงานใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อด้านสิ่งแวดล้อมเป็นหลัก จึงได้กำหนดนโยบายเพื่อให้พนักงานถือปฏิบัติดังนี้

- บริษัทกำหนดให้การดูแลรักษาสິงแวดล้อมและการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานของบริษัทและสอดคล้องกับข้อกำหนดและข้อกำหนดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- บริษัทถือว่าการดูแลรักษาสິงแวดล้อม และการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหารและพนักงานทุกคน
- บริษัทส่งเสริมและให้ความรู้พนักงานในด้านการดูแลรักษาสິงแวดล้อมและการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อปลูกจิตสำนึกให้พนักงานในทุกระดับ ตะหนักและให้ความสำคัญในการรักษาสິงแวดล้อมและการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ โดยกำหนดให้พนักงานใหม่ทุกคนจะต้องได้รับการอบรมด้านสิงแวดล้อมและการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

การให้ความรู้และฝึกอบรมพนักงานในเรื่องของสิงแวดล้อม

นอกจากการฝึกอบรมและให้ความรู้พนักงานในเรื่องสิงแวดล้อมและการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพนั้นเป็นหลักสูตรในการฝึกอบรมพนักงานใหม่ โดยมุ่งเน้นการเปลี่ยนแปลงกระบวนการทำงานให้มีความคำนึงถึงการสร้างมลภาวะ ในด้านสิงแวดล้อมให้ลดลง ในปี 2563 บริษัทยังจัดฝึกอบรมพนักงานดังนี้

- อบรมภายใน
  - หลักสูตรการขับรถอย่างปลอดภัย/การบำรุงรักษารถ/การใช้รถอย่างประหยัดพลังงาน
  - หลักสูตร 5 ส. เพื่อคุณภาพและความปลอดภัยอย่างยั่งยืน
  - หลักสูตรสำนักงานสีเขียว (GREEN OFFICE)
  - หลักสูตรความปลอดภัยเพื่อลดความเสี่ยง
- อบรมภายนอก
  - หลักสูตรแนวทางการกำหนดราคาคาร์บอนภายในองค์กร

การควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยง

ความเห็นของคณะกรรมการบริษัทเกี่ยวกับระบบการควบคุมภายในของบริษัท

บริษัทให้ความสำคัญต่อการควบคุมภายใน โดยคณะกรรมการบริษัทได้มอบหมายให้คณะกรรมการตรวจสอบ สอดทาน การประเมินระบบการควบคุมภายในและติดตามประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ โดยมุ่งเน้นให้มีระบบการควบคุมภายในที่เพียงพอ และเหมาะสมกับความเสี่ยง เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการใช้ทรัพยากร การดูแลรักษาทรัพย์สิน การป้องกัน หรือลดความผิดพลาดและความเสียหายของบริษัท และในการประชุมคณะกรรมการบริษัทครั้งที่ 1/2564 เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2564 โดยมีคณะกรรมการตรวจสอบเข้าร่วมประชุม ทั้ง 4 ท่าน ที่ประชุมได้แสดงความเห็นเกี่ยวกับความเพียงพอ และความเหมาะสมของระบบการควบคุมภายใน โดยอ้างอิง “แบบประเมินความเพียงพอของระบบการควบคุมภายใน” ของสำนักงาน คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์คณะกรรมการตรวจสอบได้รายงานสรุปผลการตรวจสอบภายใน พร้อมทั้ง ข้อเสนอแนะการตรวจสอบซึ่งมุ่งเน้นการตรวจสอบเชิงปฏิบัติการให้พัฒนามีประสิทธิภาพมี ประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง โดยได้มีการติดตามการแก้ไขตามรายงานผลการตรวจสอบและรายงานให้คณะกรรมการบริษัทฯ ทราบอย่างสม่ำเสมอ

ในปี 2563 มีการประชุมคณะกรรมการตรวจสอบรวม 4 ครั้ง ผู้สอบบัญชีและสำนักงานตรวจสอบภายใน คณะกรรมการ ตรวจสอบได้ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย และตามขอบเขตที่คณะกรรมการบริษัทมอบหมาย ตามข้อบังคับว่าด้วยกฎบัตร คณะกรรมการตรวจสอบที่สำคัญ (Audit Committee Charter) ได้แก่การ สอดทานรายงานทางการเงิน การกำกับดูแลระบบการ บริหารความเสี่ยง การเสนอแต่งตั้งผู้สอบบัญชี การกำกับดูแลงานตรวจสอบภายใน รวมทั้งการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจของบริษัท

คณะกรรมการบริษัทมีความเห็นต่อระบบการควบคุมภายในของบริษัท เช่นเดียวกับคณะกรรมการตรวจสอบ โดยสรุปสาระสำคัญดังนี้

1. องค์กรและสภาพแวดล้อม

บริษัทฯ ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดสภาพแวดล้อมของการควบคุมภายในที่เหมาะสม คณะกรรมการบริษัทกำกับดูแล กิจการ โดยฝ่ายบริหารของทุกหน่วยงานกำหนดเป้าหมายธุรกิจและแผนงานประจำปีชัดเจน วัดผลได้ มีการพัฒนากระบวนการ กำหนดเป้าหมายทางธุรกิจและวางแผนกลยุทธ์อย่างมียุทธศาสตร์ทันต่อสถานการณ์และเหมาะสมต่อสภาพธุรกิจที่เปลี่ยนแปลง อย่างรวดเร็ว ทั้งนี้ โครงสร้างองค์กรของบริษัทฯ มีสายการบังคับบัญชา มีการกำหนดอำนาจการอนุมัติ ตลอดจนหน้าที่อย่างชัดเจน ตามแต่ละลำดับชั้น ทำให้การปฏิบัติงานมีความคล่องตัว มีการกำหนดตัวชี้วัด เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานและติดตาม ผลเปรียบเทียบกับเป้าหมาย โดยบริษัทฯ มุ่งเน้นการสรรหาและบริหารทรัพยากรบุคคลอย่างมีมาตรฐาน เหมาะสมกับวัฒนธรรม องค์กร รวมทั้งพิจารณาการให้ผลตอบแทนแก่พนักงานอย่างสมเหตุสมผล บริษัทฯ ได้สื่อสารคู่มือด้านจริยธรรมของบริษัทฯ (Code of Conduct) ให้ทุกคนนำไปปฏิบัติ โดยให้ความสำคัญในความซื่อสัตย์ จริยธรรม และความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้เสีย ทั้งนี้ บริษัทฯ ทั้งนี้ในด้านการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน (Anti Corruption) อยู่ระหว่างการจัดเตรียมข้อมูลให้สมบูรณ์เนื่องจากมี ข้อมูลสำคัญที่สอดคล้องกับแผนการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบระบบควบคุมภายในของปี 2563 รวมทั้งการทบทวนข้อมูลตาม แบบประเมินตนเองเพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการยื่นขอใบรับรอง CAC

2. การบริหารความเสี่ยง

บริษัทฯ ให้ความสำคัญกับการดำเนินการตามนโยบายและกระบวนการบริหารความเสี่ยง โดยฝ่ายบริหารและ ทุกหน่วยงานติดตามการประเมินปัจจัยความเสี่ยง ผลกระทบ โอกาสเกิด และแผนการบริหารความเสี่ยงพร้อมทั้งคณะ กรรมการบริหารความเสี่ยงได้ทบทวนทะเบียนความเสี่ยงขององค์กร เพื่อให้สอดคล้องกับความเสี่ยงที่เปลี่ยนแปลงทั้งจากภายในและ ภายนอก มีการกำหนดขอบเขตความเสี่ยงที่ยอมรับได้ของบริษัทอย่างชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารธุรกิจ มีการผสมระบบ การบริหารความเสี่ยงกับกระบวนการวางแผนกลยุทธ์ขององค์กร

3. กิจกรรมการควบคุม

คณะกรรมการบริษัท ได้แต่งตั้งคณะกรรมการย่อย 4 คณะ ประกอบด้วยคณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการสรรหา พิจารณาค่าตอบแทนและบรรษัทภิบาล คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง และคณะกรรมการบริหาร คณะกรรมการทุกคณะ ได้ปฏิบัติงานภายใต้ขอบเขต หน้าที่และความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมายอย่างเหมาะสม มีมาตรการป้องกันไม่ให้น้ำโอกาส หรือประโยชน์ของบริษัทฯ ไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตน มีการติดตามดูแลให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง และส่งเสริมการบริหารจัดการองค์กรภายใต้ระบบการควบคุมภายในที่เพียงพอและเหมาะสม

4. ระบบสารสนเทศและการสื่อสารข้อมูล

บริษัทฯ ให้ความสำคัญต่อระบบสารสนเทศและการสื่อสารข้อมูลทั้งจากภายในและภายนอก ซึ่งถือเป็นเครื่องมือสำคัญ ในการดำเนินธุรกิจของบริษัทฯ เพื่อให้ทราบผลการปฏิบัติงาน และรายงานทางการเงิน เพื่อช่วยให้การตัดสินใจของคณะกรรมการ และฝ่ายบริหารของบริษัทฯ อยู่บนพื้นฐานของข้อมูลที่เพียงพอ ถูกต้อง เชื่อถือได้ และเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน สื่อสารให้พนักงาน

ได้เข้าใจถึงการปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสารสนเทศ มีการแบ่งแยกหน้าที่ความรับผิดชอบ และกำหนดสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลในระบบต่าง ๆ อย่างชัดเจน บริษัทฯ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนกิจกรรมทางธุรกิจ ตลอดจนการสื่อสารข้อมูลธุรกิจที่สำคัญเพื่อส่งเสริมการบริหารงานให้เกิดประสิทธิภาพ

5. ระบบการติดตาม

บริษัทฯ มีระบบการติดตามการดำเนินงานในระดับบริหารและในระดับปฏิบัติการ โดยคณะกรรมการและฝ่ายบริหารได้เปรียบเทียบผลการดำเนินงานว่าเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด และมีการกำหนดแนวทางที่ชัดเจน ในกรณีที่ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย คณะกรรมการย่อยทั้งสองคณะได้ติดตามดูแลและนำเสนอรายงานต่อคณะกรรมการบริษัท กรณีมีประเด็นสำคัญที่อาจมีผลกระทบต่อองค์กร ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและฝ่ายบริหารจะติดตามผลการปฏิบัติงานและแนวทางแก้ไขจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกเดือน ในส่วนของผู้ตรวจสอบภายในได้กำหนดแผนการตรวจสอบที่ทำให้เกิดการถ่วงดุลและโปร่งใสซึ่งครอบคลุมกระบวนการบริหารและการปฏิบัติงานที่สำคัญ รวมทั้งทำหน้าที่ประเมินผลความเสี่ยงและการปฏิบัติตามระบบการควบคุมภายในที่ฝ่ายบริหารกำหนดไว้ให้บรรลุซึ่งประสิทธิผลและประสิทธิภาพ พร้อมรายงานผลการตรวจสอบและการติดตามต่อคณะกรรมการบริษัท คณะกรรมการตรวจสอบ ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร และฝ่ายบริหารอย่างสม่ำเสมอ

รายการระหว่างกัน

ในปี 2563 บริษัทฯ มีรายการระหว่างกันกับกิจการที่เกี่ยวข้องกัน คือบริษัทย่อยของบริษัท โดยรายการดังกล่าวเป็นการดำเนินธุรกิจปกติของบริษัทฯ สำหรับขั้นตอนการอนุมัติรายการระหว่างกัน บริษัทฯ มีนโยบายที่จะดำเนินการให้เป็นไปตามลักษณะธุรกิจการค้าทั่วไป อ้างอิงกับราคาตลาดและเงื่อนไขการตลาดที่เหมาะสม โดยหากเป็นรายการที่มีใช้การค้าตามปกติธุรกิจหรือมิได้เป็นไปตามเงื่อนไขการค้าทั่วไปจะต้องเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทฯ เพื่อพิจารณาอนุมัติทุกครั้ง โดยการทำธุรกรรมนั้นต้องก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อบริษัท

อย่างไรก็ตามในการพิจารณารายการระหว่างกันนั้นจะมีการตรวจสอบเข้าร่วมประชุมเพื่อสอบถามให้ความเห็นถึงความจำเป็นโดยพิจารณาถึงความเหมาะสม ทั้งราคา อัตราค่าตอบแทนของรายการนั้น ๆ เว้นแต่กรณีที่เป็นการทำรายการระหว่างกันที่เป็นการค้าตามปกติธุรกิจหรือเป็นไปตามเงื่อนไขการค้าทั่วไป คณะกรรมการบริหาร หรือประธานเจ้าหน้าที่บริหาร หรือผู้บริหารระดับสูงสามารถอนุมัติรายการได้ในขอบเขตการอนุมัติที่กำหนดไว้ และในกรณีที่คณะกรรมการตรวจสอบไม่มีความชำนาญในการพิจารณารายการระหว่างกันที่เกิดขึ้น บริษัทฯ จะจัดให้มีบุคคลที่มีความรู้ความชำนาญพิเศษเช่น ผู้สอบบัญชีของบริษัทฯ หรือผู้เชี่ยวชาญอิสระ เป็นผู้ให้ความเห็นเกี่ยวกับรายการระหว่างกันดังกล่าว ความเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบหรือบุคคลที่มีความรู้ความชำนาญพิเศษจะถูกนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจของคณะกรรมการบริษัทฯ หรือผู้ถือหุ้นแล้วแต่กรณี

นอกจากนี้บริษัทฯ จะทำการเปิดเผยรายการระหว่างกันดังกล่าวไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินที่ได้รับการตรวจสอบจากผู้สอบบัญชีของบริษัทฯ ทั้งนี้การทำรายการระหว่างกันดังกล่าวต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือข้อกำหนดของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์และ/หรือตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เกี่ยวกับเรื่องการเข้าทำรายการที่เกี่ยวข้องกัน หรือการได้มาและจำหน่ายไปซึ่งทรัพย์สินของบริษัทอย่างเคร่งครัด รวมถึงการปฏิบัติตามข้อกำหนดเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลการทำรายการเกี่ยวข้องและการได้มาหรือจำหน่ายไปซึ่งทรัพย์สินที่สำคัญของบริษัทฯ

สำหรับการเข้าทำรายการระหว่างกันที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต บริษัทฯ มีขั้นตอนในการอนุมัติการทำธุรกรรมเป็นไปตามมาตรการที่กล่าวมาแล้วข้างต้น โดยบริษัทฯ มีนโยบายที่จะดำเนินการให้เป็นไปตามลักษณะธุรกิจการค้าทั่วไป อ้างอิงกับราคาตลาดและเงื่อนไขการตลาดที่เหมาะสมเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่บริษัท

ทั้งนี้คณะกรรมการตรวจสอบจะเป็นผู้ให้ความเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของรายการและราคาโดยให้ได้ราคาที่ยุติธรรมเพื่อประโยชน์สูงสุดของบริษัท

รายละเอียดของรายการระหว่างกัน

(หน่วยพันบาท)

บุคคล/กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	ลักษณะรายการ	มูลค่ารายการระหว่างกันสำหรับงวด		เหตุผลและความจำเป็น
		31-ธ.ค.-62	31-ธ.ค.-63	
บริษัท ซีเอสเอส เอ็นเนอร์ยี จำกัด เป็นบริษัทย่อยของบริษัท	ซื้อ-ขายสินค้าสายไฟฟ้า	2,572	222	เป็นรายการที่เป็นไปตามลักษณะธุรกิจการค้าปกติโดยทั่วไปและเป็นการสนับสนุนการดำเนินธุรกิจของบริษัทเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด
Phu Khanh Solar Power Joint Stock Company Limited	เงินให้กู้ยืมระยะสั้น	297.65	-	เป็นรายการที่ให้กู้ยืมเงินเพื่อเสริมสภาพคล่อง โดยคิดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 7 ต่อปี

ที่ประชุมคณะกรรมการตรวจสอบครั้งที่ 1/2564 เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2564 ได้พิจารณาแล้วมีความเห็นว่าการทำรายการระหว่างกันข้างต้น เป็นไปอย่างสมเหตุสมผล โดยได้กระทำอย่างยุติธรรมตาม ราคาตลาด และเป็นไปตามปกติธุรกิจการค้า (Fair and arms' length)

คำวิเคราะห์และคำอธิบายฝ่ายจัดการ

สรุปรายงานการสอบบัญชี

ปี 2561-2562	ตรวจสอบโดย นางสาวกรรณ แก้ว ลิมปิกิตติกุล	ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเลขทะเบียน 5874 บริษัท สำนักงาน อีวาย จำกัด
ปี 2563	ตรวจสอบโดย นายปรีชา อรุณนารา	ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเลขทะเบียน 5800 บริษัท สำนักงาน อีวาย จำกัด

สำหรับการเงินงวด ปี 2561 สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561

รายงานของผู้สอบบัญชีสำหรับการเงินรวมของบริษัทและบริษัทย่อยในปี 2561 ได้แสดงความเห็นแบบไม่มีเงื่อนไขว่างบการเงินได้แสดงฐานะการเงิน ณ 31 ธันวาคม 2561 ผลการดำเนินงานและกระแสเงินสด สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของบริษัทและบริษัทย่อย และ เฉพาะของบริษัท โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินตามรายงานลงวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2562

และได้เพิ่มเรื่องสำคัญในการตรวจสอบประกอบด้วย ค่าความนิยม ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ มูลค่าทุนที่คาดว่าจะได้รับของสินค้าคงเหลือ การรับรู้รายได้ และข้อมูลอื่น

สำหรับการเงินงวด ปี 2562 สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562

รายงานของผู้สอบบัญชีสำหรับการเงินรวมของบริษัทและบริษัทย่อยในปี 2562 ได้แสดงความเห็นแบบไม่มีเงื่อนไขว่างบการเงินได้แสดงฐานะการเงิน ณ 31 ธันวาคม 2562 ผลการดำเนินงานและกระแสเงินสด สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของบริษัทและบริษัทย่อย และ เฉพาะของบริษัท โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินตามรายงานลงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2563

และได้เพิ่มเรื่องสำคัญในการตรวจสอบประกอบด้วย ค่าความนิยม ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ มูลค่าทุนที่คาดว่าจะได้รับของสินค้าคงเหลือ การรับรู้รายได้ และข้อมูลอื่น

สำหรับการเงินงวด ปี 2563 สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563

รายงานของผู้สอบบัญชีสำหรับการเงินรวมของบริษัทและบริษัทย่อยในปี 2563 ได้แสดงความเห็นแบบไม่มีเงื่อนไขว่างบการเงินได้แสดงฐานะการเงิน ณ 31 ธันวาคม 2563 ผลการดำเนินงานและกระแสเงินสด สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของบริษัทและบริษัทย่อย และ เฉพาะของบริษัท โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินตามรายงานลงวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2564

และได้เพิ่มเรื่องสำคัญในการตรวจสอบประกอบด้วย การรับรู้รายได้ ค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นของลูกหนี้การค้า ค่าเผื่อการลดลงของมูลค่าสินค้าคงเหลือ ค่าความนิยม และข้อมูลอื่น

การวิเคราะห์และคำอธิบายของฝ่ายจัดการ

ภาพรวมของผลการดำเนินงาน

บริษัท คอมมูนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน) (“บริษัท”) บริษัทมีรายได้หลักมาจากการจำหน่ายสายไฟฟ้าและผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับอุปกรณ์ไฟฟ้าประเภทต่าง ๆ การดำเนินธุรกิจดังกล่าวมาจากการสั่งซื้อสินค้าจากผู้ผลิตมาเพื่อจัดจำหน่าย ทำให้ไม่จำเป็นต้องลงทุนในสินทรัพย์ถาวรเป็นจำนวนมากเหมือนธุรกิจที่ผลิตและจำหน่ายสินค้า แต่ต้องอาศัยเงินทุนหมุนเวียนสูง สำหรับการสั่งซื้อสินค้าและจัดเก็บสินค้าเพื่อขาย ซึ่งจะต้องมีความหลากหลายและเพียงพอต่อความต้องการของลูกค้า ด้วยเหตุนี้ ปัจจัยความสำเร็จในธุรกิจนี้จึงขึ้นอยู่กับกลยุทธ์การตลาด การบริหารจัดการสินค้าคงคลัง และการเรียกเก็บเงินอย่างมีประสิทธิภาพ บริษัทเป็นตัวแทนจำหน่ายผู้ผลิตชั้นนำระดับสากล เช่น ทรานส์คัมพ์ Phelp Dodge, ทรานส์คัมพ์ บีทีซี 3M เป็นต้น ธุรกิจจัดจำหน่ายสายไฟฟ้าและผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับอุปกรณ์ไฟฟ้าประเภทต่าง ๆ มีการตั้งกำไรขั้นต้นอยู่ในเกณฑ์ไม่สูงมากนัก เช่นเดียวกับธุรกิจจัดจำหน่ายประเภทอื่น ๆ โดยจะมุ่งเน้นการขายในปริมาณมากเพื่อเพิ่มจำนวนกำไรสุทธิ ทั้งนี้ ธุรกิจจัดจำหน่ายสายไฟฟ้าและผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับอุปกรณ์ไฟฟ้าประเภทต่าง ๆ มีการขยายตัวตามการเติบโตของเศรษฐกิจ และธุรกิจก่อสร้างและอสังหาริมทรัพย์ เป็นสำคัญ

นอกจากนี้ บริษัทมีรายได้จากการให้บริการติดตั้ง ซึ่งประกอบด้วย การให้บริการติดตั้งงานโทรคมนาคม และการให้บริการติดตั้งอุปกรณ์ป้องกันไฟลามและอื่น ๆ โดยในการประกอบธุรกิจให้บริการติดตั้งงานโทรคมนาคม บริษัทจะเป็นผู้ให้บริการด้านการออกแบบ จัดหา และรับเหมาติดตั้งระบบงานโทรคมนาคม ซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนประเภท สัดส่วนรูปแบบ ขนาดความสูง และน้ำหนักของเสาโทรคมนาคม รวมทั้งอุปกรณ์ระบบโทรคมนาคมต่าง ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของลูกค้า ทั้งนี้ รูปแบบของการให้บริการ ประกอบด้วยการดำเนินงานติดตั้งสถานีฐาน (New Site) เพื่รองรับการขยายพื้นที่การให้บริการของเครือข่ายสัญญาณ และการติดตั้งอุปกรณ์เสริมเพื่อเพิ่มคุณสมบัติและศักยภาพของเสาโทรคมนาคมที่มีอยู่เดิม (Upgrade) การติดตั้งอุปกรณ์ภายในอาคาร (Inbuilding Coverage) โดยรับงานจากเจ้าของโครงข่ายหรือผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ เช่น True move, AIS และ DTAC เป็นต้น หรือรับงานจากผู้รับเหมาที่รับจากงานมาจากเจ้าของโครงข่าย เช่น Huawei, AWC และ ZTE เป็นต้น โดยงานจะมีลักษณะเป็นโครงการ ประกอบด้วยพื้นที่ติดตั้ง (Site) หลายแห่งในแต่ละโครงการ ซึ่งโดยทั่วไป งานติดตั้งสถานีฐานจะใช้ระยะเวลาดำเนินการติดตั้งโดยเฉลี่ยประมาณ 45 – 60 วันต่อพื้นที่ติดตั้ง ทั้งนี้ บริษัทจะมีวิศวกรของบริษัทเป็นผู้ควบคุมสำหรับงานที่ได้ส่งต่อให้แก่ผู้รับเหมาช่วงเป็นผู้ดำเนินการ โดยจะกำหนดอัตราค่าบริการเป็นอัตราคงที่ต่อพื้นที่ติดตั้งตามความยากง่ายของงาน ซึ่งมีปัจจัยพิจารณาที่สำคัญ ได้แก่ ภูมิศาสตร์ของพื้นที่ติดตั้ง (ติดตั้งบนอาคารหรือตามพื้นดิน) ระยะทางของพื้นที่ติดตั้ง ประเภทและรูปแบบของเสาโทรคมนาคม และระยะเวลาดำเนินการ เป็นต้น ทั้งนี้ ธุรกิจให้บริการติดตั้งระบบโทรคมนาคมมีการขยายตัวตามการลงทุนของผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ซึ่งจะพิจารณาการลงทุนตามภาวะเศรษฐกิจ และการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและพฤติกรรมของผู้บริโภคเป็นสำคัญ

นอกจากนี้ บริษัท และ บริษัทย่อยได้เพิ่มช่องทางในการจัดหารายได้โดยเข้าร่วมประมูลงานของทางราชการเพิ่มมากขึ้น โดยงานที่ประมูลจะเป็นงานเกี่ยวกับการติดตั้งระบบไฟฟ้า ระบบคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์สื่อสาร ระบบการติดต่อโทรคมนาคม รวมไปถึงธุรกิจการก่อสร้าง และพลังงานทางเลือก ซึ่งเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจที่บริษัทดำเนินการอยู่แล้ว

และเมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม 2558 บริษัทได้ลงทุนในหุ้นสามัญของบริษัทนิออนเวิร์คส์ คอมมูนิเคชั่นส์(ประเทศไทย) จำกัด จำนวน 344 ล้านบาท ซึ่งเป็นบริษัทที่ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับงานโทรคมนาคม โดยกลุ่มลูกค้าหลักของบริษัทนิออนเวิร์คส์ คอมมูนิเคชั่นส์(ประเทศไทย) จำกัด จะเป็น AIS และ True ซึ่งทำให้ธุรกิจเกี่ยวกับโทรคมนาคมของบริษัทครอบคลุมทุกเครือข่าย

ต่อมาเมื่อวันที่ 4 ตุลาคม 2560 บริษัทได้ลงทุนในหุ้นสามัญบริษัท น้ำซ้อ ไฮโดรเพาเวอร์ จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทที่ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับการผลิตและจำหน่ายกระแสไฟฟ้า จากพลังงานน้ำ ที่จัดตั้งขึ้นในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จำนวน 27.7 ล้านบาท โดยมีสัดส่วนการลงทุน ร้อยละ 28 ของทุนจดทะเบียนของบริษัท น้ำซ้อ ไฮโดรเพาเวอร์ จำกัด ซึ่งถือเป็นบริษัทร่วม และเมื่อบริษัท น้ำซ้อ ไฮโดรเพาเวอร์ จำกัด เพิ่มทุนจดทะเบียน บริษัทได้ลงทุนเพิ่มเมื่อวันที่ 24 เมษายน 2561 เพื่อรักษาสัดส่วนการลงทุนในอัตราร้อยละ 28 ของทุนจดทะเบียน ต่อมาเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2561 บริษัทได้ทำการซื้อหุ้นสามัญในบริษัทน้ำซ้อ ไฮโดรเพาเวอร์ จำกัด จำนวน 14.6 ล้านบาทคิดเป็นร้อยละ 10 ของทุนจดทะเบียนของบริษัทน้ำซ้อ ไฮโดรเพาเวอร์ จำกัด ทำให้สัดส่วนการลงทุนเป็นร้อยละ 38 ซึ่งถือเป็นบริษัทร่วม

ต่อมาเมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2561 บริษัทได้ลงทุนในหุ้นสามัญของ บริษัท Phu Khanh Solar Power Joint Stock Company ซึ่งเป็นบริษัทจดทะเบียนในประเทศเวียดนาม ซึ่งดำเนินธุรกิจโรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ จำนวน 176.4 ล้านบาท โดยมีสัดส่วนการลงทุนร้อยละ 25 ของทุนจดทะเบียนของ Phu Khanh Solar Power Joint Stock Company

อนึ่ง งบการเงินรวมของบริษัทได้ถูกจัดทำขึ้นโดยรวมงบการเงินของบริษัทและ บริษัทย่อย ตามสัดส่วนที่มีอำนาจควบคุม โดยบริษัทมีส่วนร่วมในการควบคุมบริษัทย่อย ได้แก่ บริษัท ซี.เอส.เอส.เอ็นเนอร์ยี ในสัดส่วนประมาณร้อยละ 99 และบริษัท นิออนเวิร์คส์ คอมมูนิเคชั่นส์(ประเทศไทย) จำกัด ในสัดส่วนร้อยละ 70 ส่วนเงินลงทุนในบริษัท น้ำซ้อ ไฮโดรเพาเวอร์ จำกัด และเงินลงทุนในบริษัท Phu Khanh Solar Power Joint Stock Company แสดงเงินลงทุนตามวิธีส่วนได้เสียและรับรู้กำไร/ขาดทุนจากการลงทุนในบริษัทร่วม ในการวิเคราะห์ฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของบริษัทในปี 2561-2563 จะวิเคราะห์จากงบการเงินรวม ซึ่งเป็นผลการดำเนินงานของบริษัทและบริษัทย่อยเป็นสำคัญ

การวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน

รายได้รวม

รายได้ของบริษัท แบ่งเป็น 3 ส่วนหลัก ประกอบด้วย รายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ เกี่ยวกับระบบไฟฟ้า เช่น สายไฟฟ้า หลอดไฟฟ้า อุปกรณ์ไฟฟ้า อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ และอุปกรณ์เกี่ยวกับระบบป้องกันไฟลาม รายได้จากการให้บริการติดตั้ง ประกอบด้วย การให้บริการติดตั้งงานโทรคมนาคม การให้บริการติดตั้งอุปกรณ์ป้องกันไฟลามและการให้บริการติดตั้งอื่น ๆ นอกจากนี้ บริษัทยังมี รายได้อื่น ๆ ได้แก่ ค่าส่งเสริมการตลาดของผู้จัดจำหน่าย ดอกเบี้ยรับ ค่าเช่า กำไรจากการจำหน่ายสินทรัพย์ และกำไรจากอัตราแลกเปลี่ยน เป็นต้น ซึ่งโครงสร้างรายได้รวมของกลุ่มบริษัทสามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางแสดงโครงสร้างรายได้รวมของกลุ่มบริษัท

ประเภทผลิตภัณฑ์	ปี 2561		ปี 2562		ปี 2563	
	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ
สายไฟฟ้า	2,501.99	54.91	2,339.01	61.33	2,129.98	60.46
อุปกรณ์ควบคุมระบบไฟฟ้า	325.41	7.14	494.06	12.95	427.75	12.14
ท่อร้อยสายไฟฟ้าและอุปกรณ์ประกอบการติดตั้ง	84.15	1.85	86.52	2.27	138.62	3.93
สายเคเบิล	82.38	1.81	88.53	2.32	73.42	2.08
หลอดไฟและอุปกรณ์ส่องแสงสว่าง	131.85	2.89	20.99	0.55	41.04	1.17
วัสดุและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับระบบป้องกันไฟลาม	32.19	0.71	29.58	0.78	32.51	0.92
หม้อแปลงไฟฟ้า	19.79	0.43	6.22	0.16	21.03	0.60
อื่น ๆ	34.38	0.75	21.33	0.56	113.92	3.24
รวมรายได้จากการขาย	3,212.14	70.49	3,086.24	80.92	2,978.27	84.54
รายได้จากการติดตั้งระบบโทรคมนาคม	986.91	21.66	343.13	9.00	362.24	10.28
รายได้จากการติดตั้งระบบป้องกันไฟลาม	37.60	0.83	39.71	1.04	34.38	0.98
รายได้จากการบริการติดตั้งอื่น ๆ	293.47	6.44	322.69	8.46	107.16	3.04
รวมรายได้จากการบริการติดตั้ง	1,317.98	28.93	705.53	18.50	503.78	14.30
รายได้อื่น ๆ *	26.33	0.58	22.25	0.58	40.99	1.16
รายได้รวม	4,556.45	100.00	3,814.02	100.00	3,523.04	100.00

ปี 2561-2563 บริษัทมีรายได้รวม 4,556 ล้านบาท และ 3,814 ล้านบาท และ 3,523 ล้านบาทตามลำดับโดยรายได้หลักมาจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับสายไฟฟ้าและอุปกรณ์ไฟฟ้าประเภทต่าง ๆ ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 70-85 ของรายได้รวม ส่วนรายได้ที่สำคัญรองลงมา ได้แก่ รายได้จากการบริการติดตั้ง ซึ่งมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 15-30 ของรายได้รวม

ปี 2561 บริษัทมีรายได้รวมประมาณ 4,556 ล้านบาทเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 2 เมื่อเทียบกับปี 2560 รายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับสายไฟฟ้าและอุปกรณ์ไฟฟ้าประเภทต่าง ๆ ลดลงร้อยละ 2 รายได้จากการบริการติดตั้งเพิ่มขึ้นร้อยละ 13 และสัดส่วนรายได้จากการขาย และบริการติดตั้งเป็นร้อยละ 70 และร้อยละ 29 ของรายได้รวม

ปี 2562 บริษัทมีรายได้รวมประมาณ 3,814 ล้านบาทลดลงประมาณร้อยละ 16 เมื่อเทียบกับปี 2561 รายได้จากการขายสินค้าลดลง 123 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 4 เมื่อเทียบกับปีก่อน รายได้จากการขายสายไฟฟ้า หลอดไฟฟ้าและอุปกรณ์ส่องสว่างลดลง ส่วนรายได้จากอุปกรณ์ควบคุมระบบไฟฟ้าเพิ่มขึ้นจากสินค้าชนิดพิเศษ สำหรับสินค้าอื่น ๆ ยอดขายใกล้เคียงกับปีก่อน รายได้จากการบริการติดตั้ง ลดลง 612 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 46 เมื่อเทียบกับปีก่อน เนื่องมาจากรายได้จากการติดตั้งระบบโทรคมนาคมลดลงมากกว่า ร้อยละ 50 ของรายได้จากการบริการติดตั้ง ส่วนรายได้การติดตั้งระบบไฟลามและรายได้จากการบริการติดตั้งอื่น ใกล้เคียงกับปีก่อน และ สัดส่วนรายได้จากการขาย และบริการติดตั้งเป็นร้อยละ 80 และร้อยละ 18 ของรายได้รวม

ปี 2563 บริษัทมีรายได้รวมประมาณ 3,523 ล้านบาทลดลงประมาณร้อยละ 8 เมื่อเทียบกับปี 2562 รายได้จากการขายสินค้าลดลง 108 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 3 เมื่อเทียบกับปีก่อน รายได้จากการขายสายไฟฟ้า อุปกรณ์ไฟฟ้า และสายเคเบิลลดลง ส่วนรายได้จากท่อร้อยสาย หลอดไฟและอุปกรณ์ส่องสว่าง และวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับระบบควบคุมไฟลามเพิ่มขึ้น รายได้จากการบริการติดตั้ง ลดลง 202 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 29 เมื่อเทียบกับปีก่อน โดยรายได้จากงานโทรคมนาคม เพิ่มขึ้นจากปีก่อน 19 ล้านบาท มาจากโครงข่าย 5 G ส่วนรายได้จากการติดตั้งระบบไฟลาม และรายได้จากการบริการติดตั้งอื่น ลดลง โดยรายได้จากงานบริการติดตั้งอื่นลดลงเป็นจำนวน 216 ล้านบาท เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้งานบริการติดตั้งอื่น ต้องเลื่อนกำหนดการทำงานออกไป สัดส่วนรายได้จากการขาย และบริการติดตั้งเป็นร้อยละ 85 และร้อยละ 14 ของรายได้รวม

รายได้จากการขายและการให้บริการ

- รายได้จากการขาย

รายได้หลักของบริษัทมาจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับสายไฟฟ้าและอุปกรณ์ไฟฟ้าประเภทต่าง ๆ ซึ่งในปี 2561 – 2563 บริษัทมีรายได้จากการขายจำนวน 3,212 ล้านบาท และ 3,086 ล้านบาท และ 2,978 ล้านบาท ตามลำดับ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 70 และร้อยละ 80 และร้อยละ 85 ของรายได้รวม ตามลำดับ

รายได้จากการขายในระหว่างปี 2561 – 2563 สามารถแบ่งตามประเภทของสินค้าหลักๆ ได้ดังนี้

รายได้จากการขาย	ปี 2561		ปี 2562		ปี 2563	
	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ
สายไฟฟ้า	2,501.99	77.89	2,339.01	75.79	2,129.98	71.51
อุปกรณ์ควบคุมระบบไฟฟ้า	325.41	10.13	494.06	16.01	427.75	14.36
ท่อร้อยสายไฟฟ้าและอุปกรณ์ประกอบการติดตั้ง	84.15	2.62	86.52	2.80	138.62	4.65
สายเคเบิล	82.38	2.57	88.53	2.87	73.42	2.47
หลอดไฟและอุปกรณ์ส่องแสงสว่าง	131.85	4.10	20.99	0.68	41.04	1.38
วัสดุและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับระบบป้องกันไฟลาม	32.19	1.00	29.58	0.96	32.51	1.09
หม้อแปลงไฟฟ้า	19.79	0.62	6.22	0.20	21.03	0.71
อื่น ๆ	34.38	1.07	21.33	0.69	113.92	3.83
รวมรายได้จากการขาย	3,212.14	100.00	3,086.24	100.00	2,978.27	100.00

รายได้จากการขายรวม ปี 2561เมื่อเทียบกับปี 2560 ลดลง 58 ล้านบาท เนื่องจากในไตรมาส 2 บริษัทฯ ได้มีการยกเลิกการเป็นตัวแทนจำหน่ายขายปลีกสินค้าฟิลิปส์ ทำให้ยอดขายหลอดไฟและอุปกรณ์ส่องสว่าง ลดลง 300 ล้านบาท และประกอบกับสภาพเศรษฐกิจ ทำให้ยอดขายท่อร้อยไฟฟ้าและอุปกรณ์ติดตั้ง รวมทั้งอุปกรณ์ควบคุมระบบไฟฟ้า และวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับระบบป้องกันไฟลามลดลง 87 ล้านบาท

รายได้จากการขายรวม ปี 2562 เมื่อเทียบกับปี 2561 ลดลง 126 ล้านบาทคิดเป็นร้อยละ 4 เมื่อเทียบกับปีก่อน โดยรายได้จากการขายสายไฟาลดลง 157 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 6 เมื่อเทียบกับปีก่อน หลอดไฟและอุปกรณ์ส่องสว่างลดลง เนื่องจากการยกเลิกเป็นตัวแทนจำหน่ายสินค้าฟิลิปส์ ช่วงต้นปี 2561 รายได้จากการขายอุปกรณ์ควบคุมระบบไฟฟ้าเพิ่มขึ้น 69 ล้านบาทคิดเป็นร้อยละ 52 เมื่อเทียบกับปีก่อนเนื่องจากบริษัทได้รับการสั่งซื้ออุปกรณ์ควบคุมระบบไฟฟ้าชนิดพิเศษจากการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค และการไฟฟ้านครหลวง ส่วนสินค้าประเภทอื่นๆยอดขายใกล้เคียงกับปีก่อน

รายได้จากการขายรวมปี 2563 เมื่อเทียบกับปี 2562 ลดลง 108 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 4 เมื่อเทียบกับปีก่อน โดยรายได้จากการขายสายไฟาลดลง 209 ล้านบาท คิดเป็นอัตราร้อยละ 9 รายได้จากการขายอุปกรณ์ควบคุมระบบไฟฟ้าลดลง 66 ล้านบาท คิดเป็นอัตราร้อยละ 13 ส่วนรายได้จากการท่อร้อยสายและอุปกรณ์ติดตั้ง เพิ่มขึ้น 52 ล้านบาทคิดเป็นอัตราร้อยละ 60 และรายได้จากการสินค้าอื่นๆเพิ่มขึ้น 93 ล้านบาท มาจากการที่บริษัทย่อยขายสินค้าเกี่ยวกับระบบสัญญาณโทรคมนาคม ซึ่งเป็นสินค้าชนิดพิเศษ

อนึ่ง รายได้จากการจำหน่ายสายไฟฟ้าและอุปกรณ์ไฟฟ้าประเภทอื่น ๆ ของบริษัทมาจากการจำหน่ายให้แก่ลูกค้าภายในประเทศทั้งหมด โดยจัดจำหน่ายให้แก่ลูกค้าทั่วประเทศ ซึ่งเกือบทั้งหมดเป็นกลุ่มลูกค้าภาคเอกชน มีจำนวนรวมประมาณ 3,200 ราย อย่างไรก็ตาม ณ ปัจจุบัน บริษัทมีนโยบายที่จะขยายเพิ่มฐานลูกค้าไปยังต่างประเทศในแถบอาเซียน เพื่อเตรียมพร้อมรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (Asean Economics Community: AEC) นอกจากนี้ บริษัทมีนโยบายที่จะมุ่งทำการตลาดในภาคหน่วยงานราชการมากขึ้น โดยมอบหมายให้บริษัทย่อยเป็นผู้ดำเนินการในส่วนงานที่เกี่ยวข้องกับงานราชการ ด้วยนโยบายการตลาดเชิงรุกดังกล่าว บริษัทมีความมั่นใจว่าจะช่วยส่งเสริมให้บริษัทมีรายได้จากการจำหน่ายสินค้าเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ทั้งนี้ บริษัทมีนโยบายการจัดหาลูกค้าด้วยการติดต่อโดยตรงกับกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย ทั้งการเข้าพบโดยตรงและ/หรือการติดต่อผ่านอุปกรณ์สื่อสารต่าง ๆ เช่น โทรศัพท์ โทรสาร และอินเทอร์เน็ต เป็นต้น และติดต่อโดยผ่านการแนะนำ จากพันธมิตรทางธุรกิจต่าง ๆ เช่น คณะกรรมการบริษัท ผู้บริหาร ลูกค้า และผู้ผลิตสินค้า เป็นต้น โดยบริษัทได้กำหนดนโยบายให้มีการวิเคราะห์ฐานะการเงินและประวัติการชำระหนี้ของลูกค้าอย่างสม่ำเสมอ เพื่อกำหนดและปรับปรุงนโยบายการกำหนดวงเงินสินเชื่อ และระยะเวลาให้เครดิตแก่ลูกค้า ซึ่งจะช่วยให้บริษัทสามารถควบคุมวงเงินการขายให้แก่ลูกค้าแต่ละรายได้อย่างรัดกุมมากยิ่งขึ้น

- รายได้จากการบริการติดตั้ง

ธุรกิจการให้บริการติดตั้งของบริษัทสามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภทหลักคือ (1) ธุรกิจการให้บริการออกแบบ จัดทำ และรับเหมาติดตั้งระบบงานโทรคมนาคม (Communication System) ตลอดจนงานด้านบำรุงรักษาระบบ (Maintenance Services) และ (2) ธุรกิจการให้บริการออกแบบ จัดทำ และติดตั้งระบบป้องกันไฟลาม (Fire Protection System) (3) ธุรกิจการให้บริการติดตั้งอุปกรณ์อื่น ๆ โดยบริษัทมีรายได้จากการบริการติดตั้งเป็นจำนวน 1,318 ล้านบาท และ 706 ล้านบาท และ 504 ล้านบาท ในปี 2561 – 2563 ตามลำดับหรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 29 และร้อยละ 18 และร้อยละ 14 ตามลำดับ รายได้หลักของงานบริการติดตั้งคือการให้บริการติดตั้งระบบงานโทรคมนาคมเป็นหลัก ซึ่งมีสัดส่วนคิดเป็น ร้อยละ 49-95 ของรายได้จากการบริการติดตั้งรวม จากสถานะเศรษฐกิจภายในและภายนอกประเทศที่เปลี่ยนแปลง รวมถึงการแข่งขันที่เข้มข้นของผู้ให้บริการสัญญาณการสื่อสารโทรคมนาคม ส่งผลให้การลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานโครงข่ายโทรคมนาคมของผู้ให้บริการหลักดังกล่าวมีปริมาณลดลงอย่างต่อเนื่อง ทำให้งานติดตั้งระบบโทรคมนาคมลดลง ซึ่งบริษัทได้มองหาโอกาสที่จะต่อยอดธุรกิจเพื่อเพิ่มโอกาสทางการค้า โดยเพิ่มการประมูลงานของภาครัฐ เกี่ยวกับอุปกรณ์การสื่อสาร พลังงานทางเลือก อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ และอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ รวมไปถึงธุรกิจก่อสร้างซึ่งบริษัท และบริษัทย่อย มีความชำนาญ ส่งผลให้รายได้จากการติดตั้งอื่นของบริษัทเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ทั้งนี้ รายได้จากการบริการติดตั้งในปี 2561 – 2563 มีรายละเอียดดังนี้

รายได้จากการบริการติดตั้ง	ปี 2561		ปี 2562		ปี 2563	
	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ
รายได้จากการติดตั้งระบบโทรคมนาคม	986.91	74.88	343.13	48.63	362.24	71.90
รายได้จากการติดตั้งระบบป้องกันไฟลาม	37.60	2.85	39.71	5.63	34.38	6.83
รายได้จากการติดตั้งอื่น ๆ	293.47	22.27	322.69	45.74	107.16	21.27
รวมรายได้จากการบริการติดตั้ง	1,317.98	100.00	705.53	100.00	503.78	100.00

ปี 2561 - 2563 บริษัทมีรายได้จากการให้บริการติดตั้งระบบโทรคมนาคม เป็นจำนวน 987 ล้านบาท 343 ล้านบาท และ 362 ล้านบาทตามลำดับ และเมื่อเทียบเป็นอัตราร้อยละ ของรายได้บริการติดตั้งรวมมีสัดส่วนร้อยละ 75 ร้อยละ 49 และร้อยละ 72 พบว่ารายได้จากการบริการติดตั้งระบบโทรคมนาคม มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปีที่แล้วเนื่องจากมีเทคโนโลยี 5 G

รายได้จากการติดตั้งระบบป้องกันไฟลาม มีจำนวน 38 ล้านบาท 40 ล้านบาท และ 34 ล้านบาท ในปี 2561- 2563 ตามลำดับ โดยบริษัทให้บริการออกแบบ จัดทำ และรับเหมาติดตั้งระบบป้องกันไฟลามให้แก่ลูกค้า ด้วยการติดตั้งวัสดุ และอุปกรณ์ป้องกันไฟลาม ตามช่องเปิดของท่อร้อยสายไฟฟ้าหรือระบบไฟฟ้า ระบบประปา และระบบเครื่องปรับอากาศ

ซึ่งสามารถป้องกันผลกระทบจากความร้อน เปลวไฟ และควันไฟ เป็นเวลาอย่างน้อย 3 ชั่วโมง ทั้งนี้ในปัจจุบันผู้ประกอบการส่วนใหญ่ให้ความสนใจและเล็งเห็นความสำคัญของการติดตั้งระบบป้องกันไฟลามมากขึ้น เนื่องจากสามารถช่วยชะลอการเผาไหม้และการเกิดควันไฟ ในกรณีที่เกิดอัคคีภัยได้

รายได้จากการติดตั้งอื่น ๆ ในปี 2561- 2563 จำนวน 293 ล้านบาท 323 ล้านบาท และ 107 ล้านบาท ตามลำดับ ซึ่งรายได้จากการติดตั้งอื่น จะเป็นรายได้ที่บริษัทมองหาโอกาสที่จะนำประสบการณ์ และความชำนาญที่บริษัทมีมาเพิ่มรายได้ให้กับบริษัท ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นงานประมูลของหน่วยงานราชการ ของบริษัท และบริษัทย่อย เช่น รายได้จากงานโครงการ Smart Way ประมาณปีละ 3 ล้านบาท ซึ่งเป็นโครงการลงทุน ติดตั้ง และบำรุงรักษาอุปกรณ์ประเภทโคมไฟและหลอดไฟประหยัดพลังงานของสถาบันวิศวกรรมพลังงานมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และกองพัฒนาระบบไฟฟ้า การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

ปี 2561 รายได้งานติดตั้งอื่นที่เพิ่มขึ้นมาจาก โครงการปรับปรุงสถานีไฟฟ้า ระบบ 22 เควี ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค และ โครงการติดตั้งระบบ Video Conference ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

ปี 2562 รายได้งานติดตั้งอื่น ประกอบด้วย โครงการติดตั้งระบบหลอมรวม ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค และ ส่วนของบริษัทย่อย ประกอบด้วย งานติดตั้ง CCTV งานติดตั้งอุปกรณ์ UMS300 ‘งานติดตั้งโครงข่ายวิทยุดิจิทัลเพื่อความปลอดภัยในการเดินทาง เป็นต้น

ปี 2563 รายได้งานติดตั้งอื่น ประกอบด้วย โครงการระบบไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ (Solar Cells), Monitoring Receiver พร้อมอุปกรณ์ ของหน่วยงาน กสทช. และ โครงการจัดหาและพัฒนาฐานข้อมูล ระบบอาณัติสัญญาณ ,งานติดตั้งระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ (Solar pump)

-รายได้อื่น ๆ

รายได้อื่น ๆ ของบริษัท ได้แก่ รายได้ค่าขนส่ง รายรับจากค่าส่งเสริมการตลาดของผู้ผลิตสินค้า ค่าเช่า กำไรจากการจำหน่ายสินทรัพย์ และกำไรจากอัตราแลกเปลี่ยน เป็นต้น โดยในปี 2561 – 2563 บริษัทมีรายได้อื่นประมาณ 26 ล้านบาท 22 ล้านบาท และ 41 ล้านบาท ตามลำดับ ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 1-2 เมื่อเทียบกับรายได้รวม

รายละเอียดของรายได้อื่น ๆ ของบริษัทในปี 2561 – 2563 มีรายละเอียดดังนี้

หมายเหตุ: * อื่น ๆ ประกอบด้วย รายได้ค่าเช่า และรายการปรับปรุงต่าง ๆ เป็นต้น

รายได้อื่น ๆ	ปี 2561		ปี 2562		ปี 2563	
	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ
รายรับจากค่าส่งเสริมการตลาดของผู้ผลิตสินค้า	10.09	38.32	2.60	11.70	0.29	0.71
กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยน	0.50	1.90			27.59	67.33
กำไรจากการจำหน่ายทรัพย์สิน	4.72	17.93	2.40	10.79	6.53	15.93
รายได้ค่าขนส่ง	2.37	9.00	1.34	6.03	1.70	4.15
อื่น ๆ *	8.65	32.85	1.79	8.05	4.87	11.88
รายได้ค่าบริการ	-	-	14.10	63.43	-	-
รายได้อื่น	26.33	100.00	22.23	100.00	40.98	100.00

รายได้ค่าบริการ ปี 2562 เป็นการเรียกเก็บค่าที่ปรึกษาจาก บริษัทร่วมเป็น จำนวน 14 ล้านบาท

ปี 2563 บริษัทมีกำไรจากอัตราแลกเปลี่ยนจำนวน 28 ล้านบาท เนื่องจากได้รับคืนเงินให้กู้ยืมระยะสั้นจากบริษัทร่วมซึ่งเป็นเงินตราต่างประเทศ

ต้นทุนขาย ต้นทุนบริการติดตั้ง**- ต้นทุนขาย**

ต้นทุนขายของบริษัทมาจากการซื้อสินค้ามาเพื่อขายเป็นหลัก โดยทั่วไป บริษัทมีนโยบายกำหนดราคาขายโดยบวกกำไรส่วนเพิ่ม (Margin) จากต้นทุนที่ซื้อมา เพื่อจำหน่ายให้แก่ลูกค้าต่อไป โดยในปี 2561- 2563 บริษัทมีต้นทุนขายจำนวน 2,930 ล้านบาท 2,772 ล้านบาท และ 2,632 ล้านบาท ตามลำดับ คิดเป็นอัตราส่วน ร้อยละ 88- 90 เมื่อเทียบกับรายได้จากการขาย ตามลำดับ

ปี 2561 บริษัทมีต้นทุนขาย 2,930 ล้านบาท เพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 1 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา ซึ่งเป็นการเพิ่มขึ้นตามรายได้จากการขายที่เพิ่มขึ้น โดยมีอัตราส่วนต้นทุนขายต่อรายได้จากการขายประมาณร้อยละ 91 และบริษัทมีการตั้งสำรองเพื่อปรับลดราคาต้นทุนของสินค้าคงเหลือให้เป็นมูลค่าสุทธิที่จะได้รับระหว่างปีเป็นจำนวน ลดลง 0.64 ล้านบาท ทำให้ยอดการตั้งสำรองเพื่อปรับลดราคาต้นทุนของสินค้าคงเหลือ ณ.สิ้นปี 2561 เท่ากับ 28 ล้านบาท

ปี 2562 บริษัทมีต้นทุนขาย 2,772 ล้านบาท ลดลงประมาณร้อยละ 5 เมื่อเทียบกับปีก่อน ซึ่งเป็นไปตามรายได้จากการขายที่ลดลง โดยมีอัตราส่วนต้นทุนขายต่อรายได้จากการขายประมาณร้อยละ 90 และบริษัทมีการตั้งสำรองเพื่อปรับลดราคาต้นทุนของสินค้าคงเหลือให้เป็นมูลค่าสุทธิที่จะได้รับระหว่างปีเป็นจำนวน ลดลง 0.97 ล้านบาท ทำให้ยอดการตั้งสำรองเพื่อปรับลดราคาต้นทุนของสินค้าคงเหลือ ณ.สิ้นปี 2562 เท่ากับ 28.46 ล้านบาท

ปี 2563 บริษัทมีต้นทุนขาย 2,632 ล้านบาท ลดลงประมาณร้อยละ 5 เมื่อเทียบกับปีก่อน ซึ่งเป็นไปตามรายได้จากการขายที่ลดลง โดยมีอัตราส่วนต้นทุนขายต่อรายได้จากการขายประมาณร้อยละ 88 และบริษัทมีการตั้งสำรองเพื่อปรับลดราคาต้นทุนของสินค้าคงเหลือให้เป็นมูลค่าสุทธิที่จะได้รับระหว่างปีเป็นจำนวน ลดลง 0.22 ล้านบาท ทำให้ยอดการตั้งสำรองเพื่อปรับลดราคาต้นทุนของสินค้าคงเหลือ ณ.สิ้นปี 2563 เท่ากับ 28.24 ล้านบาท

- ต้นทุนบริการติดตั้ง

ต้นทุนการให้บริการเป็นต้นทุนที่เกิดจากการให้บริการติดตั้งงานระบบโทรคมนาคม และงานระบบป้องกันไฟลาม และอื่น ๆ โดยในปี 2561 - 2563 ต้นทุนบริการติดตั้งมีจำนวนประมาณ 958 ล้านบาท 506 ล้านบาท และ 368 ล้านบาท ตามลำดับ หรือคิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ 73 ร้อยละ 72 และร้อยละ 73 ของรายได้จากการบริการติดตั้ง ตามลำดับ ทั้งนี้ ต้นทุนบริการติดตั้งประกอบด้วยค่าใช้จ่ายหลักๆ ได้แก่ ค่าแรง และค่าสินค้าที่ใช้ในการติดตั้ง เช่น เสาวโทรคมนาคม อุปกรณ์ต่าง ๆ ของงานโทรคมนาคม อุปกรณ์ต่าง ๆ ของงานป้องกันไฟลาม ส่วนต้นทุนของงานติดตั้งอื่นขึ้นอยู่กับชนิดของงานนั้น ๆ

ค่าใช้จ่าย

ค่าใช้จ่ายที่สำคัญของบริษัท ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายในการขาย ค่าใช้จ่ายในการบริหาร และค่าใช้จ่ายทางการเงิน โดยที่ผ่านมา ค่าใช้จ่ายในการขาย และค่าใช้จ่ายในการบริหาร และค่าใช้จ่ายทางการเงินมีสัดส่วนรวมกันประมาณร้อยละ 2-11 เมื่อเทียบกับรายได้รวม โดยสามารถสรุปและวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในแต่ละประเภทในช่วงที่ผ่านมาได้ดังนี้

- ค่าใช้จ่ายในการขาย

ค่าใช้จ่ายในการขายประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงานขาย ค่าคอมมิชชั่น ค่าขนส่ง และค่าใช้จ่ายส่งเสริมการขาย เป็นหลัก โดยในปี 2561 - 2563 มีจำนวนรวมประมาณ 97 ล้านบาท 78 ล้านบาท และ 76 ล้านบาท ตามลำดับ หรือคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 2 ของรายได้รวม ซึ่งค่าใช้จ่ายในการขายส่วนหนึ่ง จะผันแปรไปตามยอดขายซึ่งในปี 2563 ยอดขายลดลง 108 ล้านบาท ค่าใช้จ่ายขายลดลง 2 ล้านบาท

- ค่าใช้จ่ายในการบริหาร

ค่าใช้จ่ายในการบริหารในปี 2561 - 2563 มีจำนวน 354 ล้านบาท 351 ล้านบาท และ 303 ล้านบาท ตามลำดับ หรือคิดเป็นประมาณ ร้อยละ 8 ในปี 2561 และร้อยละ 9 ในปี 2562 และ 2563 ของรายได้รวม ซึ่งประกอบด้วยค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงานเป็นหลักคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 63 ร้อยละ 61 และร้อยละ 58 ตามลำดับของค่าใช้จ่ายในการบริหาร ส่วนค่าใช้จ่ายในการบริหารที่สำคัญอื่น ๆ ประกอบด้วยค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์ ค่าสาธารณูปโภค ค่าวัสดุสำนักงาน ค่าที่ปรึกษา ค่าเบี้ยประกันภัย และหนี้สงสัยจะสูญ

ค่าใช้จ่ายบริหารปี 2561 มีจำนวน 354 ล้านบาทเพิ่มขึ้น จำนวน 10 ล้านบาท หรือประมาณร้อยละ 3 เมื่อเทียบกับ ปี 2560 เนื่องมาจากการตั้งสำรองค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเพิ่มขึ้น

ค่าใช้จ่ายบริหารปี 2562 มีจำนวน 364 ล้านบาทเพิ่มขึ้น จำนวน 10 ล้านบาท หรือประมาณร้อยละ 3 เมื่อเทียบกับ ปี 2561 ค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นของบริษัท ประกอบด้วยผลขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริง ค่าใช้จ่ายผลประโยชน์พนักงานเกี่ยวกับเงินชดเชยจากการเลิกจ้างตามกฎหมายใหม่ มาตรา 118 กรณีอายุงาน 20 ปีขึ้นไปจ่ายค่าชดเชยกรณีเลิกจ้างจากเดิม 300 วัน เป็น 400 วัน ค่าใช้จ่ายบริหารลดลงของบริษัท ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายตัดจ่ายของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนซึ่งตัดหมดไปในปี 2561 และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงานในส่วนของเงินเดือน และผลตอบแทนพนักงาน

ค่าใช้จ่ายบริหารปี 2563 มีจำนวน 303 ล้านบาทลดลง จำนวน 48 ล้านบาท หรือประมาณร้อยละ 14 เมื่อเทียบกับ ปี 2562 ค่าใช้จ่ายที่ลดลง ประกอบด้วยผลขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริง ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงาน ค่าใช้จ่ายบริหารที่เพิ่มขึ้นของบริษัท ประกอบด้วย ค่าที่ปรึกษา ประกอบด้วยค่าที่ปรึกษาโครงการพลังงานลม, โครงการ Cable Space, โครงการ Network Protector และ Pulse Closer ของการไฟฟ้านครหลวง

ขาดทุนจากการด้อยค่าสินทรัพย์ทางการเงิน

บริษัทมีผลขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ทางการเงิน ซึ่งมาจากประมาณการหนี้สงสัยจะสูญในรอบบัญชี โดยปี 2563 มีการประมาณการหนี้สงสัยจะสูญเพิ่มขึ้นจากปี 2562 จำนวน 44 ล้านบาท

ขาดทุนจากการด้อยค่าเงินลงทุนในบริษัทร่วม

บริษัทมีผลขาดทุนจากเงินลงทุนในบริษัทน้ำซ้อไฮโดรเพาเวอร์จำกัด ซึ่งเป็นธุรกิจเกี่ยวกับการผลิตกระแสไฟฟ้าจากพลังงานน้ำ จากสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลง ทำให้ปริมาณน้ำฝนลดลง การผลิตกระแสไฟฟ้าไม่เป็นไปตามแผน ทำให้บริษัทมีผลขาดทุนติดต่อกันมาเป็นระยะเวลาหลายปี ส่งผลให้บริษัทต้องบันทึกการด้อยค่าเงินลงทุนในบริษัทน้ำซ้อไฮโดรเพาเวอร์ ในปี 2563 เป็นจำนวน 6.4 ล้านบาท

ส่วนแบ่งกำไร(ขาดทุน)จากเงินลงทุนในบริษัทร่วม

บริษัทบันทึกส่วนแบ่งผลกำไร(ขาดทุน)จากบริษัทร่วม ตามสัดส่วนที่บริษัทถือหุ้น โดยถือหุ้นในบริษัท น้ำซ้อไฮโดรเพาเวอร์ จำกัด ในสัดส่วนเงินลงทุน ร้อยละ 38 และถือหุ้นในบริษัท PhuKhan Solar Power Joint Stock Company Limited ในสัดส่วนเงินลงทุนร้อยละ 25

ปี 2561 บริษัทมีส่วนแบ่งผลขาดทุนจากเงินลงทุนในบริษัทน้ำซ้อไฮโดรเพาเวอร์ จำกัด จำนวน 6 ล้านบาท

ปี 2562 บริษัทมีส่วนแบ่งผลขาดทุนจากเงินลงทุนในบริษัทน้ำซ้อไฮโดรเพาเวอร์ จำกัด จำนวน 9 ล้านบาทและมีส่วนแบ่งผลกำไรจากเงินลงทุนในบริษัท PhuKhan Solar Power Joint Stock Company Limited จำนวน 15 ล้านบาทรวมส่วนแบ่งผลกำไรจากเงินลงทุนในบริษัทร่วม 6 ล้านบาท

ปี 2563 บริษัทมีส่วนแบ่งผลขาดทุนจากเงินลงทุนในบริษัทน้ำซ้อไฮโดรเพาเวอร์ จำกัด จำนวน 6 ล้านบาท_และมีส่วนแบ่งผลกำไรจากเงินลงทุนในบริษัท PhuKhan Solar Power Joint Stock Company Limited จำนวน 36 ล้านบาทรวมส่วนแบ่งผลกำไรจากเงินลงทุนในบริษัทร่วม 30 ล้านบาท

รายได้ทางการเงิน

รายได้ทางการเงินของบริษัทมาจากดอกเบี้ยรับ จากเงินฝากสถาบันการเงิน และเงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่บริษัทร่วมโดยในปี 2561-2563 บริษัทมีดอกเบี้ยรับ จำนวน 9 ล้านบาท 27 ล้านบาท และ 11 ล้านบาทตามลำดับ คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ 1 ของรายได้รวม

ปี 2562 บริษัทมีรายได้ดอกเบี้ยรับ 27 ล้านบาทเพิ่มขึ้นจากปีก่อน 18 ล้านบาท มาจากบริษัทได้ให้บริษัทร่วมกู้ยืมเงิน โดยคิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 6.75-7 ต่อปี

ปี 2563 บริษัทมีรายได้ดอกเบี้ยรับ 11 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อน 16 ล้านบาท เนื่องจากบริษัทได้รับคืนเงินกู้ยืมระยะสั้นจากบริษัทร่วม

ค่าใช้จ่ายทางการเงิน

ค่าใช้จ่ายทางการเงินของบริษัทมาจากดอกเบี้ยจากเงินกู้ยืมสถาบันการเงินซึ่งประกอบด้วย วงเงินเบิกเกินบัญชี ตัวสัญญาใช้เงิน หนี้สินภายใต้สัญญาเช่าทางการเงิน และ เงินกู้ยืมระยะยาว โดยในปี 2561-2563 บริษัทมีค่าใช้จ่ายทางการเงิน จำนวน 8 ล้านบาท 16 ล้านบาท และ 11 ล้านบาท ตามลำดับ และมีอัตราดอกเบี้ยจ่ายเฉลี่ยอยู่ระหว่างร้อยละ 2-3 บาท ต่อปี สำหรับเงินกู้ยืมจากสถาบันการเงิน ยกเว้นหนี้สินภายใต้สัญญาเช่าทางการเงิน อัตราดอกเบี้ยจะอยู่ที่ร้อยละ 2-11 ต่อปี

ปี 2561 บริษัทและบริษัทย่อยมีการใช้วงเงินระยะสั้นในการดำเนินธุรกิจมีดอกเบี้ยจากเงินกู้ยืมระยะสั้นจำนวน 6 ล้านบาทและดอกเบี้ยที่เกิดจากเงินกู้ยืมระยะยาวที่ใช้ในการซื้อที่ดินก่อสร้างอาคารสำนักงานและคลังสินค้าจำนวน 2 ล้านบาท

ปี 2562 บริษัทและบริษัทย่อยมีการใช้วงเงินระยะสั้นในการดำเนินธุรกิจมีดอกเบี้ยจากเงินกู้ยืมระยะสั้นจำนวน 15 ล้านบาทและดอกเบี้ยที่เกิดจากเงินกู้ยืมระยะยาวที่ใช้ในการซื้อที่ดินก่อสร้างอาคารสำนักงานและคลังสินค้าจำนวน 1 ล้านบาท

ปี 2563 บริษัทและบริษัทย่อยมีการใช้วงเงินระยะสั้นในการดำเนินธุรกิจมีดอกเบี้ยจากเงินกู้ยืมระยะสั้นจำนวน 10 ล้านบาทและดอกเบี้ยที่เกิดจากเงินกู้ยืมระยะยาวที่ใช้ในการซื้อที่ดินก่อสร้างอาคารสำนักงานและคลังสินค้าจำนวน 0.5 ล้านบาท

กำไร

ปี 2561 – 2563 บริษัทมีกำไรขั้นต้นรวม จากการขายสินค้า (สายไฟฟ้า อุปกรณ์ไฟฟ้า อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ และอุปกรณ์สื่อสารต่าง ๆ) และการให้บริการติดตั้ง (งานโทรคมนาคม งานติดตั้งไฟลาม งานติดตั้งอื่น) เป็นจำนวน 642 ล้านบาท 514 ล้านบาท และ 482 ล้านบาท ตามลำดับ คิดเป็นอัตรากำไรขั้นต้นประมาณ ร้อยละ 14

- กำไรขั้นต้น – ธุรกิจจำหน่ายสินค้าสายไฟฟ้า อุปกรณ์ไฟฟ้า อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ และอุปกรณ์สื่อสารต่าง ๆ

บริษัทมีผลประกอบการที่มีกำไรขั้นต้นจากธุรกิจจำหน่ายอุปกรณ์ไฟฟ้า ประมาณ 282 ล้านบาท 314 ล้านบาท และ 347 ล้านบาท ในปี 2561 - 2563 ตามลำดับ โดยคิดเป็นอัตรากำไรขั้นต้นประมาณ ร้อยละ 9 ในปี 2561 และร้อยละ 10 ในปี 2562 และร้อยละ 12 ในปี 2563 อัตรากำไรขั้นต้นที่เพิ่มขึ้นเนื่องมาจากกำไรจากการขายสายไฟฟ้าซึ่งเป็นสินค้าหลักของบริษัท โดยเพิ่มในอัตราร้อยละ 10 เมื่อเทียบกับปีก่อน และอุปกรณ์ไฟฟ้าซึ่งมีกลุ่มสินค้าพิเศษที่อัตรากำไรขั้นต้นสูง

- กำไรขั้นต้น – ธุรกิจบริการติดตั้งงานโทรคมนาคม งานติดตั้งไฟลาม และงานติดตั้งอื่น

บริษัทมีผลประกอบการที่มีกำไรขั้นต้นจากธุรกิจบริการติดตั้ง ประมาณ 360 ล้านบาท 200 ล้านบาท และ 136 ล้านบาท ในปี 2561 -2563 ตามลำดับ ซึ่งกำไรขั้นต้นของธุรกิจบริการติดตั้งลดลงประมาณร้อยละ 32 เนื่องมาจากรายได้บริการติดตั้งงานโทรคมนาคมลดลง แต่ถ้าดูเป็นอัตรากำไรขั้นต้นจะเห็นว่าอัตรากำไรขั้นต้นจากธุรกิจบริการติดตั้งอยู่ที่ประมาณร้อยละ 27--28 ซึ่งใกล้เคียงกัน .

กำไรสุทธิ

บริษัทมีกำไรสุทธิในปี 2561 – 2563 จำนวน 169 ล้านบาท 86 ล้านบาท และ 95 ล้านบาท และคิดเป็นอัตรากำไรสุทธิประมาณร้อยละ 4 ของรายได้รวมสำหรับปี 2561 ร้อยละ 2 ของรายได้รวมสำหรับปี 2562 และร้อยละ 3 ของรายได้รวมสำหรับปี 2563 และเป็นส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ ในปี 2561 - 2563 เป็นจำนวน 170 ล้านบาท 80 ล้านบาท และ 93 ล้านบาท ตามลำดับ

ปี 2561 บริษัทมีกำไรก่อนภาษีประมาณ 213 ล้านบาท และมีค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลประมาณ 44 ล้านบาท แบ่งเป็นภาษีเงินได้นิติบุคคลประจำปี 51 ล้านบาท และหักภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีจากการเกิดผลแตกต่างชั่วคราว และการกลับรายการผลแตกต่างชั่วคราวประมาณ 7 ล้านบาท โดยจัดเป็นอัตราค่าใช้จ่ายภาษีที่จ่ายจริงประมาณร้อยละ 21 ของกำไรก่อนภาษี ซึ่งมีอัตราสูงกว่าอัตราที่กำหนดไม่มากเนื่องจากการปรับปรุงรายการทางภาษี

ปี 2562 บริษัทมีกำไรก่อนภาษีประมาณ 110 ล้านบาท และมีค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลประมาณ 25 ล้านบาท แบ่งเป็นภาษีเงินได้นิติบุคคลประจำปี 30 ล้านบาท และหักภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีจากการเกิดผลแตกต่างชั่วคราว และการกลับรายการผลแตกต่างชั่วคราวประมาณ 5 ล้านบาท โดยจัดเป็นอัตราค่าใช้จ่ายภาษีที่จ่ายจริงประมาณร้อยละ 26 ของกำไรก่อนภาษี ซึ่งมีอัตราสูงกว่าอัตราที่กำหนดไม่มากเนื่องจากการปรับปรุงรายการทางภาษี

ปี 2563 บริษัทมีกำไรก่อนภาษีประมาณ 112 ล้านบาท และมีค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลประมาณ 17 ล้านบาท แบ่งเป็นภาษีเงินได้นิติบุคคลประจำปี 30 ล้านบาท และหักภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีจากการเกิดผลแตกต่างชั่วคราว และการกลับรายการผลแตกต่างชั่วคราวประมาณ 13 ล้านบาท โดยจัดเป็นอัตราค่าใช้จ่ายภาษีที่จ่ายจริงประมาณร้อยละ 27 ของกำไรก่อนภาษี

ปี 2561 - 2563 บริษัทมีอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นประมาณ ร้อยละ 10 ร้อยละ 5 และร้อยละ 6 ตามลำดับ บริษัทมีนโยบายจ่ายเงินปันผลในอัตราไม่น้อยกว่าร้อยละ 40 ของกำไรสุทธิหลังหักภาษีเงินได้นิติบุคคลของงบการเงินเฉพาะ และหลังหักสำรองตามกฎหมาย และเงินสะสมอื่น ๆ ตามที่บริษัทกำหนด (โปรดดูรายละเอียดเพิ่มเติมในส่วนที่ 2 ข้อ 8.3 นโยบายการจ่ายเงินปันผล) ในระหว่างปี 2561 - 2563 บริษัทมีกำไรสุทธิจากงบการเงินเฉพาะของบริษัท เป็นจำนวนประมาณ 171 ล้านบาท 35 ล้านบาท และ 72 ล้านบาท ตามลำดับ และได้มีการจ่ายเงินปันผลสำหรับผลประกอบการดังกล่าวให้แก่ ผู้ถือหุ้นเป็นจำนวน 141 ล้านบาท 24 ล้านบาท และ 47 ล้านบาท ตามลำดับ คิดเป็นอัตราเงินปันผลจ่ายประมาณร้อยละ 82 ร้อยละ 69 และร้อยละ 65 ของกำไรสุทธิจากงบการเงินเฉพาะของบริษัท ตามลำดับ ซึ่งมีรายละเอียดสรุปได้ดังนี้

เงินปันผล	เงินปันผลจ่ายต่อ หุ้น (บาท)	เงินปันผลจ่ายทั้งหมด (ล้านบาท)
เงินปันผลประจำปี 2561 ประกอบด้วย		
- เงินปันผลระหว่างกาล โดยจ่ายเป็นเงินสดให้กับผู้ถือหุ้น จำนวน 1,175 ล้านหุ้น	0.06	70.5
- เงินปันผลสำหรับผลการดำเนินงานในปี 2561 – สุทธิภายหลังหักภาษีเงินได้ ระหว่างกาล โดยจ่ายเงินปันผลเป็นเงินสดให้แก่ผู้ถือหุ้น*	0.06	70.5
รวมเงินปันผลประจำปี 2561	0.12	141
เงินปันผลประจำปี 2562 ประกอบด้วย		
- เงินปันผลระหว่างกาล โดยจ่ายเป็นเงินสดให้กับผู้ถือหุ้น จำนวน 1,175 ล้านหุ้น	0.02	24
รวมเงินปันผลประจำปี 2562	0.02	24
เงินปันผลประจำปี 2563 ประกอบด้วย		
เงินปันผลสำหรับผลการดำเนินงานในปี 2562 – สุทธิภายหลังหักภาษีเงินได้ ระหว่างกาล โดยจ่ายเงินปันผลเป็นเงินสดให้แก่ผู้ถือหุ้น*	0.01	12
- เงินปันผลระหว่างกาล โดยจ่ายเป็นเงินสดให้กับผู้ถือหุ้น จำนวน 1,175 ล้านหุ้น	0.03	35
- เงินปันผลสำหรับผลการดำเนินงานในปี 2563 – สุทธิภายหลังหักภาษีเงินได้ ระหว่างกาล โดยจ่ายเงินปันผลเป็นเงินสดให้แก่ผู้ถือหุ้น*	0.03	35
รวมเงินปันผลประจำปี 2563	0.04	82

หมายเหตุ : สำหรับการจ่ายปันผลจากการดำเนินงานในปี 2563 นั้นจะต้องได้รับการอนุมัติจากที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2564

สำหรับในอนาคต บริษัทจะยังคงดำเนินการตามนโยบายการจ่ายเงินปันผลตามที่ได้ระบุในส่วนที่ 2 ข้อ 8 โครงสร้างเงินทุน หัวข้อ 8.3 นโยบายการจ่ายเงินปันผลอย่างเคร่งครัด

การวิเคราะห์ฐานะการเงิน

สินทรัพย์รวม

สินทรัพย์รวมของบริษัท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561- 2563 มีจำนวนประมาณ 3,442 ล้านบาท 3,631 ล้านบาท และ 3,068 ล้านบาท ตามลำดับ โดยสินทรัพย์ส่วนใหญ่ ได้แก่ ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น ซึ่งมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 28-35 ของสินทรัพย์รวมทั้งหมด ส่วนสินทรัพย์ที่สำคัญรองลงมา ได้แก่ สินค้าคงเหลือ ซึ่งมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 13-17 และที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ซึ่งมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 10 และในปี 2562 มีเงินลงทุนในบริษัทร่วม 324 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 9 ของสินทรัพย์รวม

ทั้งนี้ สินทรัพย์รวม ณ สิ้นปี 2561 มีจำนวนลดลงประมาณ 164 ล้านบาทคิดเป็นร้อยละ 5 เมื่อเทียบกับปี 2560 โดยสินทรัพย์ที่ลดลง ได้แก่ เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดลดลง 57 ล้านบาท ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่นลดลง 217 ล้านบาท สินค้าคงเหลือลดลง 80 ล้านบาท ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ลดลง 22 ล้านบาท สินทรัพย์ไม่มีตัวตนลดลง 24 ล้านบาท และเงินลงทุนในบริษัทร่วมเพิ่มขึ้น 198 ล้านบาท เงินให้กู้ยืมระยะยาว 80 ล้านบาท เงินฝากที่ติดภาระค้ำประกัน 40 ล้านบาท

ทั้งนี้ สินทรัพย์รวม ณ สิ้นปี 2562 มีจำนวนเพิ่มขึ้น ประมาณ 189 ล้านบาทคิดเป็นร้อยละ 5 เมื่อเทียบกับปี 2561 โดยสินทรัพย์ที่เพิ่มขึ้น ได้แก่ เงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่บริษัทร่วม จำนวน 298 ล้านบาท สินค้าคงเหลือเพิ่มขึ้น 198 ล้านบาท เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้น 126 ล้านบาท เงินลงทุนในบริษัทร่วมเพิ่มขึ้น 100 ล้านบาท สินทรัพย์ที่ลดลงได้แก่ ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น และ สินทรัพย์ที่เกิดจากสัญญาลดลง 422 ล้านบาท ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ลดลง 20 ล้านบาท

ทั้งนี้ สินทรัพย์รวม ณ สิ้นปี 2563 มีจำนวนลดลง ประมาณ 563 ล้านบาทคิดเป็นร้อยละ 15 เมื่อเทียบกับปี 2562 โดยในระหว่างปี 2563 บริษัท ได้รับคืนเงินกู้ยืมระยะสั้นจากบริษัทร่วมเป็นจำนวน 298 ล้านบาท ประกอบกับรายได้ของบริษัท ลดลงทำให้สินค้าคงเหลือและงานระหว่างทำลดลงจำนวน 267 ล้านบาท รวมทั้งลูกหนี้การค้าลดลง 76 ล้านบาท ส่วนสินทรัพย์ที่เกิดขึ้นจากสัญญาเพิ่มขึ้น 54 ล้านบาท เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้น 21 ล้านบาท

ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561-2563 บริษัทมีลูกหนี้การค้า,ลูกหนี้อื่น และสินทรัพย์ที่เกิดขึ้นตามสัญญา รวมประมาณ 1,620 ล้านบาท 1,198 ล้านบาท และ 1,176 ล้านบาท ตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วนเมื่อเทียบกับสินทรัพย์รวมประมาณร้อยละ 47 ร้อยละ 33 และร้อยละ 38 ตามลำดับ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ :-

- ลูกหนี้การค้า

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561-2563 บริษัทมีลูกหนี้การค้า-สุทธิประมาณ 1,155 ล้านบาท 989 ล้านบาท และ 918 ล้านบาท ตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วนเมื่อเทียบกับสินทรัพย์รวมประมาณ ร้อยละ 34 ร้อยละ 27 และร้อยละ 30 ตามลำดับ โดยลูกหนี้การค้ามีจำนวนลดลงตามยอดขายสินค้าของบริษัท ทั้งนี้ บริษัทมีนโยบายการขายสินค้าและการพิจารณาให้สินเชื่อ แก่ลูกค้าแต่ละรายที่ชัดเจน โดยบริษัทพิจารณาลำดับชั้นการให้สินเชื่อ (credit rating) จากการวิเคราะห์ฐานะการเงินของลูกค้า ย้อนหลัง และวิเคราะห์ด้านการเงิน และด้านธุรกิจ และมีนโยบายทบทวนวงเงินการให้สินเชื่ออย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้ โดยเฉลี่ย บริษัทให้ระยะเวลาชำระค่าสินค้าแก่ลูกค้าประมาณ 30-120 วัน โดยรายละเอียดของอายุลูกหนี้การค้าของบริษัท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 - 2563 สามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางแสดงอายุลูกหนี้การค้า

(หน่วย : ล้านบาท)

รายการ	ปี 2561		ปี 2562		ปี 2563	
	มูลค่า	สัดส่วน	มูลค่า	สัดส่วน	มูลค่า	สัดส่วน
ลูกหนี้ที่ยังไม่ถึงกำหนดชำระ	574.00	47.01%	477.00	44.63%	410.00	50.72%
ลูกหนี้เกินกำหนดชำระ						
ไม่เกิน 3 เดือน	448.00	36.70%	350.00	32.77%	248.00	30.61%
3 - 6 เดือน	60.00	4.91%	55.00	5.12%	17.00	2.15%
6 - 12 เดือน	49.00	4.01%	49.00	4.56%	31.00	3.78%
เกิน 12 เดือนขึ้นไป	90.00	7.37%	138.00	12.93%	103.00	12.74%
ลูกหนี้การค้ารวม	1,221.00	100.00%	1,069.00	100.00%	809.00	100.00%
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	(66.00)	(5.41)%	(80.00)	(7.45)%	(75.00)	(9.22)%
ลูกหนี้การค้า-สุทธิ	1,155.00	94.59%	989.00	92.55%	734.00	90.78%

บริษัทมีนโยบายในการประมาณการค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้ โดยพิจารณาจากประสบการณ์การเก็บเงินในอดีต การวิเคราะห์อายุหนี้ และสถานะเศรษฐกิจ ณ ขณะนั้น ๆ ทั้งนี้ ในการวิเคราะห์อายุของหนี้ที่ค้าง บริษัทมีนโยบายที่จะตั้งสำรองค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญในอัตราร้อยละ 50 ของมูลค่าลูกหนี้สำหรับลูกหนี้ที่ค้างชำระ 6-12 เดือน และตั้งสำรองในอัตราร้อยละ 100 ของมูลค่าลูกหนี้สำหรับลูกหนี้ที่ค้างชำระเกิน 12 เดือนขึ้นไป

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทมีอัตราส่วนลูกหนี้ที่ยังไม่ถึงกำหนดชำระและลูกหนี้ที่เกินกำหนดชำระไม่เกิน 6 เดือน รวมเป็นร้อยละ 89 ของลูกหนี้การคำนวณ และมีอัตราส่วนของลูกหนี้ที่เกินกำหนดชำระตั้งแต่ 6 เดือนแต่ไม่เกิน 12 เดือนประมาณร้อยละ 4 และอัตราส่วนลูกหนี้ที่เกินกำหนดชำระ 12 เดือนขึ้นไป ประมาณร้อยละ 7 ของลูกหนี้การคำนวณ ตามลำดับ และได้ตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเป็นจำนวน 66 ล้านบาท หรือคิดเป็นประมาณร้อยละ 5 ของลูกหนี้การคำนวณ ทำให้คงเหลือลูกหนี้การคำนวณสุทธิ ประมาณ 1,155 ล้านบาท

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 บริษัทมีอัตราส่วนลูกหนี้ที่ยังไม่ถึงกำหนดชำระและลูกหนี้ที่เกินกำหนดชำระไม่เกิน 6 เดือน รวมเป็นร้อยละ 82 ของลูกหนี้การคำนวณ และมีอัตราส่วนของลูกหนี้ที่เกินกำหนดชำระตั้งแต่ 6 เดือนแต่ไม่เกิน 12 เดือนประมาณร้อยละ 5 และอัตราส่วนลูกหนี้ที่เกินกำหนดชำระ 12 เดือนขึ้นไป ประมาณร้อยละ 13 ของลูกหนี้การคำนวณ ตามลำดับ และได้ตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเป็นจำนวน 80 ล้านบาท หรือคิดเป็นประมาณร้อยละ 7 ของลูกหนี้การคำนวณ ทำให้คงเหลือลูกหนี้การคำนวณสุทธิ ประมาณ 989 ล้านบาท

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 บริษัทมีอัตราส่วนลูกหนี้ที่ยังไม่ถึงกำหนดชำระและลูกหนี้ที่เกินกำหนดชำระไม่เกิน 6 เดือน รวมเป็นร้อยละ 83 ของลูกหนี้การคำนวณ และมีอัตราส่วนของลูกหนี้ที่เกินกำหนดชำระตั้งแต่ 6 เดือนแต่ไม่เกิน 12 เดือนประมาณร้อยละ 4 และอัตราส่วนลูกหนี้ที่เกินกำหนดชำระ 13 เดือนขึ้นไป ประมาณร้อยละ 4 ของลูกหนี้การคำนวณ ตามลำดับ และได้ตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเป็นจำนวน 75 ล้านบาท หรือคิดเป็นประมาณร้อยละ 9 ของลูกหนี้การคำนวณ ทำให้คงเหลือลูกหนี้การคำนวณสุทธิ ประมาณ 734 ล้านบาท

ทั้งนี้ ผู้บริหารของบริษัทมีความเห็นว่า นโยบายการตั้งสำรองค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญของบริษัทได้ปรับมาใช้นโยบายตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ ๙ เรื่อง เครื่องมือทางการเงินและระบบการควบคุมและติดตามการชำระหนี้ของลูกหนี้ที่กำหนดขึ้นมีความเหมาะสมและเพียงพอสำหรับธุรกิจของบริษัท อย่างไรก็ตาม บริษัทอาจพิจารณาปรับปรุงนโยบายทางด้านลูกหนี้ให้มีความเหมาะสมตามสถานการณ์ โดยคำนึงถึงความเสี่ยงและประโยชน์ที่บริษัทจะได้รับ

ปี 2561-2563 บริษัทมีอัตราส่วนทางการเงินทางด้านระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ยสำหรับลูกหนี้การคำนวณของงานขายสินค้าประมาณ 98 วัน 106 วัน และ 89 วัน ตามลำดับ ซึ่งเป็นระยะเวลาที่ใกล้เคียงกับนโยบายการให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้การคำนวณของบริษัท

- ลูกหนี้อื่น

ลูกหนี้อื่นประกอบด้วย ลูกหนี้อื่น รายได้ค้างรับอื่น ๆ ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า และเงินทดรองจ่ายและดอกเบี้ยค้างรับ ซึ่งมีจำนวนรวมประมาณ 32 ล้านบาท 35 ล้านบาท และ 31 ล้านบาท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561- 2563 ตามลำดับ

สินทรัพย์ที่เกิดจากสัญญา

บริษัทมีสินทรัพย์ที่เกิดขึ้นจากสัญญา มาจากรายได้จากการบริการติดตั้งที่บริษัทรับรู้รายได้แล้ว แต่ยังไม่ถึงกำหนดเรียกชำระตามสัญญาแสดงไว้เป็น “สินทรัพย์ที่เกิดจากสัญญา” และจะเปลี่ยนเป็นลูกหนี้การคำนวณเมื่อบริษัทมีสิทธิจะได้รับชำระโดยปราศจากเงื่อนไข เช่น เมื่อบริษัทฯ ได้ให้บริการเสร็จสิ้น และลูกค้ารับมอบงาน

บริษัทมีสินทรัพย์ที่เกิดจากสัญญาประกอบด้วย

(หน่วย : พันบาท)

รายการ	ปี 2561		ปี 2562		ปี 2563	
	มูลค่า	สัดส่วน	มูลค่า	สัดส่วน	มูลค่า	สัดส่วน
รายได้บริการติดตั้งค้างรับ	4,502	1.04%	13,085	7.56%	14,501	6.39%
รายได้ที่ยังไม่ได้เรียกเก็บ	428,376	98.96%	159,885	92.44%	212,303	93.61%
รวมสินทรัพย์ที่เกิดจากสัญญา	432,878	100.00%	172,970	100.00%	226,804	100.00%

สินทรัพย์ที่รับรู้จากต้นทุนในการทำให้เสร็จสิ้นตามสัญญาที่ทำกับลูกค้า

สินทรัพย์ที่รับรู้จากต้นทุนในการทำให้เสร็จสิ้นตามสัญญาที่ทำกับลูกค้า เป็นงานระหว่างติดตั้งที่เกิดจากรายได้งานบริการติดตั้ง นโยบายการรับรู้รายได้งานบริการติดตั้ง บริษัทจะรับรู้รายได้เมื่องานที่ได้รับมอบหมายเสร็จเรียบร้อย โดยสามารถวัดมูลค่าและความสำเร็จของงานได้อย่างสมเหตุสมผล แต่สำหรับรายได้จากการให้บริการติดตั้งระบบโทรคมนาคม บริษัท รับรู้ได้เมื่องานสำเร็จที่ 95% ของมูลค่างาน และอีก 5 % จะรับรู้เมื่อมีเอกสารการยืนยันความสำเร็จของ 100 % และงานที่ยังไม่สำเร็จถึง 95 % บริษัทจะรับรู้เป็นงานระหว่างทำ ด้วยเหตุนี้ บริษัทจึงได้บันทึกมูลค่างานที่ยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จเป็นงานระหว่างติดตั้งอยู่ในบัญชีสินทรัพย์ที่รับรู้จากต้นทุนในการทำให้เสร็จสิ้นตามสัญญาที่ทำ กับลูกค้า ประกอบด้วย

(หน่วย : พันบาท)

รายการ	ปี 2561		ปี 2562		ปี 2563	
	มูลค่า	สัดส่วน	มูลค่า	สัดส่วน	มูลค่า	สัดส่วน
งานโทรคมนาคม	49,046	32.42%	32,712	22.53%	12,756	9.60%
งานติดตั้งอื่น	102,230	67.58%	110,638	77.47%	120,103	90.40%
รวม	151,276	100.00%	142,810	100.00%	132,859	100.00%

โดยในปี 2563 มีงานระหว่างทำของงานโทรคมนาคมอยู่ที่ 13 ล้านบาทเมื่อเทียบกับปีก่อน ลดลง 20 ล้านบาท ส่วนงานระหว่างติดตั้งอื่น ประกอบด้วย งานอุปกรณ์ป้องกันไฟลาม 2 ล้านบาทและงานติดตั้งอื่น 118 ล้านบาท

- สินค้าคงเหลือ

บริษัทมีนโยบายบันทึกมูลค่าสินค้าสำเร็จรูปและงานระหว่างติดตั้งด้วยราคาทุน (วิธีเข้าก่อน-ออกก่อน หรือ First in First out) หรือมูลค่าสุทธิที่คาดว่าจะได้รับ แล้วแต่อย่างใดจะต่ำกว่า และบันทึกมูลค่าสินค้าสำเร็จรูปประเภทสายเคเบิลด้วยราคาทุน (วิธีเฉพาะเจาะจง หรือ Specific) หรือมูลค่าสุทธิที่คาดว่าจะได้รับ แล้วแต่อย่างใดจะต่ำกว่า

ทั้งนี้ บริษัทจะบันทึกขาดทุนจากการลดมูลค่าของสินค้าในงบกำไรขาดทุนในกรณีที่ราคาทุนของสินค้าคงเหลือในงวดบัญชีใด ๆ มีราคาสูงกว่ามูลค่าสุทธิที่คาดว่าจะได้รับ อย่างไรก็ตาม เมื่อสถานการณ์ที่ทำให้การปรับลดมูลค่าสินค้าคงเหลือให้ต่ำกว่าราคาทุนหมดไปหรือยังคงมีอยู่แต่เป็นไปในทางที่ลดลง บริษัทจะบันทึกกลับรายการผลขาดทุนที่เคยรับรู้ในงวดบัญชีก่อนๆ ในงบกำไรขาดทุนของงวดบัญชีนั้น ๆ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561-2563 บริษัทมีสินค้าคงเหลือสุทธิประมาณ 431 ล้านบาท 629 ล้านบาท และ 372 ล้านบาท ตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 13 ร้อยละ 17 และร้อยละ 12 เมื่อเทียบกับสินทรัพย์รวม ตามลำดับ ทั้งนี้ รายละเอียดของสินค้าคงเหลือของบริษัท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 - 2563 สามารถสรุปได้ดังนี้ :

(หน่วย : ล้านบาท)

รายการ	2561	2562	2563
สินค้าสำเร็จรูป	459.00	657.85	400.46
หัก รายการปรับลดราคาทุนให้เป็นมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ	(28.00)	(28.46)	(28.24)
สินค้าสำเร็จรูป - สุทธิ	431.00	629.39	372.22

สินค้าคงเหลือของบริษัทส่วนใหญ่อยู่ในรูปของสินค้าสำเร็จรูป ซึ่งประกอบด้วยสายไฟฟ้า อุปกรณ์ไฟฟ้า ฯลฯ

ในช่วงปี 2561 - 2563 บริษัทมีระยะเวลาการขายสินค้าโดยเฉลี่ยประมาณ 57 วัน 72 วัน และ 61 วัน ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบัน บริษัทมีนโยบายในการจัดเก็บสินค้าสำเร็จรูปประมาณ 30-60 วันของประมาณการยอดขายเพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการของลูกค้า ซึ่งสอดคล้องกับระยะเวลาขายสินค้าของบริษัทในปัจจุบัน

อนึ่ง บริษัทมีนโยบายตั้งสำรองค่าเผื่อการลดมูลค่าของสินค้าสำเร็จรูป โดยจะตั้งสำรองในอัตราร้อยละ 25 สำหรับสายไฟฟ้าที่จัดเก็บนานเกินกว่า 2 ปี และตั้งสำรองในอัตราร้อยละ 25-100 เพิ่มขึ้นตามระยะเวลาที่จัดเก็บ สำหรับสินค้าประเภทอื่นที่จัดเก็บนานเกินกว่าตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป และสินค้าที่เสียหาย (Bad) ร้อยละ 100 ทั้งนี้ เนื่องจากสินค้าสำเร็จรูปของบริษัทส่วนใหญ่เป็นประเภทสายไฟฟ้า จึงไม่มีปัญหาเรื่องความล้าสมัยและเสื่อมสภาพ ณ สิ้นปี 2563 มีสำรองค่าเผื่อการลดมูลค่าของสินค้าสำเร็จรูปเป็นจำนวน 28 ล้านบาท

เงินลงทุนในบริษัทร่วม

บริษัทมีเงินลงทุนในบริษัทร่วม จำนวน 2 บริษัท คือ

1. บริษัทน้ำซ้อไฮโดรเพาเวอร์ จำกัด ซึ่งดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับการผลิตและจำหน่ายพลังงานไฟฟ้าบวกลพลังงานน้ำ ซึ่งตั้งอยู่ในสาธารณรัฐประชาชนลาว สัดส่วนเงินลงทุน ร้อยละ 38

2. บริษัท PhuKhan Solar Power Joint Stock Company Limited .ซึ่งดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับการผลิตและจำหน่ายพลังงานไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ ซึ่งตั้งอยู่ในสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม สัดส่วนเงินลงทุนร้อยละ 25 เงินลงทุนในบริษัทร่วมแสดงมูลค่าตามวิธีส่วนได้เสีย

ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ บริษัทแสดงมูลค่าที่ดินตามราคาทุน อาคารและอุปกรณ์ แสดงมูลค่าตามราคาทุน หักค่าเสื่อมราคาสะสม และค่าเผื่อการด้อยค่า(ถ้ามี) ค่าเสื่อมราคา ของอาคารและอุปกรณ์ คำนวณจากราคาทุนโดยวิธีเส้นตรงตามอายุการให้ประโยชน์ โดยประมาณ 5-20 ปี แล้วแต่ประเภทของทรัพย์สิน อาคาร อายุการใช้ประโยชน์ 20 ปี สินทรัพย์อื่น อายุการใช้ประโยชน์ 5 ปี

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561-2563 บริษัทมีที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์สุทธิประมาณ 387 ล้านบาท 367 ล้านบาท และ 353 ล้านบาท ตามลำดับ โดยทรัพย์สินส่วนใหญ่เป็น ที่ดิน อาคาร ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 89-91 สำหรับทรัพย์สินที่มีสัดส่วนรองลงมา ได้แก่ ยานพาหนะ ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 5 ส่วนที่เหลือ จะเป็นอุปกรณ์ และเครื่องใช้สำนักงาน เครื่องมือและอุปกรณ์ เครื่องตกแต่งอาคาร

ปี 2561 บริษัทมีที่ดิน อาคารและอุปกรณ์สุทธิ ประมาณ 387 ล้านบาท โดยระหว่างปี บริษัทมีการซื้อ เครื่องมือและอุปกรณ์ เครื่องใช้สำนักงาน และยานพาหนะ จำนวน 13 ล้านบาท และมีการจำหน่ายและตัดจำหน่ายจำนวน 11 ล้านบาท มีค่าเสื่อมราคา สำหรับปี 36 ล้านบาท

ปี 2562 บริษัทมีที่ดิน อาคารและอุปกรณ์สุทธิ ประมาณ 367 ล้านบาทโดยระหว่างปี บริษัทมีการซื้อ เครื่องมือและอุปกรณ์ เครื่องใช้สำนักงาน และยานพาหนะ จำนวน 15 ล้านบาท และมีการจำหน่ายและตัดจำหน่าย 11 ล้านบาท มีค่าเสื่อมราคาสำหรับปี 35 ล้านบาท

ปี 2563 บริษัทมีที่ดิน อาคารและอุปกรณ์สุทธิ ประมาณ 353 ล้านบาทโดยระหว่างปี บริษัทมีการซื้อ เครื่องมือและอุปกรณ์ เครื่องใช้สำนักงาน และยานพาหนะ จำนวน 15 ล้านบาท และมีการจำหน่ายและตัดจำหน่าย 21 ล้านบาท มีค่าเสื่อมราคาสำหรับปี 29 ล้านบาท

สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี

ปี 2556 บริษัทได้มีการนำมาตราฐานการบัญชีฉบับที่ 12 เรื่องภาษีเงินได้ มาถือปฏิบัติ ซึ่งกำหนดให้บริษัทระบุผลแตกต่างชั่วคราวที่เกิดจากความแตกต่างของมูลค่าสินทรัพย์และหนี้สินระหว่างเกณฑ์ทางบัญชีและภาษีอากร เพื่อรับรู้ผลกระทบทางภาษี เป็นสินทรัพย์หรือหนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด โดยจากการนำมาตราฐานการบัญชีดังกล่าวมาถือปฏิบัติ มีผลทำให้บริษัทมีสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 เป็นจำนวนประมาณ 24 ล้านบาท 30 ล้านบาท และ 43 ล้านบาท ตามลำดับ

อัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพในการดำเนินงาน

	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ถาวร*	43%	23%	26%
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์	5%	2%	3%
อัตรากำไรสุทธิของสินทรัพย์ (เท่า)	1.30	1.09	1.05

ปี 2561-2563 บริษัทสามารถดำเนินธุรกิจและสร้างผลตอบแทนจากสินทรัพย์ได้อย่างต่อเนื่อง โดยมีอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ถาวรประมาณ ร้อยละ 43 ร้อยละ 23 และร้อยละ 26 ตามลำดับ มีอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ประมาณร้อยละ 5 ร้อยละ 2 และร้อยละ 3 ตามลำดับ และมีอัตรากำไรสุทธิของสินทรัพย์ 1.30 เท่า 1.09 เท่า และ 1.05 เท่า ตามลำดับ

สภาพคล่อง

(หน่วย : ล้านบาท)

	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563
กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน	462.51	204.13	293.41
กระแสเงินสดจาก(ใช้ไป)กิจกรรมลงทุน	(244.93)	(341.03)	293.89
กระแสเงินสดจาก(ใช้ไป)กิจกรรมจัดหาเงิน	(274.26)	262.99	(566.69)
กระแสเงินสดสุทธิเพิ่มขึ้น (ลดลง) สุทธิ	(56.68)	126.08	20.61

จากนโยบายการประกอบธุรกิจของบริษัทที่ต้องการเพิ่มรายได้จากการจำหน่ายสินค้า และการให้บริการติดตั้ง รวมทั้งจ่ายผลตอบแทนคืนให้กับผู้ถือหุ้นทุกปี ดังนั้น กระแสเงินสดส่วนใหญ่จึงถูกใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียน ในรูปแบบของสินค้าคงเหลือ และลูกหนี้การค้า ซึ่งมีผลทำให้ในแต่ละปี บริษัทมีกระแสเงินสดกิจกรรมดำเนินงานและกิจกรรมลงทุนเป็นหลัก

ปี 2561 บริษัทมีกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานประมาณ 463 ล้านบาท และมีกำไรก่อนภาษี 213 ล้านบาท มีลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น ลดลง 213 ล้านบาท สินค้าคงเหลือ ลดลง 83 ล้านบาท ต้นทุนที่ยังไม่เรียกชำระเพิ่มขึ้น 56 ล้านบาท เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น เพิ่มขึ้น 10 ล้านบาท และบริษัทได้ใช้เงินสดไปในกิจกรรมลงทุนประมาณ 245 ล้านบาท โดยนำไปซื้ออุปกรณ์สำนักงานประมาณ 5 ล้านบาท ให้บริษัทร่วมกู้ยืม จำนวน 80 ล้านบาท จ่ายเงินลงทุนในบริษัท น้ำซ้อ ไฮโดรเพาเวอร์ จำกัด 29 ล้านบาท และจ่ายเงินลงทุนใน Phu Khanh Solar Power จำนวน 176 ล้านบาท บริษัทได้ใช้เงินสดไปในกิจกรรมจัดหาเงินเป็นจำนวน 274 ล้านบาท โดยนำไปคืนเงินกู้ยืมระยะสั้น จำนวน 48 ล้านบาท และชำระเงินกู้ยืมระยะยาวจำนวน 85 ล้านบาท รวมทั้งจ่ายชำระหนี้สินตามสัญญาเช่าทางการเงินประมาณ 10 ล้านบาท และบริษัทได้มีการจ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้นเป็นจำนวน 188 ล้านบาท ด้วยเหตุนี้ส่งผลให้บริษัทมีเงินสดสุทธิในปี 2561 ลดลงประมาณ 57 ล้านบาท และมีเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ณ สิ้นปี 2561 ประมาณ 206 ล้านบาท

ปี 2562 บริษัทมีกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานประมาณ 204 ล้านบาท และมีกำไรก่อนภาษี 110 ล้านบาท มีลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่นลดลง 159 ล้านบาท สินทรัพย์ที่เกิดตามสัญญา ลดลง 260 ล้านบาท สินค้าคงเหลือ เพิ่มขึ้น 206 ล้านบาท เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น เพิ่มขึ้น 149 ล้านบาท ทำให้บริษัทมีกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน จำนวน 242 ล้านบาท ในระหว่าง 1 ปีบริษัทรับและจ่ายดอกเบี้ยสุทธิ 1 ล้านบาท จ่ายชำระภาษีเงินได้ 38 ล้านบาท และมีจ่ายชดเชยพนักงานจำนวน 1 ล้านบาท ทำให้เงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน 204 ล้านบาท บริษัทได้ใช้กระแสเงินสดไปในกิจกรรมลงทุนประมาณ 341 ล้านบาท โดยให้บริษัทร่วมกู้ยืมเงินจำนวน 316 ล้านบาท ซื้ออุปกรณ์สำนักงานประมาณ 6 ล้านบาท จ่ายเงินลงทุนเพิ่มในบริษัท น้ำซ้อ ไฮโดรเพาเวอร์ จำกัด 16 ล้านบาทและจ่ายเงินลงทุนใน Phu Khanh Solar Power จำนวน 96 ล้านบาท บริษัทมีกระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงินเป็นจำนวน 263 ล้านบาท โดยบริษัททำการกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงินเพิ่มขึ้นจำนวน 398 ล้านบาท และจ่ายชำระเงินกู้ยืมระยะยาวจำนวน 28 ล้านบาท และการจ่ายหนี้สินตามสัญญาเช่าทางการเงินประมาณ 12 ล้านบาท บริษัทได้จ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้นเป็นจำนวน 94 ล้านบาท ด้วยเหตุนี้ส่งผลให้บริษัทมีกระแสเงินสดสุทธิในปี 2562 ลดลงประมาณ 126 ล้านบาท และมีเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ณ สิ้นปี 2562 ประมาณ 332 ล้านบาท

ปี 2563 บริษัทมีกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานประมาณ 293 ล้านบาท โดยบริษัทมีกำไรก่อนภาษี 112 ล้านบาท มีรายการปรับปรุงที่กระทบเงินสดจำนวน 64 ล้านบาท บริษัทมีลูกหนี้การค้าลดลง 18 ล้านบาท สินทรัพย์ที่เกิดตามสัญญา เพิ่มขึ้น 54 ล้านบาท สินค้าคงเหลือและงานระหว่างทำ ลดลง 267 ล้านบาท เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่นลดลง 117 ล้านบาทหนี้สินที่เกิดจากสัญญา เพิ่มขึ้น 26 ล้านบาท ทำให้บริษัทมีเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน จำนวน 310 ล้านบาท ในระหว่างปีบริษัทมีรับจ่ายดอกเบี้ยสุทธิ 2 ล้านบาท และจ่ายภาษีเงินได้ 18 ล้านบาท ทำให้บริษัทมีเงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน 293 ล้านบาท ในระหว่างปีบริษัทร่วมคืนเงินกู้ยืมจำนวน 298 ล้านบาท ทำให้บริษัทมีเงินสดจากกิจกรรมลงทุนจำนวน 294 ล้านบาท และบริษัทได้ใช้เงินสดไปในกิจกรรมจัดหาเงินเป็นจำนวน 567 ล้านบาท โดยนำไปชำระคืนเงินกู้ยืมระยะสั้น จำนวน 495 ล้านบาท ชำระเงินคืนเงินกู้ยืมระยะยาวจำนวน 16 ล้านบาท และการจ่ายชำระหนี้สินตามสัญญาเช่าทางการเงินจำนวน 9 ล้านบาท รวมทั้งจ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้นเป็นจำนวน 47 ล้านบาท ด้วยเหตุนี้ส่งผลให้บริษัทมีเงินสดสุทธิในปี 2563 เพิ่มขึ้นประมาณ 21 ล้านบาท และมีเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ณ สิ้นปี 2563 ประมาณ 353 ล้านบาท

ทั้งนี้ บริษัทมีอัตราส่วนสภาพคล่องในปี 2561-2563 คิดเป็น 1.45 เท่า 1.37 เท่า และ 1.55 เท่า ตามลำดับ และอัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเร็ว คิดเป็น 1.09 เท่า 0.80 เท่า และ 1.16 เท่า ตามลำดับ ซึ่งอัตราส่วนดังกล่าวอยู่ในระดับไม่สูงมากนัก เนื่องจากธุรกิจของบริษัทจำเป็นต้องใช้เงินทุนหมุนเวียนในการประกอบธุรกิจ โดยที่ผ่านมา บริษัทใช้แหล่งเงินทุนจากเงินกู้ยืมระยะสั้นเป็นหลักเพื่อใช้ในการซื้อ และใช้จ่ายในการติดตั้งงานโทรคมนาคม และงานติดตั้งอุปกรณ์ป้องกันไฟลามและอื่น ๆ

แหล่งที่มาของเงินทุน

- โครงสร้างเงินทุน

อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561-2563 อยู่ในระดับ 1.03 เท่า 1.21 เท่าและ 0.84 เท่า ซึ่งอัตราส่วนหนี้สินต่อผู้ถือหุ้นอยู่ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน

หนี้สิน

หนี้สินรวมของบริษัท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561- 2563 มีจำนวนประมาณ 1,745 ล้านบาท 1,988 ล้านบาท และ 1,402 ล้านบาท ตามลำดับ โดยหนี้สินส่วนใหญ่เป็นเจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น และเงินกู้ยืมระยะสั้น ซึ่งคิดรวมเป็นประมาณร้อยละ 86 ของหนี้สินทั้งหมดในปี 2563

หนี้สินรวมของบริษัท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 มีจำนวนประมาณ 1,745 ล้านบาท ประกอบด้วยหนี้สินหมุนเวียนประมาณ 1,671 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 96 ของหนี้สินรวม โดยหนี้สินหมุนเวียนที่สำคัญ คือ เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่นจำนวนประมาณ 1,242 ล้านบาท ซึ่งได้รวมส่วนของต้นทุนที่ยังไม่เรียกชำระจำนวนประมาณ 77 ล้านบาท หนี้สินที่เกิดจากสัญญา 56 ล้านบาท และส่วนของเงินกู้ระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายใน 1 ปี จำนวน 28 ล้านบาท และบริษัทมีหนี้สินไม่หมุนเวียนประมาณ 74 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 4 ของหนี้สินรวม โดยหนี้สินไม่หมุนเวียนที่สำคัญ คือ เงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงิน-สุทธิจากส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายใน 1 ปี จำนวนประมาณ 17 ล้านบาท สำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานจำนวนประมาณ 44 ล้านบาท หนี้สินตามสัญญาเช่าซื้อ-สุทธิจากส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายใน 1 ปี จำนวนประมาณ 13 ล้านบาท

หนี้สินรวมของบริษัท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 มีจำนวนประมาณ 1,988 ล้านบาท ประกอบด้วยหนี้สินหมุนเวียนประมาณ 1,907 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 96 ของหนี้สินรวม โดยหนี้สินหมุนเวียนที่สำคัญ คือ เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่นจำนวนประมาณ 1,117 ล้านบาท หนี้สินที่เกิดขึ้นจากสัญญา 56 ล้านบาท และส่วนของเงินกู้ระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายใน 1 ปี จำนวน 15 ล้านบาท และบริษัทมีหนี้สินไม่หมุนเวียนประมาณ 81 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 4 ของหนี้สินรวม โดยหนี้สินไม่หมุนเวียนที่สำคัญ คือ สำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน จำนวนประมาณ 67 ล้านบาท และหนี้สินตามสัญญาเช่าซื้อ-สุทธิจากส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายใน 1 ปี จำนวนประมาณ 11 ล้านบาท

หนี้สินรวมของบริษัท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 มีจำนวนประมาณ 1,402 ล้านบาท ประกอบด้วยหนี้สินหมุนเวียนประมาณ 1,314 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 94 ของหนี้สินรวม โดยหนี้สินหมุนเวียนที่สำคัญ คือ เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่นจำนวนประมาณ 1,000 ล้านบาท หนี้สินที่เกิดขึ้นจากสัญญา 81 ล้านบาท ส่วนของเงินกู้ระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายใน 1 ปี จำนวน 6 ล้านบาทและภาษีเงินได้นิติบุคคลค้างจ่าย จำนวน 13 ล้านบาท บริษัทมีหนี้สินไม่หมุนเวียนประมาณ 88 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 6 ของหนี้สินรวม โดยหนี้สินไม่หมุนเวียนที่สำคัญ คือ สำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน จำนวนประมาณ 74 ล้านบาท และ หนี้สินตามสัญญาเช่าซื้อ-สุทธิจากส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายใน 1 ปี จำนวนประมาณ 13 ล้านบาท

- เงินกู้ยืมจากสถาบันการเงิน

บริษัทและบริษัทย่อย มีการใช้แหล่งทุนจากเงินกู้ยืมระยะสั้นเป็นหลัก ซึ่งอาจทำให้บริษัทประสบกับความเสี่ยงทางด้านสภาพคล่องทางการเงินได้ อย่างไรก็ตาม วงเงินสินเชื่อหลักที่บริษัทได้รับเป็นเงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร และเงินกู้ยืมระยะสั้นประเภทตั๋วสัญญาใช้เงิน ซึ่งสถาบันการเงินมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริษัทใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนสำหรับการดำเนินธุรกิจ โดยบริษัทมีความมั่นใจว่าบริษัทจะสามารถจ่ายคืนเงินกู้ยืมดังกล่าวแก่สถาบันการเงินได้ตามระยะเวลาที่กำหนด

หนี้สินในส่วนของเงินกู้ยืมจากสถาบันการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 มีรายละเอียดดังนี้ :-

● เงินกู้ยืมระยะสั้น วงเงินรวม 3,352 ล้านบาท แบ่งเป็น

- เงินเบิกเกินบัญชี วงเงิน 121 ล้านบาท
  - เงินกู้ยืมระยะสั้นประเภทตั๋วสัญญาใช้เงิน และวงเงิน Trade on Demand เป็นวงเงินคล้ายตั๋วสัญญาใช้เงิน แต่สามารถเบิกเงินจากสถาบันการเงินตามยอดลูกหนี้และ/หรือเจ้าหนี้ที่ใช้อ้างอิง วงเงินรวม 3,231 ล้านบาท
- ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 บริษัทย่อยมีเงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงินเป็นจำนวน 530 ล้านบาท

● เงินกู้ยืมระยะยาว วงเงินรวม 198.10 ล้านบาท แบ่งเป็น

- เงินกู้ยืมระยะยาวสำหรับซื้อที่ดิน และก่อสร้างสำนักงานและคลังสินค้าแห่งใหม่ที่อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี วงเงินรวม 180 ล้านบาท แบ่งเป็นวงเงินสำหรับซื้อที่ดิน จำนวน 120 ล้านบาท และวงเงินสำหรับก่อสร้างสำนักงานและคลังสินค้าแห่งใหม่ จำนวน 60 ล้านบาท โดยบริษัทได้เบิกใช้วงเงินกู้ยืมระยะยาวสำหรับซื้อที่ดินแล้วจำนวน 118.40 ล้านบาท กำหนดชำระคืนเงินกู้ยืมสำหรับซื้อที่ดินเป็นรายเดือนรวมทั้งหมด 78 งวดๆ ละประมาณ 0.83 ล้านบาท โดยชำระคืนงวดแรกเดือน กรกฎาคม 2558 และ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 มียอดคงค้างประมาณ 73 ล้านบาท ปัจจุบันได้ปิดสัญญาก่อนกำหนด ณ 31/8/61

- เงินกู้ยืมระยะยาวสำหรับใช้ในการดำเนินงาน โดยเงินกู้ยืมดังกล่าวค้ำประกัน โดยการจำนองที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างบริษัทฯ จำนวน 56 ล้านบาท โดยกำหนดชำระคืนเงินกู้ยืม ทุกสิ้นเดือน จำนวน 29 งวด โดยงวดที่ 1-20 งวดละ 2.40 ล้านบาท และ งวดที่ 21-29 งวดละ 0.83 ล้านบาท ปัจจุบันชำระหมดแล้ว

- หนังสือภายใต้สัญญาเช่าทางการเงิน

บริษัทได้ทำสัญญาเช่าการเงินและสัญญาเช่าซื้อกับบริษัทลีสซิ่ง เพื่อเช่า และเช่าซื้อยานพาหนะ สำหรับใช้ในการดำเนินงานของบริษัท ซึ่งอายุของสัญญามีระยะเวลาโดยเฉลี่ยประมาณ 2 ถึง 5 ปี โดยมีกำหนดการชำระค่าเช่าเป็นรายเดือน และคิดดอกเบี้ยในอัตราเฉลี่ยประมาณร้อยละ 2.35-10.64 ต่อปี ในระหว่างปี 2561-2563

ทั้งนี้ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561- 2563 บริษัทมีภาระผูกพันที่จะต้องจ่ายค่าเช่าขั้นต่ำตามสัญญาเช่าการเงินและสัญญาเช่าซื้อ เป็นจำนวน 21 ล้านบาท 19 ล้านบาท และ 20 ล้านบาท ตามลำดับ ซึ่งมีรายละเอียดแบ่งตามระยะเวลาชำระหนี้ดังนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

	ณ 31/12/61			ณ 31/12/62			ณ 31/12/63		
	ไม่เกิน 1 ปี	1 - 5 ปี	รวม	ไม่เกิน 1 ปี	1 - 5 ปี	รวม	ไม่เกิน 1 ปี	1 - 5 ปี	รวม
ผลรวมของจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่ายตามสัญญาเช่า	7.44	13.64	21.08	6.70	12.36	19.06	6.62	14.21	20.83
ดอกเบี้ยรอการตัดบัญชี	(1.05)	(1.01)	(2.06)	(0.82)	(1.28)	(2.10)	0.99	(1.59)	(2.58)
มูลค่าปัจจุบันของจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่ายตามสัญญาเช่า	6.39	12.63	19.02	5.88	11.08	16.96	5.64	12.61	18.25

- เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น

เจ้าหนี้การค้า และเจ้าหนี้อื่น บริษัทมีนโยบายในการจ่ายชำระหนี้อยู่ที่ 30-120 วัน แล้วแต่ประเภทของเจ้าหนี้ และในปี 2561-2563 อัตราการจ่ายชำระหนี้เท่ากับ 108 วัน 130 วัน และ 127 วัน ตามลำดับ เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่นของบริษัท ประกอบด้วย

(หน่วย : พันบาท)

รายการ	ปี 2561		ปี 2562		ปี 2563	
	มูลค่า	สัดส่วน	มูลค่า	สัดส่วน	มูลค่า	สัดส่วน
เจ้าหนี้การค้า	1,020,097	82.14	988,200	88.47	854,269	85.40
ต้นทุนที่ยังไม่เรียกชำระ	141,758	11.41	62,899	5.63	79,818	7.98
เจ้าหนี้อื่น	13,367	1.08	10,636	0.95	8,319	0.83
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	66,697	5.37	55,302	4.95	57,940	5.79
รวม	1,241,919	100	1,117,037	100.00	1,000,346	100.00

เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น ณ.วันที่ 31 ธันวาคม 2561-2563 มี จำนวน 1,242 ล้าน 1,117 ล้าน และ 1,000 ล้านตามลำดับ ต้นทุนที่ยังไม่เรียกชำระ เป็นต้นทุนประมาณการของงานบริการติดตั้ง ซึ่งเกิดจากเจ้าหนี้การค้า ไม่ได้ส่งเอกสารการเรียกชำระเงิน แต่บริษัทรับรู้รายได้งานบริการติดตั้งแล้ว เจ้าหนี้อื่น และค่าใช้จ่ายค้างจ่าย เป็นค่าบริการต่าง ๆ ที่บริษัทจ่ายในการดำเนินงานของบริษัท เช่น ค่าส่งเสริมการขาย ค่านายหน้า ค่าสอบบัญชี ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำประปา ค่าโทรศัพท์ และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เป็นต้น

- สรรองผลประโยชน์ระยะยาวพนักงาน

บริษัทได้สำรองเงินเพื่อจ่ายชดเชยให้กับพนักงานเมื่อออกจากงาน ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน โดยใช้สมมติฐานที่สำคัญในการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย ณ วันประเมิน ประกอบด้วย อัตราคิดลด อัตราการขึ้นเงินเดือน และอัตราการเปลี่ยนแปลงในจำนวนพนักงาน ในการคำนวณ ซึ่งจำนวนเงินสำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน ซึ่งเป็นเงินชดเชยพนักงานเมื่อออกจากงาน เป็น จำนวน 44 ล้านบาท 67 ล้านบาท และ 74 ล้านบาทในปี 2561-2563 ตามลำดับ

- ส่วนของผู้ถือหุ้น

ส่วนของผู้ถือหุ้น ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561-2563 มีจำนวนประมาณ 1,697 ล้านบาท 1,643 ล้านบาท และ 1,666 ล้านบาท ตามลำดับ โดยมีจำนวนเพิ่มขึ้นตามผลประกอบการที่มีกำไรสุทธิ 169 ล้านบาท 86 ล้านบาท และ 94 ล้านบาทตามลำดับ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทมีส่วนของผู้ถือหุ้นจำนวน 1,697 ล้านบาท ประกอบด้วย ส่วนของผู้ถือหุ้นบริษัท 1,635 ล้านบาท และส่วนของผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมของบริษัทย่อย จำนวน 62 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อนประมาณ 20 ล้านบาท บริษัทดำเนินงานมีผลกำไรสุทธิประจำปี 169 ล้านบาท และจ่ายปันผลให้กับผู้ถือหุ้น 141 ล้านบาท

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 บริษัทมีส่วนของผู้ถือหุ้นจำนวน 1,643 ล้านบาท ประกอบด้วย ส่วนของผู้ถือหุ้นบริษัท 1,578 ล้านบาท และส่วนของผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมของบริษัทย่อย จำนวน 65 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อนประมาณ 55 ล้านบาท บริษัทดำเนินงานมีผลกำไรสุทธิประจำปี 85 ล้านบาท และจ่ายปันผลให้กับผู้ถือหุ้น 23 ล้านบาท และมีองค์ประกอบอื่นส่วนของผู้ถือหุ้น 19 ล้านบาท

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 บริษัทมีส่วนของผู้ถือหุ้นจำนวน 1,666 ล้านบาท ประกอบด้วย ส่วนของผู้ถือหุ้นบริษัท 1,599 ล้านบาท และส่วนของผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมของบริษัทย่อย จำนวน 67 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนประมาณ 23 ล้านบาท บริษัทดำเนินงานมีผลกำไรสุทธิประจำปี 95 ล้านบาท และจ่ายปันผลให้กับผู้ถือหุ้น 47 ล้านบาท และมีองค์ประกอบอื่นส่วนของผู้ถือหุ้น 44 ล้านบาท

ค่าตอบแทนของผู้สอบบัญชี

ค่าตอบแทนจากการสอบบัญชี (audit fee) มีรายละเอียดดังนี้ :-

- ปี 2561 บริษัทจ่ายค่าตอบแทนให้แก่ผู้สอบบัญชีของบริษัท เป็นค่าสอบบัญชีของบริษัทจำนวน 1.85 ล้านบาท และค่าสอบบัญชีของบริษัทย่อยจำนวน 0.96 ล้านบาท โดยบริษัทและบริษัทย่อยไม่มีการใช้บริการอื่นจากผู้สอบบัญชี
- ปี 2562 บริษัทจ่ายค่าตอบแทนให้แก่ผู้สอบบัญชีของบริษัท เป็นค่าสอบบัญชีของบริษัทจำนวน 1.95 ล้านบาท และค่าสอบบัญชีของบริษัทย่อยจำนวน 0.96 ล้านบาท โดยบริษัทและบริษัทย่อยไม่มีการใช้บริการอื่นจากผู้สอบบัญชี
- ปี 2563 บริษัทจ่ายค่าตอบแทนให้แก่ผู้สอบบัญชีของบริษัท เป็นค่าสอบบัญชีของบริษัทจำนวน 1.95 ล้านบาท และค่าสอบบัญชีของบริษัทย่อยจำนวน 0.96 ล้านบาท โดยบริษัทและบริษัทย่อยไม่มีการใช้บริการอื่นจากผู้สอบบัญชี

ปัจจัยและอิทธิพลหลักที่อาจมีผลกระทบต่อฐานะการเงินและผลการดำเนินงานในอนาคต

ปัจจัยและอิทธิพลหลักที่อาจมีผลกระทบต่อฐานะการเงินและผลการดำเนินงานในอนาคต ได้แก่

▪ ความเสี่ยงจากความผันผวนของราคาทองแดง ซึ่งมีผลกระทบต่อรายได้และต้นทุนของสินค้าประเภทสายไฟฟ้า

สายไฟฟ้าจะมีต้นทุนหลักเป็นทองแดง ซึ่งราคาทองแดงจะมีการเปลี่ยนแปลงตามอุปสงค์และอุปทานในตลาดโลก โดยการเปลี่ยนแปลงราคาทองแดงจะส่งผลกระทบต่อราคาซื้อหรือต้นทุนของสายไฟฟ้า รวมทั้งราคาจำหน่ายหรือรายได้ และอัตรากำไรขั้นต้นของบริษัท โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในช่วงที่ราคาทองแดงปรับลดลง หากบริษัทไม่สามารถปรับราคา ขายสินค้าให้สอดคล้องตามราคาต้นทุนสินค้าที่มีการเปลี่ยนแปลง อาจส่งผลกระทบต่อต้นทุนขายและมูลค่าสินค้าคงเหลือของบริษัท ด้วยเหตุนี้ บริษัทจึงได้ให้ความสำคัญในการบริหารความเสี่ยงดังกล่าว โดยมีการติดตามการเปลี่ยนแปลงของราคาทองแดงอย่างสม่ำเสมอ เพื่อคาดการณ์ทิศทางและแนวโน้มของราคาทองแดงและนำไปใช้ในการบริหารปริมาณสินค้าคงคลังของสายไฟฟ้าให้เป็นไปตามความเหมาะสม เนื่องจากโดยทั่วไป เมื่อราคาทองแดงมีความผันผวน จะใช้ระยะเวลาหนึ่งประมาณ 6 - 7 เดือน (Lapse Time) ก่อนที่จะส่งผลกระทบต่อราคาจำหน่ายและต้นทุนของสายไฟฟ้า ด้วยวิธีการดังกล่าว จะช่วยบริษัทในการลดผลกระทบจากการผันผวนของราคาทองแดงได้ระดับหนึ่ง

▪ ความเสี่ยงจากความไม่สม่ำเสมอของด้านรายได้จากการให้บริการงานในลักษณะโครงการ

การให้บริการออกแบบ และติดตั้งระบบงานโทรคมนาคมของบริษัท เป็นการให้บริการซึ่งมีลักษณะเป็นรายโครงการ ที่มีกำหนดเวลาแล้วเสร็จไม่ใช่เป็นสัญญาว่าจ้างทำงานระยะยาว ดังนั้น ความต่อเนื่องในรายได้ของบริษัทจึงขึ้นอยู่กับความสามารถในการได้รับเลือกเข้าทำงานในแต่ละโครงการ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความสม่ำเสมอของรายได้จากการให้บริการติดตั้งระบบโทรคมนาคมของบริษัท อย่างไรก็ตาม จากการที่บริษัทมีประวัติการทำงานที่ดี สามารถส่งมอบงานให้แก่ลูกค้า ได้ภายในระยะเวลาที่กำหนดทุกโครงการ ประกอบกับ ณ ปัจจุบัน ภาวะอุตสาหกรรมของธุรกิจโทรคมนาคมมีแนวโน้มเติบโต จากการเปิดประมูลใบอนุญาตโทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบ 4G รวมทั้งมีการปรับปรุงระบบส่งสัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่ อย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารของบริษัทจึงเชื่อว่าจะได้รับผลกระทบจากความเสี่ยงนี้ไม่มากนัก

▪ ความเสี่ยงด้านเงินทุนหมุนเวียน

ในการดำเนินธุรกิจจำหน่ายสายไฟฟ้าและอุปกรณ์ไฟฟ้าประเภทอื่น ๆ และการให้บริการติดตั้งระบบโทรคมนาคม บริษัทมีความจำเป็นต้องใช้เงินทุนหมุนเวียนสูง สำหรับการสั่งซื้อสินค้าและจัดเก็บสินค้าเพื่อขาย ซึ่งจะต้องมีความหลากหลายและเพียงพอต่อความต้องการของลูกค้า รวมทั้งใช้ในขั้นตอนการเตรียมงานโครงการ และการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อดำเนินงานในโครงการติดตั้งระบบโทรคมนาคม ซึ่งเป็นขั้นตอนก่อนที่จะได้รับชำระเงินจากผู้ว่าจ้างตามสัญญา ทั้งนี้ ที่ผ่านมา บริษัทใช้แหล่งเงินกู้ระยะสั้นจากสถาบันการเงินเป็นเงินทุนหมุนเวียนหลัก เพื่อดำเนินธุรกิจดังกล่าว ส่งผลให้มีอัตราส่วนสภาพคล่องและอัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเร็วในปี 2561-2563 ดังนี้ ปี 2561 ประมาณ 1.45 เท่า และ 1.09 เท่า ปี 2562 ประมาณ 1.37 เท่า และ 0.80 เท่า และปี 2563 ประมาณ 1.55 เท่า และ 1.16 เท่าตามลำดับ

รายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
งบการเงิน

สิ้นสุด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563
หมายเหตุประกอบงบการเงิน

รายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

เสนอต่อผู้ถือหุ้นของบริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน)

ความเห็น

ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบงบการเงินรวมของบริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย (กลุ่มบริษัท) ซึ่งประกอบด้วยงบแสดงฐานะการเงินรวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวม งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้นรวมและงบกระแสเงินสดรวม สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน และหมายเหตุประกอบงบการเงินรวม รวมถึงหมายเหตุสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ และได้ตรวจสอบงบการเงินเฉพาะกิจการของบริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน) ด้วยเช่นกัน

ข้าพเจ้าเห็นว่างบการเงินข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 ผลการดำเนินงานและกระแสเงินสดสำหรับปี สิ้นสุดวันเดียวกันของบริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย และเฉพาะของบริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน) โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

เกณฑ์ในการแสดงความเห็น

ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชี ความรับผิดชอบของข้าพเจ้าได้กล่าวไว้ในวรรค ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงินในรายงานของข้าพเจ้า ข้าพเจ้ามีความเป็นอิสระจากกลุ่มบริษัทตามข้อกำหนดจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่กำหนดโดยสภาวิชาชีพบัญชีในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบงบการเงินและข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณอื่น ๆ ตามที่ระบุในข้อกำหนดนั้นด้วย ข้าพเจ้าเชื่อว่าหลักฐานการสอบบัญชีที่ข้าพเจ้าได้รับเพียงพอและเหมาะสมเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า

เรื่องสำคัญในการตรวจสอบ

เรื่องสำคัญในการตรวจสอบคือเรื่องต่าง ๆ ที่มีนัยสำคัญที่สุดตามดุลยพินิจของผู้ประกอบวิชาชีพของข้าพเจ้าในการตรวจสอบงบการเงินสำหรับงวดปัจจุบัน ข้าพเจ้าได้นำเรื่องเหล่านี้มาพิจารณาในบริบทของการตรวจสอบงบการเงินโดยรวมและในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า ทั้งนี้ ข้าพเจ้าไม่ได้แสดงความเห็นแยกต่างหากสำหรับเรื่องเหล่านี้

ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามความรับผิดชอบที่ได้กล่าวไว้ในวรรคความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงินในรายงานของข้าพเจ้า ซึ่งได้รวมความรับผิดชอบที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเหล่านี้ด้วย การปฏิบัติงานของข้าพเจ้าได้รวมวิธีการตรวจสอบที่ออกแบบมาเพื่อตอบสนองต่อการประเมินความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญในงบการเงิน ผลของวิธีการตรวจสอบของข้าพเจ้า ซึ่งได้รวมวิธีการตรวจสอบสำหรับเรื่องเหล่านี้ด้วย ได้ใช้เป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้าต่องบการเงินโดยรวม

เรื่องสำคัญในการตรวจสอบ พร้อมวิธีการตรวจสอบสำหรับแต่ละเรื่องมีดังต่อไปนี้

ค่าความนิยม

บริษัทบันทึกค่าความนิยมจำนวน 156 ล้านบาทจากการซื้อหุ้นสามัญของบริษัทย่อยแห่งหนึ่ง ข้าพเจ้าให้ความสำคัญเรื่องการพิจารณาการด้อยค่าของค่าความนิยมดังกล่าวเนื่องจากการประเมินการด้อยค่าของค่าความนิยมนั้น ฝ่ายบริหารจำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจอย่างมากในการประมาณการกระแสเงินสดในอนาคตของบริษัทย่อย รวมถึงการกำหนดอัตราคิดลดและอัตราการเติบโตในระยะยาวที่เหมาะสม ซึ่งการประเมินการด้อยค่าดังกล่าว มีผลกระทบโดยตรงต่อมูลค่าของค่าความนิยมที่แสดงอยู่ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน

ข้าพเจ้าได้ทำความเข้าใจและประเมินกระบวนการพิจารณาของฝ่ายบริหารว่าสอดคล้องตามลักษณะการให้ประโยชน์ของสินทรัพย์หรือไม่ นอกจากนี้ ข้าพเจ้าได้ทำการทดสอบข้อสมมติที่สำคัญที่ใช้ในการประมาณการกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับในอนาคตของบริษัทย่อย โดยการเปรียบเทียบข้อสมมติดังกล่าวกับแหล่งข้อมูลภายในและภายนอกของบริษัทย่อย รวมถึงเปรียบเทียบประมาณการกระแสเงินสดในอดีตกับผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริงเพื่อประเมินการใช้ดุลยพินิจของฝ่ายบริหารในการประมาณการกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับในอนาคตดังกล่าว และพิจารณาอัตราคิดลดโดยการวิเคราะห์ต้นทุนทางการเงินถ่วงเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของเงินทุนและข้อมูลอื่น ๆ กับบริษัทอื่นที่เปรียบเทียบกันได้ ตลอดจนทดสอบการคำนวณมูลค่า ที่คาดว่าจะได้รับคืนตามแบบจำลองทางการเงิน และพิจารณาผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงข้อสมมติที่สำคัญต่อมูลค่า ที่คาดว่าจะได้รับคืน นอกจากนี้ข้าพเจ้า

ได้สอบทานการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินการด้อยค่าของค่าความนิยม รวมถึงผลกระทบของประมาณการกระแสเงินสดในอนาคตจากการเปลี่ยนแปลงข้อสมมติที่สำคัญ

ค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นสำหรับลูกหนี้การค้า

ตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 5.16 กลุ่มบริษัทประมาณการค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิต ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นสำหรับลูกหนี้การค้าโดยอ้างอิงจากข้อมูลผลขาดทุนด้านเครดิตจากประสบการณ์ในอดีตและปรับปรุงด้วยข้อมูลการคาดการณ์ไปในอนาคตเกี่ยวกับลูกหนี้การค้าและสภาพแวดล้อมทางด้านเศรษฐกิจ ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยดุลยพินิจของฝ่ายบริหารในการพิจารณาผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นสำหรับลูกหนี้การค้า ซึ่งการประมาณการผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นสำหรับลูกหนี้การค้าจึงมีผลกระทบโดยตรงต่อจำนวนผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นสำหรับลูกหนี้การค้าที่บันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในส่วนของกำไรหรือขาดทุนและมูลค่าของลูกหนี้การค้าที่แสดงอยู่ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน

ข้าพเจ้าได้ประเมินและทดสอบระบบการควบคุมภายในของกลุ่มบริษัทที่เกี่ยวข้องกับการประมาณจำนวนผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น โดยการสอบถามผู้รับผิดชอบ ทำความเข้าใจและเลือกตัวอย่างมาทดสอบการปฏิบัติตามการควบคุมที่กลุ่มบริษัทออกแบบไว้ นอกจากนี้ข้าพเจ้าได้ประเมินวิธีการและข้อสมมติที่ฝ่ายบริหารใช้ในการกำหนดนโยบายการคำนวณ ผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นสำหรับลูกหนี้การค้าแต่ละประเภท สอบทานการจัดทำรายงานอายุหนี้ และทดสอบการคำนวณผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นสำหรับลูกหนี้การค้าตามนโยบายดังกล่าว รวมถึงการสอบทานการประมาณจำนวนผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นของลูกหนี้การค้าแบบเฉพาะเจาะจง

ค่าเผื่อการลดลงของมูลค่าสินค้าคงเหลือ

การประมาณการมูลค่าสุทธิที่คาดว่าจะได้รับของสินค้าคงเหลือตามที่เปิดเผยไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 12 ต้องอาศัยดุลยพินิจของฝ่ายบริหารในการกำหนดนโยบายสำหรับการประมาณการค่าเผื่อการลดลงของมูลค่าสินค้าคงเหลือสำหรับสินค้าที่ล้าสมัยหรือเสื่อมสภาพโดยขึ้นอยู่กับการวิเคราะห์ในรายละเอียดเกี่ยวกับวงจรอายุของสินค้าซึ่งการประมาณการมูลค่าสุทธิที่คาดว่าจะได้รับนั้นจะมีผลกระทบต่อจำนวนค่าเผื่อการลดลงของมูลค่าสินค้าคงเหลือที่บันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในส่วนของกำไรหรือขาดทุนและมูลค่าของสินค้าที่คงเหลือที่แสดงอยู่ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน

ข้าพเจ้าได้ประเมินและทดสอบระบบการควบคุมภายในของกลุ่มบริษัทที่เกี่ยวข้องกับการประเมินค่าเผื่อการลดลงของมูลค่าสินค้าคงเหลือโดยการสอบถามผู้รับผิดชอบ ทำความเข้าใจและเลือกตัวอย่างมาทดสอบการปฏิบัติตามการควบคุมที่กลุ่มบริษัทออกแบบไว้ นอกจากนี้ข้าพเจ้าได้ประเมินวิธีการและข้อสมมติที่ฝ่ายบริหารใช้ในการกำหนดนโยบาย การประมาณการค่าเผื่อการลดลงของมูลค่าสินค้าคงเหลือในแต่ละช่วงอายุสินค้า สอบทาน การจัดทำรายงานอายุสินค้า และทดสอบการคำนวณค่าเผื่อการลดลงของมูลค่าสินค้าคงเหลือตามนโยบายดังกล่าว รวมถึงวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลระยะเวลาการถือครองและการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือเพื่อระบุถึงกลุ่มสินค้าที่มีข้อบ่งชี้ว่ามีการหมุนเวียนของสินค้าที่ช้ากว่าปกติ นอกจากนั้นข้าพเจ้าได้สอบทานการจัดทำรายงานการเปรียบเทียบมูลค่าสุทธิที่คาดว่าจะได้รับกับราคาทุนของสินค้าคงเหลือ แต่ละกลุ่มสินค้า และสุ่มตรวจสอบเอกสารประกอบรายการขายที่เกิดขึ้นภายหลังวันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี

การรับรู้รายได้

รายได้จากการขายและให้บริการเป็นรายการที่มีมูลค่าที่เป็นสาระสำคัญอย่างมากต่องบการเงินและเป็นเกณฑ์ชี้วัดหลักในแง่ผลการดำเนินงานทางธุรกิจซึ่งผู้บริหารและผู้ใช้งบการเงินให้ความสนใจ เนื่องจากการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของรายได้จะส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของกลุ่มบริษัทโดยตรง ข้าพเจ้าจึงให้ความสำคัญในการรับรู้รายได้ของกลุ่มบริษัทโดยเฉพาะเรื่องมูลค่าและงวดเวลาการรับรู้รายได้

ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบการรับรู้รายได้ของกลุ่มบริษัทโดยการประเมินและทดสอบระบบการควบคุมภายในของกลุ่มบริษัทที่เกี่ยวข้องกับวงจรรายได้จากการขายและให้บริการโดยการสอบถามผู้รับผิดชอบ ทำความเข้าใจและเลือกตัวอย่างมาทดสอบการปฏิบัติตามการควบคุมที่กลุ่มบริษัทออกแบบไว้ สุ่มตรวจสอบเอกสารประกอบรายการขายและให้บริการที่เกิดขึ้นในระหว่างปีและช่วงใกล้สิ้นรอบระยะเวลาบัญชี สุ่มตัวอย่างสัญญาการขายและให้บริการเพื่อตรวจสอบการรับรู้รายได้ว่าเป็นไปตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในสัญญาการขายและให้บริการและสอดคล้องกับนโยบายการรับรู้รายได้ของกลุ่มบริษัท สอบทานใบลดหนี้ที่กลุ่มบริษัทออกภายหลังวันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี รวมถึงทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลบัญชี รายได้แบบแยกย่อย เพื่อตรวจสอบความผิดปกติที่อาจเกิดขึ้นของรายการขายตลอดรอบระยะเวลาบัญชี โดยเฉพาะรายการบัญชีที่ทำผ่านใบสำคัญทั่วไป

ข้อมูลอื่น

ผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบต่อข้อมูลอื่น ซึ่งรวมถึงข้อมูลที่รวมอยู่ในรายงานประจำปีของกลุ่มบริษัท (แต่ไม่รวมถึงงบการเงินและรายงานของผู้สอบบัญชีที่แสดงอยู่ในรายงานนั้น)

ความเห็นของข้าพเจ้าต้องการเงินไม่ครอบคลุมถึงข้อมูลอื่นและข้าพเจ้าไม่ได้ให้ข้อสรุปในลักษณะการให้ ความเชื่อมั่นในรูปแบบใด ๆ ต่อข้อมูลอื่นนั้น

ความรับผิดชอบของข้าพเจ้าที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบงบการเงินคือ การอ่านและพิจารณาว่าข้อมูลอื่นนั้นมีความขัดแย้งที่มีสาระสำคัญกับงบการเงินหรือกับความรู้ที่ได้รับจากการตรวจสอบของข้าพเจ้าหรือไม่ หรือปรากฏว่าข้อมูลอื่นแสดงขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ หากในการปฏิบัติงานดังกล่าว ข้าพเจ้าสรุปได้ว่าข้อมูลอื่นแสดงขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญแล้ว ข้าพเจ้าจะต้องรายงานข้อเท็จจริงนั้น ทั้งนี้ ข้าพเจ้าไม่พบว่ามีความขัดแย้งที่ตรงกันข้าม

ความรับผิดชอบของผู้บริหารและผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลต้องการเงิน

ผู้บริหารมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำและนำเสนองบการเงินเหล่านี้โดยถูกต้องตามที่ควรตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินและรับผิดชอบเกี่ยวกับการควบคุมภายในที่ผู้บริหารพิจารณาว่าจำเป็นเพื่อให้สามารถจัดทำ งบการเงินที่ปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด

ในการจัดทำงบการเงิน ผู้บริหารรับผิดชอบในการประเมินความสามารถของกลุ่มบริษัทในการดำเนินงานต่อเนื่อง การเปิดเผยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานต่อเนื่องในกรณีที่มีเรื่องดังกล่าว และการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับกิจการที่ดำเนินงานต่อเนื่อง เว้นแต่ผู้บริหารมีความตั้งใจที่จะเลิกกลุ่มบริษัทหรือหยุดดำเนินงานหรือไม่สามารถดำเนินงานต่อเนื่องอีกต่อไปได้

ผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลมีหน้าที่ในการสอดส่องดูแลกระบวนการในการจัดทำรายงานทางการเงินของกลุ่มบริษัท

ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงิน

การตรวจสอบของข้าพเจ้ามีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่างบการเงินโดยรวมปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด และเสนอรายงานของผู้สอบบัญชีซึ่งรวมความเห็นของข้าพเจ้าอยู่ด้วย ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลคือความเชื่อมั่นในระดับสูงแต่ไม่ได้เป็น การรับประกันว่าการปฏิบัติงานตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชีจะสามารถตรวจพบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริง อันเป็นสาระสำคัญที่มีอยู่ได้เสมอไป ข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอาจเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาดและถือว่ามีสาระสำคัญ เมื่อคาดการณ์อย่างสมเหตุสมผลได้ว่ารายการที่ขัดต่อข้อเท็จจริงแต่ละรายการหรือทุกรายการรวมกันจะมีผลต่อการตัดสินใจทางเศรษฐกิจของผู้ใช้งบการเงินจากการใช้งบการเงินเหล่านี้

ในการตรวจสอบของข้าพเจ้าตามมาตรฐานการสอบบัญชี ข้าพเจ้าใช้ดุลยพินิจและการสังเกตและสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพตลอดการตรวจสอบ และข้าพเจ้าได้ปฏิบัติงานดังต่อไปนี้ด้วย

- ระบุและประเมินความเสี่ยงที่อาจมีการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญในงบการเงิน ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด ออกแบบและปฏิบัติงานตามวิธีการตรวจสอบเพื่อตอบสนองต่อความเสี่ยงเหล่านั้น และได้หลักฐานการสอบบัญชีที่เพียงพอและเหมาะสมเพื่อเป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า ความเสี่ยง ที่ไม่พบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญซึ่งเป็นผลมาจาก การทุจริตจะสูงกว่าความเสี่ยงที่เกิดจากข้อผิดพลาด เนื่องจากการทุจริตอาจเกี่ยวกับการสมรู้ร่วมคิด การปลอมแปลงเอกสารหลักฐาน การตั้งใจละเว้นการแสดงผล การแสดงผลที่ไม่ตรงตามข้อเท็จจริงหรือการแทรกแซงการควบคุมภายใน
- ทำความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบ เพื่อออกแบบวิธีการตรวจสอบให้เหมาะสมกับสถานการณ์ แต่ไม่ใช่เพื่อวัตถุประสงค์ในการแสดงความเห็นต่อความมีประสิทธิภาพของการควบคุมภายในของกลุ่มบริษัท
- ประเมินความเหมาะสมของนโยบายการบัญชีที่ผู้บริหารใช้และความสมเหตุสมผลของประมาณการทางบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องที่ผู้บริหารจัดทำ
- สรุปเกี่ยวกับความเหมาะสมของการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับกิจการที่ดำเนินงานต่อเนื่องของผู้บริหาร และสรุปจากหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับว่าความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญเกี่ยวกับเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่อาจเป็นเหตุให้เกิดข้อสงสัยอย่างมีนัยสำคัญต่อความสามารถของกลุ่มบริษัทในการดำเนินงานต่อเนื่องหรือไม่ หากข้าพเจ้าได้ข้อสรุปว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญ ข้าพเจ้าจะต้องให้ข้อสังเกตไว้ในรายงานของผู้สอบบัญชีของข้าพเจ้า ถึงการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องในงบการเงิน หรือหากเห็นว่าการเปิดเผยดังกล่าวไม่เพียงพอ ข้าพเจ้าจะแสดงความเห็นที่เปลี่ยนแปลงไป

ข้อสรุปของข้าพเจ้าขึ้นอยู่กับหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับจนถึงวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีของข้าพเจ้า อย่างไรก็ตาม เหตุการณ์หรือสถานการณ์ในอนาคตอาจเป็นเหตุให้กลุ่มบริษัทต้องหยุดการดำเนินงานต่อเนื่องได้

- ประเมินการนำเสนอ โครงสร้างและเนื้อหาของงบการเงินโดยรวม รวมถึงการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนประเมิน ว่างบการเงินแสดงรายการและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยถูกต้องตามที่ควรหรือไม่
- รวบรวมเอกสารหลักฐานการสอบบัญชีที่เหมาะสมอย่างเพียงพอเกี่ยวกับข้อมูลทางการเงินของกิจการหรือของกิจกรรมทาง ธุรกิจภายในกลุ่มบริษัทเพื่อแสดงความเห็นต่องบการเงินรวม ข้าพเจ้ารับผิดชอบต่อการกำหนดแนวทาง การควบคุมดูแล และการปฏิบัติงานตรวจสอบกลุ่มบริษัท ข้าพเจ้าเป็นผู้รับผิดชอบแต่เพียงผู้เดียว ต่อความเห็นของข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าได้สื่อสารกับผู้มีส่วนที่ในการกำกับดูแลในเรื่องต่าง ๆ ซึ่งรวมถึงขอบเขตและช่วงเวลาของการตรวจสอบตามที่ได้ วางแผนไว้ ประเด็นที่มีนัยสำคัญที่พบจากการตรวจสอบรวมถึงข้อบกพร่องที่มีนัยสำคัญในระบบการควบคุมภายในหากข้าพเจ้าได้พบในระหว่าง การตรวจสอบของข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าได้ให้คำรับรองแก่ผู้มีส่วนที่ในการกำกับดูแลว่าข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอิสระ และได้สื่อสารกับผู้มีส่วนที่ในการกำกับดูแลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทั้งหมดตลอดจนเรื่องอื่นซึ่งข้าพเจ้าเชื่อว่ามีเหตุผล ที่บุคคลภายนอกอาจพิจารณาว่ากระทบต่อความเป็นอิสระของข้าพเจ้าและมาตรการที่ข้าพเจ้าใช้เพื่อป้องกันไม่ให้ข้าพเจ้า ขาดความเป็นอิสระ

จากเรื่องทั้งหลายที่สื่อสารกับผู้มีส่วนที่ในการกำกับดูแล ข้าพเจ้าได้พิจารณาเรื่องต่าง ๆ ที่มีนัยสำคัญที่สุดในการตรวจสอบ งบการเงินในงวดปัจจุบันและกำหนดเป็นเรื่องสำคัญในการตรวจสอบ ข้าพเจ้าได้อธิบายเรื่องเหล่านี้ไว้ในรายงานของผู้สอบบัญชี เว้นแต่กฎหมายหรือข้อบังคับห้ามไม่ให้เปิดเผยเรื่องดังกล่าวต่อสาธารณะ หรือในสถานการณ์ที่ยากที่จะเกิดขึ้น ข้าพเจ้าพิจารณาว่า ไม่ควรสื่อสารเรื่องดังกล่าวในรายงานของข้าพเจ้า เพราะการกระทำดังกล่าวสามารถคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผลว่าจะมี ผลกระทบในทางลบมากกว่าผลประโยชน์ที่ผู้มีส่วนได้เสียสาธารณะจะได้จากการสื่อสารดังกล่าว

ข้าพเจ้าเป็นผู้รับผิดชอบงานสอบบัญชีและการนำเสนอรายงานฉบับนี้

ปรีชา อรุณนารา

ปรีชา อรุณนารา

ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เลขทะเบียน 5800

บริษัท สำนักงาน อีวาย จำกัด

กรุงเทพฯ: 25 กุมภาพันธ์ 2564

บริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบแสดงฐานะการเงิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563

(หน่วย: บาท)

		งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	หมายเหตุ	2563	2562	2563	2562
สินทรัพย์					
สินทรัพย์หมุนเวียน					
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	8	352,984,347	332,372,264	193,757,110	137,394,583
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	9	949,073,029	1,024,670,471	745,526,151	850,029,480
สินทรัพย์ที่เกิดจากสัญญา	10	226,803,570	172,970,387	176,702,903	104,926,807
เงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่บริษัทร่วม	7	-	297,654,823	-	297,654,823
สินทรัพย์ที่รับรู้จากต้นทุนในการทำให้เสร็จสิ้น					
ตามสัญญาที่ทำกับลูกค้า	11	132,858,836	142,809,764	81,168,029	79,970,488
สินค้าคงเหลือ	12	372,220,493	629,392,906	359,224,700	526,776,822
สินทรัพย์ทางการเงินหมุนเวียนอื่น	33.1	30,000	-	30,000	-
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น		4,646,208	14,165,232	784,376	1,628,199
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		2,038,616,483	2,614,035,847	1,557,193,269	1,998,381,202
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน					
เงินฝากธนาคารที่ติดภาระค้ำประกัน		134,821,500	131,461,500	117,421,500	117,421,500
เงินลงทุนในบริษัทย่อย	13	-	-	494,858,940	494,858,940
เงินลงทุนในบริษัทร่วม	14	323,644,719	324,414,290	310,467,835	325,139,047
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	15	352,805,721	366,951,204	328,891,074	340,125,010
ค่าความนิยม	16	156,497,121	156,497,121	-	-
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	26	43,438,291	30,402,901	30,082,082	25,588,007
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น		18,265,123	6,906,711	2,032,290	2,041,019
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		1,029,472,475	1,016,633,727	1,283,753,721	1,305,173,523
รวมสินทรัพย์		3,068,088,958	3,630,669,574	2,840,946,990	3,303,554,725

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบแสดงฐานะการเงิน (ต่อ)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563

(หน่วย: บาท)

		งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	หมายเหตุ	2563	2562	2563	2562
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น					
หนี้สินหมุนเวียน					
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน	17	199,500,000	694,500,000	120,000,000	596,000,000
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	18	1,000,345,686	1,117,036,854	953,568,791	982,926,949
หนี้สินที่เกิดจากสัญญา	10	81,245,317	55,565,338	60,744,025	47,640,064
ส่วนของเงินกู้ยืมระยะยาวที่ถึงกำหนด					
ชำระภายในหนึ่งปี	19	500,000	14,520,000	500,000	14,520,000
ส่วนของหนี้สินตามสัญญาเช่าที่ถึงกำหนด					
ชำระภายในหนึ่งปี	20	5,641,460	5,880,808	4,298,081	4,690,227
หนี้สินทางการเงินหมุนเวียนอื่น	33.1	124,564	-	124,564	-
ภาษีเงินได้นิติบุคคลค้างจ่าย		12,971,925	450,736	12,169,440	450,736
หนี้สินหมุนเวียนอื่น		14,003,435	18,896,499	8,118,640	7,808,594
รวมหนี้สินหมุนเวียน		1,314,332,387	1,906,850,235	1,159,523,541	1,654,036,570
หนี้สินไม่หมุนเวียน					
เงินกู้ยืมระยะยาว - สุทธิจากส่วนที่ถึงกำหนด					
ชำระภายในหนึ่งปี	19	-	2,020,000	-	2,020,000
หนี้สินตามสัญญาเช่า - สุทธิจากส่วนที่					
ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	20	12,609,607	11,085,555	10,157,419	7,607,134
สำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน	21	74,369,882	66,898,555	65,131,173	58,722,275
หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	26	760,229	819,859	-	-
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน		87,739,718	80,823,969	75,288,592	68,349,409
รวมหนี้สิน		1,402,072,105	1,987,674,204	1,234,812,133	1,722,385,979

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชัน จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบแสดงฐานะการเงิน (ต่อ)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563

(หน่วย: บาท)

หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2563	2562	2563	2562
ส่วนของผู้ถือหุ้น				
ทุนเรือนหุ้น				
ทุนจดทะเบียน				
หุ้นสามัญ 1,176,073,769 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 0.5 บาท	588,036,885	588,036,885	588,036,885	588,036,885
ทุนออกจำหน่ายและชำระเต็มมูลค่าแล้ว				
หุ้นสามัญ 1,175,739,089 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 0.5 บาท	587,869,545	587,869,545	587,869,545	587,869,545
ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ	753,575,398	753,575,398	753,575,398	753,575,398
ส่วนเกินทุนจากการรวมธุรกิจภายใต้				
การควบคุมเดียวกัน	6,827,505	6,827,505	-	-
กำไรสะสม				
จัดสรรแล้ว - สรรองตามกฎหมาย 22	59,000,000	59,000,000	59,000,000	59,000,000
ยังไม่ได้จัดสรร	235,603,716	189,929,843	205,689,914	180,723,803
องค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น	(43,662,220)	(19,142,632)	-	-
ส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ	1,599,213,944	1,578,059,659	1,606,134,857	1,581,168,746
ส่วนของผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม				
ของบริษัทย่อย	66,802,909	64,935,711	-	-
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	1,666,016,853	1,642,995,370	1,606,134,857	1,581,168,746
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	3,068,088,958	3,630,669,574	2,840,946,990	3,303,554,725
	-	-	-	-

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563

(หน่วย: บาท)

หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2563	2562	2563	2562
กำไรขาดทุน:				
รายได้				
รายได้จากการขาย	2,978,273,976	3,086,238,302	2,686,483,751	2,929,133,922
รายได้จากการบริการติดตั้ง	503,773,270	705,529,116	281,741,453	356,145,784
รายได้อื่น	40,989,194	22,257,789	39,949,826	21,225,245
รวมรายได้	3,523,036,440	3,814,025,207	3,008,175,030	3,306,504,951
ค่าใช้จ่าย				
ต้นทุนขาย	2,631,613,327	2,772,103,254	2,360,520,361	2,625,909,565
ต้นทุนบริการติดตั้ง	367,765,068	505,954,679	195,545,873	232,529,931
ค่าใช้จ่ายในการขายและจัดจำหน่าย	76,221,458	77,622,619	73,072,707	76,528,261
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	302,606,262	351,138,857	254,563,337	286,650,336
ขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ทางการเงิน	57,060,257	13,080,409	17,653,528	26,189,635
ขาดทุนจากการด้อยค่าของเงินลงทุนในบริษัทร่วม	14 6,368,165	-	14,671,212	20,057,795
รวมค่าใช้จ่าย	3,441,634,537	3,719,899,818	2,916,027,018	3,267,865,523
กำไรจากการดำเนินงาน	81,401,903	94,125,389	92,148,012	38,639,428
ส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนในบริษัทร่วม	14 30,118,181	5,761,067	-	-
รายได้ทางการเงิน	10,716,632	26,640,013	9,662,004	25,095,278
ต้นทุนทางการเงิน	24 (10,516,769)	(16,340,491)	(7,599,440)	(13,848,421)
กำไรก่อนค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	111,719,947	110,185,978	94,210,576	49,886,285
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	26 (17,151,825)	(24,682,586)	(22,217,414)	(15,115,085)
กำไรสำหรับปี	94,568,122	85,503,392	71,993,162	34,771,200
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น:				
รายการที่จะถูกบันทึกในส่วนของกำไรหรือขาดทุนในภายหลัง				
ส่วนแบ่งกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นจากเงินลงทุนในบริษัทร่วม				
- สุทธิจากภาษีเงินได้	14 (24,519,588)	(17,896,159)	-	-
รายการที่จะไม่ถูกบันทึกในส่วนของกำไรหรือขาดทุนในภายหลัง				
ขาดทุนจากประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย				
- สุทธิจากภาษีเงินได้	-	(3,150,831)	-	(2,267,877)
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี	(24,519,588)	(21,046,990)	-	(2,267,877)
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี	70,048,534	64,456,402	71,993,162	32,503,323

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย
งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ (ต่อ)
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563

(หน่วย: บาท)

หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2563	2562	2563	2562
การแบ่งปันกำไร				
ส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ	92,700,924	79,648,698	71,993,162	34,771,200
ส่วนที่เป็นของผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมของบริษัทย่อย	1,867,198	5,854,694		
	94,568,122	85,503,392		
การแบ่งปันกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวม				
ส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ	68,181,336	58,601,708	71,993,162	32,503,323
ส่วนที่เป็นของผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมของบริษัทย่อย	1,867,198	5,854,694		
	70,048,534	64,456,402		
กำไรต่อหุ้น				
กำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน	27			
กำไรส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ	0.08	0.07	0.06	0.03

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563

(หน่วย: บาท)

	งบการเงินรวม									
	ส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ									
						องค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น			ส่วนของผู้มี	
	ทุนเรือนหุ้น		ส่วนเกินทุนจาก			กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น		รวม	ส่วนได้เสียที่	รวม
	ที่ออกและ	ส่วนเกินมูลค่า	การรวมธุรกิจ	ภายใต้การ	กำไรสะสม	กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น	รวมองค์ประกอบอื่น	ส่วนของผู้ถือหุ้น	ไม่มีอำนาจควบคุม	ส่วนของผู้ถือหุ้น
	ชำระแล้ว	หุ้นสามัญ	ควบคุมเดียวกัน	จัดสรรแล้ว	ยังไม่ได้จัดสรร	จากเงินลงทุนในบริษัทร่วม	ของส่วนของผู้ถือหุ้น	ของบริษัทฯ	ของบริษัทย่อย	ผู้ถือหุ้น
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2562	587,869,545	753,575,398	6,827,505	59,000,000	207,226,118	(1,246,473)	(1,246,473)	1,613,252,093	59,345,903	1,672,597,996
กำไรสำหรับปี	-	-	-	-	79,648,698	-	-	79,648,698	5,854,694	85,503,392
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี	-	-	-	-	(2,885,946)	(17,896,159)	(17,896,159)	(20,782,105)	(264,886)	(21,046,991)
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี	-	-	-	-	76,762,752	(17,896,159)	(17,896,159)	58,866,593	5,589,808	64,456,401
เงินปันผลจ่าย (หมายเหตุ 30)	-	-	-	-	(94,059,027)	-	-	(94,059,027)	-	(94,059,027)
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562	587,869,545	753,575,398	6,827,505	59,000,000	189,929,843	(19,142,632)	(19,142,632)	1,578,059,659	64,935,711	1,642,995,370
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2563	587,869,545	753,575,398	6,827,505	59,000,000	189,929,843	(19,142,632)	(19,142,632)	1,578,059,659	64,935,711	1,642,995,370
กำไรสำหรับปี	-	-	-	-	92,700,924	-	-	92,700,924	1,867,198	94,568,122
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี	-	-	-	-	-	(24,519,588)	(24,519,588)	(24,519,588)	-	(24,519,588)
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี	-	-	-	-	92,700,924	(24,519,588)	(24,519,588)	68,181,336	1,867,198	70,048,534
เงินปันผลจ่าย (หมายเหตุ 30)	-	-	-	-	(47,027,051)	-	-	(47,027,051)	-	(47,027,051)
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563	587,869,545	753,575,398	6,827,505	59,000,000	235,603,716	(43,662,220)	(43,662,220)	1,599,213,944	66,802,909	1,666,016,853
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น (ต่อ)

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563

(หน่วย: บาท)

	งบการเงินเฉพาะกิจการ				
	ทุนเรือนหุ้น ที่ออกและชำระแล้ว	ส่วนเกินมูลค่า หุ้นสามัญ	กำไรสะสม		รวม
			จัดสรรแล้ว	ยังไม่ได้จัดสรร	
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2562	587,869,545	753,575,398	59,000,000	242,279,507	1,642,724,450
กำไรสำหรับปี	-	-	-	34,771,200	34,771,200
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี	-	-	-	(2,267,877)	(2,267,877)
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี	-	-	-	32,503,323	32,503,323
เงินปันผลจ่าย (หมายเหตุ 30)	-	-	-	(94,059,027)	(94,059,027)
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562	587,869,545	753,575,398	59,000,000	180,723,803	1,581,168,746
					-
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2563	587,869,545	753,575,398	59,000,000	180,723,803	1,581,168,746
กำไรสำหรับปี	-	-	-	71,993,162	71,993,162
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี	-	-	-	-	-
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี	-	-	-	71,993,162	71,993,162
เงินปันผลจ่าย (หมายเหตุ 30)	-	-	-	(47,027,051)	(47,027,051)
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563	587,869,545	753,575,398	59,000,000	205,689,914	1,606,134,857
	-	-	-	-	-

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบกระแสเงินสด

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563

(หน่วย: บาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2563	2562	2563	2562
กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน				
กำไรก่อนภาษี	111,719,947	110,185,978	94,210,576	49,886,285
รายการปรับกระทบยอดกำไรก่อนภาษีเป็นเงินสดรับ (จ่าย)				
จากกิจกรรมดำเนินงาน				
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	28,920,063	35,214,665	25,143,881	29,934,982
ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ	-	13,080,409	-	26,189,635
ขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ทางการเงิน	57,060,257	-	17,653,528	-
การปรับลดราคาทุนของสินค้าคงเหลือเป็นมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ (โอนกลับ)	(214,495)	905,609	64,200	968,578
ขาดทุนจากการด้อยค่าของเงินลงทุนในบริษัทร่วม	6,368,165	-	14,671,212	20,057,795
ส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนในบริษัทร่วม	(30,118,181)	(5,761,067)	-	-
สำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน	7,471,327	20,038,723	6,408,898	18,089,724
กำไรจากการจำหน่ายที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	(5,460,291)	(1,312,243)	(4,649,087)	(1,024,532)
ขาดทุน (กำไร) จากอัตราแลกเปลี่ยนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริง	(23,842)	18,837,255	(31,149)	18,975,694
ขาดทุนจากการปรับปรุงมูลค่ายุติธรรมของตราสารอนุพันธ์	94,564	-	94,564	-
รายได้ทางการเงิน	(10,716,632)	(26,640,013)	(9,662,004)	(25,095,278)
ต้นทุนทางการเงิน	10,516,769	16,340,490	7,599,440	13,848,421
กำไรจากการดำเนินงานก่อนการเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์				
และหนี้สินดำเนินงาน	175,617,651	180,889,806	151,504,059	151,831,304
สินทรัพย์ดำเนินงาน (เพิ่มขึ้น) ลดลง				
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	18,476,142	159,087,585	86,790,291	214,270,412
สินทรัพย์ที่เกิดจากสัญญา	(53,833,183)	259,907,352	(71,776,096)	242,644,721
สินทรัพย์ที่รับรู้จากต้นทุนในการทำให้อสังหาริมทรัพย์ตามสัญญาที่ทำกับลูกค้า	9,950,928	8,466,336	(1,197,541)	2,139,129
สินค้าคงเหลือ	257,386,909	(205,613,883)	167,487,923	(109,265,625)
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	9,519,024	9,755,423	843,823	5,292,488
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	(11,459,593)	149,402	-	149,258
หนี้สินดำเนินงานเพิ่มขึ้น (ลดลง)				
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	(116,632,441)	(148,996,768)	(29,277,785)	(263,438,719)
หนี้สินที่เกิดจากสัญญา	25,679,979	(9,521,757)	13,103,961	(916,772)
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	(4,893,064)	(12,270,381)	310,045	(21,523,988)
เงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน	309,812,352	241,853,115	317,788,680	221,182,208
รับดอกเบี้ย	10,777,674	16,260,864	9,721,514	14,716,128
จ่ายผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน	-	(846,667)	-	(846,667)
จ่ายดอกเบี้ย	(9,457,594)	(15,276,595)	(6,742,078)	(13,065,813)
จ่ายภาษีเงินได้	(17,725,657)	(37,862,591)	(14,992,784)	(23,641,701)
เงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน	293,406,775	204,128,126	305,775,332	198,344,155

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบกระแสเงินสด (ต่อ)

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563

(หน่วย: บาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2563	2562	2563	2562
กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน				
เงินฝากธนาคารที่ติดภาระค้ำประกัน (เพิ่มขึ้น) ลดลง	(3,360,000)	11,640,000	-	15,000,000
เงินสดจ่ายให้กู้ยืมระยะสั้นแก่บริษัทร่วม	-	(391,900,000)	-	(391,900,000)
เงินสดรับคืนจากเงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่บริษัทร่วม	297,654,823	75,936,160	297,654,823	75,936,160
เงินสดรับคืนเงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่บริษัทร่วม	-	80,000,000	-	80,000,000
เงินสดจ่ายซื้อเงินลงทุนในบริษัทร่วม	-	(112,170,995)	-	(112,320,128)
เงินสดรับจากการจำหน่ายอุปกรณ์	5,490,827	1,622,062	4,679,602	1,276,268
เงินสดจ่ายซื้ออุปกรณ์	(5,893,934)	(6,161,557)	(5,121,731)	(5,862,502)
เงินสดสุทธิจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมลงทุน	293,891,716	(341,034,330)	297,212,694	(337,870,202)
กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน				
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงินเพิ่มขึ้น (ลดลง)	(495,000,000)	397,800,000	(476,000,000)	351,500,000
เงินสดจ่ายชำระคืนเงินกู้ยืมระยะยาว	(16,040,000)	(28,200,000)	(16,040,000)	(28,200,000)
เงินสดจ่ายชำระหนี้สินตามสัญญาเช่า	(8,619,357)	(12,553,538)	(7,558,448)	(10,731,380)
เงินปันผลจ่าย	(47,027,051)	(94,059,027)	(47,027,051)	(94,059,027)
เงินสดสุทธิจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมจัดหาเงิน	(566,686,408)	262,987,435	(546,625,499)	218,509,593
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้นสุทธิ	20,612,083	126,081,231	56,362,527	78,983,546
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดต้นปี	332,372,264	206,291,033	137,394,583	58,411,037
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดปลายปี	352,984,347	332,372,264	193,757,110	137,394,583
	-	-	-	-
ข้อมูลกระแสเงินสดเปิดเผยเพิ่มเติม				
รายการที่ไม่ใช่เงินสด				
ซื้อสินทรัพย์ภายใต้สัญญาเช่า	8,810,000	9,360,500	8,810,000	9,360,500

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

หมายเหตุประกอบงบการเงินรวม

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563

1. ข้อมูลทั่วไป

1.1 ข้อมูลทั่วไปของบริษัท

บริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน) (“บริษัทฯ”) เป็นบริษัทมหาชนซึ่งจัดตั้งและมีภูมิลำเนาในประเทศไทย ธุรกิจหลักของบริษัทฯคือการจำหน่ายและติดตั้งอุปกรณ์เกี่ยวกับระบบงานไฟฟ้า ระบบโทรคมนาคม และระบบป้องกันไฟลาม ที่อยู่ตามที่ตั้งทะเบียนของบริษัทฯอยู่ที่ 329 หมู่ที่ 3 ตำบลบ้านใหม่ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

บริษัทฯมีสำนักงานสาขาชลบุรี อยู่ที่ 59 หมู่ที่ 7 ตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

1.2 การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ปัจจุบันยังมีผลกระทบต่อธุรกิจและอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ สถานการณ์ดังกล่าวอาจนำมาซึ่งความไม่แน่นอนและผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมของการดำเนินธุรกิจ ฝ่ายบริหารของกลุ่มบริษัทติดตามความคืบหน้าของสถานการณ์ดังกล่าวและประเมินผลกระทบทางการเงินเกี่ยวกับมูลค่าของสินทรัพย์ ประเมินการหนี้สินและหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ฝ่ายบริหารได้ใช้ประมาณการและดุลยพินิจในประเด็นต่าง ๆ เมื่อสถานการณ์มีการเปลี่ยนแปลง

2. เกณฑ์ในการจัดทำงบการเงิน

2.1 งบการเงินนี้จัดทำขึ้นตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่กำหนดในพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ.2547 โดยแสดงรายการในงบการเงินตามข้อกำหนดในประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ออกตามความในพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543

งบการเงินฉบับภาษาไทยเป็นงบการเงินฉบับที่บริษัทฯใช้เป็นทางการตามกฎหมาย งบการเงินฉบับภาษาอังกฤษแปลจากงบการเงินฉบับภาษาไทยนี้

งบการเงินนี้ได้จัดทำขึ้นโดยใช้เกณฑ์ราคาทุนเดิมเว้นแต่จะได้เปิดเผยเป็นอย่างอื่นในนโยบายการบัญชี

2.2 เกณฑ์ในการจัดทำงบการเงินรวม

ก) งบการเงินรวมนี้ได้จัดทำขึ้นโดยรวมงบการเงินของบริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน) (ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “บริษัทฯ”) และบริษัทย่อย (ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “บริษัทย่อย”) (รวมเรียกว่า “กลุ่มบริษัท”) ดังต่อไปนี้

ชื่อบริษัท	ลักษณะธุรกิจ	จัดตั้งขึ้นใน ประเทศ	อัตราร้อยละ ของการถือหุ้น	
			2563 ร้อยละ	2562 ร้อยละ
บริษัท ซี.เอส.เอส. เอนเนอร์ยี จำกัด	จำหน่ายและติดตั้งสายไฟฟ้า ท่อ และอุปกรณ์ไฟฟ้า	ไทย	100	100
บริษัท นีออนเวอร์คส์ คอมมิวนิเคชั่นส์ (ประเทศไทย) จำกัด	จำหน่ายและติดตั้งอุปกรณ์ เกี่ยวกับระบบโทรคมนาคม	ไทย	70	70

- ข) บริษัทจะถือว่ามีการควบคุมกิจการที่เข้าไปลงทุนหรือบริษัทย่อยได้ หากบริษัทมีสิทธิได้รับหรือมีส่วนได้เสียในผลตอบแทนของกิจการที่เข้าไปลงทุน และสามารถใช้อำนาจในการสั่งการกิจกรรมที่ส่งผลกระทบต่ออย่างมีนัยสำคัญต่อจำนวนเงินผลตอบแทนนั้นได้
- ค) บริษัทนำงบการเงินของบริษัทย่อยมารวมในการจัดทำงบการเงินรวมตั้งแต่วันที่บริษัทมีอำนาจในการควบคุมบริษัทย่อยจนถึงวันที่บริษัทสิ้นสุดการควบคุมบริษัทย่อยนั้น
- ง) งบการเงินของบริษัทย่อยได้จัดทำขึ้นโดยใช้นโยบายการบัญชีที่สำคัญเช่นเดียวกันกับของบริษัท
- จ) ยอดคงค้างระหว่างกลุ่มบริษัท รายการค้าระหว่างกันที่มีสาระสำคัญได้ถูกตัดออกจากงบการเงินรวม นี้แล้ว
- ฉ) ส่วนของผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม คือ จำนวนกำไรหรือขาดทุนและสินทรัพย์สุทธิของบริษัทย่อยส่วนที่ไม่ได้เป็นของบริษัทฯ และแสดงเป็นรายการแยกต่างหากในส่วนของกำไรหรือขาดทุนรวมและส่วนของผู้ถือหุ้นในงบแสดงฐานะการเงินรวม

2.3 บริษัทจัดทำงบการเงินเฉพาะกิจการ โดยแสดงเงินลงทุนในบริษัทย่อยและบริษัทร่วมตามวิธีราคาทุน

3. มาตรฐานการรายงานทางการเงินใหม่

ก. มาตรฐานการรายงานทางการเงินที่เริ่มมีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน

ในระหว่างปี กลุ่มบริษัทได้นำมาตรฐานการรายงานทางการเงินและการตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับปรับปรุง (ปรับปรุง 2562) และฉบับใหม่ จำนวนหลายฉบับ ซึ่งมีผลบังคับใช้สำหรับงบการเงินที่มีรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2563 มาถือปฏิบัติ มาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าวได้รับการปรับปรุงหรือจัดให้มีขึ้นเพื่อให้มีเนื้อหาเท่าเทียมกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ โดยส่วนใหญ่เป็นการอธิบายให้ชัดเจนเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติทางการบัญชีและการให้แนวปฏิบัติทางการบัญชีกับผู้ใช้มาตรฐาน การนำมาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าวมาถือปฏิบัตินี้ ไม่มีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่องบการเงินของกลุ่มบริษัท อย่างไรก็ตาม มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับใหม่ซึ่งได้มีการเปลี่ยนแปลงหลักการสำคัญ สามารถสรุปได้ดังนี้

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน กลุ่มเครื่องมือทางการเงิน

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน กลุ่มเครื่องมือทางการเงิน ประกอบด้วยมาตรฐานและการตีความมาตรฐาน จำนวน 5 ฉบับ ได้แก่

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน

ฉบับที่ 7	การเปิดเผยข้อมูลเครื่องมือทางการเงิน
ฉบับที่ 9	เครื่องมือทางการเงิน

มาตรฐานการบัญชี

ฉบับที่ 32	การแสดงรายการเครื่องมือทางการเงิน
------------	-----------------------------------

การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

ฉบับที่ 16	การป้องกันความเสี่ยงของเงินลงทุนสุทธิในหน่วยงานต่างประเทศ
ฉบับที่ 19	การชำระหนี้สินทางการเงินด้วยตราสารทุน

มาตรฐานการรายงานทางการเงินกลุ่มดังกล่าวข้างต้น กำหนดหลักการเกี่ยวกับการจัดประเภทและการวัดมูลค่าเครื่องมือทางการเงินด้วยมูลค่ายุติธรรมหรือราคาทุนตัดจำหน่ายโดยพิจารณาจากประเภทของตราสารทางการเงิน ลักษณะของกระแสเงินสดตามสัญญาและแผนธุรกิจของกิจการ หลักการเกี่ยวกับวิธีการคำนวณการด้อยค่าของเครื่องมือทางการเงินโดยใช้แนวคิดของผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น และหลักการเกี่ยวกับการบัญชีป้องกันความเสี่ยง รวมถึงการแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูลเครื่องมือทางการเงิน

มาตรฐานกลุ่มนี้ไม่มีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่องบการเงินของกลุ่มบริษัท

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 16 เรื่อง สัญญาเช่า

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 16 ใช้แทนมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 17 เรื่อง สัญญาเช่า และการตีความมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้อง มาตรฐานฉบับนี้ได้กำหนดหลักการของการรับรู้รายการ การวัดมูลค่า การแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูลของสัญญาเช่า และกำหนดให้ผู้เช่ารับรู้สินทรัพย์และหนี้สินสำหรับสัญญาเช่าทุกรายการที่มีระยะเวลาในการเช่ามากกว่า 12 เดือน เว้นแต่สินทรัพย์อ้างอิงนั้นมีมูลค่าต่ำ

การบัญชีสำหรับผู้ให้เช่าไม่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีสาระสำคัญจากมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 17 ผู้ให้เช่ายังคงต้องจัดประเภทสัญญาเช่าเป็นสัญญาเช่าดำเนินงานหรือสัญญาเช่าเงินทุน

มาตรฐานฉบับนี้ไม่มีผลกระทบอย่างมีสาระสำคัญต่อการเงินของกลุ่มบริษัท

แนวปฏิบัติทางการบัญชี เรื่อง มาตรการผ่อนปรนชั่วคราวสำหรับทางเลือกเพิ่มเติมทางบัญชีเพื่อรองรับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

สภาวิชาชีพบัญชีได้ประกาศใช้แนวปฏิบัติทางการบัญชี เรื่อง มาตรการผ่อนปรนชั่วคราวสำหรับทางเลือกเพิ่มเติมทางบัญชีเพื่อรองรับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อลดผลกระทบในบางเรื่องจากการปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินบางฉบับ และเพื่อให้เกิดความชัดเจนในวิธีปฏิบัติทางบัญชีในช่วงเวลาที่ยังมีความไม่แน่นอนเกี่ยวกับสถานการณ์ดังกล่าว

แนวปฏิบัติทางการบัญชีดังกล่าวได้ประกาศลงในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 22 เมษายน 2563 และมีผลบังคับใช้สำหรับการจัดทำงบการเงินที่มีรอบระยะเวลารายงานสิ้นสุดภายในช่วงเวลาระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2563 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2563

ในระหว่างไตรมาสที่ 1 ถึง 3 ของปี 2563 กลุ่มบริษัทได้เลือกปฏิบัติตามมาตรการผ่อนปรนชั่วคราวสำหรับทางเลือกเพิ่มเติมทางบัญชีในเรื่องดังต่อไปนี้

- เลือกที่จะไม่ต้องนำข้อมูลที่มีการคาดการณ์ไปในอนาคต (Forward-looking information) มาใช้วัดมูลค่าของผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ในกรณีที่กลุ่มบริษัทใช้วิธีการอย่างง่ายในการวัดมูลค่าของผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น
- เลือกที่จะไม่นำข้อมูลจากสถานการณ์ COVID-19 ที่อาจจะกระทบต่อการประมาณการกระแสเงินสดในอนาคตมาใช้ประกอบการทดสอบการด้อยค่าของค่าความนิยม

ในไตรมาสที่ 4 ของปี 2563 กลุ่มบริษัทได้ประเมินผลกระทบทางการเงินเกี่ยวกับมูลค่าของสินทรัพย์ จากความไม่แน่นอนของสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แล้ว ดังนั้น ในการจัดทำงบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563 กลุ่มบริษัทจึงพิจารณายกเลิกการถือปฏิบัติตามมาตรการผ่อนปรนชั่วคราวสำหรับทางเลือกเพิ่มเติมทางบัญชีสำหรับทุกเรื่องที่กลุ่มบริษัทได้เคยถือปฏิบัติในช่วงที่ผ่านมา โดยไม่มีผลกระทบอย่างมีสาระสำคัญต่อการเงินของกลุ่มบริษัท

ข. มาตรฐานการรายงานทางการเงินที่จะมีผลบังคับใช้สำหรับงบการเงินที่มีรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2564

สภาวิชาชีพบัญชีได้ประกาศใช้มาตรฐานการรายงานทางการเงินและการตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับปรับปรุงซึ่งจะมีผลบังคับใช้สำหรับงบการเงินที่มีรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2564 มาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าวได้รับการปรับปรุงหรือจัดให้มีขึ้นเพื่อให้มีเนื้อหาเท่าเทียมกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ โดยส่วนใหญ่เป็นการอธิบายให้ชัดเจนเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติทางการบัญชีและการให้แนวปฏิบัติทางบัญชีกับผู้ใช้งานมาตรฐาน

ปัจจุบันฝ่ายบริหารของกลุ่มบริษัทอยู่ระหว่างการประเมินผลกระทบที่อาจมีต่องบการเงินในปีที่เริ่มนำมาตรฐานฉบับนี้มาถือปฏิบัติ

4. ผลสะสมจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีเนื่องจากการนำมาตราฐานการรายงานทางการเงินใหม่มาถือปฏิบัติ ตามที่กล่าวในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 3 กลุ่มบริษัทได้นำมาตราฐานการรายงานทางการเงิน กลุ่มเครื่องมือทางการเงิน และมาตราฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 16 มาถือปฏิบัติในระหว่างปีปัจจุบัน โดยกลุ่มบริษัทได้เลือกปรับ ผลสะสมจากการเปลี่ยนแปลง ณ วันที่ 1 มกราคม 2563 และไม่ปรับย้อนหลังงบการเงินงวดก่อนที่แสดงเปรียบเทียบ ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีที่ต่องบแสดงฐานะการเงิน ณ ต้นปี 2563 เนื่องจากการนำมาตราฐานเหล่านี้ มาถือปฏิบัติ แสดงได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม			งบการเงินเฉพาะกิจการ		
	ผลกระทบจาก			ผลกระทบจาก		
	มาตรฐานการ			มาตรฐานการ		
	31 ธันวาคม	การเงิน ฉบับที่	1 มกราคม	31 ธันวาคม	รายงานทางการเงิน	1 มกราคม
	2562	16	2563	2562	ฉบับที่ 16	2563
งบแสดงฐานะการเงิน						
สินทรัพย์						
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน						
ที่ดิน อาคารและ	366,951	(15,770)	351,181	340,125	(17,849)	322,276
อุปกรณ์						
สินทรัพย์สิทธิการใช้	-	15,770	15,770	-	17,849	17,849

4.1 สัญญาเช่า

การนำมาตราฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 16 มาถือปฏิบัติครั้งแรก กลุ่มบริษัทรับรู้หนี้สินตามสัญญาเช่า สำหรับสัญญาเช่าที่เคยจัดประเภทเป็นสัญญาเช่าดำเนินงานด้วยมูลค่าปัจจุบันของเงินจ่ายชำระตามสัญญาเช่าที่เหลืออยู่ คิดลดด้วยอัตราดอกเบี้ยการกู้ยืมส่วนเพิ่มของกลุ่มบริษัท ณ วันที่ 1 มกราคม 2563 สำหรับสัญญาเช่าที่เคยจัดประเภท เป็นสัญญาเช่าเงินทุน กลุ่มบริษัทรับรู้มูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์และหนี้สินตามสัญญาเช่าด้วยมูลค่าตามบัญชีเดิมก่อน วันที่นำมาตราฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 16 มาถือปฏิบัติครั้งแรก

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงิน	
	งบการเงินรวม	เฉพาะกิจการ
ภาระผูกพันตามสัญญาเช่าที่เปิดเผย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562	4,207	3,724
หัก: สัญญาเช่าระยะสั้นและสัญญาเช่าที่สินทรัพย์อ้างอิงมีมูลค่าต่ำ	(3,833)	(3,418)
หัก: สัญญาที่พิจารณาเป็นสัญญาบริการ	(374)	(306)
หนี้สินตามสัญญาเช่าเพิ่มขึ้นจากการนำมาตราฐานการรายงาน		
ทางการเงิน ฉบับที่ 16 มาถือปฏิบัติครั้งแรก	-	-
หนี้สินสัญญาเช่าการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562	16,966	12,297
หนี้สินตามสัญญาเช่า ณ วันที่ 1 มกราคม 2563	16,966	12,297
อัตราดอกเบี้ยการกู้ยืมส่วนเพิ่มถ่วงเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (ร้อยละต่อปี)	2.36 - 8.88	2.36 - 8.88
ประกอบด้วย		
หนี้สินตามสัญญาเช่าหมุนเวียน	5,881	4,690
หนี้สินตามสัญญาเช่าไม่หมุนเวียน	11,085	7,607
	16,966	12,297

5. นโยบายการบัญชีที่สำคัญ

5.1 การรับรู้รายได้และค่าใช้จ่าย

ก) รายได้จากการขายสินค้า

รายได้จากการขายสินค้ารับรู้เมื่อกลุ่มบริษัทได้อำนาจควบคุมในสินค้าให้แก่ลูกค้าแล้ว กล่าวคือ เมื่อมีการส่งมอบสินค้า รายได้จากการขายแสดงตามมูลค่าที่จะได้รับหรือคาดว่าจะได้รับสำหรับสินค้าที่ได้ส่งมอบหลังจากหักส่วนลด โดยไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม

ข) รายได้จากการบริการติดตั้ง

กลุ่มบริษัทพิจารณาว่าสัญญาบริการติดตั้งโดยส่วนใหญ่มีภาระที่ต้องปฏิบัติภาระเดียว กลุ่มบริษัทรับรู้รายได้จากการบริการติดตั้งตลอดช่วงเวลาให้บริการติดตั้งโดยใช้วิธีผลลัพธ์ในการวัดขั้นความสำเร็จของงาน ซึ่งคำนวณโดยการเปรียบเทียบงานบริการที่เกิดขึ้นแล้วจนถึงวันสิ้นสุดกับงานบริการทั้งหมดตามสัญญา

กลุ่มบริษัทจะพิจารณาความน่าจะเป็นในการรับรู้รายได้ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสัญญาการเรียกร้องความเสียหาย ความล่าช้าในการส่งมอบงาน และค่าปรับตามสัญญา โดยจะรับรู้รายได้เฉพาะในกรณีที่มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ในระดับสูงมากกว่าจะไม่มีการกลับรายการที่มีนัยสำคัญของจำนวนรายได้ที่รับรู้สะสม

เมื่อมูลค่าและความสำเร็จของงานตามสัญญาไม่สามารถวัดได้อย่างสมเหตุสมผล รายได้จะรับรู้ได้ตามต้นทุนที่เกิดขึ้นจริงที่คาดว่าจะได้รับคืนเท่านั้น

ค) รายได้ดอกเบี้ย

รายได้ดอกเบี้ยรับรู้ตามเกณฑ์คงค้างด้วยวิธีดอกเบี้ยที่แท้จริง โดยจะนำมูลค่าตามบัญชีขั้นต้นของสินทรัพย์ทางการเงินมาคูณกับอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง ยกเว้นสินทรัพย์ทางการเงินที่เกิดการด้อยค่าด้านเครดิตในภายหลังที่จะนำมูลค่าตามบัญชีสุทธิของสินทรัพย์ทางการเงิน (สุทธิจากค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น) มาคูณกับอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง

ง) ต้นทุนบริการติดตั้ง

ต้นทุนบริการติดตั้งรับรู้เมื่อต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับภาระที่ต้องปฏิบัติตามสัญญาที่สำเร็จได้เกิดขึ้นแล้ว โดยจะบันทึกสำรองเพื่อผลขาดทุนสำหรับโครงการทั้งจำนวนเมื่อทราบแน่ชัดว่าโครงการนั้น จะประสบผลขาดทุน

จ) ต้นทุนทางการเงิน

ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยจากหนี้สินทางการเงินที่วัดมูลค่าด้วยราคาทุนตัดจำหน่ายคำนวณโดยใช้วิธีดอกเบี้ยที่แท้จริง และรับรู้ตามเกณฑ์คงค้าง

5.2 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด หมายถึง เงินสดและเงินฝากธนาคาร และเงินลงทุนระยะสั้นที่มีสภาพคล่องสูง ซึ่งถึงกำหนดจ่ายคืนภายในระยะเวลาไม่เกิน 3 เดือนนับจากวันที่ได้มาและไม่มีข้อจำกัดในการเบิกใช้

5.3 ยอดคงเหลือของสัญญาที่ทำกับลูกค้า

สินทรัพย์ที่เกิดจากสัญญา

กลุ่มบริษัทรับรู้สินทรัพย์ที่เกิดจากสัญญาเมื่อมีรายได้ที่รับรู้สะสมเกินกว่าจำนวนเงินที่เรียกเก็บจากลูกค้าจนถึงปัจจุบัน และกลุ่มบริษัทจะบันทึกค่าเผื่อผลขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ที่เกิดจากสัญญาสำหรับผลขาดทุนโดยประมาณที่อาจเกิดขึ้นจากการเก็บเงินจากลูกค้าไม่ได้ สินทรัพย์ที่เกิดจากสัญญาจะจัดประเภทเป็นลูกหนี้การค้าเมื่อกิจการมีสิทธิที่จะได้รับชำระโดยปราศจากเงื่อนไข เช่น เมื่อกิจการได้ให้บริการเสร็จสิ้นและลูกค้ารับมอบงาน

หนี้สินที่เกิดจากสัญญา

กลุ่มบริษัทรับรู้หนี้สินที่เกิดจากสัญญาเมื่อจำนวนเงินที่เรียกเก็บจากลูกค้าจนถึงปัจจุบันเกินกว่ารายได้ที่รับรู้สะสม โดยกิจการยังมีภาระที่ต้องโอนสินค้าหรือบริการให้กับลูกค้า หนี้สินที่เกิดจากสัญญาจะรับรู้เป็นรายได้เมื่อกิจการได้ปฏิบัติตามภาระที่ระบุไว้ในสัญญาเสร็จสิ้น

5.4 ต้นทุนในการทำให้เสร็จสิ้นตามสัญญาที่ทำกับลูกค้า

กลุ่มบริษัทบันทึกต้นทุนในการทำให้เสร็จสิ้นตามสัญญาที่ทำกับลูกค้า ซึ่งใช้เพื่อสร้างทรัพยากรหรือใช้ในการปรับปรุงทรัพยากรของกิจการเพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติตามภาระที่ต้องปฏิบัติให้สำเร็จในอนาคต และกิจการคาดว่าจะได้รับคืนต้นทุนดังกล่าวเป็นสินทรัพย์และรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายอย่างเป็นระบบและสอดคล้องกับรูปแบบการรับรู้รายได้ตามสัญญาและจะบันทึกค่าเผื่อผลขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ เมื่อมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์สูงกว่าสิ่งตอบแทนที่จะได้รับหักด้วยต้นทุนที่เกี่ยวข้อง

5.5 สินค้าคงเหลือ

สินค้าสำเร็จรูปแสดงมูลค่าตามราคาทุน (ตามวิธีเข้าก่อน-ออกก่อน) ยกเว้นสายเคเบิลขนาดใหญ่แสดงมูลค่าตามราคาทุน (ตามวิธีเฉพาะเจาะจง) หรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับแล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า

5.6 เงินลงทุน

เงินลงทุนในบริษัทร่วมที่แสดงอยู่ในงบการเงินรวมแสดงมูลค่าตามวิธีส่วนได้เสีย

เงินลงทุนในบริษัทย่อยและบริษัทร่วมที่แสดงอยู่ในงบการเงินเฉพาะกิจการแสดงมูลค่าตามวิธีราคาทุนหักค่าเผื่อการด้อยค่าของสินทรัพย์ (ถ้ามี)

5.7 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ และค่าเสื่อมราคา

ที่ดินแสดงมูลค่าตามราคาทุน อาคารและอุปกรณ์แสดงมูลค่าตามราคาทุนหักค่าเสื่อมราคาสะสม และค่าเผื่อการด้อยค่าของสินทรัพย์ (ถ้ามี)

ค่าเสื่อมราคาของอาคารและอุปกรณ์คำนวณจากราคาทุนโดยวิธีเส้นตรงตามอายุการให้ประโยชน์โดยประมาณดังนี้

อาคาร	-	20 ปี
เครื่องตกแต่งอาคาร	-	5 ปี
เครื่องมือและอุปกรณ์	-	5 ปี
อุปกรณ์และเครื่องใช้สำนักงาน	-	3, 5 ปี
ยานพาหนะ	-	5 ปี
อุปกรณ์ที่ติดตั้งตามสัญญา	-	10, 20 ปี

ค่าเสื่อมราคารวมอยู่ในการคำนวณผลการดำเนินงาน

ไม่มีการคิดค่าเสื่อมราคาสำหรับที่ดินและสินทรัพย์ระหว่างติดตั้ง

กลุ่มบริษัทตัดรายการที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ออกจากบัญชี เมื่อจำหน่ายสินทรัพย์หรือคาดว่าจะไม่ได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตจากการใช้หรือการจำหน่ายสินทรัพย์ รายการผลกำไรหรือขาดทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์จะรับรู้ในส่วนของกำไรหรือขาดทุนเมื่อกำไรหรือขาดทุนเมื่อกำไรหรือขาดทุนนั้นออกจากบัญชี

5.8 ค่าความนิยม

บริษัทบันทึกมูลค่าเริ่มแรกของค่าความนิยมในราคาทุน ซึ่งเท่ากับต้นทุนการรวมธุรกิจส่วนที่สูงกว่ามูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์สุทธิที่ได้มา หากมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์สุทธิที่ได้มาสูงกว่าต้นทุนการรวมธุรกิจ บริษัทจะรับรู้ส่วนที่สูงกว่านี้เป็นกำไรในส่วนของกำไรหรือขาดทุนทันที

บริษัทแสดงค่าความนิยมตามราคาทุนหักค่าเผื่อการด้อยค่าสะสม และจะทดสอบการด้อยค่าของค่าความนิยมทุกปีหรือเมื่อใดก็ตามที่มีข้อบ่งชี้ของการด้อยค่าเกิดขึ้น

เพื่อวัตถุประสงค์ในการทดสอบการด้อยค่า บริษัทจะปันส่วนค่าความนิยมที่เกิดขึ้นจากการรวมกิจการให้กับหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดที่คาดว่าจะได้รับประโยชน์เพิ่มขึ้นจากการรวมกิจการ และบริษัทจะทำการประเมินมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของหน่วยของสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดแต่ละรายการ หากมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของหน่วยของสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดต่ำกว่ามูลค่าตามบัญชี บริษัทจะรับรู้ขาดทุนจากการด้อยค่าในส่วนของกำไรหรือขาดทุน และบริษัทไม่สามารถกลับบัญชีขาดทุนจากการด้อยค่าได้ในอนาคต

5.9 สัญญาเช่า

ณ วันเริ่มต้นของสัญญาเช่า กลุ่มบริษัทจะประเมินว่าสัญญาเป็นสัญญาเช่าหรือประกอบด้วยสัญญาเช่าหรือไม่ โดยสัญญาจะเป็นสัญญาเช่าหรือประกอบด้วยสัญญาเช่า ก็ต่อเมื่อสัญญานั้นมีการให้สิทธิในการควบคุมการใช้สินทรัพย์ที่ระบุได้สำหรับช่วงเวลาหนึ่งเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนกับสิ่งตอบแทน

กลุ่มบริษัทในฐานะผู้เช่า

นโยบายการบัญชีที่ถือปฏิบัติตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2563

กลุ่มบริษัทใช้วิธีการบัญชีเดียวสำหรับการรับรู้รายการและการวัดมูลค่าสัญญาเช่าทุกสัญญา เว้นแต่สัญญาเช่าระยะสั้น และสัญญาเช่าที่สินทรัพย์อ้างอิงมีมูลค่าต่ำ ณ วันที่สัญญาเช่าเริ่มมีผล (วันที่สินทรัพย์อ้างอิงพร้อมใช้งาน) กลุ่มบริษัทบันทึกสินทรัพย์สิทธิการใช้ซึ่งแสดงสิทธิในการใช้สินทรัพย์อ้างอิงและหนี้สินตามสัญญาเช่าตามการจ่ายชำระตามสัญญาเช่า

สินทรัพย์สิทธิการใช้

สินทรัพย์สิทธิการใช้วัดมูลค่าด้วยราคาทุนหักค่าเสื่อมราคาสะสม ผลขาดทุนจากการด้อยค่าสะสม และปรับปรุงด้วยการวัดมูลค่าของหนี้สินตามสัญญาเช่าใหม่ ราคาทุนของสินทรัพย์สิทธิการใช้ประกอบด้วยจำนวนเงินของหนี้สินตามสัญญาเช่าจากการรับรู้เริ่มแรก ต้นทุนทางตรงเริ่มแรกที่เกิดขึ้น จำนวนเงินที่จ่ายชำระตามสัญญาเช่า ณ วันที่สัญญาเช่าเริ่มมีผลหรือก่อนวันที่สัญญาเช่าเริ่มมีผล และหักด้วยสิ่งสูญจางตามสัญญาเช่าที่ได้รับ

ค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์สิทธิการใช้คำนวณจากราคาทุนโดยวิธีเส้นตรงตามอายุสัญญาเช่าหรืออายุการให้ประโยชน์โดยประมาณของสินทรัพย์สิทธิการใช้แล้วแต่ระยะเวลาใดจะสั้นกว่า ดังนี้

ยานพาหนะ   7   ปี

หากความเป็นเจ้าของในสินทรัพย์อ้างอิงได้โอนให้กับกลุ่มบริษัทเมื่อสิ้นสุดอายุสัญญาเช่าหรือราคาทุนของสินทรัพย์ดังกล่าวได้รวมถึงการใช้สิทธิเลือกซื้อ ค่าเสื่อมราคาจะคำนวณจากอายุการให้ประโยชน์โดยประมาณของสินทรัพย์

สินทรัพย์สิทธิการใช้แสดงรวมเป็นส่วนหนึ่งของที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ในงบแสดงฐานะการเงิน

หนี้สินตามสัญญาเช่า

หนี้สินตามสัญญาเช่าวัดมูลค่าด้วยมูลค่าปัจจุบันของจำนวนเงินที่ต้องจ่ายตามสัญญาเช่าตลอดอายุสัญญาเช่า จำนวนเงินที่ต้องจ่ายตามสัญญาเช่าประกอบด้วยค่าเช่าคงที่หักด้วยสิ่งสูญจางตามสัญญาเช่า ค่าเช่าผันแปรที่ขึ้นอยู่กับดัชนีหรืออัตราจำนวนเงินที่คาดว่าจะจ่ายภายใต้การรับประกันมูลค่าคงเหลือ รวมถึงราคาใช้สิทธิของสิทธิเลือกซื้อซึ่งมีความแน่นอนอย่างสมเหตุสมผลที่กลุ่มบริษัทจะใช้สิทธินั้น และการจ่ายค่าปรับเพื่อการยกเลิกสัญญาเช่า หากข้อกำหนดของสัญญาเช่าแสดงให้เห็นว่ากลุ่มบริษัทจะใช้สิทธิในการยกเลิกสัญญาเช่า กลุ่มบริษัทบันทึกค่าเช่าผันแปรที่ไม่ขึ้นอยู่กับดัชนีหรืออัตราเป็นค่าใช้จ่ายในงวดที่เหตุการณ์หรือเงื่อนไขซึ่งเกี่ยวข้องกับการจ่ายชำระนั้นได้เกิดขึ้น

กลุ่มบริษัทคิดลดมูลค่าปัจจุบันของจำนวนเงินที่ต้องจ่ายตามสัญญาเช่าด้วยอัตราดอกเบี้ยตามนัยของสัญญาเช่าหรืออัตราดอกเบี้ยการกู้ยืมส่วนเพิ่มของกลุ่มบริษัท หลังจากวันที่สัญญาเช่าเริ่มมีผล มูลค่าตามบัญชีของหนี้สินตามสัญญาเช่าจะเพิ่มขึ้นจากดอกเบี้ยของหนี้สินตามสัญญาเช่าและลดลงจากการจ่ายชำระหนี้สินตามสัญญาเช่า นอกจากนี้มูลค่าตามบัญชีของหนี้สินตามสัญญาเช่าจะถูกวัดมูลค่าใหม่เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงอายุสัญญาเช่า การเปลี่ยนแปลงการจ่ายชำระตามสัญญาเช่า หรือการเปลี่ยนแปลงในการประเมินสิทธิเลือกซื้อสินทรัพย์อ้างอิง

สัญญาเช่าระยะสั้นและสัญญาเช่าซึ่งสินทรัพย์อ้างอิงมีมูลค่าต่ำ

สัญญาเช่าที่มีอายุสัญญาเช่า 12 เดือนหรือน้อยกว่านับตั้งแต่วันที่สัญญาเช่าเริ่มมีผล หรือสัญญาเช่าซึ่งสินทรัพย์อ้างอิงมีมูลค่าต่ำ จะบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายตามวิธีเส้นตรงตลอดอายุสัญญาเช่า

นโยบายการบัญชีที่ถือปฏิบัติก่อนวันที่ 1 มกราคม 2563

สัญญาเช่าที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ที่ความเสี่ยงและผลตอบแทนของความเป็นเจ้าของส่วนใหญ่ได้โอนไปให้กับผู้เช่าถือเป็นสัญญาเช่าการเงิน สัญญาเช่าการเงินจะบันทึกเป็นรายจ่ายฝ่ายทุนด้วยมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่เช่าหรือมูลค่าปัจจุบันสุทธิของจำนวนเงินที่ต้องจ่ายตามสัญญาเช่าแล้วแต่มูลค่าใดจะต่ำกว่า ภาระผูกพันตามสัญญาเช่าหักค่าใช้จ่ายทางการเงินจะบันทึกเป็นหนี้สินระยะยาว ส่วนดอกเบี้ยจ่ายจะบันทึกในส่วนของกำไรหรือขาดทุนตลอดอายุของสัญญาเช่า สินทรัพย์ที่ได้มาตามสัญญาเช่าการเงินจะคิดค่าเสื่อมราคาตลอดอายุการใช้งานของสินทรัพย์ที่เช่า

สัญญาเช่าที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ที่ความเสี่ยงและผลตอบแทนของความเป็นเจ้าของส่วนใหญ่ไม่ได้โอนไปให้กับผู้เช่าถือเป็นสัญญาเช่าดำเนินงาน จำนวนเงินที่จ่ายตามสัญญาเช่าดำเนินงานรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในส่วนของการทำหรือขาดทุนตามวิธีเส้นตรงตลอดอายุของสัญญาเช่า

5.10 รายการธุรกิจกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

บุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันกับบริษัทฯ หมายถึง บุคคลหรือกิจการที่มีอำนาจควบคุมบริษัทฯ หรือถูกบริษัทฯ ควบคุมไม่ว่าจะเป็นโดยทางตรงหรือทางอ้อม หรืออยู่ภายใต้การควบคุมเดียวกันกับบริษัทฯ นอกจากนี้บุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันยังหมายถึงบริษัทร่วมและบุคคลหรือกิจการที่มีสิทธิออกเสียงโดยทางตรงหรือทางอ้อมซึ่งทำให้มีอิทธิพลอย่างเป็นสาระสำคัญต่อกลุ่มบริษัท ผู้บริหารสำคัญ กรรมการหรือพนักงานของบริษัทที่มีอำนาจในการวางแผนและควบคุมการดำเนินงานของบริษัทฯ

5.11 เงินตราต่างประเทศ

บริษัทฯ แสดงงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการเป็นสกุลเงินบาท ซึ่งเป็นสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงานของบริษัทฯ รายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศแปลงค่าเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่เกิดรายการสินทรัพย์และหนี้สินที่เป็นตัวเงินซึ่งอยู่ในสกุลเงินตราต่างประเทศได้แปลงค่าเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงานกำไรและขาดทุนที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงในอัตราแลกเปลี่ยนได้รวมอยู่ในการคำนวณผลการดำเนินงาน

5.12 การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่ไม่ใช่สินทรัพย์ทางการเงิน

ทุกวันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน กลุ่มบริษัทจะทำการประเมินการด้อยค่าของที่ดิน อาคารและอุปกรณ์สินทรัพย์สิทธิการใช้หรือสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตนของกลุ่มบริษัท หากมีข้อบ่งชี้ว่าสินทรัพย์ดังกล่าว อาจด้อยค่ากลุ่มบริษัทรับรู้ขาดทุนจากการด้อยค่าเมื่อมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์มีมูลค่าต่ำกว่า มูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์นั้น ทั้งนี้มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนหมายถึงมูลค่ายุติธรรมหักต้นทุนในการขายของสินทรัพย์หรือมูลค่าจากการใช้สินทรัพย์แล้วแต่ราคาใดจะสูงกว่า ในการประเมินมูลค่าจากการใช้สินทรัพย์ กลุ่มบริษัทประมาณการกระแสเงินสดในอนาคตที่กิจการคาดว่าจะได้รับจากสินทรัพย์และคำนวณคิดลดเป็นมูลค่าปัจจุบันโดยใช้อัตราคิดลดก่อนภาษีที่สะท้อนถึงการประเมินความเสี่ยงในสภาพตลาดปัจจุบันของเงินสดตามระยะเวลาและความเสี่ยงซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของสินทรัพย์ที่กำลังพิจารณาอยู่ ในการประเมินมูลค่ายุติธรรมหักต้นทุนในการขาย กลุ่มบริษัทใช้แบบจำลองการประเมินมูลค่าที่ดีที่สุดซึ่งเหมาะสมกับสินทรัพย์ ซึ่งสะท้อนถึงจำนวนเงินที่กิจการสามารถจะได้มาจากการจำหน่ายสินทรัพย์หักด้วยต้นทุนในการจำหน่าย โดยการจำหน่ายนั้นผู้ซื้อและผู้ขายมีความรอบรู้และเต็มใจในการแลกเปลี่ยนและสามารถต่อรองราคากันได้อย่างเป็นอิสระในลักษณะของผู้ที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกัน

กลุ่มบริษัทจะรับรู้รายการขาดทุนจากการด้อยค่าในส่วนของการทำหรือขาดทุน

5.13 ผลประโยชน์ของพนักงาน

ผลประโยชน์ระยะสั้นของพนักงาน

กลุ่มบริษัทรับรู้ เงินเดือน ค่าจ้างโบนัส และเงินสมทบกองทุนประกันสังคมเป็นค่าใช้จ่ายเมื่อเกิดรายการ

ผลประโยชน์หลังออกจากงานของพนักงาน

โครงการสมทบเงิน

กลุ่มบริษัทและพนักงานได้ร่วมกันจัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ซึ่งประกอบด้วยเงินที่พนักงานจ่ายสะสมและเงินที่กลุ่มบริษัทจ่ายสมทบให้เป็นรายเดือน สินทรัพย์ของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพได้แยกออกจากสินทรัพย์ของกลุ่มบริษัท เงินที่กลุ่มบริษัทจ่ายสมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในปีที่เกิดรายการ

โครงการผลประโยชน์หลังออกจากงาน

กลุ่มบริษัทมีภาระสำหรับเงินชดเชยที่ต้องจ่ายให้แก่พนักงานเมื่อออกจากงานตามกฎหมายแรงงาน ซึ่งกลุ่มบริษัทถือว่าเงินชดเชยดังกล่าวเป็นโครงการผลประโยชน์หลังออกจากงานสำหรับพนักงาน

กลุ่มบริษัทคำนวณหนี้สินตามโครงการผลประโยชน์หลังออกจากงานของพนักงานโดยใช้วิธีคิดลดแต่ละหน่วยที่ประมาณการไว้ (Projected Unit Credit Method) โดยผู้เชี่ยวชาญอิสระได้ทำการประเมินภาระผูกพันดังกล่าวตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย

ผลกำไรหรือขาดทุนจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย สำหรับโครงการผลประโยชน์หลังออกจากราชการของพนักงานจะรับรู้ทันทีในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น

ต้นทุนบริการในอดีตจะรับรู้ทั้งจำนวนในส่วนของกำไรหรือขาดทุนทันทีที่มีการแก้ไขโครงการหรือลดขนาดโครงการ หรือเมื่อมีการรับรู้ต้นทุนการปรับโครงสร้างที่เกี่ยวข้อง

5.14 ประมาณการหนี้สิน

กลุ่มบริษัทจะบันทึกประมาณการหนี้สินไว้ในบัญชีเมื่อภาระผูกพันซึ่งเป็นผลมาจากเหตุการณ์ในอดีตได้เกิดขึ้นแล้ว และมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่นอนว่ากลุ่มบริษัทจะเสียทรัพยากรเชิงเศรษฐกิจไปเพื่อปลดปล่อยภาระผูกพันนั้น และกลุ่มบริษัทสามารถประมาณมูลค่าภาระผูกพันนั้นได้อย่างน่าเชื่อถือ

5.15 ภาษีเงินได้

ภาษีเงินได้ประกอบด้วยภาษีเงินได้ปัจจุบันและภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี

ภาษีเงินได้ปัจจุบัน

กลุ่มบริษัทบันทึกภาษีเงินได้ปัจจุบันตามจำนวนที่คาดว่าจะจ่ายให้กับหน่วยงานจัดเก็บภาษีของรัฐ โดยคำนวณจากกำไรทางภาษีตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎหมายภาษีอากร

ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี

กลุ่มบริษัทบันทึกภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีของผลแตกต่างชั่วคราวระหว่างราคาตามบัญชีของสินทรัพย์และหนี้สิน ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงานกับฐานภาษีของสินทรัพย์และหนี้สินที่เกี่ยวข้องนั้น โดยใช้อัตราภาษีที่มีผลบังคับใช้ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน

กลุ่มบริษัทรับรู้หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีของผลแตกต่างชั่วคราวที่ต้องเสียภาษีทุกรายการ แต่รับรู้สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีสำหรับผลแตกต่างชั่วคราวที่ใช้หักภาษี รวมทั้งผลขาดทุนทางภาษีที่ยังไม่ได้ใช้ในจำนวนเท่าที่มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่กลุ่มบริษัทจะมีกำไรทางภาษีในอนาคตเพียงพอที่จะใช้ประโยชน์จากผลแตกต่างชั่วคราวที่ใช้หักภาษีและผลขาดทุนทางภาษีที่ยังไม่ได้ใช้นั้น

กลุ่มบริษัทจะทบทวนมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีทุกสิ้นรอบระยะเวลารายงาน และจะทำการปรับลดมูลค่าตามบัญชีดังกล่าวหากมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่กลุ่มบริษัทจะไม่มีกำไรทางภาษีเพียงพอต่อการนำสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีทั้งหมดหรือบางส่วนมาใช้ประโยชน์

กลุ่มบริษัทจะบันทึกภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีโดยตรงไปยังส่วนของผู้ถือหุ้นหากภาษีที่เกิดขึ้นเกี่ยวข้องกับรายการที่ได้บันทึกโดยตรงไปยังส่วนของผู้ถือหุ้น

5.16 เครื่องมือทางการเงิน

นโยบายการบัญชีที่ถือปฏิบัติตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2563

กลุ่มบริษัทรับรู้รายการเมื่อเริ่มแรกของสินทรัพย์ทางการเงินด้วยมูลค่ายุติธรรม และบวกด้วยต้นทุนการทำรายการเฉพาะในกรณีที่สินทรัพย์ทางการเงินที่ไม่ได้วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน อย่างไรก็ตามสำหรับลูกหนี้การค้าที่ไม่มีองค์ประกอบเกี่ยวกับการจัดหาเงินที่มีนัยสำคัญ กลุ่มบริษัทจะรับรู้สินทรัพย์ทางการเงินดังกล่าวด้วยราคาของรายการ ตามที่กล่าวไว้ในนโยบายการบัญชีเรื่องการรับรู้รายได้

การจัดประเภทรายการและการวัดมูลค่าของสินทรัพย์ทางการเงิน

กลุ่มบริษัทจัดประเภทสินทรัพย์ทางการเงิน ณ วันที่รับรู้รายการเริ่มแรก เป็นสินทรัพย์ทางการเงินที่วัดมูลค่าในภายหลังด้วยราคาทุนตัดจำหน่าย สินทรัพย์ทางการเงินที่วัดมูลค่าในภายหลังด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น และสินทรัพย์ทางการเงินที่วัดมูลค่าในภายหลังด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน โดยพิจารณาจากแผนธุรกิจของกิจการในการจัดการสินทรัพย์ทางการเงิน และลักษณะของกระแสเงินสดตามสัญญาของสินทรัพย์ทางการเงิน

สิทธิประโยชน์ทางการเงินที่วัดมูลค่าด้วยราคาทุนตัดจำหน่าย

กลุ่มบริษัทวัดมูลค่าสิทธิประโยชน์ทางการเงินด้วยราคาทุนตัดจำหน่าย เมื่อกลุ่มบริษัทถือครองสิทธิประโยชน์ทางการเงินนั้นเพื่อรับกระแสเงินสดตามสัญญา และเงื่อนไขตามสัญญาของสิทธิประโยชน์ทางการเงินก่อให้เกิดกระแสเงินสดที่เป็นการรับชำระเพียงเงินต้นและดอกเบี้ยจากยอดคงเหลือของเงินต้นในวันที่ระบุไว้เท่านั้น

สิทธิประโยชน์ทางการเงินดังกล่าววัดมูลค่าในภายหลังโดยใช้วิธีดอกเบี้ยที่แท้จริงและต้องมีการประเมินการด้อยค่า ทั้งนี้ ผลกำไรและขาดทุนที่เกิดขึ้นจากการตัดรายการ การเปลี่ยนแปลง หรือการด้อยค่าของสิทธิประโยชน์ดังกล่าวจะรับรู้ในส่วนของการกำไรหรือขาดทุน

สิทธิประโยชน์ทางการเงินที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน

สิทธิประโยชน์ทางการเงินที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน จะแสดงในงบแสดงฐานะการเงินด้วยมูลค่ายุติธรรม โดยรับรู้การเปลี่ยนแปลงสุทธิของมูลค่ายุติธรรมในส่วนของการกำไรหรือขาดทุน

ทั้งนี้ สิทธิประโยชน์ทางการเงินดังกล่าว หมายรวมถึง ตราสารอนุพันธ์ เงินลงทุนในหลักทรัพย์ที่ถือไว้เพื่อค้า เงินลงทุนในตราสารทุนซึ่งกลุ่มบริษัทไม่ได้เลือกจัดประเภทให้วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น และสิทธิประโยชน์ทางการเงินที่มีกระแสเงินสดที่ไม่ได้รับชำระเพียงเงินต้นและดอกเบี้ย

การจัดประเภทรายการและการวัดมูลค่าของหนี้สินทางการเงิน

ยกเว้นหนี้สินตราสารอนุพันธ์ กลุ่มบริษัทรับรู้รายการเมื่อเริ่มแรกสำหรับหนี้สินทางการเงินด้วยมูลค่ายุติธรรมหักต้นทุนการทำรายการ และจัดประเภทหนี้สินทางการเงินเป็นหนี้สินทางการเงินที่วัดมูลค่าในภายหลังด้วยราคาทุนตัดจำหน่าย โดยใช้วิธีดอกเบี้ยที่แท้จริง ทั้งนี้ ผลกำไรและขาดทุนที่เกิดขึ้นจากการตัดรายการหนี้สินทางการเงินและการตัดจำหน่ายตามวิธีดอกเบี้ยที่แท้จริงจะรับรู้ในส่วนของการกำไรหรือขาดทุน โดยการคำนวณมูลค่าราคาทุนตัดจำหน่ายคำนึงถึงค่าธรรมเนียมหรือต้นทุนที่ถือเป็นส่วนหนึ่งของอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงนั้นด้วย ทั้งนี้ ค่าตัดจำหน่ายตามวิธีดอกเบี้ยที่แท้จริงแสดงเป็นส่วนหนึ่งของต้นทุนทางการเงินในส่วนของการกำไรหรือขาดทุน

การตัดรายการของเครื่องมือทางการเงิน

สิทธิประโยชน์ทางการเงินจะถูกตัดรายการออกจากบัญชี เมื่อสิทธิที่จะได้รับกระแสเงินสดของสิทธิประโยชน์นั้นได้สิ้นสุดลงหรือได้มีการโอนสิทธิที่จะได้รับกระแสเงินสดของสิทธิประโยชน์นั้น รวมถึงได้มีการโอนความเสี่ยงและผลตอบแทนเกือบทั้งหมดของสิทธิประโยชน์นั้น หรือมีการโอนการควบคุมในสิทธิประโยชน์นั้น แม้ว่าจะไม่มีการโอนหรือไม่ได้คงไว้ซึ่งความเสี่ยงและผลตอบแทนเกือบทั้งหมดของสิทธิประโยชน์นั้น

กลุ่มบริษัทตัดรายการหนี้สินทางการเงินก็ต่อเมื่อได้มีการปฏิบัติตามภาระผูกพันของหนี้สินนั้นแล้ว มีการยกเลิกภาระผูกพันนั้น หรือมีการสิ้นสุดลงของภาระผูกพันนั้น ในกรณีที่มีการเปลี่ยนหนี้สินทางการเงินที่มีอยู่ให้เป็นหนี้สินใหม่จากผู้ให้กู้รายเดียวกันซึ่งมีข้อกำหนดที่แตกต่างกันอย่างมาก หรือมีการแก้ไขข้อกำหนดของหนี้สินที่มีอยู่อย่างเป็นสาระสำคัญ จะถือว่าเป็นการตัดรายการหนี้สินเดิมและรับรู้หนี้สินใหม่ โดยรับรู้ผลแตกต่างของมูลค่าตามบัญชีดังกล่าวในส่วนของการกำไรหรือขาดทุน

การด้อยค่าของสิทธิประโยชน์ทางการเงิน

กลุ่มบริษัทรับรู้ค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นของตราสารหนี้ทั้งหมดที่ไม่ได้วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน ผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นคำนวณจากผลต่างของกระแสเงินสดที่จะครบกำหนดชำระตามสัญญากับกระแสเงินสดทั้งหมดที่กลุ่มบริษัทคาดว่าจะได้รับชำระ และคิดลดด้วยอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงโดยประมาณของสิทธิประโยชน์ทางการเงิน ณ วันที่ได้มา

ในกรณีที่ความเสี่ยงด้านเครดิตของสิทธิประโยชน์ไม่ได้เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญนับตั้งแต่การรับรู้รายการเริ่มแรก กลุ่มบริษัทวัดมูลค่าผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นโดยพิจารณาจากการผิดสัญญาที่อาจจะเกิดขึ้นใน 12 เดือนข้างหน้า ในขณะที่หากความเสี่ยงด้านเครดิตของสิทธิประโยชน์เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญนับตั้งแต่การรับรู้รายการเริ่มแรก กลุ่มบริษัทวัดมูลค่าผลขาดทุนด้วยจำนวนเงินที่เท่ากับผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นตลอดอายุที่เหลืออยู่ของเครื่องมือทางการเงิน

อย่างไรก็ตาม ในบางกรณี กลุ่มบริษัทอาจพิจารณาว่าสินทรัพย์ทางการเงินนั้นมีการเพิ่มขึ้นของความเสี่ยงด้านเครดิตอย่างมีนัยสำคัญและมีการผิดสัญญา โดยพิจารณาจากข้อมูลภายในหรือข้อมูลภายนอกอื่น เช่น อันดับความน่าเชื่อถือด้านเครดิตของผู้ออกตราสาร

กลุ่มบริษัทใช้วิธีการอย่างง่ายในการคำนวณผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นสำหรับลูกหนี้การค้าและสินทรัพย์ที่เกิดจากสัญญา ดังนั้น ทุกวันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน กลุ่มบริษัทจึงไม่มีการติดตามการเปลี่ยนแปลงของความเสี่ยงทางด้านเครดิต แต่จะรับรู้ค่าเผื่อผลขาดทุนจากผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นตลอดอายุของลูกหนี้การค้าและสินทรัพย์ที่เกิดจากสัญญา โดยอ้างอิงจากข้อมูลผลขาดทุนด้านเครดิตจากประสบการณ์ในอดีต ปรับปรุงด้วยข้อมูลการคาดการณ์ไปในอนาคตเกี่ยวกับลูกหนี้และสภาพแวดล้อมทางด้านเศรษฐกิจ

สินทรัพย์ทางการเงินจะถูกตัดจำหน่ายออกจากบัญชี เมื่อกิจการคาดว่าจะไม่ได้รับคืนกระแสเงินสดตามสัญญาอีกต่อไป
นโยบายการบัญชีที่ถือปฏิบัติก่อนวันที่ 1 มกราคม 2563

ลูกหนี้การค้า

ลูกหนี้การค้าแสดงมูลค่าตามจำนวนมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ กลุ่มบริษัทบันทึกค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับผลขาดทุนโดยประมาณที่อาจเกิดขึ้นจากการเก็บเงินจากลูกหนี้ไม่ได้ ซึ่งโดยทั่วไปพิจารณาจากประสบการณ์การเก็บเงินและการวิเคราะห์อายุหนี้

5.17 ตราสารอนุพันธ์

กลุ่มบริษัทใช้ตราสารอนุพันธ์ เช่น สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า เพื่อป้องกันความเสี่ยงจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน

กลุ่มบริษัทรับรู้มูลค่าเริ่มแรกของตราสารอนุพันธ์ด้วยมูลค่ายุติธรรม ณ วันที่ทำสัญญา และวัดมูลค่าในภายหลังด้วยมูลค่ายุติธรรม โดยรับรู้การเปลี่ยนแปลงของมูลค่ายุติธรรมในภายหลังในส่วนของการกำไรหรือขาดทุน ทั้งนี้ กลุ่มบริษัทแสดงตราสารอนุพันธ์เป็นสินทรัพย์ทางการเงินเมื่อมีมูลค่ายุติธรรมมากกว่าศูนย์ และแสดงเป็นหนี้สินทางการเงินเมื่อมีมูลค่ายุติธรรมน้อยกว่าศูนย์

กลุ่มบริษัทแสดงตราสารอนุพันธ์ที่มีอายุสัญญาคงเหลือมากกว่า 12 เดือนและยังไม่ถึงกำหนดชำระภายใน 12 เดือนเป็นสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น หรือหนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น และแสดงตราสารอนุพันธ์อื่นเป็นสินทรัพย์หมุนเวียน หรือหนี้สินหมุนเวียน

5.18 การวัดมูลค่ายุติธรรม

มูลค่ายุติธรรม หมายถึง ราคาที่คาดว่าจะได้รับจากการขายสินทรัพย์หรือเป็นราคาที่จะต้องจ่ายเพื่อโอนหนี้สินให้ผู้อื่น โดยรายการดังกล่าวเป็นรายการที่เกิดขึ้นในสภาพปกติระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย (ผู้ร่วมในตลาด) ณ วันที่วัดมูลค่า กลุ่มบริษัทใช้ราคาเสนอซื้อขายในตลาดที่มีสภาพคล่องในการวัดมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์และหนี้สินซึ่งมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่เกี่ยวข้องกำหนดให้ต้องวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมยกเว้นในกรณีที่ไม่มีตลาดที่มีสภาพคล่องสำหรับสินทรัพย์หรือหนี้สินที่มีลักษณะเดียวกันหรือไม่สามารถหาราคาเสนอซื้อขายในตลาดที่มีสภาพคล่องได้ กลุ่มบริษัทจะประมาณมูลค่ายุติธรรมโดยใช้เทคนิคการประเมินมูลค่าที่เหมาะสมกับแต่ละสถานการณ์ และพยายามใช้ข้อมูลที่สามารถสังเกตได้ที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์หรือหนี้สินที่จะวัดมูลค่ายุติธรรมนั้นให้มากที่สุด

ลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรมที่ใช้วัดมูลค่าและเปิดเผยมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์และหนี้สินในงบการเงินแบ่งออกเป็นสามระดับตามประเภทของข้อมูลที่น่ามาใช้ในการวัดมูลค่ายุติธรรม ดังนี้

- ระดับ 1 ใช้ข้อมูลราคาเสนอซื้อขายของสินทรัพย์หรือหนี้สินอย่างเดียวกันในตลาดที่มีสภาพคล่อง
- ระดับ 2 ใช้ข้อมูลอื่นที่สามารถสังเกตได้ของสินทรัพย์หรือหนี้สิน ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลทางตรงหรือทางอ้อม
- ระดับ 3 ใช้ข้อมูลที่ไม่สามารถสังเกตได้ เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับกระแสเงินในอนาคตที่กิจการประมาณขึ้น

ทุกวันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน กลุ่มบริษัทจะประเมินความจำเป็นในการโอนรายการระหว่างลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรมสำหรับสินทรัพย์และหนี้สินที่ถืออยู่ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงานที่มีการวัดมูลค่ายุติธรรมแบบเกิดขึ้นประจำ

6. การใช้ดุลยพินิจและประมาณการทางบัญชีที่สำคัญ

ในการจัดทำงบการเงินตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฝ่ายบริหารจำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจและการประมาณการในเรื่องที่มีความไม่แน่นอนเสมอ การใช้ดุลยพินิจและการประมาณการดังกล่าวนี้ ส่งผลกระทบต่อจำนวนเงินที่แสดงในงบการเงินและต่อข้อมูลที่แสดงในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ผลที่เกิดขึ้นจริงอาจแตกต่างไปจากจำนวนที่ประมาณการไว้ การใช้ดุลยพินิจและการประมาณการที่สำคัญ มีดังนี้

รายได้จากการบริการติดตั้ง

กลุ่มบริษัทรับรู้รายได้จากสัญญาก่อสร้างตลอดช่วงเวลาตามขั้นความสำเร็จของงาน ฝ่ายบริหารได้ใช้ดุลยพินิจในการวัดระดับความก้าวหน้าของงานเพื่อให้สะท้อนถึงผลการปฏิบัติงานของกิจการตามภาระที่ต้องปฏิบัติให้เสร็จสิ้นโดยอ้างอิงข้อมูลจากวิศวกรหรือผู้ควบคุมโครงการและคำนึงถึงความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในอดีต

ค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นของลูกหนี้การค้า

ในการประมาณค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นของลูกหนี้การค้า ฝ่ายบริหารจำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจในการประมาณการผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากลูกหนี้แต่ละราย โดยคำนึงถึงประสบการณ์การเก็บเงินในอดีต อายุของหนี้ที่ค้างค้างและสถานะเศรษฐกิจที่คาดการณ์ไว้ของกลุ่มลูกค้าที่มีความเสี่ยงด้านเครดิตที่คล้ายคลึงกัน เป็นต้น ทั้งนี้ ข้อมูลผลขาดทุนด้านเครดิตจากประสบการณ์ในอดีตและการคาดการณ์สถานะเศรษฐกิจของกลุ่มบริษัทอาจไม่ได้บ่งบอกถึงการผิดสัญญาของลูกค้าที่เกิดขึ้นจริงในอนาคต

ค่าเผื่อการลดลงของมูลค่าสินค้าคงเหลือ

ในการประมาณค่าเผื่อการลดลงของมูลค่าสินค้าคงเหลือ ฝ่ายบริหารได้ใช้ดุลยพินิจในการประมาณการผลขาดทุนที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากสินค้าคงเหลือนั้น โดยค่าเผื่อการปรับลดราคาทุนให้เป็นมูลค่าสุทธิที่จะได้รับพิจารณาจากราคาที่คาดว่าจะขายได้ตามปกติของธุรกิจหักด้วยค่าใช้จ่ายในการขายสินค้านั้น และค่าเผื่อสำหรับสินค้าเก่าล้าสมัยเคลื่อนไหวช้าหรือเสื่อมคุณภาพพิจารณาจากอายุโดยประมาณของสินค้าแต่ละชนิด

ค่าความนิยม

ในการบันทึกและวัดมูลค่าของค่าความนิยม ณ วันที่ได้มา ตลอดจนการทดสอบการด้อยค่าในภายหลัง ฝ่ายบริหารจำเป็นต้องประมาณการกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับในอนาคตจากสินทรัพย์ หรือ หน่วยของสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดรวมทั้งการเลือกอัตราคิดลดที่เหมาะสมในการคำนวณมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดนั้น ๆ

สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี

กลุ่มบริษัทจะรับรู้สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีสำหรับผลแตกต่างชั่วคราวที่ใช้หักภาษีและขาดทุนทางภาษีที่ไม่ได้ใช้เมื่อมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่กลุ่มบริษัทจะมีกำไรทางภาษีในอนาคตเพียงพอที่จะใช้ประโยชน์จากผลแตกต่างชั่วคราวและขาดทุนนั้น ในการนี้ฝ่ายบริหารจำเป็นต้องประมาณการว่า กลุ่มบริษัทควรรับรู้จำนวนสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีเป็นจำนวนเท่าใด โดยพิจารณาถึงจำนวนกำไรทางภาษีที่คาดว่าจะเกิดในอนาคตในแต่ละช่วงเวลา

ผลประโยชน์หลังออกจากงานของพนักงานตามโครงการผลประโยชน์

หนี้สินตามโครงการผลประโยชน์หลังออกจากงานของพนักงาน ประมาณขึ้นตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย ซึ่งต้องอาศัยข้อสมมติฐานต่าง ๆ ในการประมาณการนั้น เช่น อัตราคิดลด อัตราการขึ้นเงินเดือนในอนาคต อัตราการเกษียณ และอัตราการเปลี่ยนแปลงในจำนวนพนักงาน เป็นต้น

7. รายการธุรกิจกับกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

ในระหว่างปี กลุ่มบริษัทมีรายการธุรกิจที่สำคัญกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน รายการธุรกิจดังกล่าวเป็นไปตามเงื่อนไขทางการค้าและเกณฑ์ตามที่ตกลงกันระหว่างกลุ่มบริษัทและบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันเหล่านั้น ซึ่งเป็นไปตามปกติธุรกิจโดยสามารถสรุปได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)					
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ		นโยบายการกำหนดราคา
	2563	2562	2563	2562	
<u>รายการธุรกิจกับบริษัทย่อย</u>					
(ตัดออกจากงบการเงินรวมแล้ว)					
ขายสินค้า	-	-	-	1,243	ราคาทุนบวกส่วนเพิ่มร้อยละ 2 ขึ้นไป
ซื้อสินค้า	-	-	222	1,329	ราคาทุนบวกส่วนเพิ่มร้อยละ 2 ขึ้นไป
ต้นทุนค่าบริการงานติดตั้ง	-	-	4,526	9,772	ราคาทุนบวกส่วนเพิ่มร้อยละ 8
<u>รายการธุรกิจกับบริษัทร่วม</u>					
ดอกเบี้ยรับ	6,768	20,537	6,768	20,537	อัตราร้อยละ 6.75 - 7 ต่อปี
รายได้ค่าที่ปรึกษา	-	14,102	-	14,102	ราคาตามสัญญา

ยอดคงค้างระหว่างกลุ่มบริษัทและบุคคลและกิจการที่เกี่ยวข้องกัน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 และ 2562

มีรายละเอียดดังนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2563	2562	2563	2562
ดอกเบี้ยค้างรับ - บริษัทร่วม (หมายเหตุ 9)	-	11,534	-	11,534
เจ้าหนี้การค้า - บริษัทย่อย (หมายเหตุ 18)	-	-	780	1,280
ต้นทุนที่ยังไม่เรียกชำระ - บริษัทย่อย (หมายเหตุ 18)	-	-	-	5,429
เงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่บริษัทร่วม				

	งบการเงินรวม/งบการเงินเฉพาะกิจการ			
	ยอดคงเหลือ ณ วันที่		ยอดคงเหลือ ณ วันที่	
	31 ธันวาคม 2562	เพิ่มขึ้นระหว่างปี	ลดลงระหว่างปี	31 ธันวาคม 2563
เงินให้กู้ยืม				
Phu Khanh Solar Power Joint Stock Company Limited	297,655	-	(297,655)	-

เงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกันจำนวน 9.93 ล้านบาทอยู่สหรัฐฯข้างต้นนั้น บริษัทฯได้รับชำระคืนทั้งจำนวนในระหว่างปีปัจจุบัน

ค่าตอบแทนกรรมการและผู้บริหาร

ในระหว่างปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563 และ 2562 กลุ่มบริษัทมีค่าใช้จ่ายผลประโยชน์พนักงานที่ให้แก่กรรมการและผู้บริหาร ดังต่อไปนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2563	2562	2563	2562
ผลประโยชน์ระยะสั้น	40,745	40,149	32,760	31,966
ผลประโยชน์หลังออกจากงาน	2,260	1,512	1,200	1,152
รวม	43,005	41,661	33,960	33,118

ภาระค่าประกันกับกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

บริษัทมีภาระจากการค่าประกันให้กับกิจการที่เกี่ยวข้องกันตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 31.3

8. เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

	(หน่วย: พันบาท)			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2563	2562	2563	2562
เงินสด	1,661	2,245	1,609	2,188
เงินฝากธนาคาร	351,323	330,127	192,148	135,207
รวม	352,984	332,372	193,757	137,395

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 เงินฝากออมทรัพย์และเงินฝากประจำมีอัตราดอกเบี้ยระหว่างร้อยละ 0.01 ถึง 0.50 ต่อปี (2562: 0.01 ถึง 0.85 ต่อปี) (เฉพาะบริษัทฯ: 0.01 ถึง 0.50 ต่อปี 2562: 0.01 ถึง 0.85 ต่อปี)

9. ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น

	(หน่วย: พันบาท)			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2563	2562	2563	2562
ลูกหนี้การค้า - กิจการที่ไม่เกี่ยวข้องกัน				
อายุหนี้คงค้างนับจากวันที่ถึงกำหนดชำระ				
ยังไม่ถึงกำหนดชำระ	555,644	477,131	410,337	413,057
ค้างชำระไม่เกิน 3 เดือน	257,960	350,326	247,665	310,507
3 - 6 เดือน	31,024	54,706	17,388	52,970
6 - 12 เดือน	42,630	48,727	30,621	29,485
เกิน 12 เดือนขึ้นไป	163,870	138,236	103,082	78,422
รวมลูกหนี้การค้า	1,051,128	1,069,126	809,093	884,441
หัก: ค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น				
(2562: ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ)	(133,476)	(79,654)	(74,633)	(56,980)
รวมลูกหนี้การค้า - กิจการที่ไม่เกี่ยวข้องกัน, สุทธิ	917,652	989,472	734,460	827,461
รวมลูกหนี้การค้า - สุทธิ	917,652	989,472	734,460	827,461
ลูกหนี้อื่น				
ลูกหนี้อื่น	9,692	7,841	5,285	6,494
หัก: ค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น				
(2562: ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ)	(3,238)	-	-	-
ลูกหนี้อื่น, สุทธิ	6,454	7,841	5,285	6,494
เงินทดรองจ่าย	2,551	2,001	2,551	2,001
เงินจ่ายล่วงหน้าค่าสินค้า	20,037	12,281	1,372	1,521
ดอกเบี้ยค้างรับ	299	360	296	356
ดอกเบี้ยค้างรับ - บริษัทร่วม (หมายเหตุ 7)	-	11,534	-	11,534
ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า	2,080	1,181	1,562	662
รวมลูกหนี้อื่น, สุทธิ	31,421	35,198	11,066	22,568
รวมลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น - สุทธิ	949,073	1,024,670	745,526	850,029

การเปลี่ยนแปลงของบัญชีค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นของลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่นมีรายละเอียดดังนี้

	(หน่วย: พันบาท)	
	งบการเงิน	
	งบการเงินรวม	เฉพาะกิจการ
ณ วันที่ 1 มกราคม 2563	79,654	56,980
สำรองผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น	67,818	27,026
ตัดจำหน่าย	(10,758)	(9,373)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563	136,714	74,633

10. สินทรัพย์ที่เกิดจากสัญญา/หนี้สินที่เกิดจากสัญญา

	(หน่วย: พันบาท)			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2563	2562	2563	2562
<u>สินทรัพย์ที่เกิดจากสัญญา</u>				
รายได้บริการติดตั้งค้างรับ	14,501	13,085	14,501	13,085
รายได้ที่ยังไม่ได้เรียกเก็บ	212,303	159,885	162,202	91,842
รวมสินทรัพย์ที่เกิดจากสัญญา	226,804	172,970	176,703	104,927
<u>หนี้สินที่เกิดจากสัญญา</u>				
รายได้ค่าบริการติดตั้งรับล่วงหน้า	81,245	55,565	60,744	47,640
รวมหนี้สินที่เกิดจากสัญญา	81,245	55,565	60,744	47,640

11. สินทรัพย์ที่รับรู้จากต้นทุนในการทำให้เสร็จสิ้นตามสัญญาที่ทำกับลูกค้า

	(หน่วย: พันบาท)			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2563	2562	2563	2562
งานโทรคมนาคม	12,756	32,172	3,064	3,549
งานติดตั้งอื่น ๆ	120,103	110,638	78,104	76,421
	132,859	142,810	81,168	79,970

12. สินค้าคงเหลือ

	(หน่วย: พันบาท)					
	งบการเงินรวม					
	รายการปรับลด					
	ราคาทุนให้เป็น					
	ราคาทุน		มูลค่าสุทธิที่จะได้รับ		สินค้าคงเหลือ-สุทธิ	
	2563	2562	2563	2562	2563	2562
สินค้าสำเร็จรูป	400,462	657,849	(28,242)	(28,456)	372,220	629,393

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินเฉพาะกิจการ					
	รายการปรับลด					
	ราคาทุนให้เป็น					
	ราคาทุน		มูลค่าสุทธิที่จะได้รับ		สินค้าคงเหลือ - สุทธิ	
	2563	2562	2563	2562	2563	2562
สินค้าสำเร็จรูป	376,931	544,419	(17,706)	(17,642)	359,225	526,777

ในระหว่างปี 2563 กลุ่มบริษัทบันทึกการปรับลดราคาทุนของสินค้าคงเหลือให้เป็นมูลค่าสุทธิที่จะได้รับเป็นจำนวน 8 ล้านบาท (2562: 8 ล้านบาท) (เฉพาะบริษัทฯ: 8 ล้านบาท 2562: 7 ล้านบาท) โดยแสดงเป็นส่วนหนึ่งของต้นทุนขาย และมีการกลับรายการปรับลดมูลค่าสินค้าคงเหลือเป็นจำนวน 7 ล้านบาท (2562: 7 ล้านบาท) (เฉพาะบริษัทฯ: 7 ล้านบาท 2562: 6 ล้านบาท) โดยนำไปหักจากมูลค่าของสินค้าคงเหลือที่รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในระหว่างปี

13. เงินลงทุนในบริษัทย่อย

13.1 รายละเอียดของเงินลงทุนในบริษัทย่อยตามที่แสดงในงบการเงินเฉพาะกิจการ

(หน่วย: พันบาท)

ชื่อบริษัท	ทุนเรียกชำระแล้ว		สัดส่วนเงินลงทุน		ราคาทุน	
	2563	2562	2563	2562	2563	2562
			(ร้อยละ)	(ร้อยละ)		
บริษัท ซี.เอส.เอส. เอนเนอร์ยี่ จำกัด	150,000	150,000	100	100	150,000	150,000
บริษัท นีออนเวอร์คส์ คอมมูนิเคชั่นส์ (ประเทศไทย) จำกัด	10,000	10,000	70	70	344,859	344,859
รวม					494,859	494,859

ไม่มีเงินปันผลรับจากบริษัทย่อยข้างต้นสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563 และ 2562

13.2 รายละเอียดของบริษัทย่อยซึ่งมีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมที่มีสาระสำคัญ

(หน่วย: ล้านบาท)

บริษัท	สัดส่วนที่ถือโดย ส่วนได้เสีย ที่ไม่มีอำนาจควบคุม		ส่วนได้เสียที่ไม่มี อำนาจควบคุม ในบริษัทย่อยสะสม		กำไรที่แบ่งให้กับส่วนได้ เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมใน บริษัทย่อยในระหว่างปี	
	2563	2562	2563	2562	2563	2562
	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)				
บริษัท นีออนเวอร์คส์ คอมมูนิเคชั่นส์ (ประเทศไทย) จำกัด	30	30	67	65	2	5

13.3 ข้อมูลทางการเงินโดยสรุปของบริษัทย่อยซึ่งมีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมที่มีสาระสำคัญ ซึ่งเป็นข้อมูลก่อนการตัดรายการระหว่างกัน

สรุปรายการฐานะทางการเงินของบริษัท นีออนเวอร์คส์ คอมมูนิเคชั่นส์ (ประเทศไทย) จำกัด

(หน่วย: ล้านบาท)

	ณ วันที่ 31 ธันวาคม	
	2563	2562
สินทรัพย์หมุนเวียน	312	357
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	64	51
หนี้สินหมุนเวียน	146	184
หนี้สินไม่หมุนเวียน	12	12

สรุปรายการกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จของบริษัท นีออนเวอร์คส์ คอมมูนิเคชั่นส์ (ประเทศไทย) จำกัด

	(หน่วย: ล้านบาท)	
	สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม	
	2563	2562
รายได้	334	376
กำไร	6	20
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น	-	(1)
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวม	6	19

สรุปรายการกระแสเงินสดของบริษัท นีออนเวอร์คส์ คอมมิวนิเคชั่นส์ (ประเทศไทย) จำกัด

	(หน่วย: ล้านบาท)	
	สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม	
	2563	2562
กระแสเงินสดจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมดำเนินงาน	9	(37)
กระแสเงินสดใช้ไปในกิจกรรมลงทุน	(4)	(4)
กระแสเงินสดจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมจัดหาเงิน	(20)	45
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้น (ลดลง) สุทธิ	(15)	4

14. เงินลงทุนในบริษัทร่วม

14.1 รายละเอียดของบริษัทร่วม

บริษัท	ลักษณะธุรกิจ	จัดตั้งขึ้น ในประเทศ	สัดส่วน เงินลงทุน	
			2563 (ร้อยละ)	2562 (ร้อยละ)
บริษัท น้ำซ้อไฮโดรเพาเวอร์ จำกัด	ผลิตและจำหน่ายพลังงานไฟฟ้าจากพลังงานน้ำ	สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว	38	38
Phu Khanh Solar Power Joint Stock Company Limited	ผลิตและจำหน่ายพลังงานไฟฟ้า จากพลังงานแสงอาทิตย์	สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม	25	25
รวม				

บริษัท	(หน่วย: พันบาท)			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	มูลค่าตามบัญชี ตามวิธีส่วนได้เสีย	มูลค่าตามบัญชี ตามวิธีราคาทุน	มูลค่าตามบัญชี ตามวิธีราคาทุน	มูลค่าตามบัญชี ตามวิธีราคาทุน
	2563	2562	2563	2562
บริษัท น้ำซ้อไฮโดรเพาเวอร์ จำกัด	44,686	51,741	73,046	73,046
หัก: ค่าเผื่อการด้อยค่าของเงินลงทุน	(6,368)	-	(34,728)	(20,057)
สุทธิ	38,318	51,741	38,318	52,989
Phu Khanh Solar Power Joint Stock Company Limited	285,327	272,673	272,150	272,150
รวม	323,645	324,414	310,468	325,139

ในระหว่างปี 2563 บริษัทฯประเมินการด้อยค่าของเงินลงทุนในบริษัท น้ำซ้อไฮโดรเพาเวอร์ จำกัด และรับรู้ขาดทุนจากการด้อยค่าจำนวน 6 ล้านบาท (2562: ไม่มี) (เฉพาะบริษัทฯ: 15 ล้านบาท 2562: 20 ล้านบาท)

14.2 ส่วนแบ่งกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จและเงินปันผล

ในระหว่างปี บริษัทได้รับส่วนแบ่งกำไร (ขาดทุน) จากการลงทุนในบริษัทร่วมในงบการเงินรวมดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

บริษัทร่วม	งบการเงินรวม			
	ส่วนแบ่งกำไร (ขาดทุน) จากเงินลงทุนในบริษัทร่วม		ส่วนแบ่งกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น จาก เงินลงทุนในบริษัทร่วม	
	2563	2562	2563	2562
บริษัท น้ำซ้อไฮโดรเพาเวอร์ จำกัด	(6,388)	(8,938)	(667)	(3,720)
Phu Khanh Solar Power Joint Stock Company Limited	36,506	14,699	(23,853)	(14,176)
รวม	30,118	5,761	(24,520)	(17,896)

บริษัท น้ำซ้อไฮโดรเพาเวอร์ จำกัด เริ่มจำหน่ายไฟฟ้าเชิงพาณิชย์ในเดือนมกราคม 2562 และ Phu Khanh Solar Power Joint Stock Company Limited เริ่มจำหน่ายไฟฟ้าเชิงพาณิชย์ในเดือนมิถุนายน 2562

ในระหว่างปี 2563 และ 2562 ไม่มีเงินปันผลรับจากบริษัทร่วม

14.3 ข้อมูลทางการเงินของบริษัทร่วมที่มีสาระสำคัญ

	บริษัท น้ำซ้อไฮโดรเพาเวอร์ จำกัด		Phu Khanh Solar Power Joint Stock Company Limited	
	(หน่วย: ล้านบาท)		(หน่วย: ล้านบาทเวียดนาม)	
	2563	2562	2563	2562
ทุนเรียกชำระ	48,272	48,272	782,000	782,000
สินทรัพย์รวม	86,782	88,159	2,312,869	2,315,430
หนี้สินรวม	56,405	53,042	1,447,706	1,490,819
รายได้	5,054	6,567	218,583	109,984
กำไร (ขาดทุน) สำหรับปี	(4,772)	(6,507)	108,415	43,978
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวม	(4,772)	(6,507)	108,415	43,978

สรุปรายการฐานะทางการเงิน

(หน่วย: พันบาท)

	บริษัท น้ำซ้อไฮโดรเพาเวอร์ จำกัด		Phu Khanh Solar Power Joint Stock Company Limited	
	(หน่วย: ล้านบาท)		(หน่วย: ล้านบาทเวียดนาม)	
	2563	2562	2563	2562
สินทรัพย์หมุนเวียน	17,283	17,007	385,097	270,525
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	263,327	282,204	2,619,320	2,743,008
หนี้สินหมุนเวียน	(24,050)	(24,324)	(195,374)	(464,271)
หนี้สินไม่หมุนเวียน	(158,333)	(155,588)	(1,685,196)	(1,476,030)
สินทรัพย์ - สุทธิ	98,227	119,299	1,123,847	1,073,232
สัดส่วนเงินลงทุน (ร้อยละ)	38	38	25	25
สัดส่วนตามส่วนได้เสียของกิจการ				
ในสินทรัพย์ - สุทธิ	37,326	45,334	280,962	268,308
ผลต่างของอัตราแลกเปลี่ยน	4,567	4,414	4,365	4,365
สิทธิสัมปทานโครงการโรงไฟฟ้าพลังงานน้ำ	3,529	3,682	-	-
หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	(736)	(736)	-	-
มูลค่าตามบัญชีของส่วนได้เสียของ กิจการในบริษัทร่วม	44,686	52,694	285,327	272,673

15. ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2563	2562	2563	2562
มูลค่าสุทธิตามบัญชี				
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	334,711	366,951	307,177	340,125
สินทรัพย์สิทธิการใช้ (หมายเหตุ 20)	18,095	-	21,714	-
รวม	352,806	366,951	328,891	340,125

รายการเปลี่ยนแปลงของบัญชีที่ดิน อาคารและอุปกรณ์สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563 และ 2562 สรุปได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

งบการเงินรวม

[illegible]

(หน่วย: พันบาท)

งบการเงินเฉพาะกิจการ

[illegible]

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 และ 2562 กลุ่มบริษัทมีอาคารและอุปกรณ์จำนวนหนึ่งซึ่งตัดค่าเสื่อมราคาหมดแล้วแต่ยังใช้งานอยู่ มูลค่าตามบัญชีก่อนหักค่าเสื่อมราคาสะสมของสินทรัพย์ดังกล่าวมีจำนวนเงินประมาณ 93 ล้านบาท และ 74 ล้านบาท ตามลำดับ (งบการเงินเฉพาะกิจการ: 73 ล้านบาท และ 53 ล้านบาท ตามลำดับ)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 และ 2562 กลุ่มบริษัทได้นำที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ไปค้ำประกันวงเงินสินเชื่อที่ได้รับจากสถาบันการเงิน โดยมีมูลค่าสุทธิตามบัญชีเป็นจำนวนเงินประมาณ 319 ล้านบาท และ 331 ล้านบาท ตามลำดับ (งบการเงินเฉพาะกิจการ: 292 ล้านบาท และ 301 ล้านบาท ตามลำดับ)

16. ค่าความนิยม

บริษัทรวมค่าความนิยมที่เกิดจากการรวมกิจการให้กับหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด (บริษัท นีออนเวิร์คส์ คอมมูนิเคชั่นส์ (ประเทศไทย) จำกัด) เพื่อทดสอบการด้อยค่าประจำปี บริษัทฯ พิจารณามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดจากมูลค่าจากการใช้สินทรัพย์ โดยประมาณการกระแสเงินสดในอนาคตที่กิจการคาดว่าจะได้รับอ้างอิงจากประมาณการทางการเงิน ซึ่งได้รับอนุมัติจากฝ่ายบริหาร ประมาณการกระแสเงินสดดังกล่าวครอบคลุมระยะเวลา 5 ปี

ฝ่ายบริหารของบริษัทฯ คำนวณมูลค่าจากการใช้สินทรัพย์โดยพิจารณาอัตราการเติบโตของรายได้ จากประมาณการรายได้ที่บริษัท นีออนเวิร์คส์ คอมมูนิเคชั่นส์ (ประเทศไทย) จำกัด จัดทำขึ้น โดยอ้างอิงงานที่ยื่นประมูล ต่อหน่วยงานราชการและเอกชน ที่มีอยู่ในปัจจุบัน ความสามารถในการแข่งขันเพื่อให้ได้รับงานประมูล ประกอบกับการคาดการณ์การเติบโตของตลาด และใช้อัตราคิดลดก่อนภาษีร้อยละ 9 ต่อปี ที่สะท้อนถึงความเสี่ยงซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์นั้น

อัตราการเติบโตที่ใช้ในการประมาณการกระแสเงินสดของงวดเวลาที่ไกลออกไปกว่างวดเวลาตามประมาณการทางการเงินล่าสุด เป็นอัตราที่ไม่สูงกว่าอัตราการเติบโตเฉลี่ยระยะยาวของอุตสาหกรรมที่หน่วยสินทรัพย์นั้นดำเนินงานอยู่

หากอัตราคิดลดเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.5 ต่อปี จะทำให้มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนมีมูลค่าเท่ากับราคาตามบัญชี

ทั้งนี้ ฝ่ายบริหารพิจารณาแล้วเชื่อว่าค่าความนิยมไม่เกิดการด้อยค่า

17. เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน

(หน่วย: พันบาท)

	อัตรา ดอกเบี้ย (ร้อยละต่อปี)	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
		2563	2562	2563	2562
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน	1.2 - 3.1	199,500	694,500	120,000	596,000
รวม		199,500	694,500	120,000	596,000

เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงินค้ำประกันโดยการจำนองที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของกลุ่มบริษัท

18. เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2563	2562	2563	2562
เจ้าหนี้การค้า - กิจการที่ไม่เกี่ยวข้องกัน	854,269	988,200	835,177	879,878
เจ้าหนี้การค้า - บริษัทย่อย (หมายเหตุ 7)	-	-	780	1,280
ต้นทุนที่ยังไม่เรียกชำระ - กิจการที่ไม่เกี่ยวข้องกัน	79,818	62,899	58,852	36,118
ต้นทุนที่ยังไม่เรียกชำระ - บริษัทย่อย (หมายเหตุ 7)	-	-	-	5,429
เจ้าหนี้อื่น - กิจการที่ไม่เกี่ยวข้องกัน	8,319	10,636	7,803	10,036
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	57,940	55,302	50,957	50,186
รวมเจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	1,000,346	1,117,037	953,569	982,927

19. เงินกู้ยืมระยะยาว

	(หน่วย: พันบาท)	
	งบการเงินรวม/ งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2563	2562
เงินกู้ยืมระยะยาว	500	16,540
หัก: ส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	(500)	(14,520)
เงินกู้ยืมระยะยาว - สุทธิจากส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	-	2,020
เงินกู้ยืมระยะยาวดังกล่าวคิดดอกเบี้ยในอัตราดอกเบี้ยอ้างอิง THBFIX บวกร้อยละ 2 ต่อปี และมีกำหนดชำระคืนเงินต้นและดอกเบี้ยทุกเดือน		

การเปลี่ยนแปลงของบัญชีเงินกู้ยืมระยะยาวสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563 มีรายละเอียดดังนี้

	(หน่วย: พันบาท)	
	งบการเงินรวม/ งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2563	2562
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2563		16,540
หัก: จ่ายคืนเงินกู้		(16,040)
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563		500
เงินกู้ยืมดังกล่าวค้ำประกันโดยการจำนองที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของบริษัทฯ		
ภายใต้สัญญาเงินกู้ บริษัทฯต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขทางการเงินบางประการตามที่ระบุในสัญญา เช่น การดำรงอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น และอัตราส่วนความสามารถในการชำระหนี้ให้เป็นไปตามอัตราที่กำหนดในสัญญา เป็นต้น		

20. สัญญาเช่า

20.1 กลุ่มบริษัทในฐานะผู้เช่า

กลุ่มบริษัททำสัญญาเช่าสินทรัพย์เพื่อใช้ในการดำเนินงานของกลุ่มบริษัท โดยมีอายุสัญญาระหว่าง 2 - 5 ปี

ก) สิทธิประโยชน์การใช้

รายการเปลี่ยนแปลงของบัญชีสินทรัพย์สิทธิการใช้สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563 ได้แสดงไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 15

ข) หนี้สินตามสัญญาเช่า

	(หน่วย: พันบาท)			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2563	2562	2563	2562
จำนวนเงินตามสัญญาเช่า	20,828	19,066	16,868	14,046
หัก: ดอกเบี้ยรอการตัดจำหน่าย	(2,577)	(2,100)	(2,413)	(1,749)
รวม	18,251	16,966	14,455	12,297
หัก: ส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	(5,641)	(5,881)	(4,298)	(4,690)
หนี้สินตามสัญญาเช่า-สุทธิจากส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	12,610	11,085	10,157	7,607

การวิเคราะห์การครบกำหนดของจำนวนเงินที่ต้องจ่ายตามสัญญาเช่าเปิดเผยข้อมูลอยู่ในหมายเหตุ 33 ภายใต้หัวข้อความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง

ค) ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสัญญาเช่าที่รับรู้ในส่วนของการก่อหรือขาดทุน

(หน่วย: พันบาท)

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563

	งบการเงิน	
	งบการเงินรวม	เฉพาะกิจการ
ค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์สิทธิการใช้	6,683	5,143
ดอกเบี้ยจ่ายของหนี้สินตามสัญญาเช่า	1,094	906
ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับสัญญาเช่าระยะสั้น	4,397	2,953
ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับสัญญาเช่าซึ่งสินทรัพย์อ้างอิงมีมูลค่าต่ำ	1,448	1,448

ง) อื่น ๆ

กลุ่มบริษัทมีกระแสเงินสดจ่ายทั้งหมดของสัญญาเช่าสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563 จำนวน 6 ล้านบาท (งบการเงินเฉพาะกิจการ: 4 ล้านบาท) ซึ่งรวมถึงกระแสเงินสดจ่ายของสัญญาเช่าระยะสั้น และสัญญาเช่าซึ่งสินทรัพย์อ้างอิงมีมูลค่าต่ำ

21. สำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน

จำนวนเงินสำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานซึ่งเป็นเงินชดเชยพนักงานเมื่อออกจากงานแสดงได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2563	2562	2563	2562
สำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานต้นปี	66,899	43,768	58,722	38,644
ส่วนที่รับรู้ในกำไรหรือขาดทุน:				
ต้นทุนบริการในปัจจุบัน	5,682	5,467	4,844	4,654
ต้นทุนดอกเบี้ย	1,789	1,610	1,565	1,414
ต้นทุนบริการในอดีต	-	12,962	-	12,022
ส่วนที่รับรู้ในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น:				
ขาดทุนจากการประมาณการตาม				
หลักคณิตศาสตร์ประกันภัย	-	3,939	-	2,835
ผลประโยชน์ที่จ่ายในระหว่างปี	-	(847)	-	(847)
สำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานปลายปี	74,370	66,899	65,131	58,722

กลุ่มบริษัทคาดว่าจะจ่ายชำระผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานภายใน 1 ปีข้างหน้าเป็นจำนวน 5 ล้านบาท (2562: ไม่มี) (งบการเงินเฉพาะกิจการ 5 ล้านบาท 2562: ไม่มี)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 และ 2562 ระยะเวลาเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักในการจ่ายชำระผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานของกลุ่มบริษัทประมาณ 15 ปี (งบการเงินเฉพาะกิจการ: 15 ปี และ 16 ปี ตามลำดับ)

สมมติฐานที่สำคัญในการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย ณ วันประเมินสรุปได้ดังนี้

(หน่วย: ร้อยละต่อปี)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2563	2562	2563	2562
อัตราคิดลด	1.5	3.1	1.5	3.1
อัตราการขึ้นเงินเดือน	2.5 - 4.5	4.0 - 8.0	2.5 - 4.5	4.0 - 6.0
อัตราการเปลี่ยนแปลงในจำนวนพนักงาน (ขึ้นกับช่วงอายุ)	0.0 - 25.0	0.0 - 25.0	0.0 - 20.0	0.0 - 20.0

ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสมมติฐานที่สำคัญต่อมูลค่าปัจจุบันของภาระผูกพันผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 และ 2562 สรุปได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	2563			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	เพิ่มขึ้น 1%	ลดลง 1%	เพิ่มขึ้น 1%	ลดลง 1%
อัตราคิดลด	(6,574)	7,180	(5,666)	6,282
อัตราการขึ้นเงินเดือน	6,559	(6,190)	5,746	(5,336)

(หน่วย: พันบาท)

	2562			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	เพิ่มขึ้น 1%	ลดลง 1%	เพิ่มขึ้น 1%	ลดลง 1%
อัตราคิดลด	(6,230)	7,229	(5,431)	6,300
อัตราการขึ้นเงินเดือน	7,745	(6,778)	6,749	(5,908)

22. สำรองตามกฎหมาย

ภายใต้บทบัญญัติของมาตรา 116 แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 บริษัทฯต้องจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีส่วนหนึ่งไว้เป็นทุนสำรองไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ของกำไรสุทธิประจำปีหักด้วยยอดขาดทุนสะสมยกมา (ถ้ามี) จนกว่าทุนสำรองนี้มีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของทุนจดทะเบียน สำรองตามกฎหมายดังกล่าวไม่สามารถนำไปจ่ายเงินปันผลได้ในปัจจุบันบริษัทฯได้จัดสรรสำรองตามกฎหมายไว้ครบถ้วนแล้ว

23. รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า

23.1 การจำแนกรายได้

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2563	2562	2563	2562
ประเภทของสินค้าหรือบริการ				
จำหน่ายอุปกรณ์เกี่ยวกับระบบไฟฟ้า	2,978	3,086	2,686	2,929
บริการติดตั้งระบบและอุปกรณ์	504	706	282	356
รวมรายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า	3,482	3,792	2,968	3,285
จังหวะเวลาในการรับรู้รายได้				
รับรู้รายได้ ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง	2,978	3,086	2,686	2,929
รับรู้รายได้ตลอดช่วงเวลาหนึ่ง	504	706	282	356
รวมรายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า	3,482	3,792	2,968	3,285

23.2 รายได้ที่รับรู้ที่เกี่ยวข้องกับยอดคงเหลือตามสัญญา

ในระหว่างปี 2563 กลุ่มบริษัทรับรู้ยอดยกมาของหนี้สินที่เกิดจากสัญญาเป็นรายได้จำนวน 18 ล้านบาท (งบการเงินเฉพาะกิจการ: 10 ล้านบาท)

23.3 รายได้ที่เราคาดว่าจะรับรู้สำหรับภาระที่ยังปฏิบัติไม่เสร็จสิ้น

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 กลุ่มบริษัทคาดว่าจะมีรายได้ที่รับรู้ในอนาคตสำหรับภาระตามสัญญาที่ทำกับลูกค้าที่ยังไม่ได้ปฏิบัติหรือยังปฏิบัติไม่เสร็จสิ้นจำนวน 277 ล้านบาท ซึ่งกลุ่มบริษัทคาดว่าจะปฏิบัติตามสัญญาดังกล่าวเสร็จสิ้นภายใน 2 ปี (งบการเงินเฉพาะกิจการ: 143 ล้านบาท และ 2 ปี)

24. ต้นทุนทางการเงิน

	(หน่วย: พันบาท)			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2563	2562	2563	2562
ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยของเงินกู้ยืม	9,423	15,202	6,693	12,977
ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยของหนี้สินจากสัญญาเช่า	1,094	1,138	906	871
รวม	10,517	16,340	7,599	13,848

25. ค่าใช้จ่ายตามลักษณะ

รายการค่าใช้จ่ายแบ่งตามลักษณะประกอบด้วยรายการค่าใช้จ่ายที่สำคัญดังต่อไปนี้

	(หน่วย: พันบาท)			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2563	2562	2563	2562
เงินเดือนและค่าแรงและผลประโยชน์อื่น ของพนักงาน	227,513	246,203	189,480	202,197
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	28,920	35,215	25,144	29,935
ค่าขนส่ง	12,775	13,255	12,775	13,255
ค่าจ้างเหมางานติดตั้ง	120,793	316,351	91,086	273,065
ค่าบริการสำนักงาน	6,279	6,232	5,582	5,538
ค่านายหน้า	25,127	15,551	21,979	14,458
ค่าเช่าจ่ายตามสัญญาเช่า	6,057	6,126	4,472	4,591
รายการปรับลดราคาทุนของสินค้าคงเหลือ ให้เป็นมูลค่าสุทธิที่ได้รับ (โอนกลับ)	(214)	906	64	969
การเปลี่ยนแปลงในสินค้าสำเร็จรูปและ งานระหว่างติดตั้ง	267,337	(190,826)	166,290	(107,227)
ซื้อสินค้าสำเร็จรูป	2,599,771	3,133,804	2,288,520	2,675,328

26. ภาษีเงินได้

ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563 และ 2562 สรุปได้ดังนี้

	(หน่วย: พันบาท)			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2563	2562	2563	2562
ภาษีเงินได้ปัจจุบัน:				
ภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับปี	30,247	29,096	26,711	23,264
รายการปรับปรุงค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลของปีก่อน	-	1,654	-	-
ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี:				
ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีจากการเกิดผลแตกต่างชั่วคราว และการกลับรายการผลแตกต่างชั่วคราว	(13,095)	(6,067)	(4,494)	(8,149)
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ที่แสดงอยู่ในกำไรขาดทุน	17,152	24,683	22,217	15,115

จำนวนภาษีเงินได้ที่เกี่ยวข้องกับส่วนประกอบแต่ละส่วนของกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี 2563 และ 2562 สรุปได้ดังนี้
(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2563	2562	2563	2562
ภาษีเงินได้รอตัดบัญชีที่เกี่ยวข้องกับผลขาดทุนจากการประมาณการตามหลักคณิตประกันภัย	-	788	-	567
รายการกระทบยอระหว่างกำไรทางบัญชีกับค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้มีดังนี้				
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2563	2562	2563	2562
กำไรทางบัญชีก่อนภาษีเงินได้นิติบุคคล	111,720	110,186	94,211	49,886
อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล	ร้อยละ 20	ร้อยละ 20	ร้อยละ 20	ร้อยละ 20
กำไรทางบัญชีก่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลคูณอัตราภาษี	22,344	22,037	18,842	9,977
ผลกระทบทางภาษีสำหรับ:				
ค่าใช้จ่ายต้องห้าม	3,151	1,969	3,556	5,380
ค่าใช้จ่ายที่มีสิทธิหักได้เพิ่มขึ้น	(226)	(285)	(181)	(242)
ขาดทุนทางภาษีที่ไม่ได้ใช้	-	433	-	-
การเปลี่ยนแปลงมูลค่าเงินลงทุนตามวิธีส่วนได้เสีย	(7,684)	-	-	-
อื่น ๆ	(433)	529	-	-
รวม	(5,192)	2,646	3,375	5,138
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ที่แสดงอยู่ในกำไรขาดทุน	17,152	24,683	22,217	15,115

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 และ 2562 ส่วนประกอบของสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีและหนี้สิน ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีประกอบด้วยรายการดังต่อไปนี้

	(หน่วย: พันบาท)			
	งบแสดงฐานะการเงิน			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2563	2562	2563	2562
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี				
ค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น (2562: ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ)	27,526	12,319	15,110	11,579
ค่าเผื่อการลดลงของมูลค่าสินค้าคงเหลือ	5,648	5,691	3,541	3,529
สำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน	14,874	13,380	13,026	11,744
รวม	48,048	31,390	31,677	16,282
หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี				
สัญญาเช่า	4,610	987	1,595	1,264
ปรับมูลค่าสินทรัพย์จากการซื้อบริษัทย่อย	760	820	-	-
รวม	5,370	1,807	1,595	1,264

27. กำไรต่อหุ้น

กำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐานคำนวณโดยหารกำไรสำหรับปีที่เป็นของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ (ไม่รวมกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น) ด้วยจำนวนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของหุ้นสามัญที่ออกอยู่ในระหว่างปี
กำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐานสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563 และ 2562 แสดงการคำนวณได้ดังนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2563	2562	2563	2562
กำไรสำหรับปี (พันบาท)	92,701	79,649	71,993	34,771
จำนวนหุ้นสามัญถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (พันหุ้น)	1,175,739	1,175,739	1,175,739	1,175,739
กำไรต่อหุ้น (บาท/หุ้น)	0.08	0.07	0.06	0.03

28. ข้อมูลทางการเงินจำแนกตามส่วนงาน

ข้อมูลส่วนงานดำเนินงานที่น่าเสนอนี้สอดคล้องกับรายงานภายในของกลุ่มบริษัทที่มีอำนาจตัดสินใจสูงสุดด้านการดำเนินงานได้รับและสอบทานอย่างสม่ำเสมอเพื่อใช้ในการตัดสินใจในการจัดสรรทรัพยากรให้กับส่วนงานและประเมินผลการดำเนินงานของส่วนงาน ทั้งนี้ผู้มีอำนาจตัดสินใจสูงสุดด้านการดำเนินงานของบริษัทคือประธานเจ้าหน้าที่บริหารของกลุ่มบริษัท

เพื่อวัตถุประสงค์ในการบริหารงานกลุ่มบริษัทจัดโครงสร้างองค์กรเป็นหน่วยธุรกิจตามประเภทของผลิตภัณฑ์และบริการ กลุ่มบริษัทมีส่วนงานที่รายงานทั้งสิ้น 2 ส่วนงาน ดังนี้

- ส่วนงานจำหน่ายอุปกรณ์ไฟฟ้า เป็นส่วนงานที่เป็นผู้จำหน่ายสายไฟฟ้า และอุปกรณ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับระบบงานไฟฟ้าว รวมถึงวัสดุและอุปกรณ์ป้องกันไฟลาม
- ส่วนงานบริการติดตั้ง เป็นส่วนงานที่ให้บริการออกแบบและติดตั้ง ระบบโทรคมนาคมและระบบป้องกันไฟลาม

ผู้มีอำนาจตัดสินใจสูงสุดสอบทานผลการดำเนินงานของแต่ละหน่วยธุรกิจแยกจากกันเพื่อวัตถุประสงค์ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดสรรทรัพยากรและการประเมินผลการปฏิบัติงาน กลุ่มบริษัทประเมินผลการปฏิบัติงานของส่วนงานโดยพิจารณาจากกำไรหรือขาดทุนจากการดำเนินงานซึ่งวัดมูลค่าโดยใช้เกณฑ์เดียวกับที่ใช้ในการวัดกำไรหรือขาดทุนจากการดำเนินงานในงบการเงิน

การบันทึกบัญชีสำหรับรายการระหว่างส่วนงานที่รายงานเป็นไปในลักษณะเดียวกับการบันทึกบัญชีสำหรับรายการธุรกิจกับบุคคลภายนอก

ข้อมูลรายได้และกำไรของส่วนงานของกลุ่มบริษัทสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563 และ 2562 มีดังต่อไปนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

	สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม							
	จำหน่าย		บริการติดตั้ง		การตัดรายการบัญชี		งบการเงินรวม	
	อุปกรณ์ไฟฟ้า				ระหว่างกัน			
	2563	2562	2563	2562	2563	2562	2563	2562
รายได้								
รายได้จากลูกค้าภายนอก	2,978	3,086	504	706	-	-	3,482	3,792
รายได้ระหว่างส่วนงาน	-	2	5	10	(5)	(12)	-	-
รวมรายได้	2,978	3,088	509	716	(5)	(12)	3,482	3,792
กำไรของส่วนงาน	347	314	136	200	-	-	483	514
รายได้อื่น (รวมรายได้ทางการเงิน)							52	49
ส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนในบริษัทร่วม							30	6
ค่าใช้จ่ายในการขายและจัดจำหน่าย							(76)	(78)
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร							(303)	(351)
ต้นทุนทางการเงิน							(11)	(16)
ขาดทุนจากการด้อยค่าสินทรัพย์ทางการเงิน							(57)	(13)
ขาดทุนจากการด้อยค่าของเงินลงทุนในบริษัทร่วม							(6)	-
กำไรก่อนค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้							112	111
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้							(17)	(25)
กำไรสำหรับปี							95	86

ข้อมูลเกี่ยวกับลูกค้ารายใหญ่

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563 และ 2562 กลุ่มบริษัทไม่มีรายได้จากลูกค้ารายใดที่มีมูลค่าเท่ากับหรือมากกว่าร้อยละ 10 ของรายได้จากส่วนงานจำหน่ายอุปกรณ์ไฟฟ้าของกิจการ ทั้งนี้ กลุ่มบริษัทมีรายได้จากลูกค้ารายใหญ่อันดับสองรายเป็นจำนวนเงินประมาณ 145 ล้านบาท ซึ่งมาจากรายได้ของส่วนงานบริการติดตั้ง (2562: 132 ล้านบาท)

29. กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

กลุ่มบริษัทและพนักงานได้ร่วมกันจัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพขึ้นตามพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2530 โดยกลุ่มบริษัทและพนักงานจะจ่ายสมทบเข้ากองทุนเป็นรายเดือนในอัตราร้อยละ 3 ถึง ร้อยละ 5 ของเงินเดือน กองทุนสำรองเลี้ยงชีพนี้บริหารโดยบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน ยูโอบี (ไทย) จำกัด และจะจ่ายให้แก่พนักงานเมื่อพนักงานนั้นออกจากการตามระเบียบว่าด้วยกองทุนของกลุ่มบริษัทในระหว่างปี 2563 และ 2562 กลุ่มบริษัทรับรู้เงินสมทบดังกล่าวเป็นค่าใช้จ่ายจำนวน 6.9 ล้านบาท และ 6.8 ล้านบาท ตามลำดับ (งบการเงินเฉพาะกิจการ: 6.0 ล้านบาท และ 5.9 ล้านบาท ตามลำดับ)

30. เงินปันผล

เงินปันผล	อนุมัติโดย	เงินปันผลจ่าย (พันบาท)	เงินปันผลจ่ายต่อ หุ้น (บาท)
เงินปันผลประจำปี 2561	ที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้น เมื่อวันที่ 26 เมษายน 2562	70,545	0.06
เงินปันผลระหว่างกาลสำหรับปี 2562	ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทฯ เมื่อวันที่ 9 สิงหาคม 2562	23,514	0.02
รวมเงินปันผลสำหรับปี 2562		94,059	0.08

เงินปันผล	อนุมัติโดย	เงินปันผลจ่าย (พันบาท)	เงินปันผลจ่ายต่อ หุ้น (บาท)
เงินปันผลระหว่างกาลสำหรับปี 2563	ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทฯ เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2563	11,755	0.01
เงินปันผลระหว่างกาลสำหรับปี 2563	ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทฯ เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2563	35,272	0.03
รวมเงินปันผลสำหรับปี 2563		47,027	0.04

31. การผูกพันและหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น**31.1 การผูกพันเกี่ยวกับสัญญาเช่าและบริการ**

กลุ่มบริษัททำสัญญาเช่าที่เกี่ยวข้องกับการเช่าทรัพย์สินต่าง ๆ ที่ซึ่งสินทรัพย์อ้างอิงมีมูลค่าต่ำ สัญญาเช่าที่ปรึกษา และสัญญาบริการกับบุคคลภายนอกและบริษัทหลายแห่ง อายุของสัญญามีระยะเวลาตั้งแต่ 1 ถึง 5 ปี

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 และ 2562 กลุ่มบริษัทมีจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่ายในอนาคตทั้งสิ้นภายใต้สัญญาเช่าที่บอกเลิกไม่ได้ ดังนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

	ณ วันที่ 31 ธันวาคม			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2563	2562	2563	2562
จ่ายชำระ				
ภายใน 1 ปี	4	2	2	2
มากกว่า 1 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี	1	2	1	2

31.2 ภาระผูกพันเกี่ยวกับสัญญาการค้าประกัน

บริษัทฯ ได้ทำสัญญาประกันภัยสินเชื่อทางการค้ากับบริษัทประกันภัยแห่งหนึ่ง โดยภายใต้เงื่อนไขตามสัญญาดังกล่าว บริษัทฯ ต้องจ่ายค่าเบี้ยประกันตามอัตราที่ระบุในสัญญา ในระหว่างปีบริษัทฯ มีค่าใช้จ่ายภายใต้สัญญาดังกล่าวเป็นจำนวน 9 ล้านบาท (2562: 9 ล้านบาท)

31.3 การค้าประกัน

ก) ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 และ 2562 กลุ่มบริษัทมีหนังสือการค้าประกันที่ออกโดยธนาคารในนามของกลุ่มบริษัทที่เกี่ยวข้องกับภาระผูกพันตามปกติธุรกิจของกลุ่มบริษัท ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2563	2562	2563	2562
ค้าประกันการจ่ายชำระเงินให้กับเจ้าหนี้	211	218	211	218
ค้าประกันการปฏิบัติงานตามสัญญา	106	101	82	81
ค้าประกันการก่อสร้าง การประมูลงานก่อสร้าง				
การยื่นซองประกวดราคาและการชำระหนี้	39	52	16	52
ค้าประกันการขายสินค้า	17	4	17	4

ข) ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 บริษัทฯ มีภาระค้าประกันวงเงินสินเชื่อจากธนาคารของบริษัทย่อยแห่งหนึ่งเป็นจำนวนเงินประมาณ 734 ล้านบาท (2562: 734 ล้านบาท)

32. ลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรม

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 และ 2562 กลุ่มบริษัทมีสินทรัพย์และหนี้สินที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมหรือเปิดเผยมูลค่ายุติธรรมโดยแยกแสดงตามลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรม ดังนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวม			
	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563			
	ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	รวม
หนี้สินที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม				
ตราสารอนุพันธ์				
สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า	-	0.1	-	0.1
				(หน่วย: ล้านบาท)
	งบการเงินเฉพาะกิจการ			
	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563			
	ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	รวม
หนี้สินที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม				
ตราสารอนุพันธ์				
สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า	-	0.1	-	0.1

33. เครื่องมือทางการเงิน

33.1 ตราสารอนุพันธ์

	(หน่วย: พันบาท)	
	งบการเงินรวม/ งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2563	2562
สินทรัพย์ตราสารอนุพันธ์		
สินทรัพย์ตราสารอนุพันธ์ที่ไม่ได้กำหนดให้ เป็นเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยง		
สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า	30	-
รวมสินทรัพย์ตราสารอนุพันธ์	30	-

	(หน่วย: พันบาท)	
	งบการเงินรวม/ งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2563	2562
หนี้สินตราสารอนุพันธ์		
หนี้สินตราสารอนุพันธ์ที่ไม่ได้กำหนดให้ เป็นเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยง		
สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า	125	-
รวมหนี้สินตราสารอนุพันธ์	125	-

ตราสารอนุพันธ์ที่ไม่ได้กำหนดให้ เป็นเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยง

กลุ่มบริษัทใช้สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าเพื่อบริหารความเสี่ยงในการทำธุรกรรมบางส่วน โดยเข้าทำสัญญาดังกล่าวในช่วงเวลาที่สอดคล้องกับความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศของรายการอ้างอิงซึ่งมีอายุสัญญา 6 เดือน

33.2 วัตถุประสงค์และนโยบายการบริหารความเสี่ยงทางการเงิน

เครื่องมือทางการเงินที่สำคัญของกลุ่มบริษัท ประกอบด้วย เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ลูกหนี้การค้า เงินให้กู้ยืม เงินลงทุน เงินกู้ยืมระยะสั้น และเงินกู้ยืมระยะยาว กลุ่มบริษัทมีความเสี่ยงทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับเครื่องมือทางการเงินดังกล่าว และมีนโยบายการบริหารความเสี่ยง ดังนี้

ความเสี่ยงด้านเครดิต

กลุ่มบริษัทมีความเสี่ยงด้านเครดิตที่เกี่ยวข้องเนื่องกับ ลูกหนี้การค้า เงินให้กู้ยืม เงินฝากกับธนาคารและสถาบันการเงิน และเครื่องมือทางการเงินอื่น ๆ โดยจำนวนเงินสูงสุดที่กลุ่มบริษัทอาจต้องสูญเสียจากการให้สินเชื่อคือมูลค่าตามบัญชีที่แสดงอยู่ในงบแสดงฐานะการเงิน ยกเว้นตราสารอนุพันธ์ซึ่งได้เปิดเผยจำนวนเงินสูงสุดที่กลุ่มบริษัทอาจต้องสูญเสียไว้ในหัวข้อ ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง

ลูกหนี้การค้า

กลุ่มบริษัทบริหารความเสี่ยงโดยใช้นโยบายและขั้นตอนในการควบคุมการให้สินเชื่ออย่างเหมาะสมจึงไม่คาดว่าจะเกิดผลขาดทุนทางการเงินที่มีสาระสำคัญ นอกจากนี้ กลุ่มบริษัทมีการติดตามยอดคงค้างของลูกหนี้การค้าอย่างสม่ำเสมอ และการจัดส่งสินค้าให้กับลูกค้ารายใหญ่มักจะมีการขอหนังสือรับรองด้านเครดิต (Letters of credit) หรือการประกันสินเชื่อแบบอื่น ๆ จากธนาคารและสถาบันการเงินอื่นที่มีชื่อเสียง นอกจากนี้ การให้สินเชื่อของกลุ่มบริษัท เป็นการให้สินเชื่อแบบไม่กระจุกตัวสูง เนื่องจากกลุ่มบริษัทมีฐานลูกค้าจำนวนมากและอยู่หลากหลายกลุ่มอุตสาหกรรม

กลุ่มบริษัทพิจารณาการด้อยค่าทุกวันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน อัตราการตั้งสำรองของผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นคำนวณโดยพิจารณาจากอายุหนี้คงค้างนับจากวันที่ถึงกำหนดชำระสำหรับกลุ่มลูกค้าที่มีรูปแบบของความเสี่ยงด้านเครดิตที่คล้ายคลึงกัน โดยจัดกลุ่มลูกค้าตามประเภทของผลิตภัณฑ์ ประเภทของลูกค้าและอันดับความน่าเชื่อถือของลูกค้า การคำนวณผลขาดทุนจากการด้อยค่าด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นคำนึงถึงผลของความน่าจะเป็นถ่วงน้ำหนัก มูลค่าของเงินตามเวลาและข้อมูลที่มีความสมเหตุสมผลและสามารถสนับสนุนได้ที่มีอยู่ ณ วันที่รายงานเกี่ยวกับเหตุการณ์ในอดีต สภาพการณ์ปัจจุบันและการคาดการณ์สถานะเศรษฐกิจในอนาคต

เครื่องมือทางการเงินและเงินฝากธนาคาร

กลุ่มบริษัทมีความเสี่ยงด้านเครดิตที่เกี่ยวข้องกับยอดคงเหลือกับธนาคารและสถาบันการเงินรวมถึงตราสารอนุพันธ์ไม่สูงมากนัก เนื่องจากจะลงทุนกับคู่สัญญาที่เป็นธนาคารและสถาบันการเงินที่มีอันดับความน่าเชื่อถือด้านเครดิตที่อยู่ในระดับสูง ซึ่งประเมินโดยสถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือด้านเครดิตระหว่างประเทศ

ความเสี่ยงด้านตลาด

กลุ่มบริษัทมีความเสี่ยงด้านตลาด 2 ประเภท ได้แก่ ความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน และความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ย

ความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน

กิจกรรมดำเนินงานส่วนใหญ่ของกลุ่มบริษัทเป็นสกุลเงินบาท กลุ่มบริษัทมียอดคงเหลือของสินทรัพย์และหนี้สินทางการเงินที่เป็นสกุลเงินตราต่างประเทศเป็นจำนวนที่ไม่เป็นสาระสำคัญ ดังนั้นความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนของกลุ่มบริษัทจึงอยู่ในระดับต่ำ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 และ 2562 กลุ่มบริษัทมียอดคงเหลือของสินทรัพย์และหนี้สินทางการเงินที่เป็นสกุลเงินตราต่างประเทศ ดังนี้

สกุลเงิน	สินทรัพย์ทางการเงิน		หนี้สินทางการเงิน		อัตราแลกเปลี่ยนเฉลี่ย	
	2563	2562	2563	2562	2563	2562
	(ล้าน)	(ล้าน)	(ล้าน)	(ล้าน)	(บาทต่อหน่วยเงินตราต่างประเทศ)	
เหรียญสหรัฐอเมริกา	0.8	10.7	(1.3)	(1.6)	30.0371	30.1540

ความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ย

กลุ่มบริษัทมีความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ยที่สำคัญอันเกี่ยวเนื่องกับเงินกู้ยืมระยะยาว สินทรัพย์และหนี้สินทางการเงินส่วนใหญ่มีอัตราดอกเบี้ยที่ปรับขึ้นลงตามอัตราตลาด หรือมีอัตราดอกเบี้ยคงที่ซึ่งใกล้เคียงกับอัตราตลาดในปัจจุบัน

กลุ่มบริษัทบริหารความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ยโดยการจัดหาเงินกู้ยืมที่มีทั้งอัตราดอกเบี้ยคงที่และอัตราดอกเบี้ยผันแปรในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน โดยกลุ่มบริษัทมีนโยบายที่จะรักษาสัดส่วนของเงินกู้ยืมที่มีอัตราดอกเบี้ยคงที่และอัตราดอกเบี้ยผันแปรให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมกับลักษณะการดำเนินธุรกิจ ทั้งนี้ ความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ยของกลุ่มบริษัทอยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากเงินกู้ยืมคงเหลือส่วนใหญ่มีอัตราดอกเบี้ยคงที่ ซึ่งใกล้เคียงกับอัตราตลาดในปัจจุบัน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 และ 2562 สินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงินที่สำคัญสามารถจัดตามประเภทอัตราดอกเบี้ย และสำหรับสินทรัพย์และหนี้สินทางการเงินที่มีอัตราดอกเบี้ยคงที่สามารถแยกตามวันที่ครบกำหนด หรือวันที่มีการกำหนดอัตราดอกเบี้ยใหม่ (หากวันที่มีการกำหนดอัตราดอกเบี้ยใหม่ถึงก่อน) ได้ดังนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

2563						
งบการเงินรวม						อัตราดอกเบี้ย ที่แท้จริง (ร้อยละต่อปี)
อัตราดอกเบี้ยคงที่		อัตราดอกเบี้ย ปรับขึ้นลง ตามราคาตลาด	ไม่มี อัตรา ดอกเบี้ย	รวม		
ภายใน 1 ปี	มากกว่า 1 ถึง 5ปี					
สินทรัพย์ทางการเงิน						
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	1	-	206	146	353	0.01 - 0.50
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	-	-	-	949	949	-
เงินฝากธนาคารที่ติดภาระค้ำประกัน	135	-	-	-	135	0.10 - 0.25
หนี้สินทางการเงิน						
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน	200	-	-	-	200	1.20 - 3.05
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	-	-	-	1,000	1,000	-
หนี้สินตามสัญญาเช่า	6	12	-	-	18	1.99 - 8.88
เงินกู้ยืมระยะยาว	-	-	1	-	1	THBFIX
บวกร้อยละ 2 ต่อปี						

(หน่วย: ล้านบาท)

2562						
งบการเงินรวม						
อัตราดอกเบี้ยคงที่		อัตราดอกเบี้ย	ไม่มี	อัตรา		
มากกว่า						
ภายใน	1	ปรับขึ้นลง	อัตรา	ดอกเบี้ย		
1 ปี	ถึง 5ปี	ตามราคาตลาด	ดอกเบี้ย	รวม	ดอกเบี้ ที่แท้จริง	
						(ร้อยละต่อปี)
สินทรัพย์ทางการเงิน						
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	1	-	194	137	332	0.10 - 0.85
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	-	-	-	1,025	1,025	-
เงินฝากธนาคารที่ติดภาระค้ำประกัน	132	-	-	-	132	0.55 - 1.50
เงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่บริษัทร่วม	298	-	-	-	298	7.00
หนี้สินทางการเงิน						
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน	695	-	-	-	695	1.64 - 2.90
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	-	-	-	1,117	1,117	-
หนี้สินภายใต้สัญญาเช่าการเงิน	6	11	-	-	17	2.36 - 8.88
เงินกู้ยืมระยะยาว	-	-	17	-	17	THBFIX
						บวกร้อยละ 2 ต่อปี

(หน่วย: ล้านบาท)

2563						
งบการเงินเฉพาะกิจการ						
อัตราดอกเบี้ยคงที่			อัตราดอกเบี้ย	ไม่มี	อัตรา	
มากกว่า						
ภายใน	1	ปรับขึ้นลง	อัตรา		ดอกเบี้ย	
1 ปี	ถึง 5 ปี	ตามราคาตลาด	ดอกเบี้ย	รวม	ที่แท้จริง	
(ร้อยละต่อปี)						
สินทรัพย์ทางการเงิน						
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	-	-	191	3	194	0.01 - 0.50
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	-	-	-	746	746	-
เงินฝากธนาคารที่ติดภาระค้ำประกัน	117	-	-	-	117	0.10 - 0.25
หนี้สินทางการเงิน						
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน	120	-	-	-	120	1.20 - 2.00
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	-	-	-	954	954	-
หนี้สินตามสัญญาเช่า	4	10	-	-	14	1.99 - 8.88
เงินกู้ยืมระยะยาว	-	-	1	-	1	THBFIX
บวกร้อยละ 2 ต่อปี						

(หน่วย: ล้านบาท)

	2562					
	งบการเงินเฉพาะกิจการ					
	อัตราดอกเบี้ยคงที่		อัตราดอกเบี้ย	ไม่มี		อัตรา
	มากกว่า					
	ภายใน	1	ปรับขึ้นลง	อัตรา		ดอกเบี้ย
	1 ปี	ถึง 5 ปี	ตามราคาตลาด	ดอกเบี้ย	รวม	ที่แท้จริง
						(ร้อยละต่อปี)
สินทรัพย์ทางการเงิน						
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	-	-	133	4	137	0.10 - 0.85
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	-	-	-	850	850	-
เงินฝากธนาคารที่ติดภาระค้ำประกัน	117	-	-	-	117	0.55 - 1.50
เงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่บริษัทร่วม	298	-	-	-	298	7.00
หนี้สินทางการเงิน						
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน	596	-	-	-	596	1.64 - 1.95
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	-	-	-	983	983	-
หนี้สินภายใต้สัญญาเช่าการเงิน	5	8	-	-	13	2.36 - 8.88
เงินกู้ยืมระยะยาว	-	-	17	-	17	THBFIX
						บวกร้อยละ 2 ต่อปี

บวกร้อยละ 2 ต่อปี

ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง

กลุ่มบริษัทมีการติดตามความเสี่ยงจากการขาดสภาพคล่องและวางแผนบริหารสภาพคล่องของกลุ่มบริษัทอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงรักษาระดับเงินสดและเงินฝากธนาคารของกลุ่มบริษัทเพื่อให้สามารถชำระภาระผูกพันได้ นอกจากนี้ กลุ่มบริษัทมีความสามารถในการเข้าถึงแหล่งของเงินทุนที่หลากหลายอย่างเพียงพอ ด้วยเหตุนี้ กลุ่มบริษัทได้ประเมินว่าความเสี่ยงดังกล่าวอยู่ในระดับต่ำ

รายละเอียดการครบกำหนดชำระของหนี้สินทางการเงินที่ไม่ใช่ตราสารอนุพันธ์และเครื่องมือทางการเงินที่เป็นตราสารอนุพันธ์ของกลุ่มบริษัท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 ซึ่งพิจารณาจากกระแสเงินสดตามสัญญาที่ยังไม่คิดลดเป็นมูลค่าปัจจุบันสามารถแสดงได้ดังนี้

	(หน่วย: พันบาท)		
	งบการเงินรวม		
	ไม่เกิน 1 ปี	1 - 5 ปี	รวม
รายการที่ไม่ใช่ตราสารอนุพันธ์			
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน	199,500	-	199,500
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	1,000,346	-	1,000,346
หนี้สินตามสัญญาเช่า	7,608	15,797	23,405
เงินกู้ยืมระยะยาว	500	-	500
รวมรายการที่ไม่ใช่ตราสารอนุพันธ์	1,207,954	15,797	1,223,751
ตราสารอนุพันธ์			
หนี้สินตราสารอนุพันธ์: จ่ายชำระสุทธิ	95	-	95
รวมตราสารอนุพันธ์	95	-	95

	(หน่วย: พันบาท)		
	งบการเงินเฉพาะกิจ		
	ไม่เกิน 1 ปี	1 - 5 ปี	รวม
รายการที่ไม่ใช่ตราสารอนุพันธ์			
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน	120,000	-	120,000
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	953,569	-	953,569
หนี้สินตามสัญญาเช่า	6,000	13,282	19,282
เงินกู้ยืมระยะยาว	500	-	500
รวมรายการที่ไม่ใช่ตราสารอนุพันธ์	1,080,069	13,282	1,093,351
ตราสารอนุพันธ์			
หนี้สินตราสารอนุพันธ์: จ่ายชำระสุทธิ	95	-	95
รวมตราสารอนุพันธ์	95	-	95

33.3 มูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงิน

เนื่องจากเครื่องมือทางการเงินส่วนใหญ่ของกลุ่มบริษัทจัดอยู่ในประเภทระยะสั้นหรือมีอัตราดอกเบี้ยใกล้เคียงกับอัตราดอกเบี้ยในตลาด กลุ่มบริษัทจึงประมาณมูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงินใกล้เคียงกับมูลค่าตามบัญชีที่แสดงในงบแสดงฐานะการเงิน

34. การบริหารจัดการทุน

วัตถุประสงค์ในการบริหารจัดการทุนที่สำคัญของกลุ่มบริษัทคือการจัดให้มีซึ่งโครงสร้างทุนที่เหมาะสม เพื่อสนับสนุนการดำเนินธุรกิจของกลุ่มบริษัทและเสริมสร้างมูลค่าการถือหุ้นให้กับผู้ถือหุ้นโดย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 กลุ่มบริษัทมีอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนเท่ากับ 0.88:1 (2562: 1.21:1) และบริษัทฯมีอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนเท่ากับ 0.77:1 (2562: 1.09:1)

35. เหตุการณ์ภายหลังรอบระยะเวลารายงาน

เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2564 ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทฯมีมติเห็นชอบให้เสนอต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นประจำปีให้จ่ายเงินปันผลแก่ผู้ถือหุ้นจากผลการดำเนินงานของปี 2563 ในอัตราหุ้นละ 0.03 บาท รวมเป็นเงินประมาณ 35 ล้านบาท

36. การอนุมัติทางการเงิน

งบการเงินนี้ได้รับอนุมัติให้ออกโดยคณะกรรมการบริษัทฯ เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2564

บริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน)
329 หมู่ 3 ตำบลบ้านใหม่ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี 11120
โทร. (+66)2-018-1111 โทรสาร. (+66)2-018-1142